Jacqueline Monsigny

CICLUL FLORIS

Jacqueline Monsigny
FLORIS, MON AMOUR
Editions Bernard Grasset, 1970

1. Floris, dragostea mea

În româneşte de MANUELA CERNAT

Partea întâi

DESTINUL MAXIMILIENNEI

Capitolul I

— Caută, Nero, îi spuse Maximilienne.

Din adâncul pădurii răzbăteau strigăte de ajutor. Mai întâi mirată, apoi neliniştită, se avântă cu câinele în desiş.

Era într-o după-amiază de mai a anului 1717. Îmbrăcată ca de obicei cu o rochie ţărănească, contesa de Villeneuve-Caramey se plimba prin împrejurimile Senlisului. După înfăţişarea ei modestă nu s-ar fi bănuit că era soţia unui prieten intim al Regentului Filip de Orléans.

Foarte frumoasă, cu părul lung, negru şi ochi de culoarea violetei, se exilase de bunăvoie în superbul castel de la Mortefontaine.

La început îndrăgostit de fermecătoarea lui soţie, Amedée de Villeneuve-Caramey nu întârziase să o neglijeze, iar când aceasta era în aşteptarea fiului lor Adrien, o părăsise de dragul nopţilor deşănţate de la Palais-Royal.

Dacă Maximilienne avusese o oarecare afecţiune pentru conte, acest sentiment se preschimbase destul de repede într-o resemnată indiferenţă. Tânăra femeie se gândea că, la douăzeci şi doi de ani, viaţa i se încheiase. Desigur, îl avea pe Adrien, dar el nu era decât un copil de doi ani, căruia nu-i putea destăinui amărăciunea ei. Singurătatea o apăsa.

— Haide, caută! spuse câinelui.

Pe măsură ce înainta, strigătele se auzeau din ce în ce mai desluşit, întovărăşite de înjurături năprasnice.

„Fără îndoială un tăietor de lemne care s-a rănit”, gândi tânăra femeie.

Dar nici vorbă de aşa ceva. La poalele unui stejar bătrân, ţinându-se

strâns cu mâinile un picior, zăcea un bărbat. La câţiva paşi mai încolo se afla un cal. Maximilienne nu-şi credea ochilor. Bărbatul era un fel de uriaş îmbrăcat într-o scurtă de lână cenuşie, fără jabou şi manşete, căruia însă ochii negri şi trăsăturile perfect conturate îi dădeau o măreţie şi-o frumuseţe rare.

— Ajută-mă să mă ridic, copilă! spuse necunoscutul. Dobitocul ăsta de cal a călcat greşit şi cred că mi-am zdrobit genunchiul!

Fără o vorbă, Maximilienne îi îndeplini rugămintea.

Pe chipul bărbatului se ivi un zâmbet.

— Mulţumesc, copilă, fără tine aş fi putrezit, Dumnezeu ştie cât, în pădurea asta blestemată.

Maximilienne îi oferi un umăr drept sprijin şi amândoi porniră la drum. Pe neaşteptate, Maximilienne se simţea cuprinsă de o fericire copleşitoare pe care nu şi-o putea explica.

Îndrăzni să întrebe.

— Cine sunteţi? Cum vă numiţi?

— Eşti foarte curioasă, răspunse omul râzând. Mă numesc... sunt baronul Petru Mihailov şi fac parte din avangarda însărcinată să pregătească sosirea lui Petru cel Mare, stăpânul meu, ţarul Moscovei. Ca să spun drept, sunt mai ales interpretul lui. Ce zici de accentul meu?

— E foarte bun, răspunse Maximilienne. Nimeni nu v-ar bănui identitatea.

Baronul Mihailov izbucni în râs. Un râs plin de viaţă, sălbatic, deschis.

— Nu-l iubesc pe ţar, continuă el, e un om crunt, beţiv şi cartofor. Crede că totul îi este îngăduit. Dacă-l întâlneşti, fereşte-te din calea lui pentru că ar fi în stare să te strivească din simpla plăcere de a te vedea suferind! De altfel, o să treacă negreşit pe aici. A debarcat la Dunkerque acum trei zile şi coboară spre Paris ca să-i tragă o chelfăneală şnapanului ăstuia de Regent.

Surprinsă, Maximilienne asculta toate astea, susţinându-l pe cât o ţineau puterile pe vlăjganul care, deşi suferea mult din pricina piciorului, pălăvrăgea într-una, însoţindu-şi vorbele cu gesturi largi.

— Şi pe tine, copilă, spuse el, cum te cheamă? Părinţii tăi au vreo fermă pe-aici?

— Sunt, răspunse Maximilienne, contesa de Villeneuve-Caramey.

Baronul Mihailov şovăi câteva clipe, apoi se puse pe râs.

— Doamnă contesă, spuse într-un târziu, şti-voi oare să-mi fac iertată această greşeală ridicolă?

— Nu e grav, domnule baron, răspunse Maximilienne. Nu-i nici o ruşine să fii ţăran, dimpotrivă. Lanurile de grâu pe care le vedeţi acolo – se şi aflau la liziera pădurii – n-ar exista fără vrednicii noştri ţărani. Ce vă mai face genunchiul?

— Mi-e teamă că rău, răspunse baronul. Nu voi putea să-mi reiau drumul decât peste câteva zile.

Maximilienne nu răspunse dar pe buze îi apăru un mic zâmbet care îi

scăpă baronului.

— Calul, exclamă el, l-am uitat!

— Nu vă faceţi griji, spuse Maximilienne, voi trimite un valet să se îngrijească de el şi să-l aducă la castel.

— Mulţumesc, contesă, sunteţi o doamnă a Franţei, deosebit de prevenitoare.

— Şi dumneavoastră, domnule baron, un străin foarte aparte, răspunse Maximilienne cu un zâmbet.

— Trebuie să recunosc, continuă baronul, că am gusturi destul de ciudate. Decât să urmez o trupă plicticoasă, prefer să călătoresc şi să mă opresc unde-mi place. În felul ăsta întâlnesc oameni şi cunosc lucruri pe care, la curtea Moscovei, nu le-aş afla niciodată. *Căci prinţul doar din cărţi cum nu se cade-nvaţă.* Corneille al dumneavoastră pare-mi-se c-a spus asta?

— Să fiţi oare şi un erudit? întrebă Maximilienne înveselită.

I se învârtea capul. Acest diavol de bărbat o uimea şi o fermeca totodată. Era pentru prima oară când soarta îi oferea o asemenea întâlnire. În sfârşit, zăriră castelul: o clădire somptuoasă în cel mai pur stil François I.

— Bunul meu Grégoire, strigă Maximilienne, vino iute!

— Vai de mine, doamnă contesă, sunteţi rănită?

— Nu eu, Grégoire, ci domnul baron Mihailov, care probabil şi-a frânt piciorul. Grăbeşte-te să-l ajuţi, iar Martine să pregătească odaia albastră. Pe urmă du-te degrabă după doctorul Tellier!

Un ceas mai târziu, baronul Mihailov se găsea confortabil instalat la primul etaj al castelului. După câteva minute sosi şi doctorul ca să-i cerceteze rana.

— Nu e grav, spuse el pe un ton de îmbărbătare. Câteva zile de odihnă şi veţi putea din nou să încălecaţi. Dar n-a lipsit mult să vă rupeţi piciorul.

Maximilienne, după ce supraveghease instalarea musafirului, se dusese la micul Adrien cu care obişnuia să se joace în aşteptarea cinei. Dar în seara asta se simţea prea tulburată ca să ia aminte la jocurile copilului.

La ceasurile şase, Grégoire bătea la uşa baronului Mihailov.

— Doamna contesă mă trimite să vă întreb de sănătate şi-l roagă pe domnul baron să-i facă cinstea de a lua parte la cină.

— Spune doamnei contese cât îi sunt de recunoscător pentru primirea făcută şi că toată cinstea va fi pentru mine. De altminteri, afurisitul ăsta de picior mă supără mai puţin. Vrei să mă ajuţi să cobor?

— Bucuros, domnule baron. Dar nu crede domnul baron că ar fi mai bine...

— Haide! îi tăie vorba Mihailov, doar n-o să mă împiedice o nenorocită de rană să cobor scările! Să mergem!

Baronul se lăsă cu toată greutatea pe umărul bietului Grégoire care, coborând cu o treaptă înaintea lui, năduşea din greu.

— Unde e doamna contesă?

— În sufrageria de vară, răspunse Grégoire.

Maximilienne îşi ridicase într-un coc de bucle cascada de păr negru şi purta o rochie de muselină roz. Nu mai semăna deloc a ţărancă. Petru Mihailov se înclină şi sărută mâna ce i se întindea.

— Sper, domnule baron, că nu duceţi lipsă de nimic, spuse ea, şi că nu v-am silit să faceţi o imprudenţă poftindu-vă la cină.

— Am coborât, doamnă, pentru plăcerea de a vă vedea şi totodată de a vă vorbi. Trebuie să trimit un mesaj ţarului pentru a-l înştiinţa de accidentul meu. V-ar deranja ca ţarul şi suita sa să se oprească aici pentru o noapte?

— Ar fi o mare cinste pentru mine s-o primesc pe Maiestatea Sa...

— Ah, nu! nu vorbiţi cu atâta respect de păcătosul ăla!

— Domnule baron, nu cunosc obiceiurile de la curtea Moscovei, dar am cel mai mare respect pentru ţar şi, dacă va binevoi să poposească la noi, vă rog să credeţi că va fi o cinste pentru casa mea.

Petru Mihailov o privi pe Maximilienne zâmbind.

— Doamna e la înălţimea ţărăncuţei! Atunci, să mergem la masă!

Hotărât lucru, acest om era un amestec straniu! Uneori părea să ignore uzanţele cele mai elementare. Niciodată un gentilom francez, primit într-o casă, n-ar îi îndrăznit să spună: „Să mergem la masă!”, şi cu atât mai puţin de faţă cu stăpâna casei.

„Poate că aşa sunt ruşii”, îşi spuse Maximilienne aşezându-se şi făcându-i semn să ia loc în faţa ei.

— Ce faceţi singură-singurică în castelul ăsta? întrebă uriaşul moscovit.

— Ah, domnule baron, suspină Maximilienne, mă aflu singură aici pentru că aşa am vrut. Contele, soţul meu, trăieşte la curtea Regentului. Nu-l învinuiesc pe monsenior, care s-a arătat totdeauna mărinimos faţă de familia mea şi de mine însămi. Nu-l acuz nici pe soţul meu, căruia nu-i place decât viaţa de-acolo, cu balurile şi necontenita ei agitaţie. Locul meu ar fi într-adevăr la curte dar nu mă pot hotărî să duc existenţa aceea, care mă plictiseşte.

— În călătoriile mele am întâlnit multe femei care nu erau decât nişte fandosite, spuse baronul, dar dumneavoastră sunteţi cu adevărat, o femeie aşa cum îmi place mie.

Maximilienne roşi ca o elevă de pension.

— Şi aţi roşit, doamnă! Mulţumesc cerului că m-am rănit, fiindcă aşa mi-a fost dat să vă întâlnesc.

Tulburată, Maximilienne schimbă vorba.

— Cum arată ţarul?

— Credeţi-mă, doamnă, spuse el râzând, că dacă v-ar semăna l-aş adora. Din nenorocire, e înspăimântător. Care-i culoarea ochilor dumneavoastră, doamnă? Violetă? Mov? N-am văzut nicicând ochi mai frumoşi.

Maximilienne era din ce în ce mai tulburată.

— Dar n-aţi mânat nimic! Cina nu e pe gustul dumneavoastră?

— Doamnă, în Rusia am faima că mănânc şi beau tot atât cât şi ţarul

însuşi. Totuşi, astă-seară nu pot decât să vă privesc.

— La curte veţi face cunoştinţă cu multe alte femei frumoase. Sunt puzderie la Palais-Royal.

— Pot să jur că nu va fi aşa. Dacă vreţi, fac prinsoare pe coroana ţarului.

— Şi dacă o să pierdeţi, domnule? îl întrebă Maximilienne înveselită.

— Atunci, răspunse baronul, îl voi ucide pe ţar pentru a depune coroana la picioarele voastre!

Maximilienne izbucni de-a binelea în râs.

— Doamnă, vă văd râzând întâia dată.

— Ar trebui să vă mulţumesc, pentru că nu mi s-a mai întâmplat de foarte multă vreme... Ce este, Elisa? se adresă Maximilienne bătrânei doici care tocmai intrase.

— Doamnă contesă, spuse aceasta, domnul Adrien e la fel de nesuferit ca şi dumneavoastră, doamnă, când eraţi mică! Nu vrea să adoarmă şi vă cheamă.

— Vin numaidecât, Elisa, spuse Maximilienne. Vă cer iertare, domnule.

— Dacă îmi îngăduiţi, doamnă, aş fi fericit să-l cunosc pe fiul celei mai frumoase femei din câte am întâlnit...

Pe chipul Elisei se ivi un zâmbet de mirare amestecată cu îngăduinţă.

La căderea nopţii Maximilienne şi Petru Mihailov şedeau sub bolta de verdeaţă a parcului.

— Fiul dumneavoastră vă seamănă, spuse el.

— Doamnă contesă, doamnă contesă! se auzi strigătul lui Grégoire, la poarta castelului se află nişte ţigani care vor să ceară îngăduinţa să doarmă în şura veche. Li s-a rupt o osie de la căruţă şi au şi un bolnav cu faţa umflată cât o baniţă.

— Spune-le că pot să se ducă acolo şi că am să vin să văd ce-i cu omul acela.

— Vă întovărăşesc, şopti Petru.

— Şi... piciorul? întrebă Maximilienne.

— Dacă o să-mi oferiţi braţul, nu-l voi mai simţi, îi răspunse el tandru.

În timp ce în faţa şurii nomazii dădeau zor să repare osia, o bătrână cu pielea tăbăcită de vânt şi ploaie aşeza nişte paie sub capul unui bătrân cu chipul stacojiu şi tumefiat, care gemea întins pe jos.

La intrarea Maximiliennei şi a lui Petru, ţiganca făcu o plecăciune adâncă şi, izbucnind în plâns, spuse:

— O să moară! O să moară! I-a sunat ceasul...

— Ce tot spui, proasto! o repezi Petru.

— Aşa e, îi stă scris în palmă!

— Pe sfântul Gheorghe, strigă Petru, nu-i decât o durere de măsele, ai să vezi! Să mi se aducă un cleşte şi o sticlă de rachiu.

— Dar... rosti Maximilienne uluită.

— Nu vă temeţi, explică baronul, am scos dinţii la jumătate din curtenii

noştri. Mă pricep.

Grégoire aduse cleştele şi clondirul.

— Ridică-te, tătucă, şi cască gura mare. Na, trage o duşcă!

Bătrânul ţigan se tot uita la Petru şi nu părea deloc încrezător. Înghiţi un gât de alcool şi, până să aibă vreme să înţeleagă ce i se întâmplă, slobozi un răcnet şi leşină.

— A scăpat, spuse Petru mulţumit. Până mâine n-o să mai aibă nimic. Ţine, dă-i să bea din asta.

Bătrâna luă sticla şi se aruncă la picioarele lui Petru şi ale Maximiliennei. Aceasta din urmă era foarte palidă. Ţiganca luă mâinile lui Petru Mihailov şi le acoperi de sărutări.

— Dar nu, nu mie trebuie să-mi mulţumeşti, spuse el, ci doamnei contese.

Bătrâna sărută poala rochiei Maximiliennei; apoi, apucând-o de mâini îi spuse.

— Ai fost bună şi ne-ai primit la tine; vreau să-ţi mulţumesc!

Şi înainte ca Maximilienne să aibă răgazul de a răspunde, bătrâna i se uită în palmă şi-i spuse.

— Ai să ai o mare dragoste. Într-un timp scurt ai să trăieşti o dragoste mare, cât pentru o viaţă întreagă. Vei avea încă un fiu şi amândoi vor cunoaşte o soartă fără seamăn. Bărbatul pe care îl vei iubi e unul dintre oamenii cei mai de vază ai lumii, iar fiul tău îi va semăna, şi pretutindeni va fi recunoscut ca fiul tatălui său.

Maximilienne zâmbi ca să-şi ascundă tulburarea. Petru tăcea.

Atunci bătrâna se întoarse spre el, îi luă mâna, o privi şi rămase încremenită.

— Ei! spuse Petru, ce este?

Bătrâna şovăi o clipă, îşi plecă fruntea şi începu să murmure îndelung într-o limbă necunoscută Maximiliennei. Pentru prima dată Petru avea o înfăţişare serioasă.

— Ce-a spus? întrebă Maximilienne.

— Nu pot să vă spun, răspunse el. Nu pot.

Apoi îi dădu un bănuţ de aur ţigăncii, luă braţul Maximiliennei şi făcură calea întoarsă spre castel. Noaptea era senină, o noapte frumoasă de vară. Un vânt uşor, răcoros, foşnea prin crengile parcului.

Petru sărută mânu contesei şi îi spuse.

— Oare ce-am făcut ca să merit clipe atât de încântătoare? Pentru mine viaţa s-a oprit în apropiere de Senlis, din pricina celei mai frumoase, celei mai duioase femei din Franţa. Dar ce spun? din Europa. Ea mi-a furat inima într-o clipă. Maximilienne, te iubesc...

„Sunt nebună – gândi ea – or să ne vadă slugile, trebuie să-l împiedic să vorbească, să-i rezist! Nu ştiu nimic despre acest om, poate că nu-i decât un aventurier.”

Dar Petru Mihailov ţinea mâna Maximiliennei în dreptul inimii lui şi o săruta încetişor. Apoi o cuprinse în braţe, o strânse năvalnic la piept şi-i fură o lungă sărutare.

Maximilienne vru să-l îndepărteze, să scape, dar după o clipă înţelese că nu se putea împotrivi atracţiei nemaiîntâlnite pe care Petru o exercita asupra ei. Nimeni n-o mai îmbrăţişase aşa, se simţea cuprinsă într-o învolburare ameţitoare. Se trezi că răspunde sărutărilor lui. Apoi se priviră. Ochii negri ai lui Petru străluceau puternic în noapte. Maximilienne, nemaiputând să-i îndure privirea, îşi coborî pleoapele şi se lăsă moale în braţele lui.

— Suntem nebuni, murmură ea.

— Vino, dragostea mea, răspunse Petru atrăgând-o spre castel.

Capitolul II

Urcară încet scara care ducea la camera Maximiliennei. Ajunşi în faţa uşii, se priviră o clipă, apoi Petru o luă în braţe şi o purtă până la patul pe care lucea albul imaculat al cearşafurilor. O aşeză cu grijă, îi sărută buzele, gâtul şi începu s-o dezbrace.

Maximilienne, care nu încercase nici cea mai mică plăcere în braţele soţului ei, nu se recunoştea în femeia răvăşită în uitarea-i de sine, ce se dăruia unui bărbat până ieri încă necunoscut.

— Aşadar asta să fie dragostea? murmură ea într-un freamăt.

— Da, scumpa mea, răspunse Petru, te voi învăţa să devii o femeie adevărată...

Cu mâinile sale dibace, Petru îi desfăcu corsajul făcând să răsară doi sâni fermecători. Înmărmurit, începu s-o acopere cu sărutări pătimaşe. Pe nesimţite, rochia grea de mătase a Maximiliennei alunecă, şi, ruşinată, vrăjită, contesa se pomeni cu desăvârşire goală în braţele lui Petru; cu părul despletit pe pernă, cu ochii închişi şi trupul fremătând, se lăsă mângâiată. Apoi Petru se ridică, îşi scoase repede scurta şi restul veştmintelor. Maximilienne, cu obrazul învăpăiat, îngropat în palme, auzea foşnetul hainelor, apoi deodată simţi lângă ea trupul musculos al bărbatului.

— Priveşte-mă, dragostea mea, îi spuse el, eşti frumoasă, eşti făcută să iubeşti.

Ea îl mângâie spatele şi mâna i se opri pe nişte cicatrice adânci care dovedeau că Petru nu-şi risipise viaţa numai prin saloanele de la curte. Oftă.

— Te iubesc, Petru, strânge-mă în braţe, păstrează-mă pentru totdeauna lângă tine. Te aşteptam de atâta vreme!

Petru se ridică într-un cot şi întinse braţul ca să ia o făclie pe care o apropie de chipul Maximiliennei.

— Vreau să te văd; o iubire ca a noastră e ceva aşa de neaşteptat, de

nemaipomenit... Uită-te la mine, Maximilienne, sunt un bărbat trecut prin viaţă, iar tu, frumoasă, proaspătă, îmi dăruieşti tinereţea ta... Mi te dai fără să ştii cine sunt şi nu poţi să-ţi închipui ce înseamnă asta pentru mine. E cel mai frumos dintre daruri.

Petru aşează făclia la locul ei şi astfel începu prima lor noapte de patimă, noapte de pojar, fără pereche. Uneori adormeau unul în braţele celuilalt, se deşteptau şi, plini de recunoştinţă, se cuprindeau iar în braţe. Abia mai târziu avea să înţeleagă Maximilienne în ce măsură Petru îşi înfrânase firea, adeseori crâncenă, ca să se poarte blând şi tandru cu ea.

În zori, când pe Maximilienne o fură somnul, Petru i se desprinse încet şi cu părere de rău din braţe şi se întoarse în camera lui.

Neizbutind să adoarmă, de cum auzi cele dintâi zgomote în castelul care se trezea, îl chemă pe Grégoire şi-l întrebă dacă mesagerul plecase cu adevărat înspre Beauvais unde probabil că se aflau ţarul şi suita sa.

— Trimisul a plecat, domnule baron.

Petru începu să se bărbierească, fredonând.

Când Maximilienne deschise ochii, soarele era sus pe cer.

„Am visat, gândi ea, nu e cu putinţă...”

Dar aşternutul răvăşit îi dovedea că trăise cu adevărat acea noapte de vrajă. Făcu puţină ordine şi o chemă pe Elisa. Aceasta veni aducându-i o ceaşcă de supă pe o tavă de argint. După aerul complice al Elisei, Maximilienne pricepu de-îndată că bătrâna doică ghicise totul dar nu era supărată, pentru că nu-l putea suferi pe Amedée de Villeneuve-Caramey. În sinea ei, aştepta de mult ca Maximilienne să întâlnească un om care s-o iubească şi să-i plătească astfel cinicului şi infidelului ei soţ cu aceeaşi monedă.

Această a doua zi era menită să nu se şteargă niciodată din amintirile Maximiliennei. Dacă pe prima o trăise ca pe un vis, aceasta avea să-i aducă o realitate la care n-ar fi îndrăznit nici măcar să viseze. Tânăra femeie nu-şi găsea locul, chinuită de porniri potrivnice. Pe de-o parte ardea de nerăbdare să-şi revadă iubitul, iar pe de alta se întreba ce purtare să adopte de aici înainte.

Tot întrebându-se, se îmbrăcă, ajutată de Elisa care o îmbăiase şi o pieptănase cu grijă. După îndelungi şovăiri, Maximilienne hotărî să se îmbrace cu o rochie de percalină albastră, împodobită cu dantelă englezească. Apoi ceru să-i fie adus Adrien, cu care se juca o vreme, mirată şi bucuroasă de a se simţi atât de nestânjenită faţă de el, după ce petrecuse noaptea în braţele lui Petru.

„Ce simplu e totul, gândi ea. Oare se cuvine să trimit un servitor pentru a avea veşti de la Petru şi a-l ruga să coboare la ceasurile unsprezece pentru dejun, sau poate ar fi mai bine să-i propun o plimbare...?”

Dar chiar în clipa aceea se ivi tânărul Blaisois, nepotul lui Grégoire.

— Doamnă contesă, m-a trimis domnul baron să vă anunţ că a coborât în salon unde i-ar face plăcere să vă citească mesajul pe care tocmai l-a primit din partea ţarului.

Maximilienne coborî, încercând să-şi păstreze o expresie demnă în faţa tânărului slujitor. Când ajunse în faţa lui Petru, se priviră îndelung. Inima Maximiliennei bătea nebuneşte. Acum avea să afle dacă noaptea trecută fusese numai un foc de paie sau începutul a ceva profund şi trainic. Pe chipul lui Petru nu se putea citi nimic. Doar un zâmbet uşor îi lumina faţa. Se apropie de Maximilienne, care roşi, îi luă mâna, i-o sărută şi-i şopti cu glas scăzut:

— Nu m-am gândit decât la tine, dragostea mea, de când ne-am despărţit...

Dar pentru că sosea un valet cu o tavă de băuturi răcoritoare, Petru schimbă tonul.

— Doream să vă aduc la cunoştinţă, doamnă contesă, că ţarul, stăpânul meu, care a petrecut noaptea la paisprezece leghe de Beauvais, va sosi aici în cursul zilei.

— Ţarul! exclamă Maximilienne, dumnezeule! uitasem de el...

Petru izbucni în râs văzând spaima Maximiliennei, care începu să-şi cheme toţi slujitorii, împărţindu-le ordine.

— Tu, fugi şi ai grijă de cină şi tu, vezi să fie gata pentru ţar apartamentul de la primul etaj. Să se aducă fân pentru caii escortei, să se scoată vasele de argint aurit! Dumnezeule! Oare o să fie totul gata la timp?

Petru şi Maximilienne uitaseră de ţiganii care plecaseră în zori. În semn de mulţumire, bătrâna femeie lăsase în şură o medalie în fierul căreia erau săpate semne ciudate. O agăţase de uşă, crezând, în naivitatea ei, că Maximilienne o va găsi. Bătrânul ţigan, după operaţia făcută de Petru, aproape că se şi vindecase. O porniseră cu căruţele lor hodorogite spre Beauvais. Ajunşi la porţile oraşului, întâlniră escorta ţarului care trecea în galop, caii fiind îndemnaţi cu chiote năprasnice. Orăşenii, înşiraţi de-a lungul drumului, începură şi ei să strige, mai mult de dragul de a striga, pentru că n-aveau de văzut decât o vechitură de faeton negru, prăfuit, care trebuie să fi avut mai bine de o sută de ani. Când mulţimea îşi arătă mirarea faţă de un franţuz din escortă, acesta declară că aşa fusese bunul plac al ţarului, încă de la sosirea sa la Dunkerque. Oamenii clătinară din cap, spunând: „Ciudat ţar!”

Dar larma celor cincizeci şi opt de călăreţi sperie calul înhămat la căruţa celor doi ţigani bătrâni. Animalul se smuci şi, întărâtat, o luă razna, tăind calea escortei şi izbind căruţa de un copac. Lovitura n-ar fi fost prea gravă, dacă bătrânul ţigan nu s-ar fi izbit cu ţeasta de trunchi, pierzându-şi pe loc cunoştinţa. Căruţa se clătină şi se răsturnă peste trupul lui însângerat. Împietrită, bătrâna, care izbutise să se desprindă dintre sfărâmături, se lăsă să alunece în genunchi spre bărbatul ei. Îl apucă de mână, mâna în care, în ajun, îi citise moartea.

La vederea accidentului, ţarul şi escorta se opriseră. Bătrâna ţigancă murmura cuvinte de neînţeles.

— Vai, s-a prăpădit omul meu, s-a prăpădit! îi citisem în palmă, ştiam, am

prezis! Prevăd viitorul şi tot ce spun este adevărat sau se va adeveri! Tot aşa şi contesa va găsi talismanul pe care l-am lăsat în şură, va avea mereu parte de dragostea celui pe care-l iubeşte! Va avea tot ce-şi doreşte şi va fi ocrotită...

Ţarul înălţă din umeri şi făcu semn domnului de Liboy, trimis de Regent să-l întâmpine la Dunkerque, să zvârle o pungă cu galbeni nenorocitei. O puzderie de gură-cască asistau uluiţi la această întâmplare, profitând de ocazie pentru a-l privi de aproape pe ţar. Dar acesta sări fără întârziere înapoi în faeton. Escorta îl urmă şi marchizul de Mailly-Bresle se întoarse spre domnul de Liboy.

— Crezi, dragul meu, că alteţa sa regală Regentul va fi încântat să-i primească pe sălbaticii aceştia de ruşi? Ai remarcat cum ne tratează ţarul, mai cu seamă pe mine? Deşi familia mea are dreptul de a urca în rădvanele tuturor suveranilor care trec prin Picardia!

Domnul de Liboy n-auzea decât asta, de când Mailly-Bresle venise să-i întâmpine la Calais, prima etapă după Dunkerque.

La Calais, ţarul se făcuse nevăzut. Îl găsiseră într-o tavernă, în tovărăşia unor marinari.

Mailly-Bresle avusese atunci prezenţa de spirit să spună:

— Sire, majestatea voastră fiind într-o societate privată, voi avea cinstea să mă înfăţişez domniei sale mâine, şi părăsise grabnic acea cârciumă mizeră.

Dar a doua zi dimineaţă, când marchizul voise să se urce în caleaşca alături de ţar, acesta îl dăduse jos cu mare tămbălău. Apoi ţarul însuşi renunţă la trăsura trimisă de Regent şi luă alta. Dacă francezii din escortă erau consternaţi, în schimb ruşii găseau o asemenea purtare cât se poate de firească. Ţarul călătorise deci cu vechitura de faeton în care locuitorii din Beauvais, uluiţi, tocmai îl văzuseră trecând. Marchizul de Mailly-Bresle şi domnul de Liboy galopau în urma faetonului ţarului, şi marchizul suspină.

— În fine, dragul meu Liboy, vom întrerupe această goană nebună la castelul Villeneuve. O cunosc foarte bine pe contesă, ne-am jucat împreună când eram copii... Şi în acest popas o să mai răsuflăm puţin de cine ştim noi, adăugă el, arătând înspre faeton.

În aceeaşi clipă, ţarul îi făcu semn lui Mailly-Bresle şi-i strigă:

— Marchize, nu eşti mulţumit de croitorul dumitale?

— Binevoiţi, majestate, a-mi spune de ce? întrebă acesta.

— Ieri aveai haine roşii şi astăzi albastre! Îţi schimbi veşmintele în fiecare zi?

— Desigur, maiestate, răspunse marchizul, privindu-l cu tâlc pe Liboy.

— Atunci eşti o mână-spartă! îi strigă ţarul. Apoi adăugă: Haideţi mai repede. De-abia aştept să ajung la Villeneuve, se pare că doamna contesă e nespus frumoasă!

* * *

Înconjurată de slugile în livrea, Maximilienne aştepta, în picioare pe peron, sosirea ţarului. Lângă ea, Petru părea să se distreze de minune. Din ce în ce mai agitată, Maximilienne dădea ordine peste ordine.

— Blaisois, fugi şi mai adă nişte ghivece cu flori din seră, nu sunt destule pe peron.

— Dar, doamnă contesă, n-am decât două mâini!

— Bine, atunci ia o roabă din şură, se enervă Maximilienne, şi fugi!

Petru izbucni în râs şi Maximilienne îi aruncă o privire de reproş.

Blaisois plecă în fugă, dar după ce dădu colţul castelului îşi încetini paşii şi se îndreptă alene spre şură, mormăind.

— Adevărată belea, vizita unui ţar!

Blaisois luă roaba, numai că închizând uşa nu văzu medalia-talisman pe care bătrâna ţigancă voise să i-o lase Maximiliennei. Medalia căzu şi se propti într-un ungher. Îi era dat să rămână acolo mulţi ani de atunci înainte, până ce avea s-o găsească un tânăr care... dar să nu anticipăm, aste e o altă poveste.

Maximilienne continua să se zbuciume pe peron. Blaisois aşeza în silă muşcatele, când în parcul castelului se ivi în goana calului un călăreţ strigând:

— Soseşte ţarul!

Într-adevăr, suita care îl urma îndeaproape se opri într-un nor de praf în faţa peronului.

Maximilienne făcu o reverenţă adâncă în faţa ţarului care cobora din faeton. Petru Mihailov se înclină şi el, spunând.

— Sire, am onoarea s-o prezint Maiestăţii voastre pe contesa de Villeneuve-Caramey, care a îngrijit şi găzduit pe servitorul vostru.

— Mulţumesc, doamnă contesă, rosti ţarul în franţuzeşte, ţin mult la Petru Mihailov şi vă voi fi totdeauna recunoscător pentru că l-aţi ajutat.

Marchizul de Mailly-Bresle şi domnul de Liboy veniră să sărute mâna Maximiliennei.

— Ah, scumpă contesă, izbucni marchizul, ce bucurie să vă regăsesc într-o împrejurare atât de glorioasă!

— Enervant mai e ăsta! mormăi ţarul.

Maximilienne îi propuse.

— Majestatea voastră doreşte să se odihnească în apartamentele pe care le-am pregătit în onoarea sa?

Ţarul se retrase în tovărăşia lui Petru pe care-l ţinea prieteneşte de braţ. Maximilienne rămase să se ocupe de instalarea suitei imperiale. Era puţin năucită, nu se aşteptase la atâta lume. Un ceas mai târziu, putea în sfârşit să se destindă într-unul din saloane, în compania lui Mailly-Bresle şi a domnului de Liboy.

— Ah, contesă, ce încercare! spuse marchizul de Mailly-Bresle care profitase de această oprire ca să îmbrace o haină de culoare verde-închis şi o

vestă cafeniu-deschis. Ţarul ăsta m-a făcut să-mi piară somnul. E un bădăran şi se îmbată ca un marinar; de altfel, împărăteasa e poloneză, adăugă el râzând.

Maximilienne zâmbi.

— Ruşii nu au aceleaşi deprinderi ca noi, marchize. Găsesc mai ales că ţarul are o prestanţă şi o statură impresionante. E aproape la fel de înalt ca baronul Mihailov, interpretul lui.

Maximilienne simţea o adevărată bucurie să pronunţe numele lui Petru, pe care nu-l mai văzuse de când sosise ţarul.

De-abia ajunşi în apartamentele de la primul etaj, decorate în alb şi auriu, unde conform legendei dormise Henric al IV-lea, Petru Mihailov se trânti într-un fotoliu, în timp ce ţarul rămase respectuos în picioare.

— Pe sfântul Gheorghe, exclamă Petru în ruseşte, îmi vine să mor de râs, dragul meu Romodanovski, de fiecare dată când joci rolul ţarului Rusiei. Mărturisesc că te descurci de minune, dar să nu-i repezi prea rău pe francezi. Te-ai gândit la reputaţia mea?

Căci uriaşul cu ochii negri, pătrunzători, care se dădea drept baronul Mihailov, nu era altul decât Petru cel Mare, ţarul Moscovei. Trebuie spus că acestuia îi plăcea tare mult să se lase înlocuit de către credinciosul său prieten din copilărie, ca să mai scape de protocolul care-l scotea din sărite. Dar când eşti ţar, aşa ceva nu-i deloc lesne, şi Petru se dădea când drept baron, când drept simplu soldat, uneori chiar drept marinar sau dulgher.

— Sire, spuse Romodanovski punând un genunchi la pământ, ştiţi că vă sunt întru totul devotat...

— Atunci ascultă-mă bine, răspunse Petru cel Mare, şi nu râde. M-am îndrăgostit nebuneşte de contesa de Villeneuve-Caramey.

— Domnia ta, prinţe, care nu se uită la fete decât pentru o noapte?...

— Ei da, eu ţarul, în faţa căruia tremură întreaga Rusie, mă gândesc la această femeie ca un copilandru.

— Dar sire, împărăteasa vă aşteaptă la Spa, şi dacă vă trece cu vederea capriciile trecătoare, n-ar îngădui o mare dragoste.

— Împărăteasa şi cu mine am devenit nişte străini. Ştiu prea bine că are aventuri şi dacă am încercat să nu le bag în seamă, e pentru că îmi doresc un fiu...

Aceasta era într-adevăr drama lui Petru cel Mare. Un fiu dintr-o primă căsătorie, ţareviciul Alexei, fugise în Austria, de unde uneltea împotriva părintelui său. Apoi împărăteasa nu-i dăruise decât fete şi un fiu care murise. Mijlocind întâlnirea lui Petru şi a Maximiliennei, destinul reunise aşadar două singurătăţi nefericite.

Înduioşat, Romodanovski întrebă simplu.

— Cu ce vă pot fi de folos, sire?

— Trimite un mesager Regentului. Nu merg la Paris decât dacă contesa primeşte o misiune oficială din partea curţii. De pildă, urmă Petru cu un surâs,

să slujească drept călăuză împăratului Rusiei...

— Ei bine, spuse Romodanovski, iată ceva care va stârni mare vâlvă la curte. Aţi venit, sire, cu gândul să semnaţi un tratat cu Franţa, voiaţi să negociaţi cu mareşalul de Tessé, cu mareşalul d'Uxelles, voiaţi ca Franţa să-şi modifice alianţele, să se certe cu Suedia ca să încheie cu noi o mare alianţă politică, şi când colo, vă îndrăgostiţi!...

— Nu mă sâcâi, Romodanovski, n-am uitat nimic. Tu ştii prea bine că mi-am închinat viaţa Rusiei, dar acuma lasă-mă să fiu un bărbat ca toţi ceilalţi. Vreau să mă încredinţez de dragostea acestei femei şi tu mă poţi ajuta. După cină, îi vei face curte (nu uita că ea continuă să creadă că tu eşti ţarul!) şi dacă îţi cedează, jur să nu mă mai uit la nici o franţuzoaică şi să mă ocup doar de tratat. Dar dacă îţi rezistă, înseamnă că mă iubeşte cu adevărat şi voi fi cel mai fericit dintre oameni.

La bucătării, domnul Tournebise, bucătarul, se întrecuse pe sine pentru cina ţarului care începea cu o piftie, pateuri, un sos, gâscă cu puré şi varză, apoi continua cu piept de găină îngrăşată à la Monglas, pui pregătiţi după moda spaniolă, muşchi de viţel şi căprioară, pui de porumbel cu trufe întregi, curcani à la Villeroy şi cârnaţi de vătui; după acestea urmau o spinare de berbec, un muşchi de vacă cu sos, un sfert de porc şi pateuri de fazan. În sfârşit, veneau dulciurile alcătuite dintr-un tort imens à la Compiégne, din plăcinte cu piersici, gogoşi mici, o cremă şi clătite de orez à la Rolletaise.

La masă a fost veselie mare. Vinurile şi bucatele soseau într-una, dar Petru Mihailov părea să aibă o slăbiciune pentru un anume vin rosé de Anjou. Falsul ţar, Romodanovski, prezida cina, având-o pe Maximilienne în dreapta lui. Lângă ea era aşezat marchizul, în timp ce pretinsul Petru Mihailov se afla tocmai la coada mesei. Maximilienne privea mereu într-acolo şi se înroşea ori de câte ori acesta îi surprindea privirea. Falsul ţar, urmând porunca lui Petru, îi făcea o curte asiduă contesei de Villeneuve-Caramey, în timp ce marchizul de Mailly-Bresle, îmbrăcat cu o haină roz cu fireturi alb-argintii, se străduia la rându-i să atragă atenţia Maximiliennei cu vorbe de duh nătânge pe care mai bine le-ar fi păstrat pentru el.

— Ah! contesă, toate plăcinţelele astea le-aş înghiţi dintr-o singură îmbucătură! Iar această cremă este mai puţin dulce decât obrăjorul vostru, scumpa mea!

Petru încruntă din sprâncene şi falsul ţar, pricepând totul, îl îmbrânci ca din greşeală pe valetul care se afla îndărătul lui Mailly-Bresle. Nenorocitul primi toată crema pe frumoasa lui haină roz.

Falsul ţar exclamă râzând.

— Tot nu v-aţi schimbat astăzi haina, marchize, iată un prilej!

Maximilienne nu-şi putu stăpâni râsul, ca şi ceilalţi comeseni, de altfel.

La sfârşitul cinei, Romodanovski se ridică şi o trase după el pe Maximilienne către parc.

— Aş dori să vizitez serele, spuse falsul ţar, se pare că aveţi nişte trandafiri cărora li s-a dus vestea.

Maximilienne făcu o reverenţă.

— Va fi o plăcere s-o însoţesc pe Maiestatea voastră, spuse ea cu o expresie care îi dezminţea vorbele, căci încă nu izbutise să se vadă cu Petru între patru ochi. Odată ajunşi în seră, falsul ţar nu dădu nici o atenţie trandafirilor ci Maximiliennei, căreia îi declară fără ocoliş.

— Doamnă, frumuseţea voastră m-a tulburat pe dată şi ţarul întregii Rusii vă stă la picioare. Vă iubesc şi vă ofer bogăţia şi imperiul meu!

Ascuns într-un colţ al serei, Petru tremura ca un copil, puţin ruşinat de situaţia în care se afla. Dar dragostea pentru Maximilienne era mai puternică decât propria demnitate: *Trebuia să ştie*.

Falsul ţar, vrând să încheie cât mai repede lucrurile, o prinse în braţe pe Maximilienne şi încercă s-o sărute. Aceasta se smulse însă de lângă el şi, căzându-i la picioare, îi spuse.

— Iertare, sire, dar mi-e drag un bărbat care, cred, mă iubeşte şi el.

Falsul ţar îşi luă o înfăţişare furioasă.

— Doamnă, sunt stăpânul unui uriaş imperiu şi toţi se înclină în faţa dorinţelor mele!

Maximilienne se ridică din genunchi şi, cu o forţă de care n-ai fi bănuit-o în stare, strigă:

— Puteţi comanda armatelor, sire, dar nu unei inimi de femeie. N-am nevoie de averea şi imperiul vostru. Omul pe care-l iubesc face parte din escorta voastră şi sunt încredinţată că Majestatea voastră, a cărei măreţie este universal cunoscută, va înţelege această dragoste.

— Care e numele lui, doamnă, întrebă falsul ţar înveselit de rolul pe care-l juca.

— Ce-i veţi face dacă vi-l spun?

— Aveţi cuvântul meu împărătesc că nu i se va clinti nici un fir de păr, spuse falsul ţar care intrase de-a binelea în joc.

— Ei bine, sire, este...

— Este?...

— Petru Mihailov.

Capitolul III

La Palais-Royal, Regentul Filip de Orléans primise mesajul ţarului prin care acesta îi cerea să acorde o misiune oficială contesei de Villeneuve-Caramey.

— Ce părere ai de asta, Dubois? îl întrebă Regentul pe ministrul său.

— Mă gândesc, monseniore, răspunse măruntul şi vicleanul abate, că ţarul s-a îndrăgostit. Ar fi un lucru cu totul nesperat. În consecinţă, va trebui s-o

măgulim pe contesă, pentru ca prin ea să aflăm toate planurile ţarului.

— O cunosc pe contesă, Dubois, şi m-ar mira să primească. Pe deasupra, îmi poartă desigur pică fiindcă îşi închipuie că soţul ei a părăsit-o din pricina mea, deşi n-am fost cu nimic vinovat. Am avut, ce-i drept, afecţiune pentru Villeneuve, dar cu trecerea vremii m-a dezamăgit şi îi dau dreptate contesei că s-a despărţit de el. E un om josnic şi făţarnic.

— Ei, monseniore, n-are ea decât să creadă ce vrea, dar nu ştiu femeie în stare să reziste în faţa unui şirag de diamante.

— Eu, Dubois, am cunoscut una...

Şi Filip de Orléans rămase pe gânduri. Acest nepot al lui Henric al IV-lea o iubise pătimaş pe doamna d'Argenton, dar trebuise să pună capăt marii sale dragoste din porunca lui Ludovic al XIV-lea. Treptat, pentru a o uita, Filip îşi înmulţise aventurile, care însă nu-i răpeau niciodată ceasurile rezervate muncii. Neobosit, Regentul se închidea cu fostul lui preceptor, abatele Dubois şi, împreună, se străduiau să dejoace comploturile ţesute de acei seniori din regat care urmăreau să-l răstoarne. Filip cel Blajin, în acel an 1717, se cam împlinise la trup. Nu mai semăna cu tânărul învingător de la Torino care odinioară se năpustise în fruntea soldaţilor săi asupra cavaleriei italiene. Acea ispravă îi adusese atâta popularitate încât la întoarcerea la Versailles unchiul său, Regele-Soare, se arătase întrucâtva gelos. La moartea lui Ludovic al XIV-lea, Filip devenise Regent şi, în această funcţie, dispreţuind clevetirile care făceau din el asasinul familiei regale, trudea neobosit, pentru a-i putea încredinţa micului rege Ludovic al XV-lea, deocamdată un copil de numai şapte ani, un regat bogat şi înfloritor.

— Aşadar, monseniore, spuse Dubois, întrerupându-i firul gândurilor, ce facem?

— Trimite-l pe cavalerul de Rougemont cu o scrisoare prin care contesa de Villeneuve să fie chemată să se instaleze la palatul ei Sillery din Paris, cu misiunea să slujească drept călăuză ţarului Moscovei.

Luvrul sclipeşte în mii de lumini. Garda, trezită în miez de noapte, se înşiruie pe două rânduri. De-a lungul scărilor aşteaptă în picioare gentilomii şi doamnele de onoare, gătite în grabă. Bătrâna principesă palatină, ducesa de Orléans, soseşte în goană de la palatul ei din Saint-Cloud, în uruit de caleaşcă. Bombănind, îi spune fiului său, Regentul:

— Va să zică, Filip, ţarul s-a răzgândit şi vine în plină noapte? Dar sunt ceasurile trei! Asta e oră să trezeşti o doamnă în vârstă ca mine?

Prinţesele de sânge declară cu glas tare că sunt gata să-i facă o vizită ţarului dacă acesta promite să le întoarcă politeţea. Apare şi ducesa de Berry, venită de la Palatul Luxembourg cu toate doamnele ei de onoare. Se alintă în fel şi chip pe lângă tatăl său, Regentul, ca să obţină să fie prima care să-l întâmpine pe ţar. Regentul refuză, ducesa se îmbufnează. Ducele de Saint-

Simon se agită. Discută un detaliu de etichetă cu ducesa de Rohan, care susţine că ţarul trebuie să o salute mai întâi.

— Altfel, îi voi întoarce spatele!

Filip de Orléans se nelinişteşte.

— Suntem gata de primire?

Niciodată, nici un suveran străin n-a fost aşteptat cu atâta pompă. Sumedenie de parizieni gură-casă, deşteptaţi din somn de hărmălaia soldaţilor şi a fanfarelor, se înghesuie la ferestre, pălăvrăgind despre uriaşul de la miazănoapte.

— Se zice că e sălbatic!

— Ba nu, e soldat!

— Taie capete cu mâna lui!

— Scoate măsele!

— Îi biciuieşte pe boieri!

— E frumos!

— Hidos!

— E un erou!

Între timp, pe drumul de la Senlis la Paris, Petru cel Mare şi escorta lui înaintează în goana cailor. După întâmplarea din seră, Petru se hotărâse pe neaşteptate, cum îi stătea în fire, să plece deîndată la Paris, unde să-i facă Maximiliennei surpriza adevăratei lui identităţi. Maximilienne primise mesajul Regentului şi abia avusese vreme să le poruncească Elisei şi lui Blaisois să o ajungă din urmă a doua zi, la palatul Sillery, aducându-l şi pe micuţul Adrien. Împreună cu Petru, Maximilienne se urcase într-o caleaşcă condusă de Grégoire. Falsul ţar îşi reluă locul în faeton, urmat de escorta boierilor călare precum şi de Liboy şi de Mailly-Bresle, care după accidentul cu crema amuţise.

În caleaşcă, Petru o strângea la piept pe Maximilienne fără să răspundă la întrebările acesteia în legătură cu mesajul Regentului, care o uimise peste poate. În schimb, contesa nu-i pomeni de declaraţia de dragoste a falsului ţar, sporind astfel şi mai mult admiraţia lui Petru.

Curând ajunseră la Paris. Petru venea aici pentru întâia dată. Era agitat şi emoţionat. Aplecându-se peste portiera caleştii, rămase dezamăgit.

— Prin urmare aşa arată Parisul? se adresă el Maximiliennei.

Privea străzile înguste, cu case înghesuite şi înnegrite.

— Şi miroase urât! adăugă el.

— Nu, Petru, ca să iubeşti Parisul trebuie să-l cunoşti. Aveai o părere greşită despre el. Pun prinsoare că îl vedeai ca pe un oraş poleit cu aur.

— Da, ca pe Regele-Soare pe care l-am admirat întotdeauna...

— Ce copil eşti, dragostea mea, te voi învăţa să iubeşti Parisul.

Cu cât se apropiau de Luvru, rândurile mulţimii se îndeseau şi, în ciuda orei târzii, caleştile escortei erau întâmpinate cu urale.

Maximilienne spuse:

— Vezi, Petru, cât de preţuit e ţarul tău!

Vorbele ei îl făcură să zâmbească.

Sosiră în sfârşit în faţa vechiului palat al regilor Franţei. Fanfarele începură să sune, garda luă poziţia de drepţi. Petru sări jos din mersul caleştii şi aşteptă ca aceasta să se oprească pentru a o ajuta pe Maximilienne să coboare. Aplecându-se să-i sărute mâna, îi şopti.

— Ţi-am pregătit o surpriză, dulcea mea iubită, dar să nu uiţi că te iubesc...

Apoi, întorcându-se spre falsul ţar care aştepta respectuos ordinele, îi spuse.

— Romodanovski, ai grijă de contesă.

Maximilienne privea fără să înţeleagă. Îl vedea pe Petru luând-o înainte urmat de toţi ceilalţi boieri. Liboy şi Mailly-Bresle îşi holbau ochii în timp ce Romodanovski se apropie de Maximilienne.

— Îmi permiteţi să vă ofer braţul, doamnă contesă?

— Dar atunci, cine sunteţi dumneavoastră?

— Sunt prinţul Romodanovski, doamnă, la dispoziţia domniei voastre.

— Dar, bâigui ea, baronul Mihailov...

— Baronul Mihailov, doamnă, răspunse râzând Romodanovski, este însuşi ţarul!

Maximilienne se clătină şi, ca într-un vis, pătrunse în Luvru pe urmele lui Petru.

Regentul ieşi înaintea ţarului pe care-l întâmpină înclinându-se adânc.

— Este o cinste pentru Franţa să o găzduiască pe Majestatea voastră imperială pe pământul ei.

Petru se gândea la altceva şi nu-i răspunse lui Filip de Orléans, care rămase foarte mirat. Petru se tot uita înapoi, căutând-o din ochi pe Maximilienne.

Dar aceasta, ţeapănă, îi ocolea privirea, spunându-şi:

„Şi-a bătut joc de mine, nu însemn nimic pentru el. Doamne, ce ruşine!’’

La un semn al Regentului, mareşalul de Tessé făcu un pas înainte şi îi propuse ţarului să-i arate apartamentele rezervate lui. Intrară într-o serie de încăperi minunat de frumoase, urmaţi de întreaga curte.

— Sire, spuse mareşalul, acest apartament a aparţinut reginei Caterina de Medicis. A fost amenajat din ordinul meu pentru Majestatea voastră, adăugă Regentul. Patul a fost refăcut de către doamna de Maintenon pentru răposatul rege.

Petru se simţea prins în capcană. Luvrul i se părea mult prea solemn, iar Maximilienne mult prea departe.

„N-am să izbutesc niciodată să stau în voie cu Maximilienne în încăperile astea posomorâte şi îngheţate”, gândea el. Şi apoi, tot protocolul acela îl plictisea de moarte.

Curtenilor nu le venea să creadă că acest suveran în vizită la cea mai elegantă curte din Europa era îmbrăcat cu o vestă de lână cenuşie şi că nu purta nici jabou, nici manşete. Ba chiar îşi strecurase peruca în buzunar. Era cu un cap mai înalt decât toţi ceilalţi bărbaţi şi părea a fi dintr-o speţă mai dârză, mai puternică. În cele din urmă, nemaiputând răbda, Petru îl chemă pe prinţul Kurakin, ambasadorul Rusiei în Franţa, şi-i vorbi pe ruseşte. Kurakin era cel mai rus dintre parizieni şi cel mai parizian dintre ruşi. Imperturbabil, se întoarse către Filip de Orléans şi-i traduse.

— Stăpânul meu, ţarul Moscovei, roagă pe Alteţa voastră regală să-l ierte că nu vorbeşte franceza. Deşi foarte măgulit de primirea Alteţei voastre regale, găseşte Luvrul prea mare şi ar prefera o locuinţă mai modestă.

Filip surâse cu înţeles. Prevăzuse capriciile ţarului, aşa că îi spuse prinţului Kurakin.

— Regret că Majestatea sa nu vorbeşte franceza, cu toate că auzisem contrariul; în ce mă priveşte, sunt disperat că nu înţeleg rusa, dar spuneţi-i Majestăţii sale imperiale că ospitalitatea franceză nu e luată niciodată prin surprindere şi că îi mai pregătisem şi palatul Lesdiguières. Mareşalul Tessé o va conduce acolo pe Majestatea sa...!

Petru era furios. Totul se desfăşura împotriva dorinţelor lui. Regentul era prea binevoitor, Luvrul prea zgomotos, curtenii îl plictiseau şi, mai cu seamă, nu izbutise s-o vadă pe Maximilienne. Îl chemă pe Romodanovski, îi şopti ceva şi, urmat de boierii săi, de garda franceză pusă la dispoziţia lui şi de mareşalul de Tessé, o porni spre palatul Lesdiguières.

După plecarea ţarului, bârfele se dezlănţuiră.

— Aţi văzut, îi spuse Maximiliennei ducesa du Maine, jignită de moarte, acest barbar nu m-a salutat, pe mine, nepoata marelui Condé!

Mailly-Bresle se apropie de ducesă şi izbucni:

— Să mă ierte alteţa voastră regală, dar n-a salutat pe nimeni şi ne-a jucat o comedie neruşinată. Contesa de Villeneuve-Caramey ar putea spune alteţei voastre cât am suferit cu toţii la castelul Mortefontaine în timpul cinei oferită de delicioasa noastră prietenă. Şi Mailly-Bresle, într-un foşnet de dantele şi de panglici, făcu o piruetă.

— Ah, biata mea fetiţă, continuă ducesa, l-aţi primit pe acest monstru nordic? Dacă bunicul meu, regele Ludovic al XIV-lea, l-ar fi întâmpinat la Versailles, lucrurile s-ar fi petrecut cu totul altfel.

Maximilienne suferea chinurile iadului pentru că nu putea să răspundă la grozăviile rostite pe seama celui iubit, deşi îi păstra pică pentru că o minţise şi pentru comedia pe care i-o jucase. În aceeaşi clipă, simţi că cineva o apucă de braţ. Se întoarse şi păli. Contele Amedée de Villeneuve-Caramey, soţul ei, o cuprinsese strâns lângă el; dar ceea ce în ochii lumii apărea ca o îmbrăţişare drăgăstoasă, în realitate era o strânsoare de menghină. Se aplecă ceremonios dinaintea ducesei du Maine şi-i spuse:

— Să mă ierte alteţa voastră, dar sunt copleşit de bucuria de a o regăsi pe scumpa mea soţie.

Benedicte de Condé, ducesă du Maine, surâse amabil.

— Vă las, dragul meu conte, căci tocmai îl zăresc pe domnul duce care, pare-mi-se, vine să-mi vorbească...

Şi ducesa se îndepărtă la braţul unei pocitanii chioare, cu dinţii galbeni, ducele de Bourbon, nepotul său, căruia i se spunea pe scurt, „domnul duce”.

Maximilienne rămase faţă în faţă cu Amedée.

— Ce căutaţi la curte, doamnă? rânji acesta. Credeam că acest loc nu e demn de aerele voastre de mironosiţă.

Maximilienne îşi încleştă fălcile, silindu-se să-şi păstreze calmul.

— Mă aflu aici la cererea Regentului, domnule.

— Ah! da, am auzit vorbindu-se despre asta; soţia mea trebuie să facă pe călăuza ţarului. De ce mă credeţi aşa de naiv? Am prins eu privirile pe care vi le arunca sălbaticul ăsta şi s-ar fi zis că vă făceau plăcere. Ah! mi-e ruşine că mi-am dat numele unei destrăbălate ca voi.

— Nu mi-aţi dat numele, domnule, mi l-aţi vândut!

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă contele furios.

— Ştiţi prea bine, domnule, că marchizul de Sillery, tatăl meu, acordându-vă mâna mea, vă dădea mai cu seamă averea lui!

— Voi face totul ca să vă iau dreptul de a-l creşte pe Adrien!

Maximilienne se albi la faţă.

— Ar trebui să vă fie ruşine să vorbiţi astfel. M-am săturat de infidelităţile, jocurile de cărţi şi chefurile voastre, dar acum am înţeles totul; folosiţi-vă de averea mea pentru plăcerile voastre şi lăsaţi-mă în pace!

— V-aţi schimbat mult, doamnă, şi am să mă răzbun, dar de ce nu recunoaşteţi că-l iubiţi pe ţar?

— Lăsaţi-mă, domnule.

— Am să vă omor, am să vă închid într-o mănăstire, am să vă ruinez, n-o să-l mai revedeţi pe Adrien şi-i voi spune ce fel de femeie a fost mama lui, zise pe nerăsuflate Amedée, plin de ură.

— Opriţi-vă, domnule, ne priveşte lumea şi sunteţi ridicol. Astă-seară mă duc la palatul Sillery, unde vă rog să poftiţi să mă vedeţi mâine dimineaţă, după ce-o să vă veniţi în fire. Vom lămuri această situaţie care nu mai poate continua.

Amedée era uluit. Blânda şi timida Maximilienne îi răspundea cu o siguranţă şi o tărie de care n-ar fi crezut-o în stare. Apoi, spre furia lui, îi întoarse spatele şi tocmai se pregătea să părăsească saloanele când se apropie de ea abatele Dubois, care îi şopti.

— Doamnă, Alteţa sa regală doreşte să vă vorbească între patru ochi...

Maximilienne îl urmă, plină de curiozitate. De departe, Romodanovski urmărise ambele scene şi, neştiind unde s-o regăsească pe Maximilienne, se hotărî s-o aştepte chiar în trăsura ei.

— Precedată de Dubois, Maximilienne străbătu un labirint de încăperi şi coridoare înainte de a ajunge la micul birou unde Regentul o aştepta singur. La intrarea ei, acesta se ridică în picioare şi, cu acea încântătoare politeţe care-l caracteriza, îi spuse:

— Doamnă, iertaţi că v-am invitat să mă vedeţi la o oră atât de târzie, dar aveam nevoie să vă vorbesc despre ceva important. Dar mai întâi, pot să vă ofer o gustare ca pentru miezul nopţii?

Maximilienne făcu o reverenţă şi răspunse destul de rece.

— Mulţumesc Alteţei voastre regale, dar pot să ştiu de ce m-aţi chemat?

Filip surâse.

— Ei hai, văd că-mi purtaţi încă pică. Să stăm jos şi să vorbim. Suntem în intimitate şi eticheta am lăsat-o la uşă. Nu vă mai adresaţi „alteţei mele regale” şi ascultaţi-mă!

Maximilienne se aşeză în timp ce-şi spunea:

„Nici măcar nu mai ştiu ce aveam să-i reproşez. Uitasem cât de fermecător e Filip de Orléans... Ah! da, nu-l iertam din pricina lui Amedée... dar oare are el vreo vină?”

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile, Filip continuă:

— Totdeauna aţi fost supărată pe mine din cauza lui Villeneuve. Greşiţi, doamnă, căci acum nimeni nu mai poate face nimic pentru el. Mi-e fost prieten, dar de-aici înainte jur să vă apăr împotriva lui dacă ar vrea cumva să vă facă vreun rău.

Retras într-un colţ al camerei, Dubois asculta toate acestea cu un aer satisfăcut.

Maximilienne îl privi cu îndrăzneală pe Filip în ochi.

— Da, Monseniore, eram supărată, e drept, dar acum nimic nu mai are importanţă.

— Ascultaţi-mă, frumoasa mea Maximilienne, să jucăm cu cărţile pe faţă. Ţarul vă iubeşte, da, vă iubeşte. Sunt sigur de asta după ce l-am văzut privindu-vă. De altfel, pretextul de a renunţa la Luvru nu stă în picioare. Vrea pur şi simplu să fie liber în Paris şi în felul acesta puteţi aduce mari servicii Franţei, care va şti să vă fie foarte recunoscătoare...

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi, Monseniore.

— Aflaţi ţelul vizitei ţarului la Paris. Încercaţi să descoperiţi care sunt proiectele sale...

Maximilienne se ridică, uitând de etichetă şi ca o vijelie, strigă într-un suflet:

— Va să zică îmi cereţi să-l spionez pe ţar. Frumoasă treabă, Monseniore! Să-l fac să vorbească, să-l ascult, pentru a-l trăda după aceea. V-aţi înşelat, Monseniore, nu sunt femeia care vă trebuie. De altfel, n-am să-l revăd niciodată pe ţar. Eu l-am cunoscut pe Petru Mihailov şi nu vreau să ştiu de nimeni altul.

Apoi, venindu-şi în fire, Maximilienne făcu o plecăciune adâncă şi adăugă.

— Cer Alteţei voastre regale îngăduinţa de a mă retrage.

Filip începu să râdă.

— Adevărată furie, micuţa asta! Pe cinstea mea, ne-au transformat-o pe blânda noastră Maximilienne! Da, „alteţa mea regală” vă îngăduie să vă retrageţi, dar înainte de a pleca, ascultaţi-mă bine. Vă sunt prieten. Puteţi să nu ne spuneţi nimic despre intenţiile ţarului, nu mă voi supăra, dimpotrivă chiar, vă voi admira şi mai mult. Şi veniţi să mă vedeţi, ca prietenă, la Palais-Royal. Uşa mea vă va fi întotdeauna deschisă.

Profund mirată de atâta bunătate, Maximilienne zâmbi şi murmură.

— Promit să vin, Monseniore, ca prietenă... şi se retrase.

După plecarea contesei, Dubois îşi înălţă privirea spre cer.

— Monseniore aşa vă conduceţi afacerile? Trebuia s-o înfricoşaţi!

— Dubois, mă plictiseşti. Această tânără femeie se numără printre acele blânde încăpăţânate care nu pot fi înfrânte. Ţarul are într-adevăr noroc şi apoi, nu sunt eu Filip cel Blajin? Hai să mergem, şi nu mai face mutra asta. Să părăsim acest bătrân Luvru care miroase a mucegai. Prefer iubitul meu Palais-Royal.

Maximilienne, însoţită de un lacheu care îi lumina calea cu o făclie, merse până la caleaşca ei pe ale cărei perne se prăbuşi, moartă de oboseală.

În sfârşit, iată-vă, doamnă, spuse Romodanovski, care aţipise.

— La palat, Grégoire, strigă Maximilienne fără să-i dea atenţie prinţului.

— Doamnă, spuse acesta, am un mesaj din partea ţarului.

— Prinţe, nu cunosc decât un fals ţar care mi-a jucat o farsă în seră, iar în ce-l priveşte pe adevăratul ţar, nu l-am văzut niciodată.

— Dar, doamnă, Petru cel Mare vă iubeşte şi vrea să vă vadă. Mi-a cerut să vă conduc la palatul Lesdiguières, unde va locui anume ca să vă poată vedea mai uşor.

— Ei bine, prinţe, spuneţi-i că a făcut o greşeală. Putea să rămână la Luvru. Nu cunosc decât pe un om din escorta lui, baronul Mihailov şi nu vreau să-l cunosc decât pe el.

— Dar nu-i cu putinţă. Ce va spune ţarul?

— Ce va vrea. Puţin îmi pasă. Puteţi să-i repetaţi cuvintele mele. De altfel, am ajuns. Bună seara, prinţe. Grégoire vă va conduce.

Maximilienne coborî graţios din caleaşcă, trântind portiera şi intră în palatul său, lăsându-l pe prinţ cu desăvârşire năucit.

La palatul Lesdiguières, Petru se plimba în lung şi în lat, enervat de-a nu avea încă veşti de la Maximilienne. Pentru a-şi trece vremea, îl ameţea pe bătrânul mareşal de Tessé cu dispoziţii şi contradispoziţii date în franceză, fapt care-l uimea peste măsură pe mareşal. Oare nu declarase ţarul că nu vorbeşte decât limba rusă? Dar poate că fusese un capriciu imperial, un mod de a-şi da importanţă faţă de Regent.

— Nu-mi place camera, strigă Petru, patul e prea îngust.

Iar o clipă mai târziu.

— Patul e prea mare!

Nu erau destule luminări în saloane. Şi imediat:

— Stingeţi lumânările astea, prea sunt multe.

Nici cina nu-i era pe plac. Voia gulii şi bere. Verton, bucătarul şef, îşi smulgea peruca de deznădejde, cât despre mareşalul de Tessé, acesta nu avusese niciodată de purtat o astfel de bătălie.

În sfârşit, apăru Romodanovski.

— Ei, unde e? urlă ţarul. Ce-a spus? A fost surprinsă, te urmează, nu-i aşa?

— Sire, răspunse prinţul ştergându-şi fruntea, e furioasă. N-a vrut să mă urmeze, mi-a trântit portiera în nas zicând că nu-l cunoaşte pe ţar şi nici nu vrea să-l cunoască. Ah! asemenea femeie, mai rar!

— Ştiu prea bine, prostule, tocmai de asta o şi iubesc. Va să zică a trântit portiera în nasul tău borcănat!

Petru se puse pe râs.

— Foarte bine, dacă-i aşa, mă voi duce eu la ea.

— Să vă chem o escortă, Sire...

— Eşti nebun? Rămâi aici şi anunţă-l pe mareşalul de Tessé, că ţarul, în sfârşit, se culcă. Cred că bietul bătrân va răsufla uşurat.

— Dar, Sire, vă aflaţi în vizită oficială, nu puteţi ieşi neînsoţit într-un Paris pe care nu-l cunoaşteţi.

— Romodanovski, mă plictiseşti.

Şi Petru se îndreptă spre apartamentele sale. Apoi, după obiceiul lui, se lăsă să lunece în jos, de-a lungul ferestrelor, până în strada, încă întunecată, din spatele palatului Lesdiguières. Porni către Sena de-a lungul Arsenalului, apoi greşind drumul, o luă înspre Quinze-Vingt. Dar pomenindu-se iar în strada Bercy, îşi dădu seama că se înşelase. Erau cam ceasurile cinci dimineaţa şi pe străzi nu se zărea ţipenie de om. Cei patru sute de mii de parizieni dormeau încă. Se întoarse la cheiul Senei şi se hotărî să se îndrepte spre insula Cité, unde nădăjduia să găsească o trăsură. Apropiindu-se de Pont-Neuf auzi zgomotul unei bătăi, ţipete şi strigăte de ajutor.

Capitolul IV

Petru o luă la goană în direcţia zgomotului şi văzu o caleaşca oprită. Câţiva lachei fugeau care încotro, în timp ce, în picioare pe scara caleştii, un bărbat se apăra cu sabia împotriva atacului unei duzini de răufăcători care, cu tot curajul lui, era limpede că aveau să-l dovedească.

— Veniţi încoace, nătărăilor, strigă omul către lacheii săi. Doar n-o să-i lăsaţi să vă omoare stăpânul?

Dar fricoşii erau departe.

Căpetenia hoţilor strigă:

— Predaţi-vă, domnule, nu vreau altceva decât punga voastră.

— Niciodată, răspunse bărbatul. Mai întâi veţi trece peste trupul meu.

Lupta începu cu şi mai multă îndârjire.

Petru, care cântărise situaţia dintr-o aruncătură de ochi, se azvârli în încăierare, strigând:

— Ţineţi-vă bine, domnule, vin în ajutor.

Atacanţii şovăiră o clipă dar, la un semn al căpeteniei lor, se împărţiră în două cete dintre care una continuă să-l atace pe omul din caleaşcă, în timp ce a doua se repezi la Petru. Acesta se căia de a fi ieşit fără sabie, dar nu mai era vreme pentru păreri de rău. Cei cinci bandiţi se năpustiră deodată asupra lui, iar Petru izbuti să pună mâna pe unul dintre ei. Cu un urlet care-i cutremură de groază pe acei ticăloşi buni de spânzurătoare, îl învârti pe deasupra capului şi-l zvârli ca pe-o ghiulea în complicii lui. Apoi, punând mâna pe alţi doi, îi izbi unul de celălalt cu atâta putere încât aceştia se prăbuşiră la pământ, pe jumătate leşinaţi. Petru profită de moment şi făcu un salt înspre caleaşcă, cu toate că doi răufăcători erau încă nevătămaţi şi, luând biciul vizitiului, se folosi de el ca de-un lasou. În mâinile lui Petru, biciul devenise o armă de temut, şi căpetenia hoţilor trebui să-şi mustre oamenii.

— Daţi înapoi, adunătură de netrebnici? Am să vă arăt eu cum trebuie să vă bateţi!

Oamenii se opriră pe dată, prea bucuroşi de un asemenea chilipir. Căpetenia se apropie de caleaşcă şi-i spuse cât se poate de cuviincios lui Petru.

— Domnule, aş fi fericit să mă bat cu dumneavoastră, căci aţi pus pe fugă pe cei mai îndrăzneţi ticăloşi din Franţa. Ce preferaţi, sabia sau pumnii?

Petru izbucni în râs.

— Pe Dumnezeul meu, să ştii că-mi placi. Nu eşti un tâlhar de rând. Cum n-am sabia la mine, aleg pumnii.

Şi sări jos.

Bărbatul în apărarea căruia se luptase se mai afla încă pe scara caleştii. Îşi băgă sabia în teacă şi, calm, îi spuse lui Petru, cu un foarte puternic accent englezesc.

— Vă urez noroc, mylord şi sper să nu vi se întâmpla nici o nenorocire!

— Prea amabil, răspunse Petru salutând, apoi se întoarse către căpetenia bandei.

— Iată-mă, coţcarule!

Căpetenia se înclină şi rosti ceremonios, de parcă s-ar fi aflat la curte.

— Sluga dumneavoastră, domnule!

Petru era mai înalt şi mai puternic, dar celălalt îi aluneca din mâini ca un ţipar. Se rostogoliră pe pavajul murdar şi, în curând, Petru avea crăpate buza şi arcada, în timp ce adversarului său îi sângera din belşug nasul. Aceste răni nu-i împiedicau însă pe împărat şi pe tâlhar să se lupte cu multă voioşie, lăudându-şi

reciproc dibăcia.

— E o plăcere să te lupţi cu dumneata, domnule, spuse hoţul gâfâind.

— Iar eu n-am întâlnit niciodată un adversar de talia ta, răspunse Petru, aproape orbit de sângele ce i se scurgea pe faţă.

În clipa aceea se auzi un zgomot de paşi.

— Străjile! strigară bandiţii.

Petru îi imobilizase sub el pe şeful bandei, care nu se mai putea mişca. Ţarul aproape că îl sugrumase cu o meşteşugită şi foarte dureroasă strânsoare. Straja se apropia şi Petru avea să-l poată da pe mâna soldaţilor pe acest tâlhar de drumul mare. Dar acesta se ridică şi, întinzându-i mâna adversarului, îi puse pe picioare.

— Eşti liber, îi spuse el.

Celălalt îşi culese de pe jos pălăria şi, înainte de-a se face nevăzut, îi strigă.

— Dacă pot să-ţi fiu de folos n-ai decât să întrebi de mine prin preajma străzii Quincampoix. Toată lumea mă cunoaşte.

— Dar cine eşti? întrebă Petru.

— Sunt regele Parisului, mi se spune Cartouche, tu?

— Sunt ţarul.

Şi astfel, englezul, rămas la fel de calm, află în acelaşi timp cine erau agresorul şi apărătorul său.

Întorcându-se spre el, Petru duse un deget la buze.

— Nici o vorbă despre asta, da?

Ofiţerul străjii se apropie de ei.

— Ce s-a petrecut, domnilor?

— O! nimic, răspunse englezul cu sânge rece. Am fost atacat şi domnul aici de faţă mi-a venit în ajutor.

Apoi, întorcându-se spre Petru, adăugă:

— Va fi o plăcere pentru mine să vă ofer un loc în caleaşca mea şi să vă conduc acolo unde veţi dori, domnule.

Drept răspuns, Petru se aşează pe locul vizitiului şi spuse:

— Suiţi-vă alături de mine, mylord, o să conduc eu!

Englezul se căţără lângă Petru, care dădu bice cailor.

— Merg la palatul Sillery, poate îmi arătaţi drumul, spuse Petru.

— Nu-i departe de strada Urşilor. Deocamdată mergem de-a lungul Luvrului şi apoi trecem prin faţa palatului Tuileries.

— Cu cine am onoarea, domnule? întrebă Petru.

— Sunt scoţian, numele meu este John Law.

— Dar vă cunosc, domnule, v-am studiat teoria. Sunteţi vrăjitorul din strada Quincampoix.

— De unde ştiţi, Sire?

— Vedeţi, domnule Law, în meseria mea trebuie să ştii totul.

— Eu am şovăit o clipă să cred că sunteţi ţarul, Sire, Cartouche însă nu s-a înşelat. Acum nu mă mai îndoiesc şi văd că faima de care vă bucuraţi nu este totuşi la înălţimea meritelor Majestăţii Voastre.

— Sunt foarte interesat de sistemul dumneavoastră, deşi nu prea cred în el. Vremurile nu sunt încă coapte. Oamenii îşi vând boarfele, castelele şi giuvaerurile ca să vă aducă aurul lor numai pentru că sunteţi un vrăjitor; dar când farmecele voastre n-or să mai funcţioneze, ce se va petrece?

— M-am gândit la ceea ce îmi spuneţi acum, Sire. Am şovăit îndelung dacă să-mi realizez sau nu ideea, însă Regentul m-a încurajat şi ar fi fost rea-voinţă să-l refuz.

Petru îl întrerupse.

— Aici e palatul Tuileries, unde locuieşte micuţul rege?

— Da, Sire.

Un revărsat de zori cenuşiu cuprindea Parisul. Puţin câte puţin, oraşul se deştepta. Se şi auzeau strigătele neguţătorilor ambulanţi.

— Sacagiul!

În ciuda nopţii zbuciumate pe care o petrecuse, Petru nu se simţea ostenit. Rarii trecători se uitau cu uimire la caleaşca mânată de un uriaş plin de sânge lângă care stătea un roşcovan mărunţel. După ce urcă pe strada Saint-Antoine, ciudatul atelaj ajunse la palatul Sillery.

— Mulţumesc, domnule, spuse ţarul, sper să am plăcerea de a vă revedea.

— Sire, vă rămân îndatorat pentru totdeauna.

— Îngăduiţi-mi să vă dau un sfat, adăugă Petru. Părăsiţi Franţa cât mai e încă vreme. Altfel, credeţi-mă, riscaţi să vă treziţi într-o bună zi în dificultate, şi vă vor da afară fără o para chioară...

— Poate că aveţi dreptate, Sire, dar îmi place riscul.

— Cum doriţi, domnule.

— La revedere, Sire.

Dintr-o mişcare suplă, Petru sări la pământ. Era limpede că locuitorii palatului dormeau încă dar, pus în faţa unor situaţii încurcate, Petru nu şovăia niciodată. Escaladă grilajul închis, trecu nepăsător pe lângă pavilionul paznicilor şi sui peronul. Uşa de la intrare fiind închisă, dădu ocol clădirii şi găsi o fereastră întredeschisă. Pătrunse astfel în salon şi bănuind că Maximilienne locuia la etaj, urcă scările şi rând pe rând începu să deschidă încet uşile camerelor. În cele din urmă o descoperi într-o cameră frumoasă cu lambriuri albastre şi aurii, unde Maximilienne dormea ca un copil. O privi uimit şi tulburat de frumuseţea ei. Păru-i negru cu ape aurii era răspândit pe pernă. În timpul nopţii cearşaful alunecase într-o parte şi prin cămaşa subţire de linon i se întrezăreau fermecătoarele forme. Sânii i se ridicau încet în ritmul respiraţiei.

Petru o dori dintr-odată nebuneşte. I se părea că de la prima lor noapte de dragoste trecuse o vecie şi o dorea cu patimă pe această femeie cu pielea

moale şi proaspătă ca un fruct. Nicicând vederea unui trup nu-l tulburase în aşa măsură, dar pornirea i se împletea totodată cu un simţământ puternic, născut din adâncul sufletului. Maximilienne se mişcă în somn şi cămaşa i se ridică pe coapse, dezgolind o piele atât de fină şi de delicată încât pe Petru îl trecu un fior. Un nou val de dorinţă îl cuprinse şi nu mai avu răbdare s-o vadă dormind atât de liniştit. Cu dosul palmei îi dezmierdă drăgăstos un sân. După câteva clipe, Maximilienne se întoarse, murmurând cuvinte de neînţeles. Apoi deschise ochii şi văzu privirea deopotrivă dulce şi pătrunzătoare a lui Petru. Se ridică şi-şi trase iute cearşaful pe ea, dându-şi deodată seama că avea pieptul cu desăvârşire descoperit. Şovăi o clipă, apoi izbucni.

— Ce căutaţi aici, domnule? Nu vreau să vă mai văd!

Petru zâmbi şi, încet, o trase spre el. Începu să o sărute mărunt şi drăgăstos. Apoi puse stăpânire pe gura ei.

Maximilienne se simţea cuprinsă de o fierbinţeală pornită din adânc.

— Oh, Petru, cum de mi-a putut da prin cap să nu te mai văd, şopti ea.

Încurcându-şi degetele în cămaşa de noapte pe care se căznea să i-o smulgă de pe trup, Petru tăcea, regăsind cu înfrigurare farmecele corpului ei minunat. Îşi îngropă faţa în părul parfumat şi mătăsos al femeii pe care o adora. Maximiliennei îi plăcea să rămână cuminte în mâinile dibace ale lui Petru. O lipi de el, mai supusă ca înainte. Apoi ea îşi strecură mâna pe pieptul lui bărbătesc. Petru se cutremură străbătut de un lung fior. Îngerul dragostei îi acoperea cu aripile lui, despărţindu-i de restul lumii. Nu mai ştiau de nimic în afară de dorinţa lor crescândă, de trupurile şi înfrigurarea lor, deşi Petru întârzia clipa divină în care aveau să devină o singură fiinţă iar patul lor o corabie plutind pe oceanul fără margini al fericirii regăsite.

Rămaseră apoi întinşi unul lângă altul, ţinându-se de mână, în timp ce un surâs împăcat le lumina chipurile. Pătrunzând prin perdelele de tul, soarele sclipea pe parchetul lustruit cu ceară. Maximilienne şi Petru erau fericiţi.

— Iartă-mă, dragostea mea, rosti în cele din urmă Petru, pentru farsa din seră. Voiam însă să mă încredinţez de simţămintele tale. Acum înţeleg că nu era nevoie de toată mascarada asta pentru a fi sigur că vei fi a mea pentru totdeauna. Nu ne vom mai despărţi, ţi-o jur pe viaţa mea.

Maximilienne îi surâse, îl sărută uşor pe obraz şi-i spuse:

— Cât de mult te iubesc, Petru, mi-e aşa de bine lângă tine! Dar... ce ai pe frunte, iubitule?

— Un fleac, m-am bătut cu un prieten... răspunse el râzând.

— Ciudaţi prieteni mai ai! Dar nu pot să te las aşa; vino cu mine.

Petru se lăsă condus într-o cămăruţă unde se găseau cele necesare toaletei. Îi curăţă rana cu un balsam pregătit de Elisa şi-i făcu un pansament.

— De-acum o să-ţi fie mai bine, declară ea mulţumită.

Petru bombăni, dar în sinea lui era încântat că Maximilienne se ocupă de el. Amândoi aveau impresia de a fi trăit din totdeauna împreună. Se completau

de minune.

În acea clipă Grégoire bătu la uşă.

— Doamnă contesă, prinţul Romodanovski cere să vă vadă.

— Ce trebuie să fac, Petru? şopti Maximilienne.

— Spune-i să urce, trebuie să-i vorbesc...

Când Romodanovski intră în cameră fu oarecum mirat să-l găsească pe suveranul său înfăşurat într-o cuvertură şi cu fruntea pansată, ţinând-o pe genunchi pe Maximilienne care, zâmbitoare, era îmbrăcată cu o rochie de casă brodată, albă, cu lungi panglici verzi.

— Sire, spuse Romodanovski, cer iertare dar eram prea îngrijorat şi nu ştiam ce să-i spun mareşalului de Tessé care întreabă de programul zilei.

— Şi ce i-ai zis? întrebă Petru neliniştit.

— Că dormiţi, Sire, aşa că vă crede încă în patul vostru la palatul Lesdiguières.

— Minunat! atunci întoarce-te acolo, spune mareşalului că m-am deşteptat şi că doresc să-l întâlnesc pe micul rege Ludovic al XV-lea la mine. Cum eticheta cere să ne vedem la Tuileries sau la Luvru, francezii o să se îngrozească. O să avem parte de trei zile de discuţii în care tu ai să pretinzi că stau îmbufnat în apartamentele mele. În felul ăsta voi putea rămâne cu Maximilienne.

Aceasta din urmă asculta înmărmurită, dându-şi dintr-odată seama cât de important şi de puternic este iubitul ei.

— Dar, spuse Romodanovski, asta va face mare vâlvă la curte!

— Eh! Regentul o să-şi iasă din fire şi atâta tot.

— Dar, Sire, gândiţi-vă la tratatul pe care voiaţi să-l semnaţi cu Franţa împotriva Suediei.

— Nu uit nimic, dragă prietene, dar lasă-mi câteva zile de fericire.

Rămaşi singuri, Petru o cuprinse blând pe Maximilienne şi-i şopti.

— Vezi ce nebunii fac de dragul tău? Înţelegi cât te iubesc?

Dar după vizita lui Romodanovski, Maximilienne nu se mai simţea la fel de liberă ca înainte. Îşi dăduse seama că se află în braţele ţarului, ale unui autocrat stăpân peste un imperiu.

— Petru... Sire, îşi luă ea seama, e o nebunie! Nu trebuie să primejduiţi nimic din pricina mea!

Petru o luă de mijloc şi, râzând, o învârti prin cameră.

— Cum vine asta, doamnă contesă? îi spui „sire” omului pe care-l iubeşti? Pentru tine sunt şi voi rămâne întotdeauna Petru Mihailov!

Maximilienne îşi înlănţui braţele în jurul gâtului lui Petru.

— Dar... e îngrozitor! Tu eşti ţarul. Va trebui să ne despărţim, te vei întoarce în Rusia... Şi apoi, adăugă ea în şoaptă, eşti căsătorit...

— Taci şi ascultă-mă, scumpa mea, pentru că nu spui decât prostii. De bună seamă că sunt căsătorit, dar şi tu eşti, şi te vei despărţi de soţul tău. Cât

despre împărăteasa Ecaterina, ştiu prea bine că are amanţi, printre care şi favoritul meu Menşikov. Închid ochii pentru a avea linişte. Ei! şi acum destul am vorbit despre lucruri serioase; avem trei zile de fericire şi... veşnicia!

Capitolul V

Romodanovski avusese dreptate. Purtarea lui Petru făcea mult zgomot la curtea Franţei. Prinţul ambasador, Boris Kurakin alerga ca un nebun de la Palais-Royal la palatul Sillery ca să aducă contrapropunerile Regentului. Dar Petru, imperturbabil, rămânea ascuns în camera Maximiliennei.

În ziua a treia Kurakin se înfăţişă din nou: Regentul, diplomat ca întotdeauna, acceptase ca micul rege Ludovic al XV-lea să-i facă o vizită Ţarului. Viaţa oficială îşi relua cursul.

La palatul Lesdiguières, Petru îl aşteptă pe rege, înconjurat de boierii săi, de mareşalul de Tessé, de Liboy şi de marchizul Mailly-Bresle. Îi ceruse Maximiliennei să rămână lângă el, în calitate de călăuză imperială. Era mai frumoasă ca niciodată în rochia ei de brocart de culoare alb-gălbuie cu crinolină largă care îi subţia şi mai mult mijlocul, şi aşa foarte zvelt. Obrazul delicat, cu nasul puţin cârn, era luminat de imenşii ochi viorii.

Regentul sosi împreună cu micul rege în vârstă de numai şapte ani şi o mulţime de curteni în rădvane. Petru coborî în curte pentru a le ieşi în întâmpinare. Ludovic al XV-lea îşi înălţă obrăjorul lui frumos cu ochi negri ca smoala, aureolat de bucle aurii. Încins cu săbiuţa lui, îi ajungea lui Petru până la genunchi. Acesta, înduioşat de copilul care domnea de pe-acum peste cea mai frumoasă ţara din Europa, îl ridică în braţe, îl aruncă în aer şi-l sărută pe amândoi obrajii.

Curtenii francezi se cutremurară: nimeni nu îndrăznise vreodată să se poarte astfel. Petru îl lăsă jos pe Ludovic. Acesta râdea. Atunci Regentul şi întreaga curte începură să râdă la rândul lor, uşuraţi.

Înduioşată peste măsură, Maximilienne se uita la Petru gândindu-se: „Hotărât lucru, întotdeauna trebuie să facă altfel decât restul lumii!”

Apoi ţarul se înclină ceremonios şi-i spuse copilului.

— Sire, ar dori Majestatea voastră să intre în saloanele noastre pentru a vorbi de Statele noastre?

Ludovic al XV-lea îşi puse mânuţa în mâna uriaşului şi răspunse, aşa cum îl învăţase preceptorul său, ducele de Villeroy.

— Vom fi încântaţi a ne întreţine cu Majestatea voastră imperială.

Ducele de Saint-Simon se aplecă spre Maximilienne:

— Asistăm, doamnă, la o întrevedere istorică. Lui Petru cel Mare nu i-a fost de ajuns să vadă Franţa la picioarele sale, a mai luat-o şi în braţe!

Mailly-Bresle gângurea şi se fâţâia de parcă această vizită ar fi fost opera

lui. Se apropie de Maximilienne şi de Saint-Simon, fâlfâindu-şi peruca pudrată.

— Ştiaţi, contesă, că este o prerogativă a familiei mele să avem dreptul la un scăunel în apartamentele imperiale?

Ducele exclamă:

— Mă uimeşti, marchize!

Maximilienne îi lăsă pe amândoi cufundaţi în discutarea acestor chestiuni... importante. Îl zărise pe Amedée care o privea răutăcios, apoi îi pierduse urma în mulţimea care îl înconjura pe Regent şi uită de el. Întovărăşită de Kurakin şi de Romodanovski, intră în marele salon unde luaseră loc ţarul şi regele. Li se pregătiseră două fotolii mari de dimensiune egală şi priveliştea băieţaşului şi a uriaşului aşezaţi faţă în faţă avea să rămână întipărită pentru totdeauna în amintirea celor de faţă.

După ce-i puse pe principii din suita lui să defileze prin faţa regelui, Petru spuse într-un târziu.

— Suntem fericiţi să o prezentăm Majestăţii voastre pe contesa de Villeneuve-Caramey care ne-a salvat viaţa. Cerem Majestăţii voastre să nu uite niciodată numele ei şi nici pe acela al fiului său Adrien...

Maximilienne, gâtuită de emoţie, se înclină într-o reverenţă adâncă. Micul rege o privi cu un aer serios şi, întorcându-se spre Petru, îi răspunse.

— Nu vom uita, Sire, recomandarea Majestăţii voastre, pentru că nu uităm niciodată nimic.

Curtenii îşi aruncau priviri mirate. Toţi ochii erau aţintiţi asupra Maximiliennei, o favoare în ascensiune, poate chiar o favorită franceză la curtea Rusiei... Prinţesele de sânge care speraseră un compliment sau chiar o vizită din partea ţarului, schimbau priviri mânioase, uitând de rivalităţile care le despărţiseră până atunci. Regentul îi adresă Maximiliennei, de la distanţă, un mic gest de bunăvoinţă. Mailly-Bresle deschidea şi închidea gura, din fericire fără să găsească ce ar putea spune. Maximilienne îl privea pe Petru cu lacrimi în ochi; în faţa curţii Franţei, el mărturisise cu voce tare dragostea lor.

Între timp, Amedée de Villeneuve părăsea palatul Lesdiguières cu sufletul încrâncenat. Asistase la triumful soţiei sale care îl rănise nu în sentimentele, ci în orgoliul său. Pe deasupra, Maximilienne nu ştia că, pentru a-şi satisface capriciile, Amedée ajunsese în sapă de lemn. Fără ştirea ei, se făcuse stăpân pe o parte din pământurile şi fermele moştenite de la tatăl ei şi le preschimbase în bancnote luate de la banca Law. Acum începea să nu mai aibă nici bancnote. Hotărât să se răzbune, ceru vizitiului să-l ducă la palatul Sillery. Se năpusti înăuntru ca un nebun, îmbrâncindu-l pe Grégoire şi urcă în goană spre apartamentele Maximiliennei. Acolo se afla Adrien care se juca sub supravegherea Elisei. Fără o privire pentru copil, se repezi la caseta cu bijuterii a Maximiliennei, apoi sparse un scrin şi luă titlurile de proprietate ale palatului Sillery. Elisa încercă să-l împiedice dar Amedée, cu ochii ieşiţi din orbite, o îmbrânci şi o luă la fugă, ca un hoţ ce era, cu buzunarele pline de bijuterii. Se

aruncă în caleaşcă, strigând vizitiului.

— Spre strada Quincampoix!

În palat, slujitorii Maximiliennei rămăseseră înmărmuriţi. În nevinovăţia lui, Adrien plângea şi îşi chema mama. Elisa se sfătuia încet cu Grégoire.

— Dumnezeule mare! cum să facem s-o înştiinţăm pe doamna contesă?

— Vai! spuse Grégoire, rău tată, rău soţ, şi pe deasupra hoţ! Un conte de Villeneuve!

În timp ce Amedée îşi înfăptuia ticăloşia, Maximilienne asista la plecarea micuţului rege din palatul lui Petru cel Mare. Spre marea mirare a tuturor, ţarul, fermecat de copil, coborî să-l întovărăşească până la rădvan. Ludovic al XV-lea îl luase acum de mână pe unchiul său, Regentul. Ţineau mult unul la celălalt şi în tot timpul întrevederii îşi aruncaseră ocheade do complicitate care-i plăcuseră lui Petru.

Ludovic îi şopti unchiului său:

— Îl găsesc pe ţar foarte drăguţ şi mi-ar plăcea să mă mai arunce o dată în sus!

Regentul surâse.

— Nu putem să-i cerem asta, Ludovic, din pricina etichetei, dar la Tuileries te aşteaptă o surpriză.

— Ce anume, unchiule

— Nişte jucării frumoase venite tocmai din Rusia, din partea ţarului.

Maximilienne, care auzise totul, îşi spuse:

„Petru şi Filip de Orléans se aseamănă în multe privinţe, fără s-o ştie, însă”.

Ajuns lângă rădvan, Petru îşi înclină statura lui înaltă şi-i spuse regelui.

— Mulţumesc Majestăţii voastre pentru vizita ce ne-a făcut-o.

— Şi eu, răspunse micul rege, care de bucurie uită să mai folosească „pluralul regal”‘, vă mulţumesc mult pentru jucării. De-abia aştept să plec de-aici ca să mă duc să le văd!

Petru zâmbi şi-i murmură.

— Du-te, băiatule, şi joacă-te în voie.

Micul rege râse la rândul lui şi continuă cu voce tare, privindu-l pe ţar drept în ochi.

— N-am să-mi uit promisiunea, Sire, şi am să ţin minte numele de Villeneuve-Caramey.

Mulţimea de curioşi care aşteptau ieşirea regelui fremăta de bucurie văzându-i pe ţar şi pe copil şi izbucni în urale: „— Trăiască regele! Trăiască ţarul!” În schimb nu se prea auzi: „— Trăiască Regentul!” căci Filip de Orléans, în ciuda eforturilor şi a meritelor sale, nu era prea popular.

Maximilienne îi lăsase pe Petru şi pe Boris Kurakin ocupaţi cu întocmirea tratatului şi se întorsese la palatul său întovărăşită de Romodanovski. Purtarea celor doi prinţi şi a boierilor din escorta imperială se schimbase. O tratau acum

ca pe o favorită, fapt care pe ea o cam stânjenea. Ajungând acasă, îl găsi pe Adrien plângând încă şi pe slujitori într-un hal fără hal. Grégoire şi Elisa o încunoştinţară de faptele lui Amedée. O clipă, Maximilienne îşi cuprinse capul în mâini, înspăimântată. Va să zică acest om care-i fusese soţ îndrăznise să-şi jefuiască propriul fiu şi să-l deposedeze de palatul străbunilor lui. Pierderea bijuteriilor, deşi foarte frumoase, o lovea prea puţin. Nu vedea decât un singur lucru: tatăl îşi prădase fiul. Bietul Romodanovski se legăna de pe un picior pe altul, neştiind ce să facă. Deodată, Maximilienne sări în picioare.

— Încotro s-a dus, Grégoire?

— L-am auzit spunând vizitiului: „Spre strada Quincampoix”, doamnă contesă.

— Ei bine, voi încerca să-l găsesc pentru a-i vorbi. Poate izbutesc să împiedic o catastrofă.

— Dar, doamnă, protestă Romodanovski, n-o să puteţi străbate omenirea aceea, şi-apoi, ţarul aşteaptă să vă întoarceţi; peste o oră trebuie să fie la palatul Luxembourg, la ducesa de Berry.

Fără să-i dea ascultare, Maximilienne porni de îndată în urmărirea lui Amedée. Bătrânul Grégoire trebui s-o urmeze alergând. O clipă, Romodanovski şovăi nehotărât, apoi dădu fuga să-l prevină pe ţar.

Strada Quincampoix nu era departe. Pentru a ajunge erau două căi: strada Urşilor, rezervată oamenilor aleşi, şi strada Aubry-Măcelarul unde îşi dădea întâlnire calicimea. Încă de la ceasurile şapte de dimineaţă se deschideau gratiile de fier şi, în câteva clipe, strimtul pasaj Quincampoix, mărginit de vreo patruzeci de case, forfotea de o mulţime isterică. Toţi aceşti pătimaşi se năpusteau asupra acţiunilor companiei Law cărora, după data la care fuseseră emise, li se spunea „mame”, „fiice” sau „nepoate”.

Maximilienne nu era obişnuită să umble prin Paris şi după numai o sută de metri regretă de a nu-şi fi chemat vizitiul, dar în graba ei uitase de toate. Grégoire nu-i era de nici un ajutor căci nu cunoştea deloc capitala. În loc să pătrundă prin strada Urşilor, Maximilienne greşi şi se pomeni în strada Aubry-Măcelarul. Cât ai clipi, se trezi înconjurată de o adunătură de zgripţuroaice care rânjeau. Voi să dea înapoi, dar trei bărbaţi cu înfăţişare dubioasă îi închiseră trecerea. Maximilienne simţi că păleşte şi-şi spuse. „Dacă se observă că mi-e frică, sunt pierdută”.

Grégoire clătină din cap gândindu-se: „O să pierim cu beregata tăiată”.

În rochia ei de curte, Maximilienne era superbă şi nimeni nu îndrăznea s-o atingă. Dar simţea că ar fi fost de ajuns un singur gest pentru a fi sfârtecată.

— Ce ziceţi de ducesă? urlă o gheboasă; parcă n-ar avea destule parale! şi mai vine să ne ia şi acţiunile noastre!

— Ei, frumoaso, strigă un om cu obrazul plin de bube, iubitul tău nu vrea să ţi-o ofere pe „mă-sa”?

— Sau pe „fetele şi nepoatele”‘ ei? zbieră un chior rânjind.

Un cerşetor căruia-i curgeau balele îşi întindea spre Maximilienne cioturile lui hidoase, în timp ce zgripţuroaicele cu ochii roşii şi urduroşi gâfâiau întărâtate.

— Siluieşte-o!

Grégoire sări dinaintea Maximiliennei.

— Veţi trece mai întâi peste trupul meu!

— Ei, bătrâno, vino să mă dezmierzi! urla o femeie aţâţată, călărind pe umerii unui orb.

— Haideţi să le facem felul!

Cuprinsă de spaimă, Maximilienne se simţea pierdută. Neliniştitorul cerc se stingea puţin câte puţin în jurul ei. Tocmai atunci se auzi o zarvă crescândă care venea din strada Quincampoix.

— Acţiunile scad! Hârtia nu mai preţuieşte nimic!

Îmbrâncită, înăbuşită de mulţimea care uitase de ea, despărţită de Grégoire, Maximilienne se trezi târâtă spre strada Quincampoix.

— Ducelui de Bourbon i s-au restituit banii, strigau oamenii, şi-a luat aurul!

— Plătiţi-ne şi nouă!

Cu un sfert de ceas în urmă, aceiaşi oameni fuseseră gata să-şi vândă şi sufletul pentru hârtia vrăjită, iar acum, aceste acţiuni le ardeau degetele.

Purtată de mulţime, Maximilienne ajunse până în faţa băncii unde ducele de Bourbon, apărat de valeţii săi, îşi încărca sacii cu aur în şarete. Hâdului duce puţin îi păsa de această agitaţie furioasă. Maximilienne se afla înghesuită între un abate, un cerşetor, un servitor şi un gentilom cu perucă. Clasele sociale erau abolite, nu mai existau decât smintiţi, pe jumătate sufocaţi, care voiau să-şi redobândească aurul.

Maximilienne îşi spuse: „Oamenii ăştia sunt nebuni!”

Law apăru în balconul birourilor sale pentru a potoli mulţimea.

— Nu vă pierdeţi încrederea, acţiunile nu scad, v-o jur. Valorează încă optsprezece mii de livre. V-am promis douăsprezece la sută, veţi avea patruzeci la sută beneficiu!

Era un efort deznădăjduit de a salva sistemul. Maximilienne îl admiră pe acest scoţian, mărunt de stat, căruia nimeni nu voia să-i dea ascultare. Nu se vedeau decât pumni ridicaţi înspre el şi nu se auzeau decât înjurături şi strigăte de mânie.

Între timp, Petru, prevenit de Romodanovski, alerga ca un nebun spre strada Quincampoix. Îl trimisese pe prinţ în locul lui la recepţia ducesei de Berry, spre marea furie a acesteia. Mulţimea era aşa de deasă în preajma uliţei Urşilor, încât Petru nu putu să-şi croiască drum decât cu pumnii. Dar nebunia oamenilor era atât de mare, că prea puţini se dădeau la o parte în faţa acestui uriaş.

Petru striga:

— Maximilienne! Maximilienne!

Simţi că un tâlhar profita de îngrămădeală ca să-i şterpelească punga. Atunci îi încleştă braţul cu o mână de fier şi-i strigă.

— Spune-i lui Cartouche că ţarul are nevoie de el!

Celălalt dispăru şi Petru se întrebă dacă măcar îl auzise. Continuă să înainteze cu greu şi văzu că în depărtare lumea începea să se bată. Unii îşi scoteau săbiile şi se duelau rănind cu mulinetele lor pe nenorociţii care se aflau în preajmă.

Deodată Petru auzi o voce îndărătul lui.

— M-ai chemat, ţarule. Iată-mă!

Petru se întoarse şi-l văzu pe Cartouche pe care îl recunoscu după surâs şi după pielea albă a obrazului său micuţ, cu toate că nu-l zărise decât pe întuneric cu prilejul încăierării. Cartouche părea foarte tânăr meritându-şi Porecla de „Copilul”.

— Cartouche, trebuie să mă ajuţi să găsesc şi să salvez din mulţimea asta o femeie care poate că se află în primejdie.

— Cine? răspunse scurt vestitul bandit.

— Contesa de Villeneuve-Caramey. E îmbrăcată cu...

— De ajuns, ţarule, o cunosc, o doar meseria mea să ştiu totul, şi am aflat că o iubeşti.

Cartouche scoase din buzunar un fluieraş şi şuieră pe trei tonuri. Un minut mai târziu în faţa lui răsăreau ca prin minune doi bărbaţi.

— Iată-i pe locotenenţii mei, François Leroux şi Jean Bourlon. Ca să-mi fie mai la îndemână, sunt ofiţeri de poliţie şi inspectori ai băncii Law, adăugă Cartouche râzând.

Apoi le spuse acestora pe un ton ce nu îngăduia replică.

— Faceţi cunoscută oamenilor porunca. În loc să-l atacăm pe ducele de Bourbon şi milioanele lui, o salvăm pe contesa de Villeneuve-Caramey.

Cei doi locotenenţi se înclinară.

— Contează pe noi, Copilule! şi se făcură nevăzuţi în încăierare.

Ca să-şi croiască drum, Petru şi Cartouche îşi scoaseră săbiile din teacă, dar crezându-se ameninţaţi, cei care se războiau întoarseră armele împotriva lor şi se porni o luptă în toată legea. Dacă Petru n-ar fi fost îngrijorat de moarte din pricina Maximiliennei, s-ar fi distrat de minune; dar aşa, neliniştea lui se preschimbase în mânie împotriva acestei adunături neghioabe.

— Fereşte-te, ţarule! îi strigă Cartouche, salvându-l astfel de tăişul unei săbii care îl atacase mişeleşte pe la spate. Era Amedée de Villeneuve întovărăşit de unul din ciracii lui de petrecere, contele de Horn.

Amedée ajunsese cu puţin timp înaintea Maximiliennei în strada Quincampoix şi nu mai apucase să vândă nici bijuteriile şi nici palatul Sillery. Tocmai se întâlnise cu Horn şi amândoi încercau să iasă din acel iad când Amedée îl zărise pe ţar. Pentru un suflet josnic ca al lui era un prilej cum nu se poate mai prielnic să-l ucidă pe Petru cu o lovitură de sabie dată pe la spate.

Dar, mulţumită lui Cartouche, Petru izbuti să se ferească de lovitură şi sabia lunecă pe lângă el, zgâriindu-i doar omoplatul. Ţarul care nu-l cunoştea pe Amedée, îi strigă:

— Aha! grozav, domnule! Vrem să ucidem oamenii pe la spate!

Şi fandă, gata să se năpustească asupra lui Amedée cu o ploaie de lovituri necruţătoare. Acesta, înspăimântat de statura şi forţa lui Petru, vru să se salvele luând-o la goană dar ţarul îl lovi peste braţ, smulgându-i sabia din mână. Vrând să se plece ca s-o ridice, bijuteriile Maximiliennei îi căzură din buzunare şi se risipiră pe jos. Câţiva cerşetori se şi azvârliră asupra lui ca să pună mâna pe odoare. Uluit, Petru recunoscuse giuvaerele Maximiliennei. Pricepu într-o clipă cu cine avea de-a face şi, în mărinimia lui, alergă în ajutorul lui Amedée. Dar prea târziu. Ticălosul conte Horn, în loc să-şi apere tovarăşul, se repezi la el izbindu-i cu pumnalul, mai împărţi vreo câteva lovituri şi cerşetorilor, adună bijuteriile şi dispăru. Lui Petru nu-i venea să-şi creadă ochilor. Asasinul era contele de Horn, un mare senior înrudit cu familiile regale!

— Ei da, ţarule, spuse Cartouche, vezi, seniorii ajung criminali iar bandiţii seniori!

Petru îngenunche lângă Amedée pentru a vedea dacă se mai putea face ceva pentru el. Dar dându-şi seama că murise, se uită la Cartouche şi-l rugă:

— Păstrează în taină toate astea; nu vreau să afle contesa de Villeneuve.

Apoi, ridicându-se in picioare, murmură:

— Judecata Domnului e cumplită!

Nu se înşela; câteva luni mai târziu, contele do Horn, deşi mare senior, avea să fie tras pe roată în piaţa Greve, din porunca Regentului.

Între timp, Maximilienne, cu rochia în zdrenţe, părul răvăşit, cu colierele smulse şi pe jumătate sufocată, se zbătea, prinsă în încăierare. Deodată se simţi luată pe sus de doi zdrahoni: erau locotenenţii lui Cartouche, înconjuraţi de oamenii lor, care împărţeau lovituri în stânga şi-n dreapta, ca să ţină mulţimea în loc. Maximilienne, neştiind că veneau s-o salveze, urlă înnebunită de groază. Atunci François Leroux, locotenentul lui Cartouche, îi dădu cu respect un pumn şi o duse de acolo leşinată. Croindu-şi anevoie drum, veni apoi s-o încredinţeze braţelor lui Petru.

— Ah! a murit! rosti acesta pălind.

— Nu, ţarule, a leşinat doar.

Atunci Petru, însoţit de-o escortă imperială de tâlhari, cu Cartouche la dreapta sa şi strângând la piept povara-i de preţ, părăsi strada Urşilor unde încăierarea începea să se potolească. Răniţii gemeau, pământul era presărat cu leşuri, un copil zbiera iar oamenii se opreau din vorbă la trecerea uriaşului. Deodată, o haimana cocoţată la o fereastră strigă.

— Da, dac’ vă zic, e ţaru’!

Cei de faţă, uimiţi, îl priviră pe împăratul Rusiei.

— El e!

— Da, soro, da!

Şi cu nestatornicia proprie mulţimilor, începură cu toţii să strige.

— Trăiască ţarul! Trăiască împăratul!

Grégoire, care izbutise să se ascundă într-un colţ, se alipi cortegiului strigând mai tare decât toţi.

Ajunşi la capătul străzii, Cartouche îşi scoase fluieraşul şi şuieră o dată. Numaidecât apăru un rădvan.

— Ia rădvanul meu, ţarule!

Petru zâmbi, o depuse binişor pe Maximilienne şi, întorcându-se spre Cartouche, îi spuse.

— Vino în Rusia şi am să te fac general şi prinţ!

— Îţi mulţumesc, ţarule, dar regatul meu e Parisul şi aici vreau să mor spânzurat.

Petru îl privi cu tristeţe şi-i luă mâna.

— Atunci, adio, prietene şi diavolul să te aibă în pază!

— Adio, ţarule, răspunse Cartouche în timp ce oamenii lui îşi fluturau pălăriile.

În rădvan, Maximilienne deschise ochii. Petru, aplecat deasupra ei, îi şopti:

— Ei bine, iubito, m-ai făcut să trag o spaimă!

Tânăra femeie i se aruncă în braţe.

Capitolul VI

Vizita oficială a lui Petru dură trei luni. Serbările se ţineau lanţ şi Maximilienne trăia într-un adevărat vârtej. Cei doi izbuteau să se întâlnească, dar clipele lor de singurătate se făceau tot mai rare, fiindcă Petru se apucase cu îndârjire de lucru. Voia să semneze tratatul cu Franţa, deşi Filip de Orléans tărăgăna lucrurile, spre marea lui mânie.

Maximilienne îl văzuse pe Filip de Orléans şi-i ceruse vesti despre soţul ei. Regentul, încunoştinţat de către poliţie asupra dramei petrecute îi răspunse cu bunătate că acesta dispăruse şi Maximilienne îşi închipui că părăsise ţara ca să fugă de creditori. Într-o bună zi, primi un pachet în care se aflau titlurile de proprietate ale palatului său, însoţite de acest mesaj simplu: „Din partea lui Cartouche”.

Petru voise să-i dăruiască alte bijuterii în locul celor pierdute, dar Maximilienne îl refuzase cu un zâmbet dezarmant.

— Dăruieşte-mi mai degrabă prezenţa ta. Nu te mai pot vedea decât înconjurat de o mie de oameni.

Petru îi răspunse:

— Nu e vina mea, iubito, aşa cere rolul meu.

Şi Maximilienne primise un colier de diamante dintre care ce-l mai mare

era tăiat în chip de inimă. Era însoţit de următorul bileţel: „Primeşte acest dar. Nu e un giuvaier, ci inima lui Petru Mihailov”.

Într-o zi, Petru se hotărî să meargă la Saint-Cyr pentru a o vizita pe doamna de Maintenon.

— Sunt curios s-o cunosc pe bătrâna vrăjitoare care s-a făcut aşa iubită de marele rege, îi spuse el Maximiliennei.

— Îl admirai deci atât de mult pe Ludovic al XIV-lea?

— E dascălul meu şi ai să vezi că la Petersburg mi-am construit un palat asemănător cu cel de la Versailles.

Maximilienne tresări. Petru părea să socotească plecarea ei în Rusia drept un fapt hotărât, deşi nu vorbiseră niciodată despre asta. Maximilienne se întreba uneori dacă Petru nu avea să dispară aşa cum venise, odată cu vântul de miazănoapte...

La Saint-Cyr, Petru intră în camera doamnei de Maintenon însoţit de Maximilienne. Bătrâna marchiză, stătea culcată, şi atunci, lăsând la o parte eticheta, Petru se aşeză pe marginea patului. Maximilienne nu se aştepta la asta, ca de altfel toţi ceilalţi care mai erau de faţă.

— Sunteţi bolnavă, doamnă, ce vă supără?

— Sire, bătrâneţea înaintată şi bogata mea experienţă... Cine e această tânără femeie? adăugă ea arătând-o pe Maximilienne.

— Contesa de Villeneuve-Caramey...

— E foarte inimoasă, spuse bătrâna marchiză privindu-l drept în ochi, e demnă de ţar... aşa... cum eu eram demnă de rege.

Şi bătrâna doamnă se lăsă să cadă pe perne.

Vizitele urmaseră apoi una alteia într-un ritm infernal: Opera, manufacturile, Marly, Saint-Cloud, unde prinţesa palatină o luase deoparte pe Maximilienne şi-i spusese pe şleau:

— Drăguţa mea, ţarul ăsta e un bărbat dat dracului; ţine-i piept de pe acum sau eşti pierdută!

Maximilienne îi zâmbise bunei prinţese care semăna aşa de tare cu fiul ei, Regentul, şi-i sărutase mâna.

În fine, cu două zile înaintea plecării, Petru hotărâse să viziteze Versailles-ul, rămas pustiu de la moartea lui Ludovic al XIV-lea. În cinstea ţarului, palatul fusese iluminat iar în Galeria Oglinzilor urma să aibă loc o cină. Pentru o noapte, palatul renăscu şi fantoma lui Ludovic al XIV-lea părea să fie de faţă. După cină, ţarul şi curtea lui vizitară grădinile, dar pe neaşteptate izbucni o furtună năprasnică. Maximilienne se pierdu de Petru, fiindcă fiecare alergase să se adăpostească. Tunetele bubuiau, fulgera întruna şi asupra castelului se abătu un adevărat potop. Petru o căută din ochi pe Maximilienne şi, nevăzând-o, se refugie într-o grotă din grădina lui Apollo. Privea cum cade ploaia şi se gândea: „Pare-mi-se că bătrânul rege s-a mâniat”.

Deodată auzi un zgomot de paşi pe pietriş şi o văzu pe marchiza de

Fondaudèges care căuta un adăpost.

— Pe aici! sub stâncă! îi strigă Petru.

— O! nu, n-aş îndrăzni să mă aşez alături de Maiestatea voastră!

Petru ura sclifoselile de soiul ăsta, dar corsajul ud al marchizei scotea la iveală doi sâni frumoşi şi plinuţi. Era al dracului de atrăgătoare şi Petru îşi spuse că o mică aventură n-avea cum s-o supere pe Maximilienne care, oricum, n-ar fi aflat nimic. Continua să trăsnească de zor şi micuţa marchiză, ghicind gândurile lui Petru, se apropie de el suspinând.

— Ploaia asta m-a îngheţat, sire, simţiţi cum îmi bate inima, zise punând mâna lui Petru pe pieptul ei.

Petru se gândi din nou la Maximilienne, dar marchiza de Fondaudèges grăbi lucrurile, lipindu-se de el. Abia avu vreme să-şi spună: „La urma urmei, am toate drepturile; nu sunt eu ţarul?”

Maximilienne, adăpostită sub arbori, de partea cealaltă a grotei, îl recunoscuse pe Petru. Tocmai voia să i se alăture când o zări pe ispititoarea marchiză înaintând spre el. Încremenită în loc, îl văzu cuprinzând-o în braţe pe femeia aceea. Nu putea să îndure o asemenea privelişte şi, izbucnind în lacrimi o luă la fugă spre castel, într-un foşnet ameţitor de mătăsuri.

La lumina unui trăsnet mai puternic decât celelalte, Petru o recunoscu pe Maximilienne, pricepu că aceasta văzuse totul şi o strigă.

— Maximilienne! Maximilienne!

Îndrăzneaţă marchiză de Fondaudèges îl prinse pe ţar de mânecă.

— Lăsaţi-o pe fandosită asta, sire, mă dăruiesc vouă!

— Otravă afurisită, sunt sigur că dinadins ai făcut-o.

— Desigur, sire, ştiam că ne vede şi acum că tot am rămas singuri, să tragem folos.

Dar fără s-o mai asculte, Petru o luă la fugă strigând numele celei pe care o iubea.

„Sunt cu-adevărat incorigibil, îşi spunea el, când am cea mai minunată dintre femei, mă încurc să smotocesc o marchiză care nu face nici cât ultima slujnică de la bucătării...”

Maximilienne alerga să-şi dea sufletul, nu alta. Curtenii ascunşi prin boschete o priveau trecând, urmărită de ţar, şi nu îndrăzneau să se amestece.

— Maximilienne! urla Petru, îţi poruncesc să te opreşti!

În cele din urmă, gâfâind, contesa ajunse în faţa unei portiţe. Zări o scară pe care o sui în grabă. Cunoştea Versailles-ul, unde locuise împreună cu tatăl ei, dar în zăpăceala de acum şi din pricina întunericului nu mai ştia unde se află.

Petru continua să zbiere.

— Maximilienne, opreşte-te!

Dar ea se afla cu mult înaintea lui. Petru începu s-o urmărească pe nişte coridoare care nu se mai sfârşeau. Deodată, fără să-şi dea seama, Maximilienne se pomeni în Galeria Oglinzilor, împodobită cu portocali în lăzi din argint cizelat

şi luminată încă de mii de lumânări, unde valeţii tocmai terminau de făcut curăţenie. Udă leoarcă, cu tivul rochiei ţeapăn de atâta noroi, Maximilienne alerga ca o nebună, urmărită de stăpânul tuturor Rusiilor, care răcnea.

— Opreşte-te! îţi poruncesc!

De uimire, un valet lăsă să cadă un teanc de farfurii. Maximilienne găsi o uşă în capătul galeriei, o deschise şi o trânti în nasul lui Petru. Se pomeni în nişte saloane cufundate în beznă, pentru că numai încăperile recepţiei fuseseră luminate. O luă din nou la goană şi, ajungând într-o încăpere mare şi întunecoasă care i se păru părăsită, se baricadă înăuntru trăgând zăvorul şi se prăbuşi pe un pat ca să poată plânge în voie.

Petru se repezi la uşa închisă şi începu s-o lovească furios cu piciorul.

— Deschide!

Maximilienne îi răspunse.

— Puţin îmi pasă de ordinele voastre; n-am să vă deschid!

— Sunt ţarul şi pot să te zdrobesc! strigă el spunându-şi: „E mai îndărătnică decât o sută de mii de boieri, aste îmi place!”

— Sunteţi ţarul? Atunci întoarceţi-vă în Rusia.

Petru rămase fără grai. Niciodată nu i se vorbise pe un asemenea ton.

Afară furtuna se înteţea, smulgând acoperişurile. Un trăsnet căzu pe arborii din parc şi deodată tună de trei ori de se cutremură castelul. Smulgând uşa din ţâţâni, cu o lovitură de umăr, Petru pătrunse în încăperea imensă. Maximilienne se afla întinsă pe patul cu baldachin. Dând cu ochii de ţar, se ridică şi o zbughi spre şemineu, de pe marginea căruia apucă un vas de porţelan pe care îl aruncă în capul lui Petru. Acesta se feri şi o prinse pe Maximilienne de încheietura mâinii ca s-o ţină în loc.

— Aşadar, doamnă, nu ne mai supunem ţarului, spuse el.

— Pentru mine nu mai există nici un ţar. M-aţi dezamăgit, nu vreau să vă mai văd.

— Iar eu te găsesc frumoasă când eşti dezlănţuită. Mi-e dor de tine.

— Întoarceţi-vă la marchiza voastră. Păreaţi să vă simţiţi foarte bine împreună.

Petru izbucni în râs. Îi plăcea să i se ţină piept.

— Eşti geloasă, spuse el. Asta îmi place.

Maximilienne încercă să se zbată, dar Petru o ţinea strâns şi, aplecând-o de mijloc, o sărută pe buze.

— Nu! nu! vă urăsc!

— Te iubesc, murmură Petru, între două sărutări şi îi muşcă pătimaş buzele.

Maximilienne, lăsându-şi capul pe spate, ţipă.

— Daţi-mi drumul, doar nu vreţi să mă iubiţi cu de-a sila!

Drept răspuns, Petru o ridică în braţele lui puternice şi o azvârli în pat. Maximilienne încercă în zadar să-l lovească cu picioarele.

— Am să te siluiesc, dacă vreau, urlă el înnebunit de furie, căci nu i se mai întâmplase ca o femeia să i se împotrivească.

Se aruncă asupra ei şi, doborând-o la pământ, strivind-o sub greutatea lui, cu o mână îi sfâşie rochia, în timp ce cu cealaltă îi smulgea corsajul. Pe jumătate înăbuşită de îmbrăţişarea lui Petru, Maximilienne nu se putea împotrivi patimei care, în contact cu trupul viril al bărbatului, se simţi cuprinsă de o nestăpânită dorinţă, care-i înfierbânta sângele. Din această schimbare în purtarea Maximiliennei, ţarul înţelese că îi jucase puţin teatru şi că îl dorea tot atât de mult pe cât o dorea şi el. Departe de a-i purta pică, se înveseli, îndrăgind-o şi mai tare. Tremura înfiorat, căci nici o altă femeie pe lume nu-i dăruise atâta fericire. Se iubiră cu nesaţ, flămânzi unul de celălalt. Petru îndrăznea gesturi la care nu se mai încumetase vreodată şi Maximilienne îl răsplătea cu mângâieri fierbinţi. Între două îmbrăţişări se odihneau pentru a se cuprinde iar în braţe, cu îndoită energie. Patul părea un câmp de bătălie pe care Maximilienne primea fără sfială asalturile ţarului Petru. Nimic nu mai exista pentru ei în afară de dragostea lor nebună.

Afară, forţele naturii se dezlănţuiseră; curtenii adăpostiţi în castel nu îndrăzneau să pornească în căutarea ţarului. Localnicii, înspăimântaţi, se ferecau în case. Unii murmurau că venise sfârşitul lumii şi că Versailles-ul şi Parisul, asemenea Sodomei şi Gomorei, urmau să fie nimicite de focul ceresc. Torentele de apă erau însoţite de cadenţa unor fulgere cumplite, iar o grindină cât pumnul s-e abătea pe acoperişuri în timp ce vântul cutremura ferestrele şi obloanele. Sena, umflată dintr-odată, rupsese parâmele vaselor pe care marinarii se luptau să le salveze de furia valurilor.

În acea noapte de furtună, în fosta cameră a Regelui-Soare, fu zămislit Floris.

Capitolul VII

Două zile mai târziu, Petru şi Maximilienne părăsiră Parisul. Maximilienne nu lăsa în urmă nici o părere de rău. Omul pe care-l iubea o lua cu el spre negurile îngheţate de la miazănoapte. Se rezemase de umărul lui, sigură şi încrezătoare. N-apucase să mai facă nimic altceva decât să încredinţeze soarta averii sale lui Chabout, bătrânul ei administrator, care nu făcuse decât să rostească într-una.

— Ah! doamnă contesă, ce nebunie! ce nebunie!

— Bine, bine, domnule Chabout, îi spusese Maximilienne râzând, dar să luaţi seama cum se cuvine la castel, la pământuri şi la întregul personal.

Cuferele fuseseră puse într-un furgon mare şi Grégoire venise la Maximilienne învârtindu-şi bereta în mână.

— Ce e, Grégoire? îl întrebă stăpâna în timp ce aşeza jucăriile lui Adrien

într-un cufăr.

— Vedeţi, doamnă contesă, o luaţi cu dumneavoastră pe Elisa ca să vadă de domnişorul Adrien, dar de dumneavoastră cine o să vadă?

— Dar, bunul meu Grégoire... murmură Maximilienne înduioşată.

— Ne-am gândit, cu Blaisois şi Martine, că nu vă putem lăsa să plecaţi singură. Am venit să vă rog să ne luaţi cu dumneavoastră.

Şi cei doi slujitori de treabă se suiră într-o trăsură care venea în urma faetonului ocupat de ţar şi de Maximilienne. Când aceştia din urmă poposeau la câte un han, erau luaţi drept nişte străini bogaţi, căci Petru nu păstrase cu sine decât câţiva boieri din escortă. Restul oamenilor, sub comanda lui Romodanovski, porniseră spre Spa, unde urmau să o întâlnească pe împărăteasă şi să încheie astfel călătoria oficială a ţarului. Ca întotdeauna, vrednicul Romo dăduse ascultare poruncii fără să crâcnească, dar când la sosire ţarina îl întâmpină cu zdravene înjurături poloneze, Romo îşi spuse că nu era deloc uşor să-i slujeşti lui Petru cel Mare.

Petru nu semnase tratatul cu Franţa. Simţindu-se vinovată, Maximilienne îi spusese:

— Voi face totul pentru a apropia ţările noastre.

Petru răspunsese râzând.

— Franţa e nemulţumită fiindcă îi răpesc cea mai frumoasă comoară.

În octombrie, după trei luni de călătorie, Petru şi Maximilienne ajunseră la Moscova, unde începuse iarna. Lui Maximilienne îi luară ochii cupolele în mii de culori care contrastau cu albul zăpezii.

— Cât e de frumos, Petru!

— Iubito, mie nu-mi place Moscova. În curând vom pleca la Petersburg. Acolo este Versailles-ul meu. Ador oraşul ăsta pe care l-am făcut să răsară din mlaştini. I-am silit pe boierii mei să-şi ridice acolo palate, case mari. Ai să vezi, o să îndrăgeşti Petersburgul, dar deocamdată sunt nevoit să rămân o bucată de vreme la Moscova.

O instală pe Maximilienne în cartierul Sloboda, la un pas de Preobrajenskaia. Îi găsise o casă mare de cărămidă trandafirie, care-i plăcuse Maximiliennei. Acolo se încredinţă pe deplin că era în aşteptarea lui Floris. Aflând vestea, Petru o luă în braţe, apoi îngenunche în faţa ei şi îşi lipi capul de pântecul iubit.

— Dragostea mea, îmi vei dărui un fiu.

— Dar, Petru, răspunde Maximilienne cu un zâmbet, poate că o să fie fată.

— Nu, nu, va fi un fiu, aşa vreau! Îmi va semăna şi în vinele lui va curge sângele Romanovilor.

— Nădăjduiesc totuşi că n-o să fie la fel de aprig ca străbunul său Ivan cel Groaznic.

— Ţarul Ivan nu era un străbun de-al meu, iubito, ci luase în căsătorie o

prinţesă Romanov, o corectă Petru cu indulgenţă, aşa că poate va veghea la naşterea fiului meu.

Părând să încuviinţeze aceste cuvinte, pruncul prinse să se mişte cu neobişnuită putere în pântecele Maximiliennei şi Petru îşi sprijini iar cu duioşie capul de trupul ei, ea să-l simtă cum lovea cu picioruşele.

Maximilienne era în a cincea lună a sarcinii când Petru i se înfăţişă într-o bună zi cu chipul posomorât.

— Dragostea mea, îi spuse el, până acum nu voisem să te tulbur mărturisindu-ţi de ce trebuie să rămân la Moscova. Aşteptam veşti de la prinţul Cercovski şi de la cei şase mii de oameni ai lui. Au fost măcelăriţi de perşi în apropiere de Keva. Suntem în război. Plec în fruntea oştilor mele.

Atunci Maximilienne luă o hotărâre care, dată fiind starea ei, era curată nebunie. Se mărgini să spună:

— Te urmez.

Petru fu adânc mişcat.

— Dar, Maximilienne, tu nu-ţi dai seama, avem de străbătut toată Rusia; nu-i o plimbare!

— Dragul meu, ai să înţelegi că o contesă franceză nu-i mai prejos decât o rusoaică. Te voi urma, doar dacă nu cumva te-ai săturat de mine, adăugă ea privindu-l în ochi.

— Scumpa mea, eşti dezarmantă. Aşa plăpândă, delicată, blândă şi rezervată, eşti totuşi o femeie de oţel.

— Te iubesc, Petru, asta-i tot.

Maximilienne părăsi Moscova împreună cu uriaşa armată, lăsându-l pe Adrien în paza Elisei şi luându-i cu ea doar pe Grégoire şi Martine.

Petru privi o vreme la soldaţii care defilau în faţa lui, apoi se apropie în galop de somptuoasa berlină pe care o pregătise pentru Maximilienne.

— Doamnă, spuse el zâmbind, vă prezint armatele ţarului.

— Petru, lămureşte-mă, cine sunt aceşti soldaţi?

— Ei bine, iată infanteriştii, vreo douăzeci de mii, viteji de prima mână. Şi acum, uite-i pe cei nouă mii de cavalerişti ai mei. Mulţumită lor am putut să-l înving pe Carol al Suediei la Poltava. Acum trec douăzeci de mii de kalmâci şi treizeci de mii de tătari de neînvins.

— Şi cine sunt soldaţii aceia care par aşa de fioroşi?

— Sunt cei douăzeci de mii de cazaci ucraineni ai prietenului meu, hatmanul Saratov.

— Spune-mi, Petru, deşi nu arată a fi un om uşor de mânuit, pari să ai multă preţuire pentru el.

— Da, pentru că, vezi tu, cazacii sunt de temut şi, mai ales, sunt liberi. Dacă hatmanul vine să lupte alături de mine, o face doar din prietenie. Nimic nu-l sileşte, şi asta îmi place.

— Eşti mândru de armata ta, Petru?

— Da, eu am făurit-o în întregime. Uite, îi vezi trecând acum pe cei nouă mii de marinari ai mei. Până la mine, Rusia nu avea marină.

Maximilienne îl privea cu mândrie. Acest bărbat o iubea, aveau să aibă împreună un copil şi cu fiecare zi descoperea ce om mare era.

După primele marşuri începu tundra unde vântul îngheţat biciuie obrazul şi unde viscolele sunt cumplite.

Dar soldaţii ruşi înaintau cu înflăcărare pentru că ţarul se afla în fruntea lor. Se vorbea în rândurile lor de frumoasa şi curajoasa franţuzoaică ce însoţea armata şi toţi se dădeau la o parte, plini de respect, la trecerea berlinei în care se afla Maximilienne. Aceasta avea întotdeauna o vorbă bună sau un zâmbet pentru oamenii care nu întârziară să o îndrăgească.

O numeau „măicuţa” lor şi-şi şopteau:

„Cu ea alături vom învinge!”

Împărăteasa Ecaterina, rămasă la Moscova, luă cunoştinţă de toate acestea din scrisorile trimise de amantul său, prinţul Menşikov. El îi scria din armată şi ţarina citea scoţând urlete de furie care îi cutremurau pe curteni. Ca să se liniştească, punea să-i fie biciuiţi slujitorii; strigătele lor aveau darul de-a o însenina. Curând, un zâmbet crud apăru pe buzele Ecaterinei: avea o idee. Scrise o scrisoare pe care o trimise prin slujitorii ei muţi sultanului din Udemiş, prinţ de Baku şi duşman de moarte al ţarului. Apoi, încântată de planul urzit, porunci un ospăţ unde bău vodcă până ce se prăbuşi sub masă, alături de noul ei amant, William Mons, care era pe cât de frumos pe atâta de prost.

Armata înainta în marş forţat şi după tundră urmă stepa.

Cât cuprindea cu ochii, Maximilienne nu vedea decât câmpii acoperite de zăpadă. Frigul însă se mai domolise. Deşi călătoria era foarte obositoare pentru Maximilienne, pe care o zdruncinau rău drumurile pline cu făgaşuri, nu se plângea niciodată. Petru o îngrijea cu duioşie şi veghea să aibă tot ce-i trebuie la fiecare etapă.

Maximilienne se minuna de luxul cortului său, o adevărată casă de pânză unde, serile, Petru venea plin de dragoste. Într-un târziu ajunseră la malurile imensei Volga, care se despletea în treizeci şi trei de braţe uriaşe. Căruţele, bunurile, caii şi oamenii trebuiau trecuţi de pe un ţărm pe celălalt. Maximilienne nu mai văzuse un fluviu atât de monstruos, umflat din pricină că tocmai începeau să se topească zăpezile. Ce departe i se părea Sena! Plecat în recunoaştere, Petru găsise un vad pe unde uriaşa lui armată putea să treacă apa. Trăsura Maximiliennei porni şi ea. Apa urca, urca. Deodată se formă o bulboană, caii se speriară şi începură să tragă spre apa mare, cu toate loviturile de bici ale vizitiului. De departe, Petru văzu ce se întâmplă. Porni în galop, sări în apa îngheţată care-i ajungea până la brâu şi, apucând caii de zăbală, îi întoarse din drum, răstindu-se la ei:

— Hai, dobitocilor, vă temeţi? haideţi după mine!

Şi caii, simţind o mână de stăpân, se întoarseră în direcţia bună şi trecură

vadul. Întreaga armată asistase la isprava lui Petru şi soldaţii îşi aclamară ţarul care, ajuns la mal, o cuprinse în braţe pe Maximilienne.

În sfârşit, sosiră la Astrahan. Petru era nerăbdător să se întâlnească cu duşmanul care părea să fugă dinainte-i. Uliţele Astrahanului erau mocirloase iar pereţii caselor erau făcuţi din chirpici. Peste tot plutea un miros pestilenţial, de la miile de tone de peşte pus să se usuce la soare. Maximilienne simţea că i se face rău. La porunca lui Petru, contele Şeremetiev se ocupă de instalarea Maximiliennei în casa cea mai curată din oraş. Se însera şi Maximilienne, moartă de oboseală, putu să se odihnească pe un pat. Grégoire veghea la descărcarea lucrurilor stăpânei lui. În tot timpul călătoriei se dovedise un slujitor foarte preţios; cât despre Martine, avea sumedenie de adoratori printre soldaţi.

Din camera ei, Maximilienne auzea forfota oraşului. Încercă să se odihnească, dar copilul o lovea atât de tare cu picioarele, că nu putu să aţipească. Deodată simţi că nu mai e singură. Deschise ochii şi văzu doi oameni cu obrazul acoperit de burnuzuri. Înainte de-a avea timpul să ţipe, aceştia îi puseră un căluş şi-i legară mâinile şi picioarele. Maximilienne încercă să se zbată dar se temea să nu facă rău pruncului pe care-l purta în pântec. Cei doi oameni săriră fără zgomot pe fereastra care dădea în spatele casei. Noaptea era întunecoasă. Maximilienne îi văzu cum răspândesc la temelia casei un lichid căruia îi dau foc; casa începu să ardă. Apoi săriră pe caii care îi aşteptau. Unul din ei o luă gingaş în braţe pe Maximilienne, ferindu-se s-o zdruncine, şi cei trei dispărură în galop.

În casă, Grégoire şi Martine simţiseră fumul. Pe jumătate orbiţi, se năpustiră în camera Maximiliennei şi îi cuprinse spaima negăsind-o. Romo, care văzuse casa în flăcări, sosi în goană urmat de Şeremetiev. Totul ardea, dar ei pătrunseră curajos înăuntru, unde nu-i găsiră decât pe Grégoire şi pe Martine pe jumătate asfixiaţi. Petru, zărind de departe pojarul incendiului, fu cuprins de o presimţire şi veni în goană. Nimeni nu îndrăznea să-i spună adevărul; casa ardea ca o torţă şi el voi să intre. Cu autoritatea pe care i-o dădea vechea lor prietenie, Romo îl apucă de braţ.

— Nu e în casă, sire.

— Ai lăsat-o să ardă, Romodanovski! Am să te spânzur! urlă Petru.

— Am căutat peste tot împreună cu Şeremetiev şi jur pe Rusia că nu era nicăieri.

Petru îşi cuprinse capul în mâini.

— Unde o fi, Doamne?

Hatmanul Saratov sosi în fugă.

— Ţarule, unul din cazacii mei a văzut doi oameni călări ieşind în galop prin poarta de la miazăzi; crede că unul dintre ei ţinea o femeie în braţe.

Petru îşi înălţă capul, cu ochii scânteind de mânie.

— Dacă n-o găsesc în viaţă, voi rade de pe faţa pământului aceste locuri. Mulţumesc hatmane Saratov, cheamă cinzeci de cazaci!

Şi Petru se aruncă în şa, urmat de hatman, de Romo, de contele Şeremetiev şi de cazaci. Străbătură străzile într-un zgomot de apocalips şi curând se aflară în afara oraşului. Luna răsărise luminând întinsele câmpii ale Astrahanului. Petru ghici că răpitorii o porniseră către Baku.

Purtată în galop, Maximilienne era pe jumătate leşinată. O durere ascuţită îi săgeta şalele şi încerca zadarnic să vadă chipul omului care o ducea. I se păru totuşi că galopul se încetineşte şi deodată calul se prăbuşi. Bietul animal avea botul plin de spume: trăgea să moară. Cei doi răpitori se sfătuiau într-o limbă necunoscută şi cel ce răspundea de ea îi dezlegă picioarele. Spre marea ei mirare, îl auzi spunându-i în franţuzeşte.

— Suie pe colină, o să ne ascundem în peşteră. Maximilienne se supuse şi începu să urce, dar avea mâinile legate şi se împiedica în rochia ei lungă. Atunci orientalul o luă de braţ ca s-o ajute să urce. Ajunşi în peşteră, cei doi bărbaţi începură iar să se certe în limba persană. Unul spunea:

— Trebuie s-o ucidem. Sultanul a spus s-o răpim şi, dacă nu izbutim, s-o ucidem.

Celălalt răspunse.

— N-am s-o omor pe femeia asta.

— Foarte bine, am s-o fac singur, rânji cel mai crud dintre ei.

— Am s-o apăr. Să ucizi o femeie care aşteaptă un copil aduce nenorocire.

— Să-i spui asta sultanului.

— Oricum, n-o să mai apucăm să ne întoarcem la Baku. Priveşte spre câmpie la ceata care vine în galop. Ne ajung din urmă.

— Cu atât mai mult trebuie s-o ucidem de îndată!

Orientalul scoase un pumnal din mânecă şi-l ridică asupra Maximiliennei, care zăcea la pământ. Celălalt se aruncă spre el şi amândoi se rostogoliră în ţarină răcnind. În încăierare li se descoperi obrazul şi Maximilienne văzu că omul care o apăra avea ochi migdalaţi şi pielea gălbuie de asiatic pe când celălalt era un oriental, persan sau turc. Maximilienne înţelegea prea bine pentru ce se luptau şi că victoria orientalului însemna moartea ei. Deodată tresări pentru că din depărtare se auzea un tropot de cai. Era sigură că Petru pornise în căutarea ei. Pumnalul căzuse departe de cei doi oameni şi orientalul îl ţintuise pe asiatic sub el, încercând să-l gâtuie. Deodată, printr-o mişcare dibace, asiaticul, mlădios ca o liană, smulse un urlet de durere adversarului său, se repezi dintr-un salt la pumnal şi se întoarse cu el înspre persan care se aruncă singur în tăişul lui. Cu un icnet şi într-o gâlgâiaiă de sânge, orientalul căzu în genunchi, apoi se prăbuşi la pământ. Maximilienne îşi feri ochii în timp ce asiaticul, trăgându-şi sufletul, îngenunche în faţa ei, îi scoase căluşul şi-i dezlegă cuviincios mâinile. Maximilienne îl privi.

— Cum te cheamă?

— Li Kang Yuin.

— De ce mi-ai salvat viaţa?

— Pentru copilul pe care-l porţi, Surâs-de-Vară.

În clipa aceea auziră nechezat de cai, strigăte şi Petru, înarmat cu un pistol, intră în peşteră urmat de oamenii săi. Li Kang Yuin alergă spre capătul celălalt al peşterii în nădejdea de-a se ascunde, dar Petru răcni.

— Eşti prins, tâlharule, am să te trag în ţeapă!

Petru se apropie de Maximilienne şi o cuprinse în braţe.

— Trăieşti, dragostea mea, nu eşti rănită. Doamne! ce teamă mi-a fost!

Doi cazaci îl aduseră pe Li Kang Yuin, cocoşându-l sub lovituri.

Petru le strigă:

— Luaţi-l şi schingiuiţi-l până va mărturisi cine l-a trimis.

Dar Maximilienne îi tăie vorba:

— Lasă-l liber pe omul ăsta. Să i se dea drumul să plece în pace. M-a răpit, dar apoi s-a luptat pentru a-mi salva viaţa.

Petru şovăi.

— De dragul tău, n-am să-l ucid, dar am să-l iau totuşi prizonier.

— Nu, te rog, iasă-l să plece.

Atunci Petru se uita la ostatec şi-i spuse cu părere de rău:

— Eşti liber, du-te!

În loc să tragă folos de pe urma acestei iertări, Li Kang Yuin se aruncă la picioarele Maximiliennei şi începu să-i sărute poalele rochiei.

— De-acum înainte viaţa mea îţi aparţine, stăpână! Li Kang Yuin s-a bătut pentru copilul tău şi tu salvezi biata viaţă a lui Li Kang Yuin. Te voi urma pretutindeni, Surâs-de-Vară, şi am să fiu robul tău.

Maximilienne râse.

— Îţi mulţumesc, dar l-ai auzit pe ţar, eşti liber şi poţi să te întorci în patria ta.

— Nu mai am patrie, stăpână, mama mea era chinezoaică iar tatăl meu oriental. Am fost vândut sultanului din Udemiş, un om crud şi sălbatic pe care nu-l socot stăpânul meu. Aşteptam prilejul să-l părăsesc. Dar vai! ce poate face un biet sclav?

— Atunci, spuse Maximilienne, te păstrez cu mine, Li Kang Yuin şi dacă vrei, am să te iau în Rusia.

— Ţi-am mai spus, Surâs-de-Vară, viaţa mea îţi aparţine, fă ce vrei cu ea.

— Dar, spuse Petru, de ce-ai încercat s-o răpeşti pe femeia care mi-e dragă?

— Sultanului din Udemiş îi era teamă, Putere Cerească, să nu pui stăpânire pe Floarea Neagră din Baku. Voia ca în schimbul acestei femei să-i făgăduieşti că armatele tale vor face cale întoarsă.

— Despre ce floare neagră vorbeşti?

— Floarea Neagră., Putere Cerească, este pământul care arde singur.

— Nu am auzit niciodată de un asemenea pământ care arde, spuse Petru întorcându-se spre Romo şi hatmanul Saratov, care clătinau din cap.

— Am să-ţi arăt, Putere Cerească.

Li Kang Yuin scoase din buzunarul său o sticlă, vărsă pe pământ un lichid negru şi frecă două bucăţi de cremene care aprinseră lichidul.

— Aşa am dat foc casei tale, Surâs-de-Vară, spuse Li Kang Yuin cu un zâmbet plăcut.

— Da, spuse Maximilienne, am văzut. Noroiul ăsta negru care arde este miraculos.

— M-am hotărât, spuse Petru, îmi trebuie Baku. Prevăd că această floare neagră, cum o numeşti tu, va face lucruri mari pentru Rusia.

Armata porni iar, de data asta către Baku, fortăreaţa cocoţată pe istmul Apşeron de pe malul Mării Caspice. Drumul urma ţărmul mării, dar deşertul se întindea chiar până la mal şi armata se prăpădea de sete la vederea acelei întinderi de ape scânteietoare. Călătoria devenise un chin pentru Maximilienne, care simţea că se apropie ceasul naşterii, dar nu voia să se oprească.

Pe unde trecea armata, pământul începu să se acopere cu hoituri de cai şi chiar cu leşuri de soldaţi.

Petru era în culmea deznădejdii. În sfârşit, după zile întregi de deşert, din mijlocul nisipurilor răsări cetatea Baku. Maximilienne văzu cu încântare flăcări care se înălţau pălind să rătăcească peste pustiuri. Petru hotărî ca bătălia să se poarte a doua zi în zori. Oştenii făcură tabără. Cântau aţâţaţi, ca întotdeauna în ajunul unei lupte.

Deodată Maximilienne simţi primele dureri. Li Kang Yuin, care de la Astrahan încoace o urmase ca un adevărat sclav, alergă să-i dea de ştire lui Grégoire.

— Surâs-de-Vară o să nască.

Grégoire îl pizmuia pe Li Kang; de aceea, înainte de-a se duce să-l înştiinţeze pe medicul ţarului, găsi timpul să-i explice pe un ton aspru că Maximiliennei i se spune „doamna contesă”, la care Li Kang Yuin imperturbabil:

— Doamna contesă Surâs-de-Vară o să nască.

În cort, Maximilienne se plimba în lung şi în lat, refuzând să se întindă. Trebui s-o liniştească pe Martine, care se foia în aşa hal, de parcă ea însăşi ar fi urmat să nască.

Li Kang Yuin intră în cort.

— Doamnă contesă Surâs-de-Vară, bătrânul Grégoire s-a dus după doctor.

— Spune-mi, Li Kang, întrebă Maximilienne, fără să se oprească din mers, nu mi-ai povestit niciodată, cum se face că vorbeşti franţuzeşte?

— M-a învăţat un sclav francez al sultanului.

— Sultanul are sclavi francezi! ţipă deodată Maximilienne, fulgerată de o durere mai puternică.

— Da, stăpână, şi mai are englezi, germani, ruşi. Am învăţat toate limbile astea ca să-mi trec vremea. Sultanul din Udemiş i-a luat prizonieri, scufundându-le corăbiile.

— Dacă o să câştige bătălia, ţarul îi va dezrobi pe toţi oamenii aceia.

— Stăpână, ascultă-mă, cunosc un loc pe unde se poate pătrunde în oraş. N-aveam ce gând s-o spun, dar ai fost atât de bună cu mine încât acum vreau să te ajut.

— Mai cu seamă pe ţar îl ajuţi, Li Kang.

— Nu, nu, mai cu seamă pe tine, stăpână, căci să-ţi spun adevărul, ai fost trădată. Femeia cea haină a Puterii Cereşti a trimis un mesaj sultanului din Udemiş ca să-i spună că Petru, marele ţar, se pregăteşte să-i atace. Tot ea i-a cerut să te răpească şi să te ucidă.

— Dumnezeule mare! Să nu-i spui nimic ţarului!

Maximilienne, pe care durerile tot mai dese o chinuiau crâncen, îşi zise.

„Cât de mult trebuie să ne urască pe mine şi pe copilul meu, această femeie. Doamne, iartă-mi că-l iubesc pe Petru, ştiu că nu am dreptul, dar pentru copilul pe care-l port, ajută-mă!”

Petru intră în fugă, însoţit de medicul său, bunul Kikin, şi-i spuse Maximiliennei.

— Rămân cu tine.

— Nu, dragostea mea, îl vei urma pe Li Kang care cunoaşte un loc de trecere pentru a intra în Baku şi, când te vei întoarce, fiul tău se va fi născut.

Înduioşat, Petru privi obrazul palid al Maximiliennei, o ridică plin de dragoste în braţe şi o întinse pe patul de campanie.

— Iubita mea, mă mustră nespus cugetul, n-ar fi trebuit niciodată să-ţi îngădui să mă urmezi aici.

— Ah! sire, spuse doctorul Kikin, acum se cuvine să ne lăsaţi singuri pe doamna contesă şi pe mine.

— Kikin, dai ordine ţarului?

— Precum aţi auzit, sire, răspunse râzând Kikin, care se număra printre puţinele fiinţe ce nu tremurau în faţa lui Petru. Voi porunciţi popoarelor şi armatelor voastre, iar eu poruncesc pacienţilor mei.

— Kikin, spuse Petru trăgându-l pe doctor afară din cort, răspunzi de ea cu viaţa ta?

— Sire, e tânără, sănătoasă, ne făgăduieşte un copil voinic şi sunt încredinţat că totul va merge bine, spuse medicul bătându-l cu afecţiune pe umăr pe suveran.

Acesta îl chemă pe Li Kang.

— Arată-mi drumul! Se lasă noaptea, să nu pierdem prilejul.

Petru se înălţă în scări şi strigă, pentru a fi auzit de soldaţii care îi înconjurau şi de hatmanul Saratov.

— Nu pentru mine veţi lupta, ci pentru sfânta noastră Rusie!

Soldaţii răspunseră.

— Trăiască ţarul!

Ca să le dea curaj în luptă, Petru porunci să se împartă câte o raţie îndoită

de votcă şi o parte din armată se puse în mişcare pe tăcute, în timp ce cealaltă rămase în tabără, sub ordinele lui Romodanovski, pentru a preîntâmpina orice încercare de ieşire a inamicului.

În cortul ei, Maximilienne suferea mai rău decât la naşterea lui Adrien. Copilul pe care-l purta acum era mult mai mare. Cu fruntea brobonită, muşca dintr-o batistă fără să scoată un geamăt. În depărtare, auzi răsunând focuri de muschetă şi murmură.

— Petru, sunt alături de tine!

În clipa când Maximilienne auzea focurile de armă, Petru, călăuzit de Li Kang şi urmat de soldaţi, pătrundea printr-o poartă secretă în Baku. O strajă dăduse alarma, dar efectul surprizei nu era mai puţin în avantajul lui Petru. Pe uliţele luminate ciudat de razele lunii începură lupte corp la corp. Apoi Petru trimise vorbă lui Mensicov, care veni în ajutor cu tunurile, ca să dărâme zidurile oraşului. Petru se bătea crâncen, cu gândul la Maximilienne, grăbit să isprăvească mai curând, pentru a şti dacă se născuse copilul. Trupele sultanului se retrăgeau într-una. Deodată, Petru se văzu atacat de un oriental înalt, cu chip viclean, despre care avu presimţirea că e însuşi sultanul. Cei doi bărbaţi se aruncară unul asupra celuilalt, învârtind săbiile deasupra capului. Sabia sultanului era încovoiată şi în mâinile lui dibace se dovedea o armă de temut. Dar Petru îi răcnea.

— Ah! sultane! ai vrut să-mi răpeşti femeia pe care o iubesc. Mi-ai ucis prin vicleşug şase mii de oameni şi pe viteazul general Cercovski. Ai să mori de mâna lui Petru cel Mare!

Într-o pornire furioasă, Petru învârti sabia care se abătu şuierând, decapitându-l pe sultan. Orientalii care asistaseră la lupta celor doi o lăsară mai domol cu împotrivirea, căpetenia lor murise. Cu toate acestea, un mic grup de viteji se retrăsese pe acoperişuri. Unul dintre persani îl ochi pe ţar cu un pistol şi Petru simţi lovitura în piept, înţelese că-l lovise un plumb şi-şi spuse: „S-a sfârşit, sunt rănit în inimă, o să mor”.

Îşi pipăi uniforma, gândind să găsească sânge, dar dădu de placa ordinului Sfântului Andrei, care îi salvase viaţa.

În aceeaşi clipă, cu o ultimă opintire, Maximilienne aducea pe lume un flăcău voinic de zece livre care urla din răsputeri. Fapt nemaivăzut, avea şi un dinte.

Maximilienne îşi luă fiul în braţe şi murmură:

— Tu, băiatule, mi-ai salvat viaţa. O să-ţi spunem Floris, de la floarea neagră pe care tatăl tău e pe cale s-o cucerească.

Capitolul VIII

La crăpat de ziuă, după ce cucerise Baku, Petru se întoarse în galop întins

şi plânse văzându-şi fiul. La intrarea cortului stăteau Romodanovski, hatmanul Saratov, Şeremetiev, cu toţii adânc mişcaţi. Cumplitul hatman se apropie de leagănul lui Floris, îl luă în braţe şi-i spuse ţarului.

— Îţi cer marele hatâr de-a fi naşul fiului tău.

— Mă-nvoiesc hatmane, va fi o punte între cazacii tăi şi mine.

În clipa aceea, Floris începu să plângă şi hatmanul râse.

— Ţarule! S-a născut cu un dinte, va fi un voinic. După câte mi s-a spus, doar Ivan cel Groaznic şi cu tine aţi mai avut un dinte la naştere.

Maximilienne, pe care toţi bărbaţii aceia începeau s-o ostenească, se simţea jignită că se ocupau atât de puţin de ea. Pentru a le atrage atenţia, spuse:

— Ştii, hatmane, şi regele nostru Henric al IV-lea s-a născut cu un dinte. Nu numai în Rusia se întâmplă asemenea minuni.

Petru o strânse duios la piept.

— Domnilor, s-o lăsăm pe contesă să se odihnească.

Şi toţi se retraseră respectuoşi, după ce-o salutară.

Hatmanul îşi aşeză finul în leagăn, se înclină până la pământ în faţa Maximiliennei şi ieşi din cort de-a-ndărătelea. Petru râse.

— Draga mea, ai avut ultimul cuvânt. L-ai dat gata pe cumplitul hatman.

— Dar, Petru, ce naş ciudat pentru fiul tău!

— Ţi-am mai spus, hatmanul e un om liber; îmi face o mare cinste.

Maximilienne adormi şi Petru se desprinse uşor de lângă ea, îi sărută buzele şi ieşi la rândul lui. Hatmanul, care îl aştepta în faţa cortului, se apropie de el.

— Ţarule, eşti o mare căpetenie, ne-ai condus spre victorie pe mine şi pe cazacii mei. Acum nu mai ai nevoie de noi şi îţi cer îngăduinţa să ne întoarcem în Ucraina.

— Hatmane Saratov, eşti liber şi-ţi mulţumesc că ai venit să lupţi alături de mine. Sunt mândru că vei fi naşul fiului meu.

Hatmanul îşi umflă pieptul.

— Ţarule, vreau să-ţi las pe cel mai credincios dintre cazacii mei, ca să-ţi păzească fiul.

— Dar, hatmane, fiul lui Petru cel Mare nu are a se teme de nimic.

Ca şi cum nu l-ar fi auzit, hatmanul chemă o namilă cu chipul brăzdat de-o cicatrice adâncă şi pe deasupra ochilor, ceea ce-i dădea o înfăţişare de-a dreptul fioroasă. Petru era destul de stânjenit; nu voia să-l jignească pe hatman dar se îndoia că această ciudată doică avea să fie pe placul Maximiliennei.

— Ţarule, iată-l pe Feodor Tartakovski; un viteaz, s-a întors rănit de la Narva, unde mulţi dintre noi au fost măcelăriţi de suedezi. A fost şi la Poltava, unde l-ai bătut pe Carol al Suediei. Feodor Tartakovski, ţi-l încredinţez pe finul meu şi fiul ţarului nostru, răspunzi cu viaţa pentru el şi pentru mama lui. De azi înainte le aparţii.

Cazacul puse un genunchi la pământ.

— Aşa va fi, jur, hatmane, pe scumpa noastră Ucraina şi pe sfânta noastră Rusie – şi, răstind aceste cuvinte, cazacul sărută solemn pământul Baku-lui.

În tabără era zarvă mare. După trei săptămâni petrecute la Baku, Petru îşi pregătea armata de plecare. Îl lăsa la Baku pe generalul Matriuşkin cu şase mii de oameni, pentru a desăvârşi pacificarea ţării. Maximilienne, pe deplin întremată, dădea ocol taberei în tovărăşia ţarului. Floris rămăsese în grija lui Grégoire şi a lui Li Kang, în timp ce Martine vedea de cuferele stăpânei.

— Spune-mi, Petru, cine e omul acela cu înfăţişare înspăimântătoare care păzeşte intrarea cortului meu?

— Ei bine, draga mea, şopti Petru destul de încurcat, nu ţi l-am prezentat până acum fiindcă aşteptam să te înzdrăveneşti. Să zicem că e doica stearpă a lui Floris.

— Glumeşti!

— Câtuşi de puţin! Hatmanul Saratov, pe care bănuiesc că l-ai fermecat, a vrut să lase finului său această făptură gingaşă ca să vegheze asupra lui.

Maximilienne pufni în râs.

Petru o privi şi-i spuse:

— Eşti şi mai frumoasă decât în Franţa.

Într-adevăr, dragostea şi a doua maternitate o înseninaseră pe Maximilienne. Îl privi la rândul ei pe Petru şi-i surâse.

— Bine, îl primesc pentru Floris pe cazacul ăsta cu chip încântător.

Petru se aşteptase ca Maximilienne să refuze cu îndârjire să-l ia cu ea la Moscova pa Feodor Tartakovski.

„Hotărât lucru, îşi spuse, niciodată n-am să înţeleg femeile!”

Maximilienne avea motivele ei, dar nu voia sa le destăinuie lui Petru. Dezvăluirea lui Li Kang despre ura pe care i-o purta împărăteasa o neliniştise şi se temea să nu aibă de îndurat la întoarcere şi alte atentate. Dorind să tăinuiască această îngrijorare ţarului, ştia că nu avea să se poată bizui decât pe ea pentru a se apăra pe sine şi pe copil.

Marea Caspică scânteia în apusul soarelui şi soldaţii se foiau, încărcând căruţele.

— Petru, ce-i cu sacii ăştia?

— Sunt burdufuri din piele de ţap umplute cu floarea neagră care arde.

— Dar ce vrei să faci cu ea?

— Vreau ca învăţaţii mei s-o cerceteze. Presimt că va fi una din armele Rusiei şi numai mulţumită ţie, Maximilienne, am descoperit secretul de la Baku.

Drumul întoarcerii fu mai puţin anevoios. Anotimpul era mai blând şi soldaţii victorioşi mărşăluiau cântând. În berlină, Maximilienne îl alăpta pe Floris, care-i sfârteca sânii, dar ea îşi privea fiul cu o duioşie plină de mândrie. Fiecare etapă o apropia de Moscova; era fericită să-l vadă pe Adrien, de care începuse

să-i fie dor. Petru descăleca deseori pentru a se sui alături de Maximilienne în caleaşcă. Grégoire şi Li Kang se împăcaseră spre a face front comun împotriva lui Feodor Tartakovski, pe care-l considerau un intrus. Dar într-o seară, Li Kang se pomeni amestecat într-o bătaie cu mai mulţi soldaţi beţi. Plin de curaj, Grégoire îi sărise în ajutor, dar ar fi fost copleşiţi de numărul bătăuşilor dacă Feodor, calm, nu i-ar fi salvat lovind în stânga şi-n dreapta cu latul săbiei. În numai câteva clipe restabilise ordinea, scoţându-i pa Li Kang şi pe Grégoire din încurcătură. Aceştia îi mulţumiseră din vârful buzelor şi cu un zâmbet larg care semăna mai curând a strâmbătură. Cazacul îi privise şi le spusese cu blândeţe.

— Sunteţi tovarăşii mei şi asta e sfânt. Nimeni nu le va face vreun rău prietenilor mei.

Grégoire şi Li Kang se simţiseră copleşiţi de ruşine.

Din acea zi, între cele trei doici sterpe ale lui Floris, domni cea mai deplină înţelegere.

Clopotele Moscovei răsună. Din turnul Sfântului Ivan, un dangăt asurzitor răspunde celui de la biserica Împăratului Mihail. Din clopotniţa lui Ivan cel Mare, construită de Boris Godunov, se răspunde celor de la catedrala Adormirii. Potrivit obiceiului rusesc, în zilele de bucurie femeile năvălesc în clopotniţe şi trag clopotele. Tunurile Kremlinului trag salve. Uriaşul Ţar-Puşcă, regele tunurilor, în greutate de patruzeci de mii de livre, scuipă foc.

Poporul e pe uliţe. Curg râuri de vodcă.

— Se întoarce ţarul nostru, a câştigat războiul!

— Trăiască tătucul nostru!

Oameni cântă şi joacă. Femeile se aruncă de gâtul soldaţilor şi-i îmbrăţişează. Bărbaţii îngenunchează la trecerea rădvanelor urmate de boierii împodobiţi cu aur. Nimic nu e destul de frumos pentru o asemenea sărbătoare. De la poarta Sfintei Treimi până la Kremlin, poporul aplaudă triumful lui Petru cel Mare.

Înaintea rădvanului imperial merg trompeţii, timpaniştii, marii demnitari, printre care prinţul Menşikov şi contele Şeremetiev. Regimentele Semionovski îi urmează călare. Pe esplanada Ţariţân Lug, împărăteasa a ieşit în întâmpinarea ţarului, întovărăşită de cele două fiice ale lor, Ana şi Elisabeta. Iubitul ei, Menşikov, îi dezvăluise eşecul isprăvii sale; franţuzoaica fusese într-adevăr răpită de către sultan dar Petru o salvase. Pe Ecaterina o roade neliniştea. Oare Petru ştie ceva? În sfârşit, se iveşte şi rădvanul ţarului. Uşa se deschide şi din el coboară blândul Romodanovski. Ecaterina se face pământie la chip. Nici chiar pentru această defilare triumfală Petru n-a vrut să se despartă de blestemata de franţuzoaică. Prinţul Menşikov se apropie de ţarină, care-i înconjurată de doamnele sale de onoare.

— Majestate, am învins duşmanul şi suntem fericiţi de-a depune aceste steaguri la picioarele voastre.

— Imbecilule, murmură Ecaterina surâzând graţios prinţului, ca să-i înşele pe cei dimprejur, va să zică n-ai putut face nimic pentru a o ucide în timpul călătoriei! Când nu sunt lângă tine, nu eşti bun de nimic.

Menşikov o privi, gândind pentru sine că, de când se îngrăşase, obrazul ei buhăit şi roşu se urâţise şi mai mult. Poate mai era încă vreme să treacă în tabăra cealaltă...

Ecaterina se întoarse spre doamnele de onoare.

— Să ne înapoiem la palatul Terems.

Cele două ţarine, Ana şi Elisabeta, plăpânde şi frumuşele în rochiile lor de ceremonie, vrură să-şi urmeze mama, dar aceasta le repezi cu brutalitate.

— Luaţi alt rădvan, proastelor!

— Mamă, şopti Elisabeta care, deşi în vârstă de numai zece ani, era foarte sigură pe sine; dacă vă duceţi să-l vedeţi pe tatăl nostru, am dori să vă întovărăşim. Ana şi cu mine nu l-am văzut de multă vreme.

— Tatălui vostru puţin îi pasă de voi, fiindcă sunteţi fete; dar mai bine tacă-vă gura dacă nu vreţi să fiţi biciuite.

Elisabeta o luă de mână pe sora ei Ana, care era ceva mai mare decât ea şi, înghiţindu-şi lacrimile, cele două copile se îndreptară spre un rădvan, însoţite de doamnele de onoare, de preceptorii, călugării şi măscăricii lor. Ecaterina se sui în alt rădvan, aflat în urma celui ocupat de falsul ţar, şi îi făcu semn lui Menşikov să urce alături de ea.

— Alexandre, trebuie că mă descotoroseşti de femeia asta şi de plodul ei.

— Dar ţarul o iubeşte, o ştiţi. Nu a vrut s-o părăsească nici pentru defilarea de astăzi.

— Sunt sigură, se strâmbă Ecaterina, că vrea să mă repudieze, ca s-o aşeze în locul meu pe stricata asta şi să-l facă moştenitor pe lepădătura aia de copil.

— Nu trebuie văzut totul în negru. Am cunoscut-o îndeaproape pe această femeie; nu e deloc ambiţioasă. Îi iubeşte pe ţar, atâta tot.

— Foarte bine, au binecuvântarea mea, dar să nu se atingă de coroana mea, ţin la ea mai mult ca la viaţă.

Menşikov presimţea că Ecaterina pregăteşte ceva, dar oare ce anume? Rosti cu voce tare:

— În orice caz, ţareviciul, fiul vostru vitreg, e în drum spre Moscova. A părăsit Viena şi sunt sigur că se va împăca cu tatăl său. Aşa că nu dinspre partea franţuzoaiceai şi fiului ei aveţi a vă teme.

— Alexandre, eşti un tâmpit, se răsti la el Ecaterina lividă de furie. Vreau să scap de acest nătărău de Alexei care nu-i ţarevici decât cu numele şi să o ucid pe franţuzoaică şi pe copilul ei. La moartea lui Petru, imperiul o să-mi rămână mie şi mă vei ajute să domnesc.

— Dar ţarul e sănătos tun.

— Trebuie să ai răbdare, Alexandre, şi să aştepţi prilejul. Vei vedea, îmi

voi atinge ţelul.

Menşikov suspină. Ştia prea bine că la nevoie ţarina era în stare să treacă peste drepturile propriilor ei fiice.

„Fără îndoială, se gândea el privind-o, nu e nici o bucurie să-i împarţi aşternutul, dar s-ar putea foarte bine să-şi atingă scopurile şi atunci aş putea trage folos de pe urma poziţiei mele de favorit. Dar dacă Petru o repudiază, n-ar fi rău să mă dau bine şi pe lângă contesă, pentru al cărei surâs aş fi în stare de orice prostie.”

Ecaterina se uita la bucuria mulţimii care, adunată în jurul Kremlinului, aclama trecerea rădvanului în care se afla Romodanovski.

— Ia priveşte ce dobitoci. Aclamă un fals ţar. Urăsc poporul ăsta de neghiobi care mă dispreţuieşte pentru că sunt poloneză.

Şi Ecaterina, schimbându-şi firul gândurilor, se întoarse spre Menşikov.

— Ajungem la palat, Alexandre, urcă la mine diseară pe scara secretă. Sunt nerăbdătoare să te întâlnesc, mi-ai lipsit. Am încercat să mă distrez puţin cu William Mons, dar nu se compară cu tine.

Ochii ţarinei se făcuseră drăgăstoşi.

„Ce corvoadă! îşi spuse în sinea lui Menşikov.”

— Ce fericire! grăi el cu glas tare. Te voi ţine în braţe, ţarina mea iubită!

Nu prea suna sincer, dar Ecaterina nu-şi dădu seama.

Între timp, Petru şi Maximilienne intraseră în Moscova pe poarta Borovitskoe.

— Petru, nu-ţi pare rău că nu te-ai întors în fruntea trupelor?

— Nu, dragostea mea, ceea ce găsesc că e de datoria mea este să fac totul pentru poporul meu, adică să câştig eu însumi războiul, iar acestor mujici de treabă n-o să li se întâmple nimic dacă-şi sparg piepturile când trece Romodanovski. Între timp pot să rămân cu tine şi să mă întorc în oraşul meu ca oricare alt boier.

Spunând acestea, Petru îl ţinea în braţe cu grijă pe Floris. Copilul avea acum trei luni şi râdea la tatăl său. Era un spectacol înduioşător să vezi cum uriaşul şi copilul se privesc, părând că se înţeleg.

— Ce frumos şi voinic e, murmură Petru. Alexei n-a fost niciodată atât da viguros.

— Ştii, Petru, spuse Maximilienne, pricina e că prea multă lume se îngrijeşte de copiii regeşti. Eu vreau să-mi cresc singură fiii.

— Ai dreptate, Maximilienne, totuşi fiicele mele Elisabeta şi Ana sunt frumoase şi robuste, în timp ce Alexei, moştenitorul meu, e tare plăpând. Bine c-a dat Domnul şi-a pornit la drum spre Rusia; am izbutit să-l hotărăsc; se privesc, părând că se înţeleg.

— Ce vei face cu el?

— O, draga mea, sunt destul de încurcat; Alexei a părăsit pământul Rusiei şi a uneltit împotriva mea cu împăratul Austriei. Datoria îmi cere să-l dau în

judecată.

— Oh, nu, Petru, izbucni Maximilienne îngrozită, un părinte nu-şi poate judeca propriul fiu. Dacă ai face un asemenea lucru, nu te-aş mai putea iubi.

— Dar, Maximilienne, tu vrei să iubeşti un bărbat, pe când eu sunt ţarul. Priveşte la Floris cum râde; el e fiul meu şi pot să-l iubesc ca oricare om ce-şi iubeşte copilul, dar Alexei e moştenitorul tronului şi a pus la cale un complot împotriva mea, împotriva Rusiei. Trebuie să dau un exemplu pentru a-i speria pe duşmani.

— Când urmează să sosească fiul tău?

— În câteva zile, scumpa mea.

— Şi ce-ai să faci?

— Să nu-l văd şi, cum ţi-am spus, să-l judec ca pe oricare dintre prinţi, spuse Petru cu tristeţe.

— Nu, Petru, trebuie să-l vezi şi, dacă într-adevăr e nevoie de judecată, atunci să fie achitat.

— Maximilienne, nu ştii despre ce vorbeşti. Trebuie să-i adun pe marii boieri şi...

— Bine, spuse Maximilienne tăindu-i vorba, adună-i şi spune-le: „Judecaţi-l pe fiul meu, dar eu, ţarul, vă ordon să-l iertaţi”.

Petru izbucni în râs.

— Ce păreri mai ai şi tu despre îndatoririle imperiale. S-ar înspăimânta destulă lume să le ştie. Cu toate astea, am să-ţi urmez sfatul. Numai nu vreau să se afle că a sosit Alexei. Îl voi instala la tine şi aşa, voi putea sa mă împac cu el în linişte.

— Petru, dar poate că la vederea mea o să se înfurie.

— Nu, nu poate s-o sufere pe Ecaterina, mama lui vitregă, şi-apoi, mă încred în tine. Ai să ştii să-l potoleşti. Peste o lună vom pleca la Petersburg şi acolo vom purcede la o judecată de formă în fortăreaţa Petru şi Pavel.

Se auziră strigăte de bucurie. Berlina lui Petru şi a Maximiliennei străbătuse cartierul Sloboda şi tocmai se oprea în faţa casei da cărămidă roşie. Elisa îl ţinea de mână pe Adrien. În timp ce Blaisois şi toţi slujitorii ruşi stăteau rânduiţi în curte, în faţa casei, Maximilienne sări din trăsură şi-l luă pe Floris în braţe. Văzându-şi mama, Adrien fugi cât îl ţineau picioruşele spre ea dar se opri o clipă, mirat s-o vadă cu un copil în braţe. Maximilienne îngenunche în faţa fiului ei şi-l strânse la piept. Adrien se lăsă îmbrăţişat dar atenţia îi era aţintită asupra ciudatului pachet pe care-l ţinea mama sa. Deodată, pachetul acela începu să plângă.

— Scumpule, îi spuse Maximilienne, ai un frăţior, îl cheamă Floris şi în curând o să te poţi juca cu el.

Adrien aruncă o privire scârbită pruncului care scâncea. Să te joci cu aşa ceva, ce idee! Se simţea nefericit, o voia pe mama lui numai pentru el, dar ea părea să-l iubească pe acest copilaş alb de tot care ţipa. Atunci Maximilienne îi

spuse:

— Adrien, tu eşti un băiat mare şi o să am nevoie de tine pentru Floris, căci tu o să mă ajuţi să-l cresc. Întinde braţele, ai să-l duci în casă.

Adrien îl luă la piept pe Floris. Elisa se repezi speriată dar Maximilienne îi făcu semn să stea pe loc.

Petru îşi spuse: „Numai ei pot să-i vină asemenea idei. Să dai unui copil de trei ani, turbat de gelozie, să poarte în braţe un prunc de numai trei luni! Dar aşa o să câştige.”

Într-adevăr, de îndată ce Adrien îl luă în braţe pe Floris, bebeluşul se uită la el se opri din plâns şi începu râdă. Adrien urcă mândru treptele peronului şi din aceeaşi zi începu să-l iubească pe acest frăţior ciudat pe care mama lui îl adusese dintr-o călătorie.

La început îl îndrăgi cu un sentiment de superioritate. I se părea că trebuie să vegheze asupra acelui biet copil care nu putea să se apere, simţământ ce n-avea să-l părăsească toată viaţa. Apoi, pentru Adrien, Floris deveni curând centrul universului şi îl iubi cum iubeşti un frate geamăn de care nu te poţi despărţi. Maximilienne, neliniştită de prima reacţie a lui Adrien, se potoli în curând. Cei doi copii deveneau de nedespărţit. Dacă Floris începea să plângă, era de ajuns să apară Adrien şi se liniştea. Fraţii se adorau şi se înţelegeau atât de bine, încât Maximilienne hotărî să-i pună în aceeaşi cameră, deşi li se pregătiseră apartamente separate.

Petru rămase încă trei zile la Sloboda cu Maximilienne, dar fu nevoit să se întoarcă la Kremlin. Pe Maximilienne o îndurera această primă despărţire.

Elisa şi Blaisois se bucuraseră nespus să-i revadă pe Grégoire şi pe Martine. Serile, călătorii îşi istoriseau peripeţiile, pe zi ce trecea tot mai grozave. Elisa se minuna la vederea lui Li Kang, fiindcă nu mai întâlnise oameni cu ochii ca migdalele. La început se arătase bănuitoare dar curând avea să nu se mai poală lipsi de el. Datorită unei poţiuni pregătite de acesta, se vindecă de nişte dureri care o chinuiau de multă vreme. O cucerise definitiv de partea lui numind-o „Înţelepciune Ordonată”; cât despre Feodor Tartakovski, de câte ori îl întâlnea, Elisa tresărea, mormăind:

— În ţara mea se spune despre un om căruia nu i-a rămas decât un singur ochi, că l-a păstrat pe cel ce deoache.

Feodor încerca să-i zâmbească, dar rânjetul lui era departe de-a o linişti pe Elisa, care se întreba de ce Maximilienne îngăduia prezenţa neclintită a acestui cazac pe lângă Floris. Adrien în schimb se împrietenise deîndată cu Li Kang şi cu Feodor. Nu se mai dezlipea de ei şi asta făcea să crească pica „Înţelepciunii Ordonate” împotriva nefericitului de Feodor care, sub înfăţişarea lui înfricoşătoare, ascundea o inimă de aur.

Maximilienne se obişnuia din nou cu frumoasa ei casă de la Sloboda şi cu viaţa Moscovei. Petru părăsea deseori Kremlinul ca s-o vadă şi să petreacă serile în doi. De la naşterea lui Floris, Petru se arăta tot mai îndrăgostit de

Maximilienne. Se juca deseori şi cu Adrien, pe care-l îndrăgise. În această atmosferă de fericire deplină, Petru o vesti într-o bună zi pe Maximilienne că ţareviciul urma să sosească la Moscova a doua zi şi să se instaleze la ea.

Capitolul IX

— Sunt fericit să nu mă duc la Kremlin şi vă mulţumesc, doamnă, pentru că mă primiţi. Sunt încredinţat că ne vom înţelege de minune.

Maximilienne era speriată văzându-l pe ţareviciul Alexei atât de palid şi de slăbuţ. Se întreba cum de putea Petru să aibă un fiu care să-i semene aşa de puţin. Îşi făcuse griji în privinţa felului cum avea să reacţioneze Alexei, dar cuvintele lui o liniştiseră pe dată. Datorită Maximiliennei, împăcarea dintre tată şi fiu fu deplină, dar nimeni în afară de Romo nu ştia că ţareviciul se află la Moscova.

O lună mai târziu, Petru hotărî să plece la Petersburg. Prima plecă împărăteasa însoţită de întreaga curte. Ţarul o urmă, după obiceiul lui, în tovărăşia Maximiliennei şi a fiului ei. Tânăra femeie părăsise casa de culoarea trandafirului cu o strângere de inimă; aici fusese fericită şi nu ştia ce-o aşteaptă la Petersburg. Călătoria se înfăptui fără peripeţii. Adrien şi Floris erau bine păziţi de către Li Kang şi Feodor, care se aţineau pe lângă portiera berlinei. Petru era încântat; îi dezvăluise lui Alexei cum avea să se desfăşoare falsa judecată şi ţareviciul ceruse iertare tatălui său; părea hotărât să-l secondeze la conducerea imperiului. Petru pregătise pentru Maximilienne o surpriză. Îi pusese la dispoziţie un palat în stilul barocului italian, aşa cum îi plăcea lui, pe malul Nevei, nu departe de mănăstirea sfântului Alexandru Nevski. Când Maximilienne descinse din trăsură, ameţită de drum, exclamă:

— Ah! Petru, cât e de frumos! Oraşul ăsta îţi seamănă!

Străbătuseră marele bulevard Gorokhovia unde, alături de căsuţe de lemn în stil olandez, se înălţau din pământ palate în construcţie. Înainte de a intra în noua locuinţă, Maximilienne se întoarse spre Petru, care o ridică în braţe, şi-i spuse.

— Priveşte, dragostea mea, toate aceste peninsule, aici e capitala mea.

— Petru, se vede scânteind marea în depărtare.

— Da, e marea mea, Baltica, cea la care am râvnit dintotdeauna.

Într-adevăr, Sankt-Petersburgul era aidoma lui Petru, un oraş plin de viaţă dar cumpătat, ciudat şi frumos. Sărăcia se înfrăţea cu luxul palatelor. Vârful aurit al turnului, amiralităţii sclipea, acoperişurile Palatului de iarnă străluceau. Dincolo de Neva, Maximilienne vedea golful Finlandei şi, în depărtare, insula Kotlin cu Cronstadtul, oraşul-cetăţuie care apăra Sankt-Petersburgul cu tunuri uriaşe. Insula Spiţerilor părea că se joacă cu insula Pietrelor şi cu insula Vassilievski. Pe acest enorm şantier totul forfotea. Maximilienne îşi lăsă capul pe

umărul lui Petru, năucită, uluită, şi Petru intră în palat deschizând uşa cu o lovitură de picior. Ţarul, atât de aspru cu cei din preajma sa şi chiar cu sine însuşi, găsea că nimic nu-i prea frumos pentru Maximilienne. Chemase în grabă de la Moscova o seamă de pictori, sculptori şi arhitecţi şi le poruncise ca locuinţa Maximiliennei să fie gata la vreme.

Maximilienne vizită toate încăperile sub privirea înveselită a lui Petru.

— Eşti fericită, dragostea mea?

— Ah, Petru, e prea frumos! E o adevărată nebunie. Cum vrei să trăiesc nebăgată în seamă într-un palat atât de mare?

— Dar nu vreau să nu fii luată în seamă, chiar dacă din cauza împărătesei nu vii la curte. De altminteri, o să merg şi eu acolo cât mai rar cu putinţă.

— Ai dreptate, tată, spuse Alexei intrând. În locul vostru m-aş feri de împărătească.

— Dar ce crezi că poate să-mi facă, Alexei?

— Din pricina ei am plecat. Femeia asta mă înspăimântă, tată.

— Haide, lasă, băiete, eşti speriat. Judecata aceea pusă la cale de ochii lumii te-a tulburat.

— Nu, nu-i asta, tată; am presimţiri rele.

— Ascultă, Alexei, peste câteva zile se va sfârşi totul. Mâine te voi trimite la fortăreaţa Petru şi Pavel. Nu te nelinişti. O să se poarte bine cu tine acolo. La judecată, le voi cere sus şi tare toată severitatea faţă de tine, iar când te vor achita, mă voi preface că mă înclin în faţa hotărârii. Astfel, totul se va aranja şi tu îţi vei relua locul la curte.

— Bine, tată, fii fără teamă. Doamnă, trebuie să vă mulţumesc pentru grija ce mi-aţi purtat, spuse Alexei întorcându-se spre Maximilienne. Datorită vouă m-am împăcat cu tatăl meu. Sunteţi pe cât de bună pe atât de frumoasă şi îl pizmuiesc pe tatăl meu.

— Monseniore, răspunse Maximilienne, tatăl vostru vă iubeşte şi sunt sigură că v-aţi fi împăcat şi fără mine.

Ţareviciul surâse cu tristeţe.

— De ce nu sunteţi împărătească în locul mamei mele vitrege? Totul ar fi aşa de uşor atunci!

În clipa aceea fu anunţat Romo; numai el cunoştea taina. Petru sa întoarse spre el şi-i spuse râzând:

— Ah! iată-te, Romo. Îmbărbătează-l pe Alexei, căci are presimţiri rele.

Romo se plecă adânc în faţa lui Alexei, apoi în faţa Maximiliennei, şi spuse:

— Ţareviciule, un Romanov şi fiul lui Petru cel Mare nu poate să se teamă!

— Nu mi-e teamă, bunul meu Romo, dar stau cu inima strânsă. Tată, binecuvântează-mă, pentru că nu te voi mai vedea decât de faţă cu toţi boierii tăi.

Petru îl cuprinse pe după umeri pe Alexei şi-l duse într-un colţ al încăperii.

— Alexei, fiule, te binecuvântez. Dar ce ai? pentru ce spaima asta?

— Nu ştiu nici eu, dar dacă mi s-ar întâmpla o nenorocire ai rămâne fără moştenitor. Deşi nu mi-ai spus nimic, am înţeles că Floris îmi este frate vitreg. Dacă va fi să dispar, recunoaşte-l şi repudiaz-o pe împărătească.

Petru fu mişcat de această dovadă de afecţiune, dar îndepărtă repede gândurile întunecate ce-l năpădeau şi-i strigă lui Li Kang, pe când acesta tocmai aducea sfeşnicele:

— Adă-ne vodcă. Vom sărbători cu voioşie noua noastră viaţă. Nu vreau chipuri triste în jurul meu.

— La poruncă, Putere Cerească – răspunse Li Kang, dând fuga după vodcă.

Petru izbucni în râs.

— Nicicând n-o să mă obişnuiesc cu felul de-a vorbi al băiatului ăstuia. Haide, uită-te la mine, Surâs-de-Vară, adăugă el adresându-i-se Maximiliennei; suntem fericiţi, sunt înconjurat de un prieten, de urmaşul meu, de femeia pe care o iubesc, de micul meu Floris şi ne aflăm cu toţii reuniţi la Sankt-Petersburg.

A doua zi, la curte, vestea explodă ca o bombă.

— A sosit ţareviciul.

— Se află la fortăreaţa Petru şi Pavel.

— Va fi judecat.

— Ei, va fi o judecată de formă, spuneau unii.

Ecaterina se închise la ea în apartamente cu Menşikov şi cu William Mons; după această întrevedere îşi făcu apariţia, arborând pe buze un surâs fermecător.

La fortăreaţă, nimic nu se desfăşura potrivit planului. Boierii adunaţi erau îngroziţi la gândul de a-l judeca pe ţarevici. Tărăgănau lucrurile. Cereau un plus de informaţii. Aceasta însemna prelungirea chinului cu încă o zi. Petru, mâniat foc, veni în grabă la palatul Moika. O cuprinse în braţe pe Maximilienne.

— M-am săturat până peste cap de nerozii ăştia şi de încetineala lor. Mâine dimineaţă mă duc singur la Petru şi Pavel, să-mi achit fiul. Am dreptul s-o fac. Ne vom împăca în mod oficial da faţă cu sfetnicii coroanei şi vreau ca tu, dragostea mea, să fii alături de mine.

— Glumeşti, ar ieşi scandal.

— Cu atât mai bine, asta şi vreau.

A doua zi de dimineaţă, Maximilienne, însoţită de Feodor, de Li Kang şi de mujicii dăruiţi de Petru intra într-una din curţile fortăreţei numită Curtea Inginerilor. Inima îi bătea să se spargă. Petru o aştepta înconjurat de prinţul Menşikov, de Romo, de contele Şeremetiev. Cu toţii înţelegeau că împărăteasa era în dizgraţie şi o salutară pe Maximilienne cu mari dovezi de respect. Curtenitor, Petru o ajută pe Maximilienne să coboare din trăsură şi se îndreptă spre apartamentele confortabile ale ţareviciului. Îl urmară cu toţii. Atunci se

petrecu tragedia aceea cumplită, ca un vis urât, a cărei amintire avea să rămână pentru totdeauna săpată în sufletul Maximiliennei. Petru şi cu ea pătrunseră cei dintâi în camera ţareviciului. Acesta stătea chircit în mijlocul încăperii, cu un pumnal înfipt în piept până la plasele. Zăcea într-un lac de sânge. Văzându-l, Petru rămase ca paralizat. Nu putea să rostească nici un cuvânt şi nici să se mişte. Maximilienne se repezi urlând spre Alexei, care trăia încă, şi se aplecă deasupra lui fără să ia seama că rochia de ceremonie i se mânjea de sângele imperial.

— Te doare?

Alexei avea paloarea de ceară a muribunzilor, iar în ochii lui holbaţi se putea citi o spaimă amestecată cu mirare. Maximilienne simţi că o podidesc lacrimile, deşi încerca să se stăpânească în faţa ţareviciului. Încăperea, se umplu de lume şi fiecare îşi dădea cu părerea cum să se vină în ajutorul nefericitului prinţ. Maximilienne ştia că totul era de prisos. Îi luă mâna lui Alexei, care o privi şi bolborosi ceva, în timp ce pe buze i se ivea o spumă roşie. Maximilienne înţelese că voia să-i spună ceva. Se aplecă, apropiindu-şi urechea de buzele lui. Într-un ultim efort, ţareviciul se ridică puţin, se strâmbă de durere, şi Maximilienne îl auzi murmurând dintr-o suflare:

— Tatăl meu... tatăl meu... păstraţi-l... păziţi-vă... Floris... păziţi-vă de ea – ea e cea care... vreau... Floris... el...!

Şi ţareviciul căzu mort în braţele Maximiliennei. Expresia de spaimă dispăruse de pe chipul lui şi tânărul acela plăpând, de douăzeci de ani, zâmbea. Maximilienne, zguduită de hohote de plâns, gemu.

— Îşi simţea moartea şi noi nu l-am înţeles!

Se uită în jur şi nu văzu decât chipuri înspăimântate care îl priveau pe ţar. Acesta, cu obrazul schimonosit, era scuturat de un tremur nervos. Maximilienne îl privi pentru ultima dată pe Alexei şi-i închise ochii mari şi albaştri, de aici înainte orbi. Îi făcu un semn lui Romodanovski, pentru că toţi cei de faţă se preschimbaseră parcă în stane de piatră şi, împreună, îl întinseră pe Alexei pe pat. Vederea acelui trup străpuns de pumnal era cumplită. Menşikov se apropie de Maximilienne, gândindu-se că sosise clipa de-a se face bine văzut.

— Doamnă, ce pot să fac?

— Ah, prinţe, spuse Maximilienne ascunzându-şi faţa în mâini, smulgeţi acest pumnal şi chemaţi călugăriţele să îngrijească de trupul mortului...

Menşikov se îngălbeni dar făcu întocmai. Din rană ţâşni un val de sânge care-i împroşcă pe cei aflaţi în apropiere. Câţiva stropi căzură pe obrazul lui Petru, care murmură:

— Sângele fiului meu, Dumnezeule!

Părea să-şi vină în sfârşit în fire. Fără o vorbă, se apropie de patul unde odihnea trupul fiului său şi-l sărută pe frunte. Apoi, înghiţindu-şi lacrimile, se întoarse către cei de faţă.

— S-a petrecut aici o faptă sângeroasă; fiul meu a fost ucis. Nu voi avea

linişte până ce nu-l vom descoperi pe ucigaş. Dar cu toţii trebuie să juraţi că veţi spune, ca şi mine, că a murit de apoplexie. Aşa va suna vestea pentru lumea din afară, căci fiul lui Petru cel Mare nu poate muri înjunghiat. Fortăreaţa Petru şi Pavel va păstra taina.

Maximilienne jură împreună cu toţi ceilalţi boieri, dar văzu născând în ochii lor o spaimă pe care n-o putea înţelege. Îl trase pe Romodanovski într-un colţ.

— Ce au de-l privesc aşa pe ţar?

Romo îşi stăpâni lacrimile.

— E înspăimântător, doamnă, dar toţi cred că ţarul şi-a ucis fiul când a intrat cu dumneavoastră în cameră.

— Nu se poate! izbucni Maximilienne.

— Oamenii judecă după aparenţe, spuse Romo cu tristeţe, şi aparenţele sunt împotriva ţarului. S-a auzit strigătul vostru când aţi pătruns în cameră, şi toţi vor jura că a fost strigătul lui Alexei. Când ţarul va înţelege ce învinuire i se aduce, va fi cumplit; va fi o plăcere pentru duşmanii lui să susţină că judecata nu era decât o stratagemă.

Maximilienne se prăbuşi hohotind pe umărul lui Romo.

— Dar, spuse ea, prinţul Menşikov şi cu domnia-ta veţi restabili adevărul.

Romo nu răspunse şi-şi plecă cehii. În clipa aceea Petru îi chemă.

— Romo, ai grijă de toate, prietene. Nu pot să mai îndur chipurile astea îngrozite care îl iau pe părinte drept ucigaşul fiului său.

— Preaiubitul meu ţar, aşadar ai înţeles?

— Da, Romo, am înţeles deîndată. Dar cine l-a omorât pe copilul meu, pe moştenitorul meu, cui voi încredinţa imperiul la moartea mea?

Zile la rând Petru nu mai părăsi palatul Moika. Nu voia să vadă pe nimeni, cu excepţia Maximiliennei. La curtea de la Peterhof, împărăteasa şi curtenii aşteptau în zadar întoarcerea, ţarului. Acesta refuza să se ocupe de treburile statului, trăind într-un fel de toropeală. Îi însărcinase pe Romo să facă o anchetă, dar la fortăreaţă nu se ştia nimic. Paznicii nu văzuseră intrând pe nimeni în camera ţareviciului. La un moment dat, Petru se gândi că Alexei îşi dăduse singur moartea, dar îndepărtă curând această idee. Era sigur că fiul lui fusese asasinat, Dar de cine? De cine? Întrebarea asta îl chinuia într-una. Numai prezenţa Maximiliennei îl liniştea puţin. Rămânea întins pe o canapea ceasuri întregi, cu ochii mari, deschişi, ca şi cum n-ar fi văzut şi auzit nimic.

Într-o zi, călcând porunca, intră la el Romo.

— Ce doreşti de la mine? Nu vreau să văd pe nimeni. Maximilienne şi cu mine vom părăsi Rusia pentru totdeauna, vreau să abdic.

Romodanovski se cutremură şi-i aruncă o privire Maximiliennei, cerându-i să-i vină în ajutor.

— Ţarule, numai femeile se culcă şi plâng. Treburile se încurcă şi nu vă mai îngrijiţi de nimic.

— Lasă-mă, Romo. M-au învinuit că mi-am ucis fiul, rana aceasta o port în mine. Nu vreau să mai fac nimic pentru poporul ăsta pe care l-am iubit şi care mă trădează.

Maximilienne căzu în genunchi şi-i luă mâna.

— Iubitul meu, spre fericirea mea, ar trebui să te îndemn să pleci cu mine, dar e de datoria ta să-ţi continui munca. Asta e misiunea ta, o ştii prea bine. N-o să-mi iert niciodată moartea lui Alexei, căci ar fi trebuit să înţeleg presimţirile lui, dar te rog, fii iarăşi Petru cel Mare.

Petru se uită mişcat la această femeie care avea simţul măreţiei şi al datoriei. Se uită şi la credinciosul lui prieten şi se simţi cuprins de ruşine. Se ridică, se privi în oglindă; nu se răsese de mai multe zile, nu mâncase nimic din ce i se aducea, trăind pe întuneric.

„Da, ce slăbiciune!” gândi el.

Romo înţelese ce se petrecea în sufletul ţarului său preaiubit şi se bucură.

— Reveniţi-vă, sire, spuse el întorcându-se la legile etichetei, avem nevoie de voi şi nu uitaţi că va mai rămâne un fiu.

Petru rămase cu gura căscată. Floris, Floris, de care în durerea lui, mai că uitase.

— Da, fiul meu atât de puternic şi de viguros, copilul tău, Maximilienne. Iertare ţie, iubita mea, care mă îngrijeşti de atâtea zile, fără un cuvânt de dojană. Aş vrea să-l văd, adăugă el cu sfială.

Maximilienne fugi la uşă, dădu porunci şi Floris fu adus de către Li Kang, care-l ţinea în braţe ca pe o podoabă de preţ.

— Iată Floarea de Mai, spuse el zâmbind.

Floris avea acum opt luni şi se ţinea foarte drept. Petru îl înălţă deasupra capului, copilul se zbătea şi râdea gângurind. Cu ochii umezi, Petru îşi contempla unicul fiu ce-i rămăsese.

— Acest copil îl va salva, îi şopti Romo Maximiliennei.

Petru îl privea mai departe pe Floris.

— Voi trăi şi voi domni pentru tine, fiul meu Floris, dragostea mea!

Partea a doua

FIUL ŢARULUI

Capitolul X

— Floris, Floris, striga Adrien, sunt marele hatman al regimentului de cazaci, trebuie să mă asculţi!

Cei doi copii se jucau de-a războiul pe aleile parcului de la Dubino, un mare domeniu din apropierea Sankt-Petersburgului, pe care Petru îl dăruise Maximiliennei.

Moşia avea sute de iobagi pe care însă Maximilienne îi eliberase, neputând suferi ideea de a fi slujită de sclavi. Toţi oamenii aceia o adorau numind-o „măicuţa noastră”.

Cocoţat într-un copac, Floris urla şi-l ameninţa pe Adrien cu o sabie de lemn.

— Iar eu sunt hatmanul tătarilor şi armata mea e cea mai puternică!

Floris şi Adrien erau îmbrăcaţi călduros cu hăinuţe de astrahan; purtau de asemenea căciuli de zibelină care le acopereau urechile şi erau încălţaţi cu cizme înalte, îmblănite. Aveau nasurile înroşite de frig dar nu le păsa şi se luptau cu înverşunare într-un peisaj alb şi nesfârşit, plin de poezie dar ciudat totodată, pe a cărui imensitate făceau pată de culoare doar câţiva arbori. Ştrengarii erau urmaţi de-o droaie de ţânci, copiii mujicilor care lucrau pe domeniu. Floris şi Adrien aveau fiecare o armată care îi asculta orbeşte. Manevrau de zor aceste trupe spre marea veselie a lui Petru când venea la Dubino. Petru îi învăţase pe copii să călărească, să se lupte cu sabia, duelându-se el însuşi cu ei şi arătându-le cum să umble cu pistoalele. Maximilienne pretindea că erau încă prea mici pentru asemenea jocuri năprasnice, dar Petru râdea şi n-o lua în seamă.

Elisa scoase capul pe fereastră şi strigă:

— Veniţi repede la masă, copii!

Aceştia sosiră în fugă şi pătrunseră în sufragerie, unde mama lor îi aştepta. Se aruncară în braţele ei.

— Bună ziua, mamuşca.

— Bună ziua, dragii mei, aşezaţi-vă la masă.

— Mamă, întrebă Adrien, au trecut opt zile de când am plecat din Sankt-Petersburg şi baronul Mihailov n-a venit încă să ne vadă.

— Pe mine asta mă supără, declară Floris, pentru că armata mea a făcut progrese. Şi-apoi, îmi place mai mult când e aici, pentru că mă lasă să mănânc cu degetele, pe când tu, mamă, nu-mi dai voie.

Maximilienne zâmbi cu duioşie. Cât de mult îi iubea şi cât de frumoşi i se păreau fiii ei. Floris era foarte înalt pentru cei şapte ani ai săi, aproape tot atât de înalt ca şi Adrien, deşi acesta avea cu trei ani mai mult. Floris avea ochii de smoală, strălucitori, ai tatălui său, zâmbetul lui fermecător, părul negru buclat, distincţia şi, câteodată, năprasnicele lui mânii. Adrien în schimb moştenise mai curând blândeţea încăpăţânată, îmbinată cu zburdălnicie a Maximiliennei. Oricât ar fi căutat ea, nu găsea în el nici o asemănare cu Amedée, pentru că Adrien avea părul auriu, ochii vioi de culoarea alunei şi obrazul pistruiat. Uneori, Maximilienne se gândea la soţul său. Până la urmă, Petru îi povestise împrejurarea în care acesta murise sub loviturile contelui Horn. Cu toată vinovăţia lui Amedée, Maximilienne regreta deseori că-şi creşte fiii în minciună; firea ei dreaptă suferea din pricina asta. Într-adevăr, Floris şi Adrien se credeau copiii contelui de Villeneuve-Caramey, mort în război. Ei îl luau pe Petru Mihailov drept un foarte drag prieten al mamei lor. Nu ştiau că este ţarul şi Floris nu bănuia că îi este tată.

Feodor Tartakovski intră şi spuse pe ruseşte (limbă pe care Maximilienne o învăţase şi pe care copiii o vorbeau ca pe apă):

— Domnul baron soseşte cu sania, tocmai a intrat pe poarta parcului.

Credincioşii slujitori luaseră obiceiul de a ocroti incognitoul ţarului. Maximilienne şi copiii se repeziră pe peronul castelului şi văzură atelajul lui Petru care tocmai înconjura marea pajişte acoperită de zăpadă, înainte de a se opri în faţa scărilor. Copiii se aruncară în braţele lui cu strigăte de bucurie. Acesta îi luă pe după gât şi urcă cu ei în goană spre Maximilienne, pe care o cuprinse la piept.

— De ce ai întârziat aşa de mult, Petruşka? întrebă Floris.

— Vezi tu, băiete, am avut de isprăvit nişte treburi, dar acum am să rămân aici cu voi câteva zile ca să hotărăsc împreună cu mama ta un lucru însemnat şi apoi ne vom întoarce la Sankt-Petersburg. Sunt frânt de oboseală! adăugă Petru lăsându-se să cadă într-un fotoliu de lângă uriaşa sobă de faianţă albă care încălzea încăperea.

Maximilienne îl privi neliniştită; în opt ani de zile, o dată nu-l auzise să

spună că e obosit. La cei cinzeci de ani ai săi, Petru era acelaşi bărbat frumos pe care-l cunoscuse la Paris; de-abia dacă încărunţise puţin la tâmple şi făcuse câteva creţuri împrejurul ochilor. Despre ce lucruri importante voia oare să-i vorbească?

— Petruşka, spuse Floris, armatele mele l-au bătut pe Adrien azi-dimineaţă.

— Nu-i adevărat, eşti un mincinos!

— Cum, sunt un mincinos?

Şi Floris, furios, se repezi la Adrien. Cei doi fraţi se luară la bătaie, rostogolindu-se pe jos. Maximilienne voi să-i despartă.

— Lasă-i, spuse Petru, asta dovedeşte că se iubesc. Dacă ai şti ce mă mai băteam cu Romodanovski! Şi totuşi, e singurul meu prieten şi n-am încredere decât în el.

— Cum, Petru, murmură Maximilienne, şi eu?

Petru o privi cu dragoste.

— Iartă-mă, draga mea, dar tu faci parte din mine însumi şi sunt aici ca să ţi-o dovedesc.

Se întoarse şi-i luă în braţe pe Floris şi pe Adrien.

— Haideţi băieţi, vă iau împreună cu mama voastră. O să facem o plimbare cu sania şi veţi avea voie să mânaţi caii.

Cu ţipete de bucurie, băieţii alergară să ceară hăinuţele de blană Elisei, care bombăni:

— Ce ţară! aici ori mori de frig ori de căldură; şi apoi, adăugă ea cu o privire întunecată la adresa lui Feodor care tocmai trecea ţinând blana lui Petru, nu se vorbeşte franţuzeşte.

De opt ani, Elisa bombănea într-una dar nu şi-ar fi dat locul nimănui, atât de mult îşi îndrăgise cele două odoare de care ar fi vrut să se îngrijească numai ea. În schimb, fără nici o pricină, nu-l putea suferi nici acum pe cazac. Grégoire îi dădea lecţii de franceză lui Feodor, care la rândul lui îi învăţa ruseşte, dar nici unul, nici altul nu progresau.

De la Baku, Li Kang rămăsese pe lângă Maximilienne şi copiii ei pe care îi învăţa toate limbile ştiute de el, numai că Adrien şi Floris erau mult mai înzestraţi decât Grégoire şi Feodor. De la acesta din urmă, copiii deprindeau mânuitul armelor şi călăria. Amândoi erau căliţi ca doi micuţi cazaci. Cât despre Blaisois şi Martine, aceştia îşi dădeau aere, povestind mujicilor înmărmuriţi că Parisul era un oraş acoperit cu nestemate.

În iarna aceea, în timp ce pe Baltica pluteau sloiuri de gheaţă, începuse iar să ningă, o mantie albă aşternându-se pe drumul care lega Dubino de Riga. Trasă de cei trei cai negri pe care Petru îi strunea cu mână sigură, sania zbura. Maximilienne se cuibărise la pieptul lui Petru iar cei doi copii scoteau strigăte de bucurie.

— Petruşka, ţipa Floris, mai repede!

— O să-ţi fie frică, Floris.

— Mie nu mi-e niciodată frică, sunt ca tine!

Petru îi făcu cu ochiul Maximiliennei şi-i şopti la ureche:

— Ce fiu mi-ai dăruit!

Îmbujorată la faţă, Maximilienne era fericită. Petru era lângă ea. După opt ani, dragostea lor era mai vie ca niciodată. Petru, opri sania pe o plajă pustie a Balticei şi, în timp ce copiii alergau şi se zbenguiau, o luă deoparte pe Maximilienne.

— Nu voi putea să-ţi mulţumesc îndeajuns, dragostea mea, pentru anii de fericire pe care mi i-ai dăruit. Nu te-ai căit niciodată că m-ai urmat?

Maximilienne îl privi uluită:

— Să mă căiesc? dragul meu, cum poţi spune una ca asta? Nu te-am iubit decât pe tine şi pot să-ţi jur că întotdeauna am să te iubesc numai pe tine.

— Maximilienne, vin de la Peterhof pentru a-ţi aduce o veste mare. O repudiez pe împărătească, te iau în căsătorie şi-l proclam ţarevici pe Floris.

— Dar Petru... murmură Maximilienne pălind, de ce această hotărâre pripită după opt ani de fericire?

— Da, draga mea, nu-ţi voi putea niciodată mulţumi îndeajuns pentru că ai primit să mă urmezi şi pentru că mi-ai dat cel mai frumos copil cu putinţă.

În depărtare, Floris alerga, scuturându-şi cârlionţii negri de pe frunte, şi Maximilienne se gândea fără voia ei. „Ar fi un ţarevici frumos!”

Apoi în minte îi apăru chipul lui Alexei, ucis. Maximilienne înţelese că fericirea ei nu se împăca cu coroana.

— Petru, nu te înţeleg, mi-ai vorbit odinioară, după... după...

— Da, draga mea, după moartea lui Alexei, dar m-am oprit pentru că asta te-ar fi tulburat. Şi-apoi voiam să-l descopăr mai întâi pe ucigaşul fiului meu.

Maximilienne se înfioră: ea ştia, ea ştiuse totdeauna cine pusese la cale omorârea lui Alesei... dar nu spusese nimănui decât... împărătesei însăşi.

Într-o zi, pe când se pregătea să-l hrănească pe Floris, Elisa răsturnase din nebăgare de seamă castronul cu supă. Un câine o lăpăise şi de îndată pierise într-un urlet de durere. Maximilienne era de faţă. Înţelese că unul din mujici era în slujba împărătesei, pentru că propriii ei slujitori erau mai presus de orice bănuială. Atunci puse să fie chemat Menşikov, care se înfăţişă nebun de bucurie. Dar Maximilienne îi reteză scurt zadarnicele speranţe.

— Prinţe, te-am chemat pentru că vreau s-o văd pe împărătească între patru ochi, aici, la mine. Spune-i că ştiu ce s-a petrecut la fortăreaţa Petru şi Pavel. Du-te şi spune-i să vină repede, altfel ţarul va afla totul.

Menşikov plecase înmărmurit, văzând că femeia aceea atât de blândă îi pretindea împărătesei să se deranjeze, iar pe el, un prinţ, îl trata ca pe cel din urmă dintre valeţi. Jură să se răzbune. Într-o zi această femeie avea să fie a lui. Ecaterina aşteptă ca Petru să plece pentru câteva zile într-o inspecţie şi, cu inima neagră de furie, sosi pe seară, într-o simplă berlină, acasă la

Maximilienne. Cu mult sânge rece, aceasta îi propuse următoarea înţelegere.

— Ştiu că sunteţi vinovată de uciderea ţareviciului Alexei, mi-a spus-o chiar el înainte de-a muri. Mai ştiu că aţi încercat să-mi otrăviţi fiul. Nu mai urziţi nimic împotriva copiilor mei şi făgăduiesc să nu spun nimic ţarului, altfel vă dau în vileag. În ce mă priveşte, făgăduiesc să nu contribui cu nimic la repudierea voastră.

Ecaterina trebuise să accepte pactul. Se înapoiase la Peterhof jignită de moarte, dar vreme de şapte ani nu mai pusese nimic la cale. Or, acum, când Petru însuşi voia să-şi repudieze soţia, Maximilienne nu mai ştia ce atitudine să ia.

— Petru, pentru ce această hotărâre neaşteptată?

— Ca şi tine, nu mă înduram s-o repudiez pe femeia care mi-a dăruit două fiice fermecătoare. Mă întrista mai ales pentru Elisabeta. Pe urmă, am încuviinţat să-i ascundem lui Floris adevărata lui origine, căci ai fi suferit să fii mama unui copil din flori.

— Dar Petru... îl întrerupse Maximilienne, care se albise la faţă.

— Nu, taci, draga mea. Oficial, Floris e fiul contelui de Villeneuve-Caramey şi pentru el a fost mai bine aşa, câtă vreme nu puteam să-l recunosc. Acum însă totul s-a schimbat. Ştiu cine l-a ucis pe Alexei.

— Petru!

— Da, mi-au trebuit şapte ani ca să aflu; ea a fost, ţarina, şi omul care a intrat în fortăreaţă era William Mons. I-am bănuit multă vreme şi, în sfârşit, credinciosul meu Romo a descoperit dovada crimei. Nu ştiu încă dacă Menşikov era la curent, dar răzbunarea mea va fi cumplită!

— Petru, toate acestea mă înspăimântă!

— Nu trebuie să-ţi fie teamă, Maximilienne. Am şi pregătit un ucaz care îmi dă dreptul să-mi aleg moştenitorul. Va fi Floris, iar tu vei domni alături de mine. Demult ar fi trebuit să iau această hotărâre; acum vreau ca lucrurile să meargă repede.

— Dar, Petru, nu e nici o grabă!

— Cine ştie? N-am uitat ce mi-a ursit ţiganca aceea da la tine, din Franţa.

— Ce ţi-a spus atunci? Nu mi-ai pomenit niciodată despre asta.

— Bătrâna aceea mă recunoscuse. A prezis dragostea noastră şi mi-a mai prezis că nu-mi rămân decât opt ani de viaţă. Intrăm în al optulea an şi, fără să cred cu adevărat în cuvintele ei, sunt totuşi neliniştit. Ne vom întoarce la Sankt-Petersburg. Vreau ca în sfârşit să te instalezi la palat cu copiii. Ţi-am pregătit un apartament. Peste opt zile voi da un mare bal în cinstea ta şi te voi prezenta oficial curţii. Vei fi împărătească, Alexei va fi răzbunat iar Floris va deveni noul ţarevici.

Capitolul XI

— Tu eşti, dragă William?

— Da, Majestate.

Ecaterina făcu un semn cameristelor, care dispărură. Frumosul William Mons intră cu surâsul pe buze, dar Ecaterina nu-i dădu nici o atenţie. De la o vreme, Mons devenise iar favoritul ei.

— Poţi să vorbeşti, suntem singuri.

— Ecaterina, te pregăteşti de bal?

— După cum vezi.

— Sunt neliniştit. De câteva zile la curte se şopteşte că ţarul dă acest bal în cinstea franţuzoaicei.

— Ei şi, încă n-am fost repudiată! De şapte ani se vorbeşte de asta şi vezi, încă mai am coroana pe cap şi capul sub coroană.

— Nu sunt deloc liniştit. L-am întâlnit pe ţar şi mi s-a părut foarte prost dispus. Dacă ar afla cumva...

— Ce anume? că eşti amantul meu? O ştie de mult.

— Nu, nu de asta-i vorba...

William Mons coborî glasul.

— Vorbesc de ţareviciul pe care l-am...

— Taci odată, dobitocule! nu ştii ce spui... sau vrei să ne taie la toţi capul? N-ai de ca să te temi. Vino încoace, spuse Ecaterina îmbrăţişându-l pe William.

Acesta se simţi ceva mai îmbărbătat în braţele împărătesei şi îşi zise că ea avea dreptate. De ce să-i fie frică acum, după şapte ani?

Ecaterina îl privi şi rânji batjocoritor.

— Bea puţină vodcă, o să-ţi facă bine. Vino, avem tot timpul.

William Mons dădu peste cap trei pocale şi se simţi mai bine.

— Dar, Ecaterina, gândeşte-te, eşti în veşmânt de ceremonie.

— Tocmai, o să fie şi mai nostim, dar bagă de seamă să nu strici nimic, spuse împărăteasa aşezându-se pe marginea patului şi ridicându-şi poalele rochiei lungi. Pe urmă o să ne vedem de faţă cu toţi nerozii ăia la bal.

— Doamna contesă de Villeneuve-Caramey! anunţă foarte solemn şambelanul.

Toţi curtenii din saloanele de la Peterhof se înghesuiau să o vadă; va să zică era în sfârşit prezentată la curte, femeia pe care Petru cel Mare o iubea de atâţia ani. Maximilienne era cam palidă; de la o vreme, totul se petrecea mult prea repede.

Petru o privi înaintând spre el şi-i zâmbi.

„Doamne, cât e de frumoasă” gândi el.

De când trăia în Rusia, Maximilienne nu renunţase să se îmbrace la Paris şi toate femeile care se îngrămădeau s-o vadă trecând o invidiau pentru

eleganţa ei. Era îmbrăcată după ultima modă, cu o rochie cu crinolină largă şi o mantie scurtă, brodată cu fir de aur şi argint, corsajul şi fusta erau din mătase albă, broşată cu mătăsuri de toate culorile. Romodanovski se apropie de Maximilienne, îi luă mâna şi se înclină în faţa ţarului.

— Permiteţi-mi, sire, să o prezint Majestăţii voastre pe doamna contesă Maximilienne de Villeneuve-Caramey:

În timp ce Maximilienne se înclina într-o reverenţă adâncă, Petru îi făcu cu ochiul; îl înveselea grozav această prezentare oficială.

Toţi curtenii adunaţi simţiră că se petrecea ceva serios.

Împărăteasa era într-adevăr repudiată? De parcă ar fi vrut să dea un răspuns curioşilor, uşile se deschiseră şi şambelanul anunţă.

— Maiestatea sa, ţarina.

Toată adunarea se întoarse spre a o vedea pe Ecaterina. Aceasta, zărind-o pe Maximilienne, păli, schimonosindu-se la faţă.

Petru aşteptă ca ţarina să se apropie de el pentru a-i spune, privind-o ţintă în ochi.

— Aţi venit la balul nostru, doamnă. Ne face plăcere, deşi nu aţi fost invitată.

Ecaterina şovăi sub povara insultei. Maximiliennei, cu toate că ştia de ce grozăvii era în stare această femeie, aproape că-i fu milă de ea.

— Sunt totuşi fericit că vă aflaţi aici, doamnă, ca să puteţi afla astfel o veste mare.

Ecaterina privi în jurul ei îngrijorată, căutând o privire prietenească. Nu găsi nici una şi tonul foarte calm al lui Petru o înspăimântă mai mult decât o criză de furie.

— Căutaţi, se pare, pe cineva, doamnă. Oare pe scumpul dumneavoastră William Mons?

Ecaterina bâigui un răspuns de neînţeles. Petru făcu un semn, şi din mulţimea prezentă se înălţă un murmur de uluire. Împietrită, împărăteasa văzu intrând un soldat care ducea cu braţele întinse un vas mare de sticlă plin cu rachiu, în care se găsea capul, cald încă, al lui William Mons. Ţarina nu-şi putea desprinde ochii de la acel spectacol cumplit. Capul celui ce-o săruta cu un sfert de ceas mai devreme! Mort decapitat! Dar Ecaterinei nu-i ardea să se înduioşeze de sfârşitul amantului ei, trebuia să se gândească cu groază la propria-i soartă. Tremurând din toate încheieturile, părea fascinată de acel cap hidos care rămăsese cu ochii larg deschişi, părând c-o priveşte cu un aer de învinuire.

— Da, doamnă, continuă Petru necruţător, nu-i iubim pe aceia dintre prietenii voştri care cu şapte ani în urmă au fost văzuţi dând târcoale în jurul fortăreţei Petru şi Pavel; cu toţii vor fi pedepsiţi în acelaşi fel.

Menşikov simţi răceala securii trecându-i pe deasupra capului. Se uită la Maximilienne al cărei chip frumos părea că imploră îndurare lui Petru.

„Când mă gândesc că n-am ştiut să mă fac iubit de femeia asta şi i-am preferat-o pe grăsana de ţarină, care o să fie repudiată!”

În aceeaşi clipă, Ecaterina, îngrozită la gândul că-şi va auzi propria condamnare, găsi de cuviinţă să se prăbuşească, leşinată, la pământ. Petru îi aruncă o privire dispreţuitoare şi chemă doi mujici.

— Duceţi-o în apartamentele sale.

Apoi se întoarse către Maximilienne şi-i spuse cu glas tare, ca să-l audă toată lumea.

— Suntem fericiţi, doamnă contesă, să vă primim la Peterhof, unde sperăm că veţi rămâne multă vreme. Toată viaţa, dacă o doriţi.

Curtenii se priviră; nu mai încăpea îndoială, ea era viitoarea împărătească.

Petru continuă cu voce scăzută.

— Te ador, iartă-mă că te-am făcut să asişti la toata acestea dar trebuia să-i fac să priceapă că totul se va schimba.

— Petru, murmură Maximilienne, mi-a fost milă de împărătească, nu fi prea aspru.

— Nu; o voi trimite îndărăt în Polonia şi le vom păstra cu noi pe fiicele mele Elisabeta şi Ana. I-ai spus ceva lui Floris?

— Nu, Petru, prefer să fii tu acela care să i-o spui. Numai mutarea noastră la Peterhof şi tot a însemnat o mare schimbare pentru un copil atât de mic.

Floris şi Adrien erau culcaţi într-un apartament din aripa de sud. Feodor şi Li Kang stăteau de pază la uşa lor, iar Elisa, aşezată la picioarele paturilor, le cânta cântece de leagăn. Floris îi aruncă o privire lui Adrien şi se înţeleseră din ochi. Căscară şi se prefăcură că adorm, cunoscând pe de rost repertoriul bătrânei doici care, în ciuda vârstei lor, îi mai lua drept nişte copilaşi.

— Adrien, şopti Floris ridicându-se în coate, de îndată ce Elisa trase uşa după ea, nu vrei să vedem cum e la bal?

— Eu da, şi pe urmă aş vrea grozav să ştiu dacă ne aflăm în palatul ţarului.

— De ce crezi asta? Mama ne-ar fi spus-o.

— Tu nu eşti decât un copil, Floris. De la o vreme se petrec lucruri ciudate.

— Aşa-i. Crezi că mama se va căsători cu Petruşka, spuse Floris îmbufnat, ca să-i dovedească fratelui său că era la curent.

— Despre asta, nu ştiu nimic, dar se vede că se iubesc mult.

— Crezi că Petruşka e la bal?

— Desigur; să ieşim din cameră. Dă-mi mâna, Floris. Nu vreau să te pierd.

Coborâră fără zgomot din pat şi, îmbrăcaţi în cămăşile lungi de noapte, se îndreptară spre uşă. Ajunşi acolo, Floris duse un deget la buze, privi prin gaura cheii şi văzu spatele lui Li Kang.

— Adrien, trebuie să căutăm altă ieşire.

Adrien privi în jur şi luă conducerea operaţiilor.

— Vom ieşi pe fereastră, spuse el maiestuos.

Dar în zadar se căzniră, nu puteau să deschidă uşile înalte cu geamuri duble care dădeau spre un balcon acoperit cu zăpadă.

— Bine, am altă idee, spuse Adrien. Dacă nu putem să le deschidem, o să le spargem.

— Am face prea mult zgomot, spuse Floris. Ţine seama că facem o operaţie secretă; încercăm să evadăm din turnul Diavolului.

— Oh, spuse Adrien, clănţănind din dinţi, să ştii că nu mă înfricoşezi.

— Foarte bine, continuă Floris mulţumit de jocul pe care-l scornise, o să facem atunci o înţelegere cu Satana ca să ne deschidă aceste uşi fără ca Li Kang să observe ceva.

Adrien îşi recâştigă sângele rece.

— Ştii, ca să faci o înţelegere cu diavolul, trebuie să semnezi cu propriul tău sânge.

— Cu propriul tău sânge? eşti sigur?

— Da, altfel n-are nici o valoare. Şi trebuie să fie sângele celui mai tânăr, afirmă cu neruşinare Adrien.

Floris nu voia să arate, dar începuse să-i fie tare frică şi-i părea rău că pomenise de diavol. Se întreba cum să iasă din încurcătură fără să-i dezvăluie fratelui său ce se petrece în sufletul lui. La rândul său, Adrien era încântat de născocirea lui, dar căuta o scăpare, ca să nu fie nevoie de sângele lui Floris, fiindcă îşi adora fratele mezin şi nu voia să împingă prea departe gluma. Deodată, o rafală năprasnică de vânt deschise cu zgomot fereastra. Înfricoşaţi, Floris şi Adrien se aruncară unul în braţele celuilalt, în timp ce zăpada lipită de geamuri cădea în cameră. Se gândeau că era într-adevăr mâna diavolului, fără să ştie că, umblând la ferestre, deschiseseră cârligele. Pe coridor, Li Kang şi Feodor nu auziseră nimic din cauza muzicii care răzbătea din sala de bal. Tremurând de frig şi de frică, Adrien şi Floris nu îndrăzneau să-l cheme în ajutor pe Li Kang. Atunci Floris, aţâţat de joc, îşi recâştigă calmul şi, ca să-l uimească pe Adrien, se plecă în faţa lunii care sclipea cu o strălucire neobişnuită.

— Mulţumesc, diavole, că ne-ai venit în ajutor. Haide, Adrien!

Adrien zâmbi, admirându-şi frăţiorul care îşi juca rolul până la capăt. Pentru că era un spirit practic, alergă după cizme şi blăniţe. Îmbrăcară hainele peste cămăşi şi ieşiră pe balcon. Noaptea era foarte frumoasă şi limpede. Merseră o bună bucată de vreme până ce ajunseră pe o terasă acoperită cu zăpadă. De la o fereastră înaltă, printre perdelele grele se strecura o rază de lumină şi se auzeau suspine şi vaiete. Curioşi ca doi pisoiaşi, Adrien şi Floris se apropiară şi priviră prin geam. Ceea ce vedeau îi îngrozi, dar rămaseră pe loc, vrăjiţi, fără să poată face o mişcare.

Capitolul XII

Împărăteasa gemea, aşezată în faţa unei mese pe care se afla vasul cu capul lui William Mons.

— Te voi răzbuna, ţi-o jur!

În faţa ei se aflau alineate trei statuete de ceară. O luă pe cea mai mare în mână şi o străpunse încet cu un ac cât toate zilele, rostind cu glas scăzut.

— Să mori cel dintâi şi, fii blestemat, ţarule, apoi să vină rândul franţuzoacei şi al lui Floris pe care-l urăsc!

Auzind un ţipăt, ridică privirea dar nu văzu în treacăt decât două chipuri de copii.

— Ei, or fi coşarii palatului. Dar e mai cuminte să mă opresc în astă seară cu vrăjitoria.

Floris şi Adrien alergară pe terasă până la uşa mică pe care o văzuseră şi care slujea mujicilor să urce pe nişte scări ascunse ca să cureţe zăpada de pe terase. Coborâră în goană scara, ţinându-se de mână şi ajunseră într-un coridor larg, luminat de câteva torţe. Nu îndrăzneau încă să-şi vorbească; cu deosebire Floris era tulburat de cele văzute. Auzise bine numele lui dar nu înţelesese prea bine despre ca era vorba. În schimb, Adrien simţea, fără să poată spune pricina, că mama şi fratele lui mai mic se aflau în mare primejdie. Din depărtare, muzica răzbătea până la ei în valuri şi Adrien hotărî să se îndrepte într-acolo. Traversară săli goale şi ajunseră în fine într-o loggia care forma un soi de balcon, plin cu plante verzi, deasupra sălii de bal. Această loggie se continua printr-un coridor mărginit de o balustradă aurită care mergea de jur împrejurul sălii. Floris şi Adrien se strecurară înăuntru. Ascunşi îndărătul plantelor, puteau să vadă fără a fi văzuţi. Le fusese atât de teamă încât n-aveau curaj să deschidă gura. Priveau saloanele pline de curteni în haine împodobite cu fireturi şi în cele din urmă o descoperiră pe mama lor, înconjurată de lume, ca o regină. Văzând-o atât de frumoasă şi de surâzătoare se liniştiră. Le era mai puţin frică şi, cu inconştienţa copiilor, sfârşiră prin a uita cele zărite prin fereastră.

— Uite, Floris, baronul Mihailov e alături de mama, spuse Adrien.

— Petruşka şi mama sunt cei mai frumoşi, declară Floris.

— Mă întreb unde ne aflăm, îşi continuă Adrien ideea. Oare palatul aparţine lui Petruşka sau ţarului?

Lui Floris puţin îi păsa de asta; se mulţumea să admire cu ochi mari uniformele generalilor.

— Când o să fiu mare vreau să mă fac ofiţer.

Adrien îi astupă gura cu mâna.

— Uite-l pe Petruşka, Floris!

Petru era foarte vesel şi făcu un semn orchestrei să se oprească.

— Să mi se aducă nişte foarfeci. Am zărit câteva bărbi pe care vreau să le scurtez.

Împreună cu scoaterea măselelor, aceasta era una din ideile fixe ale lui Petru. Înfioraţi, cei câţiva boieri bărboşi care se aflau de faţă încercară să se

ascundă îndărătul curtenilor bărbieriţi, doar-doar or salva ceea ce ei considerau drept cea mai frumoasă podoabă a lor.

Petru izbucni în râs şi învârti pe degete foarfecele adus de Romo. Luând-o de braţ pe Maximilienne, îi spuse cu glas răsunător.

— Nu e numai o hachiţă de-a mea. Vreau să fac din Rusia o ţară modernă şi măreaţă, aidoma Franţei şi Olandei. Vreau ca toată lumea să se pună în pas cu obiceiurile europene.

Petru se apropie de un mare boier cu barbă lungă şi caftan, îl apucă de ţăcălie şi i-o reteză dintr-o singură mişcare a foarfecelui.

— Şi să nu te mai înfăţişezi la Peterhof în rochia asta de muiere, îi spuse el nenorocitului. Mă auziţi cu toţii? Nu vreau să mai vad decât bărbaţi bărbieriţi şi îmbrăcaţi cu pantaloni!

Bătrânul boier, pe numele lui Buturlin, căzu la picioarele lui Petru.

— Dar, sire, ruşii au purtat dintotdeauna bărbi şi caftane.

— Ştii prea bine că le-am interzis de mai mulţi ani. Supune-te şi voi fi mulţumit de tine.

— La poruncă, prea-iubite ţar.

Şi Buturlin se înclină până la pământ.

Floris şi Adrien se priviră. Ce seară interesantă! Va să zică prietenul lor Petruşka era ţarul! Floris şopti la urechea lui Adrien.

— De ce nu ne-a spus nimic mama?

Adrien căzu pe gânduri.

— Poate că nu ştia nici ea...

— Bine, dar acum a aflat ca şi noi şi nu pare deloc mirată.

— E adevărat, o s-o întrebăm mâine.

Petru continuă să taie bărbile şi se apropie de ultimul bărbos care se afla lângă uriaşele uşi-ferestre ce dădeau spre estuarul fluviului Neva. Dar Petru nici nu se uită la el. Afară se vedea aproape ca-n plină zi: luna lumina marea şi gheaţa scânteia. Vântul sufla cu furie, înălţând valurile peste sloiurile de gheaţă, şi o corabie cu vreo zece pescari sălta primejdios pe ape.

— Doamne, bieţii oameni, murmură Maximilienne.

Petru îl chemă de îndată pe Romodanovski.

— Trimite câteva bărci cu soldaţi să-i ajute pe aceşti nefericiţi.

Dintr-o privire, Romo înţelese situaţia şi răspunse laconic.

— Bine, sire.

Floris şi Adrien, văzând că toţi cei de faţă se îngrămădeau la ferestre, hotărâră să-şi părăsească ascunzătoarea şi să se târască pe burtă prin micul coridor străjuit de-o balustradă îngustă ca să vadă şi ei de la înălţimea ferestrelor ce se întâmpla afară. Zis şi făcut. Stânjeniţi de poalele cămăşilor de noapte, cei doi aventurieri înaintau cu băgare de seamă. La un moment dat, Petru ridică ochii şi-i văzu. Floris şi el schimbară o privire şi copilul duse un deget la buze, implorându-l din ochi să nu trădeze prezenţa lor. Petru zâmbi şi

încuviinţă printr-o înclinare a capului. Se uită la Maximilienne care nu văzuse nimic, cu totul preocupată de priveliştea înspăimântătoare a corăbiei purtată ca o coajă de nucă de valurile dezlănţuite ale Nevei. Petru schimbă încă o privire cu fiul lui şi-i făcu cu ochiul. Întorcându-se brusc, Adrien le surprinse jocul şi-i spuse lui Floris.

— Tot bun a rămas şi după ce a devenit ţar!

Dar Adrien se simţi puţin nefericit văzând că Petru se uita numai la Floris. Adrien mai avusese impresia că dragul lor Petruşka îl iubea ceva mai puţin decât pe Floris. „E firesc să fie aşa, gândi el. Floris nu e decât un copilaş”.

Şi Adrien îşi văzu de drum, urmat de fratele său. Ajunseră în sfârşit în dreptul ferestrelor şi îşi lipiră nasurile de geam, suflând pe suprafaţa de sticlă ca să topească florile de gheaţă. Afară soldaţii încercau fără prea multă tragere de inimă să coboare bărcile la apă dar toate se răsturnau. În mijlocul fluviului, nefericiţii pescari pierduseră cu desăvârşire controlul corăbiei, care începea să ia apă.

Romo se întoarse în goană la ţar.

— Sire, nu e chip să punem o ambarcaţiune pe apă. Oamenilor le e frică.

— Ah! izbucni Petru, o adunătură de laşi! Am să le arăt eu nepricepuţilor ăstora cum se procedează.

Maximilienne, cuprinsă de un tremur, se agăţă de ţar şi-i spuse foarte încet:

— Te conjur, nu te duce!

— Ai vrea să-i las să moară pe nenorociţii ăia?

— Nu, nu, Petru, trimite pe altcineva, nu tu, nu tu, nu te duce!

Petru o privi pe Maximilienne, mirat de această vehemenţă; niciodată nu-l oprise astfel din drum.

— Nu-ţi fie teamă, dragostea mea. Începând din astă-seară nu mi se mai poate întâmpla nimic; sunt prea fericit, spuse Petru sărutând mâna Maximiliennei.

Apoi adăugă cu glas tare:

— Doamnă contesă, vă invit să priviţi împreună cu întreaga curte cum se pune o barcă pe apă într-o seară de bal.

Petru izbucni în râs şi ieşi aruncându-le o scurtă privire lui Floris şi lui Adrien care, din locul unde erau cocoţaţi, băteau din palme. Toţi prinţii, prinţesele şi boierii îşi îmbrăcară în grabă blănurile şi ieşiră pe terasele îngheţate pentru a asista la spectacol. Maximilienne era împietrită de o presimţire rea. Îl văzu pe Petru alergând spre soldaţi, împingând împreună cu ei o ambarcaţiune în apă. Oamenii îşi îndoiră eforturile văzându-l pe ţarul lor cum intră până la gât în valurile reci ca gheaţa, ca să ţină barca departe de vâltoarea pe care o făceau valurile spărgându-se de pietrele de la mal.

— Oh, Romo, spuse Maximilienne cu lacrimi în ochi, agăţându-se de braţul fidelului ei prieten, de ce-şi primejduieşte astfel viaţa pentru nişte necunoscuţi?

De ce, de ce face asta?

— Pentru că e Petru cel Mare, răspunse simplu Romo.

În apa îngheţată, Petru simţea un fel de bucurie înfruntând forţele naturii. Nu se simţise niciodată atât de puternic, atât de tânăr. Se prinse de barca lansată şi reuşi să se suie în ea, întinse mâna unui soldat mai curajos decât ceilalţi şi amândoi începură să lopăteze cu putere înspre vasul în derută care începea să eşueze. Cea mai mare parte din nenorociţii naufragiaţi nu ştiau să înoate. Petru se aruncă în apa neagră şi pescui doi dintre ei, ţinându-i cu câte o mână deasupra valurilor. Asemenea lui Neptun, înota cu pieptul deasupra apei şi-i puse pe cei doi mujici în barcă, apoi se întoarse iar spre ceilalţi care se agăţau cu disperare de epavă. Doi câte doi, îi salvă pe toţi. Barca era plină la refuz şi Petru se temu ca suind la rândul lui să nu-i răstoarne pe toţi.

— Lopătează împreună cu unul din ei, urlă el soldatului, eu vă urmez.

Şi Petru se agăţă de barcă. Numai atunci simţi că îl cuprinde un frig cumplit; i se puse un cârcel în timp ce o durere vie îi cuprindea picioarele.

„Nu-i nimic, îşi spuse el, m-am scăldat de sute de ori în ianuarie.”

Se apropiau de mal.

Petru îşi mai spuse.

„Am să fac o baie fierbinte şi o să-mi vin în fire”.

Barca acostă, trasă de soldaţii care rămăseseră la mal. Petru izbuti să iasă pe uscat şi să se ţină pe picioare. Romo venea în goană cu o blană. Toată curtea era adunată pe terasă şi balcoane. Femeile sclipind de bijuterii, dar rebegite, cu picioarele în zăpadă, îşi strigau admiraţia mai tare încă decât boierii. Strigăte de „Trăiască ţarul” izbucneau de pretutindeni, şi mujicii îşi aruncau şepcile în aer ca să-şi arate entuziasmul.

În apartamentele ei, Ecaterina auzea strigătele de bucurie fără să le ştie cauza; era mult prea preocupată să-şi verse focul asupra unei prăpădite de servitoare pe care o bătea măr.

Petru îşi puse pe umeri blana pe care i-o întindea Romo. Privi în sus şi văzu cele două siluete ale lui Floris şi Adrien; ridică mâna ca şi cum ar fi răspuns aclamaţiilor, dar în realitate gestul lui se adresa copiilor. O văzu pe Maximilienne care alerga spre el, cu umerii goi în rochia de bal.

— Ai să răceşti, dragostea mea, murmură el.

Văzu chipul Maximiliennei pe care lacrimile îngheţate străluceau ca nişte diamante. O auzi spunându-i:

— Trăieşti, Petru, mi-a fost aşa de frică!

— Da, da, trăiesc.

Şi Petru simţi deodată că-i fuge pământul de sub picioare. Dragul lui palat de la Peterhof se învârtea. Adrien si Floris aveau chipuri mari, serioase... şi Petru se prăbuşi la picioarele lui Romo şi ale Maximiliennei.

Capitolul XIII

Bisericile erau pline; ţarul era pe moarte. La palat, Petru se lupta să se încălzească; îl cuprinsese un frig de moarte şi nu-şi mai venise în fire. Ecaterina năduşea de îngrijorare.

— Numai de-ar muri fără să-şi numească urmaşul!

Închisă cu Menşikov, făcea socoteala regimentelor şi a cazărmilor...

— Fie ce-o fi, împarte-le vodcă şi dublează-le solda din porunca mea, Alexandre.

Menşikov se înclină, galben de frică. Cine avea să câştige? Ţarul era într-adevăr pierdut?

Maximilienne, singură cu copiii, aştepta un semn da la Petru pentru a se duce la căpătâiul lui. Romo venea din ceas în ceas cu veşti. Nu se gândea nici la ea, nici la viitorul ei, ci la acela al lui Floris şi al lui Adrien. Încerca să-şi amintească rugăciuni uitate ca să-l salveze pe omul iubit. Floris şi Adrien tăceau, înţelegând că trăiesc evenimente grave şi pentru prima dată în viaţă erau foarte cuminţi. Escapada lor din ajun trecuse neobservată. Văzând-o pe mama lor plângând, simţeau prea bine că nu trebuie să-i pună întrebări. Romo reveni în goană cu ochii în lacrimi.

— Maximilienne, medicii sunt categorici, ţarul e pe moarte, trebuie să-ţi pregăteşti bagajele ca să fugiţi.

Să fugă? Maximilienne avu o privire mirată, rătăcită. Romo o scutură de braţ.

— Maximilienne, împărăteasa va voi să se răzbune. Te rog, ascultă-mă! Parcă eşti pe altă lume!

— Vai, Romo, vreau să rămân; dacă-şi revine cumva, vreau să fiu acolo. Deocamdată împrejurul lui sunt toţi sfetnicii, dar vreau să fiu acolo dacă mă cheamă.

Şi Maximilienne îl privi pe Romo cu acea expresie încăpăţânată pe care acesta i-o cunoştea prea bine.

— Am înţeles, ştiu cum eşti domnia ta. Zadarnic aş încerca să te fac să te răzgândeşti, dar cel puţin îngăduie-mi să dau poruncă să vi se pregătească lucrurile.

Maximilienne avu un gest de nepăsare. Romo îi chemă pe Li Kang, pe Feodor şi pe Grégoire.

— Îmbrăcaţi copiii, spuneţi femeilor să pregătească cuferele, cât mai puţine cu putinţă. Luaţi provizii şi ascundeţi giuvaerele şi aurul. Păziţi această uşă, ca nimeni în afară de mine să nu poată intra.

— Ce se petrece, Prinţe Credincios? întrebă Li Kang.

— Ţarul trage să moară. Contesa şi mai cu seamă copilaşul trebuie să fugă de ura împărătesei, şopti Romo, orbit de lacrimi.

Feodor se înclină şi spuse încruntat.

— Poţi să te bizui pe noi, principe.

— Îi vom apăra până la moarte, adăugă Grégoire.

Romo îi privi pe rând drept în ochi şi le spuse:

— Da, am încredere în voi, voinicii mei.

Şi plecă în grabă spre camera imperială unde Petru se agăţa de viaţă.

Ceasurile treceau şi fiecare aştepta cu sufletul la gură, când deodată Petru deschise ochii; văzându-l pe dragul său Romo aplecat cu teamă asupra lui, murmură:

— Maximilienne... Floris...

— Da, sire, mă duc să-i caut.

— Nu... nu e vreme. Ascultă Romo – şi Petru se prinse de tunica prinţului pentru a-l trage spre el, ca nimeni să nu-l audă – vreau ca Floris să domnească după mine. Vreau să semnez ucazul, adă-mi-l...

Romo făcu semn unui mujic care aduse o tablă de scris şi se retrase. Puterile lui Petru scădeau, dar în ochii lui se citea încă atâta voinţă...

— Ascultă, iute, iute Romo... o comoară... pentru Floris e ascunsă... la Dubino în sere... aproape de portocali... o statuie a Dianei... Întorci arcul spre miazăzi şi statuia se mişcă lăsând să se vadă o scară...

Petru gâfâia, vocea nu-i mai era decât o suflare.

— În adânc... comoara... vei judeca utilitatea... subteranul... trecerea secretă... până la Peterhof.

Pe fruntea palidă a lui Petru se ivise sudoarea morţii. Ochii îi erau înconjuraţi de cearcăne negre.

— Spune Maximiliennei... iertare... ţiganca... dreptate... pentru mine... fiul meu... hârtie, hârtie, repede...

Romo făcu semn contelui Tolstoi şi contelui Şeremetiev să se apropie pentru a-l susţine pe ţar şi a auzi ultimele sale dorinţe. Petru gâfâia, chinuit; nu se temea de moarte, o văzuse prea de aproape pe câmpurile de bătaie. Se revedea la Poltava înfruntându-l pe Carol al XII-lea şi mai cu seamă se revedea la Baku, Baku... floarea neagră... duelul cu sultanul Udemiş... Floris... Maximilienne... întâlnirea cu ea, totul îi trecea prin minte într-o icoană nebună, imaginile se învolburau, Maximilienne la Versailles... strada Quincampoix... fiul său, ţareviciul ucis... împărăteasa pe care nu avusese vreme s-o pedepsească. Voi să vorbească, să dea ordine, dar din gâtlej nu-i ieşi nici un sunet. Romo îi strecurase o pană între degete. Petru respira greu şi scrise cu literele lui lătăreţe de copil. „Daţi înapoi totul... lui F...”

Dar pana îi căzu din mână. Cei de faţă se priviră. Ce nume voia să scrie ţarul? Romo plângea în hohote.

— Vorbiţi, sire, spuneţi tuturor pe cine doriţi să puneţi pe tronul Rusiei?

Petru se uită la Romo, dar nu mai vedea nimic. Pe buze îi plutea un zâmbet. Îl revedea pe Floris ascuns îndărătul plantelor verzi. Îi făcu cu ochiul, şi deodată, nu mai văzu nimic, era în întuneric...

Tremurând, boierii căzură în genunchi.

— Ţarul a murit fără să numească urmaş.

Romo se uită la ţar, prietenul lui, pentru cea din urmă dată şi-i închise ochii. Nimeni nu îndrăznea să-i spună ceva.

În apartamentele imperiale începură văicărelile. Deodată, Ecaterina, prevenită prin spionii săi, intră în cameră cu Menşikov, prefăcându-se îndureratã. Afară, soldaţii îmbătaţi cu vodcă şi cu buzunarele doldora de ruble strigau:

— Trăiască ţarina noastră, pe ea o vrem!

Toţi sfetnicii se cutremurară. În nici o monarhie a lumii nu se văzuse ca o femeie să urmeze la tron soţului ei. Cineva îndrăzni totuşi să pomenească de ţarevna Elisabeta, propria fiică a Ecaterinei şi a lui Petru, dar împărăteasa râânji.

— Ascultaţi regimentele care sunt de partea mea. Nu cumva vreţi să fiţi măcelăriţi?

Boierii tăceau, ruşinaţi de propria lor laşitate. Unul dintre ei se ridică curajos şi propuse să fie ales fiul pe care Petru îl avusese cu franţuzoaica. La un gest al Ecaterinei, boierul fu arestat şi decapitat pe loc. Ceilalţi, înspăimântaţi, încuviinţară alegerea Ecaterinei. Festa era jucată, împărăteasa câştigase. Ţarina îi urma lui Petru cel Mare sub numele de Ecaterina I-a[1]; amantul ei Menşikov se afla alături de ea.

În apartamentele sale, Maximilienne nu ştia încă nimic. Aştepta în picioare, fără o lacrimă, cu faţa albă ca ceara, privind fără să vadă fulgii de zăpadă care cădeau. Elisa şi Martine îi îmbrăcaseră pe copii şi ascunseseră în cusăturile rochiilor bijuteriile şi tot aurul pe care îl găsiseră. Feodor Tartakovski îi luă pe Li Kang şi pe Grégoire deoparte.

— Trebuie ca unul din voi să meargă să dea de veste hatmanului Saratov de primejdia care-l ameninţă pe micul nostru stăpân.

Grégoire întrebă mirat, dar ca totdeauna, foarte cuviincios.

— Pentru ce nu te duci dumneata, Feodor, doar cunoşti drumul; e foarte departe, trebuie să străbaţi întreaga Rusie şi înduri frigul mai uşor decât noi.

— Nu pot, am jurat hatmanului să nu-l părăsesc niciodată pe finul lui şi să-l apăr până la moarte. Trebuie să rămân. Unul din voi doi trebuie să plece.

— Eu voi fi acela, declară Li Kang.

— Şi de ce nu eu? întrebă Grégoire, jignit. Nu mă crezi în stare să izbutesc, Li Kang?

— Bătrână Prudenţă, n-ai putea ajunge la hatman. Ai fi arestat; te-ar trăda accentul. Pe mine nu mă vor lua drept chinez, ci drept tătar sau mongol, şi apoi sunt tânăr şi mlădios, adăugă Li Kang, zâmbind larg, şi mai ştiu să şi mint.

Grégoire îi întoarse spatele, bombănind; niciodată nu se putuse obişnui cu porecla de Bătrână Prudenţă.

[1] A nu se face confuzie cu Ecaterina cea Mare, Ecaterina a II-a, a cărei domnie avea să înceapă treizeci şi cinci de ani mai târziu.

— Nu fi supărat, Bătrână Prudenţă, continuă fără să clipească Li Kang, noi preţuim experienţa ta şi Surâs-de-Vară şi Micuţ Stăpân vor avea nevoie de tine.

Grégoire se înseninã.

— Cred şi eu că doamna contesă va avea nevoie de mine. Dumnezeule, iată-ne la mare ananghie!

Feodor se întoarse spre Li Kang.

— Destulă vorbă, am hotărât va să zică, te duci tu, Li Kang. Strecoară-te afară din palat; nu ştiu cum, dar descurcă-te.

— E treaba mea, spuse încet Li Kang, cu un zâmbet, nu-ţi face griji, Sabie Ascuţită, voi ieşi din palat.

Feodor se uită la Li Kang, la ochii lui migdalaţi, veseli, inteligenţi. Da, dacă cineva putea izbuti, apoi numai năzdrăvanul ăsta era în stare.

— Ieşi din Petersburg prin poarta de miazăzi şi te opreşti la prima cârciumă pe dreapta; se numeşte *Sabia de Argint*. Acolo întrebi de Marina Şchioapa – patroana – şi-i spui doar atât: „Ucraina şi Romanov”. Şchioapa o să-ţi dea un cal, mâncare şi pleci. Ia-o pe drumul spre Ţarskoe Selo, Novgorod, Tver şi ocoleşte Moscova. Continui spre Tula şi, în sfârşit, ajungi la Kursk şi Kiev. Acolo eşti în Ucraina şi nu mai ai de ce te teme. Întrebi unde este tabăra hatmanului Saratov. Lui, de asemenea, ajunge să-i spui „Ucraina şi Romanov”. Va înţelege că fiul lui Petru este în primejdie şi va şti ce are de făcut. În fiecare oraş care-ţi va ieşi în cale, în ultima cârciumă pe dreapta vei găsi un cal odihnit şi de-ale gurii. Va fi de-ajuns să spui parola stăpânului. Ai ţinut minte totul, Li Kang?

— N-am uitat nimic, Sabie Ascuţită. Judecă tu singur. Poarta de miazăzi, Marina Şchioapa, drumul spre Ţarskoe Selo, Novgorod, Tver, o ţin tot spre Tula ocolind Moscova şi ajung la Kiev. Întreb de hatman, „Ucraina şi Romanov”, vezi? spuse cu mândrie Li Kang.

— Ei bine, du-te! nu te opri în drum, nu dormi, mergi în galop fără popas, dar să ajungi la capăt, Li Kang!

Li Kang râse.

— Pe curând, prieteni.

Îşi îndesă şapca pe cap, îşi îmbrăcă haina de blană, luă pumnalul lui cel lung şi ieşi fără zgomot. Feodor şi Grégoire alergară la fereastră ca să vadă dacă a putut să iasă din palat. Îl zări strecurându-se în rândurile regimentului şi strigând mai tare decât ceilalţi.

— Trăiască buna noastră ţarină!

Trecu prin faţa gărzilor care nu se îndoiră de devotamentul lui pentru Ecaterina şi se pierdu în mulţimea care se adunase în faţa Peterhofului. Feodor şi Grégoire se priviră; li se luase o piatră de pe inimă.

— Maximilienne, fii tare!

Maximilienne se uită la Romo şi privirea ei absentă îl înspăimântă.

— A murit şoptind numele vostru, dar n-a mai apucat să semneze ucazul.

Am să vă ajut să fugiţi, prietenă.

Maximilienne nu se mişca, încremenită de durere. Petru nu putea să moară, era prea puternic, prea plin de viaţă. Părea pe altă lume, nu înţelegea nimic din ce i se spunea.

— Maximilienne, vino! îi spuse Romo luând-o de braţ.

Contesa se lăsă în voia lui, fără vlagă, de parcă ar fi murit şi ea.

Floris se apropie de principe.

— Romo, mie şi lui Adrien nu ni s-a spus nimic; ce se petrece?

Romo se uită la Floris, care îşi ridica spre el capul cârlionţat. Ochii lui negri cu luciri verzi semănau atât de mult cu cei ai lui Petru, încât Romo lăsă să-i scape un hohot de plâns. Niciodată nu fusese atât de izbit ca acum de asemănarea dintre Floris şi tatăl lui. Fu cât pe ce să-i răspundă. „Tăticul tău a murit. Roagă-te pentru el”.

Dar se opri la timp, amintindu-şi că puştiul nu ştia nimic.

— Prietenul vostru, baronul Mihailov a plecat pentru totdeauna, copii.

— De ce a plecat? întrebă Adrien.

Romo nu se simţea în stare să le răspundă copiilor.

— Trebuie să plecaţi şi voi şi poate îl veţi întâlni, minţi el, coborând vocea.

Copiii alergară la mama lor.

— Haide, mamă, mergem să-l căutăm pe Petruşka.

Maximilienne îi privi cu ochii ei mari, lipsiţi de viaţă.

Uşa se deschise şi prinţul Alexandru Menşikov înţelese totul dintr-o aruncătură de ochi.

— Văd, doamnă contesă, că vă pregătiţi de drum.

Romo se interpuse.

— Menşikov, aceasta mă priveşte pe mine; o însoţesc pe doamna la Dubino.

— Ar fi prea uşor s-o conduci pe doamna la Dubino, rânji Menşikov. Apoi, schimbând tonul, adăugă tăios.

— Prinţe Romodanovski, dacă vrei să-ţi păstrezi capul pe umeri, trebuie să te supui. Am poruncă s-o conduc pe doamna contesă de Villeneuve-Caramey şi pe toţi cei ce-o însoţesc la fortăreaţa Petru şi Pavel.

Maximilienne părea că nu auzise. Romo strânse pumnii şi aruncă o privire peste umărul lui Menşikov. Prin uşa întredeschisă văzu coridorul plin de soldaţi şi înţelese că deocamdată orice împotrivire era zadarnică. Se uită la Feodor care tocmai trăgea sabia şi-i porunci din ochi să nu se mişte, apoi i se adresă amabil lui Menşikov.

— Nu cunoşteam hotărârea preaiubitei noastre suverane şi n-aş vrea s-o nemulţumesc pentru nimic în lume. Te las să faci ce crezi de cuviinţă, dragul meu prinţ.

Şi Romo ieşi surâzându-i lui Menşikov, pe care această neaşteptată schimbare îl lăsă cu gura căscată.

Afară, în faţa unei ieşiri secrete a palatului, prizonierii erau aşteptaţi de două sănii cu obloanele trase. Menşikov sui alături de Maximilienne în prima sanie şi făcu semn soldaţilor să-i îngrămădească pe ceilalţi în cea de-a doua.

— Vedeţi, doamnă, totul se schimbă. Mă îndoiesc că astăzi îmi veţi mai vorbi pe tonul de altădată.

Împietrită, Maximilienne aproape că nici nu auzea ce-i spunea Menşikov. Nu mai avea putere să simtă şi să înţeleagă decât un singur lucru. Petru... Petru murise.

Menşikov îi aruncă o privire scurtă.

— Degeaba faceţi pe sclifosita cu mine. Împărăteasa nu ascultă decât de mine. Mi-a poruncit să vă arestez şi desigur c-o să vă ucidă împreună cu fiul vostru. Dar... dacă veţi fi înţelegătoare, poate că aş putea izbuti să vă obţin surghiunul...

Menşikov se uită iar la ea. Se simţise întotdeauna atras de această femeie şi i se umplea sufletul de mulţumire s-o ştie acum la cheremul lui.

— Fiţi a mea, murmură el. Ţarul a murit, e mort pentru totdeauna şi am putea să ne trecem de minune vremea împreună. Grăsana n-ar şti nimic, iar eu, vă repet, aş găsi calea de-a vă salva.

Maximilienne păru să se trezească din tăcerea ei de moarte.

— Ce-aţi spus? şopti ea.

Luând întrebarea aceea drept un avans, Menşikov se apropie de ea şi-i spuse vesel.

— Vă propun să fiţi amanta mea... şi totul ar putea să se aranjeze.

Maximilienne înţelese în sfârşit; această fiinţă josnică îi cerea să-i fie amantă, spunându-i totodată că Petru a murit.

— Nu, nu, urlă ea, vă urăsc. Petru n-a murit!

Şi se aruncă asupra lui Menşikov, înfigându-i unghiile în obraz şi zgâriindu-l de la ochi până la buze. Menşikov o apucă de mâini şi o imobiliză.

— Scorpie! şuieră el printre dinţi, la porunca mea ai fi putut fi salvată, dar acum ai să fii zvârlită în lanţuri într-o temniţă. Vei fi decapitată, iar plodul tău o să fie sugrumat.

Maximilienne îl scuipă în obraz şi căzu în nesimţire, având în minte această cumplită imagine: Floris sugrumat.

Capitolul XIV

— Jos mâinile, gândacilor! le strigă Elisa gardienilor însărcinaţi să le pună prizonierilor cătuşe şi lanţuri.

— Taci, femeie, murmură Feodor, nu câştigi nimic dacă strigi.

Floris şopti.

— Unde-i mama?

— Nu ştiu, comoara mea, ne-au despărţit, dar să nu-ţi fie frică, bătrâna ta Elisa e aici.

Floris înălţă capul.

— Nu mi-e frică, şi lui Adrien nici atât, dar ce vor de la noi toţi oamenii ăştia răi care ne-au încătuşat?

Elisa nu putu să-i răspundă. La un semn al căpitanului Burlin, însărcinat cu paza lor, fură duşi spre celula ce le era destinată. Martine şi Blaisois plângeau unul în braţele celuilalt, jurând să se căsătorească dacă aveau să revadă cumva, într-o bună zi, frumoasa câmpie de lângă Senlis şi castelul Mortefontaine. Grégoire se lua după purtarea lui Feodor şi amândoi răspundeau cu o tăcere încruntată la zeflemelele soldaţilor aflaţi în solda noii împărătese. Singură Elisa îi boscorodea fără oprire. Deşi vorbea franţuzeşte, paznicii înţelegeau prea bine că erau insultaţi.

— Gaşcă de împuţiţi care nu vorbiţi franţuzeşte, am spus totdeauna că nu sunteţi decât nişte sălbatici. Să puneţi în lanţuri nişte oameni cinstiţi ca noi, să ne puneţi în fiare ca pe răufăcători! Ruşine!

Uşa grea a celulei se închise, acoperind strigătele vrednicei guvernante şi nenorociţii se priviră năuciţi. Faptele se petrecuseră cu o asemenea repeziciune, că nu înţelegeau prea bine ce li se întâmplă. Ajungând la fortăreaţă, speraseră s-o găsească acolo pe Maximilienne. Prezenţa ei i-ar fi încurajat; dar nici măcar n-o zăriseră. Fierarul Nadov şi ajutoarele lui le puseseră cătuşe legate între ele cu un lanţ gros. Nadov, care de fapt era un om de treabă, şovăise o clipă văzându-i pe cei doi copii, dar ordinele căpitanului Burlin erau categorice. Fără un cuvânt, fără o lacrimă, cei doi copii îl priviseră cum îi încătuşează şi gardienii îşi plecaseră ochii. Aceşti oameni aspri, obişnuiţi să trăiască în fortăreaţă, unde tortura era un lucru obişnuit, nu îndrăzneau să-i privească în faţă pe cei doi băieţaşi cu cătuşe la mâini.

Carcera era destul de mare, foarte întunecoasă şi cu pereţii mustind de umezeală. O grămadă de paie era singurul confort existent. Se lăsară să cadă la pământ, descurajaţi. Singur Feodor dădu ocol celulei, ciocănind în pereţi şi ascultând sunetul. Floris şi Adrien îl urmau pas cu pas, foarte curioşi, cu toate că rostul acestei ascultări le părea de neînţeles.

— Nici vorbă, spuse Feodor, sunt ziduri de opt picioare grosime. Din partea asta, nici o speranţă.

— Ai vrea să facem o gaură prin care să putem ajunge la mama, întrebă Floris?

— Ar fi o idee bună, adăugă Adrien aruncând o privire mânioasă Elisei, care se ruga.

— Vai! ah, Doamne, Isuse, Marin, Iosife, am fost totdeauna o bună creştină, Fecioară Maria, roagă-te pentru noi şi fă ceva pentru...

Floris ridică din umeri, nerăbdător; acum se vorbeau lucruri importante între bărbaţi.

— Elisa, în loc să te văicăreşti, ai face mai bine să te gândeşti. Trebuie s-o găsim pe mama. Dar de ce nu putem să-i dăm de ştire lui Petruşka că suntem la închisoare? ar veni să ne scape.

— Adevărat, spuse Adrien, ni s-a spus că ţarul a plecat într-o călătorie dar că se va întoarce să ne ia şi pe noi. Ce zici, Feodor?

Feodor şi Grégoire schimbară priviri mirate: copiii ştiau aşadar că Petruşka şi ţarul nu erau decât una şi aceeaşi persoană, dar nu aveau cunoştinţă de moartea lui. Martine şi Blaisois, uluiţi, încetaseră să se mai vaiete. Floris şi Adrien simţiră, fără să înţeleagă însă prea bine, însemnătatea pe care o căpătau dintr-o dată în ochii acestor oameni de treabă şi devotaţi, care acum arătau descumpăniţi pentru că trebuiau să se bizuie numai pe ei înşişi. Până acum, viaţa lui Floris şi a lui Adrien se desfăşurase liniştit, în preajma Maximiliennei, şi iată că deodată, departe de Maximilienne, se simţeau plini de importanţă şi nu plângeau, cum ar fi fost de aşteptat din partea unor copii de vârsta lor. Ei erau stăpânii şi trebuiau să dea porunci pentru a-şi găsi mama şi a ieşi din acest loc înspăimântător; pe urmă... vedeau ei. Ziua aceea avea să-şi pună pecetea pe întreaga lor viaţă. În celulă se strecura o lumină palidă printr-o ferestruică cu două gratii.

Floris înălţă capul şi-l spuse fratelui său, fără să se uite la slujitorii care îi ascultau plini de respect.

— Ar trebui să vedem ce-i acolo, sus.

Adrien încuviinţă din cap. Întâmplarea îi plăcea grozav şi socotea că fratele său se purta de minune, în ciuda vârstei lui fragede.

— Feodor, spuse Adrien pe un ton poruncitor, poţi să mă ridici pe umeri ca să mă sui să văd ce-i acolo, sus?

— A, nu! izbucni Floris, a fost idee a mea, eu trebuie să mă urc.

— Bine, de acord, rosti Adrien cu un surâs îngăduitor.

Feodor îl luă pe Floris în cârcă; acesta se căţără ca o maimuţică şi se prinse de gratii.

Copilul şopti.

— Ciudat, în curtea închisorii e o biserică mare.

Fortăreaţa se compunea din şase bastioane înconjurate de şanţuri adânci. Culmea ironiei, Floris şi tovarăşii lui se găseau în „bastionul ţarului”, cel din stânga intrării. Ferestruica nu dădea spre şanţuri ci spre curtea interioară a enormei fortăreţe, în mijlocul căreia se înălţa într-adevăr biserica Petru şi Pavel, construită într-un curios stil olandez. Când ţarul poruncise zidirea fortăreţei, nu se gândise că avea să fie o închisoare; trebuia să slujească doar pentru apărarea oraşului.

Feodor încuviinţă din cap.

— Da, am auzit vorbindu-se de această biserică. Aici or să-l înmormânteze mâine pe ţar.

Feodor îşi muşcă limba; vorbise prea mult. Adrien se uită la el.

— Vrei să spui că ţarul a murit, Feodor?

— Boiernaşule... nu ştiu... nu...

De sus de unde era cocoţat, Floris întrebă:

— Ce înseamnă a murit?

Elisa şi ceilalţi tăceau, lăsându-l pe Feodor să se încurce în explicaţii.

— Adică, boiernaşule... a murit... vrea să spună că doarme pentru foarte multă vreme.

— Nu, Floris, spuse Adrien grav, înseamnă că n-o să-l mai vedem niciodată pe Petruşka. Îţi aduci aminte de căţeluşul tău Mişca? A murit, l-am îngropat şi nu s-a mai întors niciodată.

Agăţat de zăbrele, Floris începu să plângă; n-avea să-l mai vadă niciodată pe Petruşka. Apoi i se păru că aude glasul tunător al ţarului: „Dacă mergem mai iute, o să-ţi fie frică, Floris.” „Mie nu mi-e niciodată frică, Petruşka, sunt ca tine”.

Floris ridică fruntea, îşi şterse lacrimile şi i se adresă lui Feodor, care rămase uimit de curajul copilului.

— Spune mai departe, Feodor, ce trebuie să se întâmple în această biserică?

— Ei bine, boiernaşule, am auzit de la soldaţi că mâine or să-l înmormânteze pe ţar în bazilică şi că, la porunca lui şi ceilalţi Romanovi vor avea de-aci înainte morminte de marmură albă, împodobite cu vulturi auriţi şi o cruce de aur.

Pierzându-şi răbdarea, Elisa se ridică de la locul ei.

— N-ai mai terminat, Feodor! Astea nu sunt lucruri de spus unor copii. Cât despre vulturii tăi de aur, nu ei or să ne salveze.

În acea clipă, Floris, care ascultase totul dar care continua să privească afară printre gratii, strigă.

— Tăceţi, îl văd pe Romo traversând curtea; mi-a aruncat o privire şi sunt sigur că m-a văzut.

Într-adevăr, prinţul Romodanovski, înconjurat de boieri, venise la biserică pentru a organiza ceremonia de-a doua zi. Romo era foarte tulburat bănuind că prizonierii se află în fortăreaţă. Dar nu se aştepta să vadă buclele negre ale lui Floris îndărătul gratiilor. Chibzui la iuţeală: „Probabil că i-au închis pe toţi grămadă. Numai de n-ar fi Floris singur”. Lăsă notabilităţile să intre în biserică, în timp ce el notă repede câteva rânduri pe un carneţel. Apoi, după ce se încredinţă că nu-l vede nimeni, puse o piatră în mijlocul hârtiei, o făcu ghemotoc şi i-o zvârli lui Floris. Acesta, în culmea agitaţiei, prinse hârtia din zbor şi coborî înapoi în celulă. Mândru de el, se uita de sus la slujitori şi la fratele său. Cu toţii îl înconjurară nerăbdători. Cu o încetineală calculată, Floris desfăcu hârtia şi o privi; dar uitase că abia ştia să citească. Încercă să descifreze biletul dar trebui să-l lase în grija lui Adrien.

— Am înţeles foarte bine, dar prefer să-l citeşti tu cu voce tare.

Adrien, fericit de a-şi fi recâştigat importanţa, aruncă o privire severă în

jurul lui.

— Citeşte repede, boiernaşule, spuse Feodor.

— Cu alte cuvinte, cum Li Kang nu-i aici, sunt singurul în stare să citesc, spuse el foarte mulţumit.

— O, comoara mea, spuse Elisa, Grégoire ştie să citească în franţuzeşte.

— Dar nici tu, nici Martine, şi nici Blaisois nu ştiţi, deşi mama vă ceruse tuturor să învăţaţi cu Li Kang. Nu vă e ruşine? Şi tu, Feodor, care nu ştii să citeşti ruseşte! Pentru Floris e firesc să nu ştie, el e mic, continuă Adrien imperturbabil.

Toţi plecară capul şi Adrien, încântat de efect, citi în sfârşit:

„La noapte, când se vor înălţa cântările în biserică, veţi fi salvaţi”.

Capitolul XV

Se lasă noaptea. Pentru ultima dată ţarul coboară pe Neva cea largă. Sicriul său se afla la prora unei corăbii decorate cu draperii negre şi aurii. Un cortegiu de vase, în care au luat loc demnitarii, urmează convoiul funebru. Împărăteasa şi Menşikov lipsesc; au trimis vorbă că vor veni la ceremonia de-a doua zi. În schimb, prietenul din totdeauna, credinciosul prinţ Romodanovski, căruia Petru îi decernase titlul de Prinţ-Cezar se află pe una dintre ambarcaţiuni, înconjurat de garda sa personală, aşa cum îi dă dreptul rangul său. Poporul se îngrămădeşte în tăcere pe malurile îngheţate; nu se aud decât clopotele care bat în dungă şi loviturile de vâsle ce par să scandeze un marş funebru. La fortăreaţă, făcliile ard cu sutele. Soldaţii sunt înşiruiţi pentru a primi rămăşiţele pământeşti ale ţarului lor. În biserică, preoţii se roagă. Vor cânta toată noaptea şi de-abia mâine sicriul va fi coborât în criptă, în prezenţa împărătesei şi a marilor demnitari. În această noapte, trupul ţarului aparţine poporului, care va defila prin faţa lui.

În carcera ei, Maximilienne a pierdut noţiunea timpului. A fost pusă în lanţuri de îndată ce a ajuns la fortăreaţă şi căpitanul Burlin a zvârlit-o în fundul unei temniţe subterane din bastionul lui Menşikov. Petru cel Mare avusese slăbiciunea de a-i păstra acestuia toate favorurile, neîndrăznind să creadă în complicitatea vechiului său prieten la uciderea ţareviciului.

Maximilienne se izbeşte cu capul de pereţii umezi ai temniţei, rostind printre suspine numele lui Petru. Apoi o cuprinde un fel de deznădejde şi, abătută şi indiferentă, sfârşeşte prin a se lungi de-a dreptul pe pământul gol. O chinuie însă soarta copiilor. Nici măcar nu simte fiarele care-i strâng încheieturile mâinilor, pătrunzându-i în carne. Rochia de ceremonie e ruptă în câteva locuri şi plină de pete. Părul i s-a despletit. Cu umerii goi, tremură fără să bage de seamă. Deodată, o cheie se răsuceşte în broască, uşa cea grea de la intrare se deschide şi se iveşte căpitanul Burlin înconjurat de patru ostaşi.

— Urmaţi-ne! se răsteşte el.

Maximilienne se ridică spunându-şi:

„Mă vor ucide; puţin îmi pasă, dar, Doamne, salvează-mi fiii, copiii mei.”

Coridoarele de-abia sunt luminate de torţe şi Maximilienne înaintează în lanţuri, împrejmuită de soldaţi, ca o ucigaşă. Căpitanul Burlin nu se poate împiedica să nu fie tulburat de frumuseţea acestei femei atât de înduioşătoare în paloarea ei. În două rânduri îi face semn să plece capul pentru a trece pe sub bolţi. Pe o scară, Maximilienne se împiedică şi Burlin o prinde de braţ, şoptindu-i la ureche.

— Prinţul Romo se gândeşte la domnia-voastră.

Maximilienne încearcă să vadă chipul căpitanului în penumbră şi murmură.

— Dar cine sunteţi?

— Aveţi încredere, doamnă. Câştigaţi timp şi reţineţi-l pe Menşikov cât mai mult cu putinţă, pentru ca prinţul Romo să aibă mâinile libere la ceremonie. Cu deosebire Menşikov trebuie să fie pe lângă domnia-voastră când veţi auzi cântări în biserică.

Apoi strigă.

— Haideţi, voi de acolo, ajutaţi prizoniera!

Odată scara urcată, trec prin alte coridoare întunecate dar ceva mai puţin umede. Burlin bate într-o uşă enormă; se deschide o ferestruică.

— Porunca prinţului Menşikov!

Burlin întinde un plic sigilat omului care se găseşte îndărătul ferestruicii. Acesta, de îndată ce vede sigiliul, trage zăvoarele şi deschide. Maximilienne se trezeşte dintr-odată într-o curte mare, luminată ca şi restul fortăreţei cu sute de torţe şi recunoaşte de îndată locul. Venise aici cu şapte ani în urmă... În mijlocul curţii se află ceea ce se numeşte Casa Inginerilor; în stânga, pavilionul gărzii şi, drept în faţa ei, Maximilienne descoperă cu groază o estradă, pe care au fost aşezate un butuc şi o secure. Maximilienne se face şi mai palidă. Burlin rânjeşte.

— Nu-i prea mândră contesa, ha! ha!

Soldaţii se strâmbă de râs, în timp ce Burlin şopteşte la urechea Maximiliennei:

— Iertare, doamnă, trebuia să fac asta.

Apoi, cu voce tare, adaugă:

— Haideţi, ajunge! Aţi râs destul. Porniţi!

Maximilienne străbate curtea, spunându-şi:

— Nu trebuie să mă mai uit într-acolo. Drept cine mă iau oamenii ăştia? O strănepoată de-a cruciaţilor nu leşină în faţa unei securi. Dacă nu mă ucid acum, Romo ne va salva...

Din această clipă, Maximilienne reface ca într-un vis drumul parcurs odinioară. Pătrunde în bastonul imperial din aripa de sud-est şi recunoaşte treptele pe care urcase ca să-l vadă pe bietul Alexei. În faţa clădirii stau de

strajă oşteni şi această parte a fortăreţei nu mai are nimic de-a face cu sinistra închisoare pe care mica trupă tocmai a părăsit-o. Bastionul imperial, deşi are un aer cazon, e luminos şi confortabil, fiind folosit de comandantul garnizoanei. Burlin se opreşte în faţa unei uşi, şi bate. Maximilienne aude. „Intraţi!” şi, fără să-şi dea seama cum, se pomeneşte singură faţă în faţă cu Menşikov. Acesta o priveşte ca o pisică ce se pregăteşte să se joace cu un şoarece. Se înclină zeflemitor.

— Vă sărut mâinile, doamnă contesă. Aţi petrecut bine noaptea? Sunteţi într-o dispoziţie mai bună în ceea ce mă priveşte?

Maximilienne de-abia aude ce-i spune; priveşte în jurul ei şi şopteşte:

— Apartamentul lui Alexei, Dumnezeule!

— Ei da, sunteţi în locuri cunoscute. Aici s-a sinucis bietul ţarevici.

— Tăceţi, a fost asasinat.

— Ei, asta e, doamnă. Iată cugetări care nu i-ar plăcea deloc împărătesei.

Maximilienne şi-a recâştigat calmul. A înţeles că prinţul o urăşte pentru că, arătându-i pe faţă tot dispreţul, refuzase să fie a lui. Ticălos cum este, Menşikov nu-i omul care să uite aşa ceva! Maximilienne îşi zăreşte deodată imaginea într-o oglindă: o femeie cu ochii rătăciţi, cu obrazul mânjit, braţele încătuşate şi rochia ruptă. Menşikov îi urmăreşte plivirea. Ei, da, oare cine ar mai dori-o astăzi pe frumoasa contesă franţuzoaică a cărei eleganţă le făcea pe femei să se îngălbenească de invidie? Iar bărbaţii ar fi mai puţin geloşi pe ţar acum, nu-i aşa? „De ce m-or fi adus până aici? se întreabă Maximilienne. Vrea fără îndoială să profite de situaţie; dar trebuie să câştig timp, cum mi-a spus căpitanul, pentru ca Romo să poată organiza ceva şi să-mi elibereze copiii. Pe mine n-au decât să mă păstreze şi să mă ucidă, puţin îmi pasă, dar trebuie să-i salvez pe Floris şi pe Adrien.

Maximilienne, cu energia care doarme ascunsă în femeile cele mai blânde, se întoarce spre Menşikov şi-l priveşte direct în ochi. Apoi, îi face o reverenţă ca la curte.

— Monseniore, spune ea surâzând, vă admir pentru că veţi guverna Rusia. Împărăteasa nu va putea decât să asculte de un asemenea prinţ şi veţi fi bărbatul cel mai puternic din Europa. Aş fi fericită dacă aţi binevoi să cinaţi cu mine.

Menşikov vrea să răspundă, dar rămâne mut de uluire. Fiu de mujic, şi-a datorat extraordinara ascensiune lui Petru, care îl admira ca soldat. Cu împărăteasa Ecaterina, care se trăgea din oameni de rând, Menşikov se simţea la largul lui, dar Maximilienne îi impusese din totdeauna prin obârşia şi înfăţişarea ei de regină. Maximilienne ghiceşte ce se petrece în mintea prinţului şi încearcă să profite de situaţie; ca şi cum s-ar afla în palatul ei de la Moika, se aşează liniştită, spunându-şi. „Nu trebuie să observe că mi-e frică, pentru că arunci s-a zis cu noi”.

Îi face semn să ia loc într-un fotoliu, în faţa ei. Lanţurile şi cătuşele

zornăie, dar ea continuă să rostească amabil:

— Aşezaţi-vă, prinţe, să vorbim.

Menşikov se aşează, cu mintea înceţoşată, împietrit în faţa acestei femei care răstoarnă rolurile. Intenţionase s-o umilească, s-o violeze, să-i taie capul a doua zi pentru a-l oferi ţarinei, şi iată că se trezea aşezat în faţa ei, pe cale să întreţină o conversaţie mondenă.

— Aveţi oare să-mi oferiţi ceva de băut, prinţe? spune suav Maximilienne.

Menşikov se ridică, ciocneşte nişte sticle şi se întoarce cu două pahare. Îi întinde unul Maximiliennei şi-i spune cu răutate, privind-o drept în ochi.

— Să bem pentru înmormântarea ţarului!

Maximilienne simte că-şi pierde minţile de durere, dar îndură privirea lui Menşikov cu gândul la copii. Izbucneşte în râs.

— Ah, prinţe, dacă n-aş fi prizonieră, v-aş propune să ciocnim pentru moartea ţarului.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că mă săturasem de Petru cel Mare. De multă vreme mă simţeam atrasă de un bărbat căruia neîndrăznind să-i împărtăşesc simţămintele, i le ascundeam, arătându-i antipatie.

Menşikov se lasă să cadă la picioarele tinerei femei.

— Maximilienne, ce vrei să spui? Ieri încă, în trăsură, m-ai zgâriat.

— Ieri ne spionau soldaţii, prinţe. Dacă m-aş fi lăsat în voia mea, împărăteasa ar fi fost încunoştinţată pe dată, răspunde Maximilienne, improvizând o explicaţie.

— Ah, da, da, spune prinţul, în capul căruia începe să se încurce totul.

N-o mai vede decât pe Maximilienne, cufundată în fotoliul ei, cu părul răvăşit. Îl priveşte, are buzele umede şi îl fascinează cu frumuseţea ei. O ridică de o mână şi pe neaşteptate o ia în braţe, aruncând-o pe pat. Patul în care a murit Alexei. Menşikov bâiguie, tulburat de patimă, înnebunit, încearcă s-o dezbrace pe Maximilienne, care se fereşte de îmbrăţişarea lui.

— Aha, nu era decât o comedie, târfă!

Menşikov a redevenit un soldăţoi grosolan. Maximilienne, pe jumătate sufocată, se zbate şi cade din pat, într-o clipă, se aruncă asupra ei, o prinde de păr şi-i dă capul pe spate.

— Aha, şi încă mai voiai să-ţi dai aere cu mine, deşi nu mai însemni nimic! Priveşte, pot să fac din tine ce vreau. Eşti în lanţuri şi asta mă amuză; o să te dau garnizoanei, ca soldaţii să petreacă cu tine.

Maximilienne nu mai are încotro. „Omul ăsta e pe jumătate nebun, gândeşte ea. Dacă-i rezist, o să mă dorească cu şi mai multă înfocare, şi-atunci vom fi pierduţi ca toţii.”

Îl priveşte şi se sileşte să zâmbească.

— Alexandre, eşti frumos. Îmi placi de mult, îi spune ea.

Minciunile îi înfloresc cu uşurinţă pe buze; îi e de ajuns să se gândească la

fiii ei. Nu are decât un singur gând: să câştige timp, Menşikov se potoleşte deîndată, mirat.

— V-aţi hotărât, în fine, să fiţi prietenoasă?

— Da, prinţe, sunt a voastră, dar aş vrea să fie aşa cum am visat.

Profitând de uluirea lai Menşikov, Maximilienne se ridică de jos şi se aşează. Prinţul se ridică la rândul lui, roşu la faţă. Simte că i se învârte capul.

— Prinţe, îi spune Maximilienne surâzând, în timp ce inima îi bate de frică şi de enervare, voi fi a voastră în noaptea asta, dar mai înainte să cinam, vreţi?

Menşikov se apropie de ea.

— Vei fi a mea în noaptea asta, de bună voie?

— Da, Alexandre, dar mai înainte aş vrea să-mi schimb rochia şi să mă fac foarte frumoasă pentru dumneata.

Menşikov e pe jumătate convins, cu toate că îndoiala stăruie încă în mintea lui. O atrage pe Maximilienne spre el şi, pe neaşteptate, îi ridică bărbia, rânjind:

— E moartă de frică, micuţa contesă, nu-i aşa? dacă a ajuns să-mi facă ochi dulci, mie, soldăţoiului pe care-l dispreţuia!

Dintr-odată Menşikov intuieşte pericolul. Prea i-a fost mereu gândul la femeia asta. Îi dă drumul şi se îndreaptă spre uşă, zicând.

— Am să chibzuiesc la vorbele tale frumoase pe care eram cât pe ce să le cred, doamnă. Mă voi întoarce poate... cu intenţii necurate, adaugă el cu un râs grosolan.

Maximilienne se înfioară; uite-l că pleacă. Totul e pierdut. Ascuţindu-şi auzul, aude cântările care se înalţă în biserică... Menşikov, cu mâna pe clanţa uşii, se întoarce.

— Ei da, frumoasa mea, ţi-a sosit ţarul. E timpul să mă duc la biserică pentru a priveghea trupul măriei sale.

Într-o clipă Maximilienne cumpăneşte situaţia disperată în care se găseşte. Cu orice preţ trebuie să-l reţină pe Menşikov. Trebuie să găsească ceva pentru a-i da timp lui Romo, dar ce? ce?... Şi Maximilienne, fără o vorbă, începe să-şi desfacă încet panglicile rochiei. Cu mişcări liniştite îşi scoate unul câte unul, jupoanele şi le lasă să cadă în jurul ei. Împietrit, Menşikov se uită la ea. Face un pas înainte.

— Nu te apropia, strigă Maximilienne, punând mâna pe unul din pistoalele pe care, neprevăzător, prinţul le lăsase pe cămin. Nu te apropia că te ucid. În genunchi, prinţe, haide, în genunchi!

Menşikov se lasă să lunece la pământ cu ochii măriţi de spaimă. Maximilienne, menţinându-l la distanţă, continuă să se dezbrace cu o încetineală calculată. Lanţurile o stânjenesc, dar izbuteşte să-şi scoată corsajul, lăsând să apară un bust desăvârşit. Îmbrăcămintea zace la pământ şi Maximilienne îşi oferă trupul privirilor lui Menşikov. Priveliştea acestui bărbat în uniformă, cu galoane de aur, îngenuncheat în faţa unei femei în lanţuri,

înveşmântată doar în părul ei lung, care îndreaptă spre el un pistol, e mai mult decât ciudată. Menşikov gâfâie, pradă unei bucurii supreme. Niciodată nici o femeie nu s-a purtat astfel cu el şi, în clipa asta, Maximilienne ar putea face ce vrea dintr-însul.

— Maximilienne, mă scoţi din minţi. Mi te arăţi aşa, goală, dar nu mă laşi să te ating. Vreau să te iau în braţe, să...

Maximilienne râde nervos.

— Prinţe, m-ai umilit când am intrat în această încăpere, cere-mi iertare!

Nimic nu poate să-l emoţioneze mai mult pe Menşikov, care izbucneşte:

— Da, da, îţi cer iertare. De ani de zile te doresc. Te visam noaptea... Ah, trupul tău e mai frumos chiar decât mi-l închipuiam!... Lasă-mă să te ating, Maximilienne, imploră prinţul încercând să se apropie de ea.

— Nu, dragul meu, nu te mişca sau îţi zbor creierii ţi-o jur.

Menşikov tremură de încântare. Ce femeie! Simte că prin ea va cunoaşte plăceri necunoscute, pe care nu le-ar îi bănuit niciodată privind acest chip nevinovat, cu ochi mari, miraţi şi nostalgici. Minutele trec şi Maximilienne face socoteala timpului preţios pe care îl câştigă. Glasurile din biserică înalţă cântări tot mai puternice. Pistolul îi tremură în mână şi se gândeşte. „Dacă trag, am să trezesc toată garnizoana. Ce-i de făcut, Doamne, numai de s-ar grăbi Romo!”

Deodată, iute ca fulgerul, Menşikov se ridică şi se aruncă asupra Maximiliennei înainte ca aceasta să poată face vreun gest de apărare. Îi smulge pistolul din mâini, o ia pe sus şi o aruncă în pat. Maximilienne se zbate, dar Menşikov e ca nebun. O apucă de braţe, i le răsuceşte la spate şi petrece lanţurile care-i încătuşează pumnii pe după un stâlp al patului. Înzecindu-şi puterile, ea îl respinge, strigându-i că-l urăşte.

Deodată, Maximiliennei i se pare că şi-a pierdut minţile. Vede căminul mişcându-se şi pivotând în loc, fără zgomot. Un om mascat, îmbrăcat în uniformă de paznic al fortăreţei apare. Observă că Maximilienne e gata să dea un ţipăt şi duce un deget la buze. Apropiindu-se tiptil de pat, ridică în aer un pistol şi-l izbeşte cu toată puterea în capul lui Menşikov. Maximilienne aude un zgomot sec şi se simte pe dată inundată de un val de sânge. Omul marcat scoate atunci de la brâu un pumnal şi Maximilienne crede că îl va ridica asupra ei. Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, mai apucă să-şi spună. „Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, că am să mor şi am să-l întâlnesc pe Petru înainte ca Menşikov să fi săvârşit nelegiuirea”.

Capitolul XVI

Cu puţin înaintea acestor cumplite întâmplări, prinţul Romo se dusese la biserică unde trupul ţarului odihnea în mijlocul naosului. Erau acolo prinţii şi boierii lui Petru. Romo se simţea foarte liniştit. Privi împrejur şi nu-l văzu pe

Menşikov. „E bine, îşi spuse el, fără îndoială se află cu Maximilienne, care o să-l reţină. Să ne grăbim deci.”

În văzul tuturor, Romo se îndreptă spre sacristie, în interiorul căreia îl aşteptau, într-o încăpere secretă, căpitanul Burlin, un preot bătrân şi un soldat îmbrăcat în uniforma gărzii lui Romo. Acesta din urmă se îndreptă spre ostaş şi-l cuprinse în braţe, murmurându-i.

— Ştii ce rişti, Serghei, mai ai încă vreme să nu primeşti.

— Am primit, Romo, şi voi merge până la capăt pentru tine şi pentru iubitul nostru ţar.

Burlin şi bătrânul preot se înclinară.

— Îţi mulţumesc. Grăbeşte-te, ia hainele mele, Serghei.

Romo se dezbrăcă iute şi-i dădu uniforma cu decoraţii lui Serghei, fratele său de lapte. Cei doi fuseseră crescuţi împreună pe când erau mici şi, deşi nu aveau vreo rudenie de sânge, semănau mult unul cu altul. Romo făcuse din Serghei administratorul său şi acesta trăia departe de curte, pe întinsele domenii ale lui Romo. În timpul unei vânători de lupi, ţarul salvase viaţa lui Serghei, care era cât pe ce să fie sfâşiat de o lupoaică fioroasă şi din ziua aceea Serghei rămăsese devotat trup şi suflet ţarului. Când Serghei fu îmbrăcat, asemănarea era desăvârşită.

— Du-te şi ia-mi locul, Serghei, în mijlocul gărzii mele şi rămâi în biserică până dis-de-dimineaţă. Apoi, dacă nu vom fi fost descoperiţi, înapoiază-te la palatul meu din insula Vasilevski şi aşteaptă-mă. În caz de izbândă, ne întâlnim acolo în zori. Dacă nu, vom fi cu toţii decapitaţi. Du-te, Serghei, şi Dumnezeu să ne ajute.

Foarte mişcat, Serghei luă mâna lui Romo, o sărută şi ieşi urmat de bătrânul popă care se întoarse curând spunând:

— Totul e bine, fiule, nimeni n-a băgat de seamă înlocuirea. Am stins câteva lumânări din apropiere şi toată lumea va putea să jure că prinţul Romodanovski şi-a petrecut noaptea veghind în biserică – şi bătrânul popă se puse pe râs frecându-şi mâinile. Romo îmbrăcă uniforma paznicilor fortăreţei pa care i-o adusese Burlin. În felul acesta avea să poată circula în închisoare alături de căpitan fără să atragă atenţia. Romo adună hainele lui Serghei şi-i spuse preotului:

— Arde-le, taică, nu trebuie să se găsească aici uniforma unuia din soldaţii mei. S-ar bănui deîndată că am introdus pe cineva în fortăreaţă.

Bătrânul popă încuviinţă.

— Du-te, fiule şi Dumnezeu să te aibă în pază. Te voi aştepta la locul unde ne-am înţeles.

Romo şi căpitanul Burlin se strecurară afară din sacristie, ieşind într-o curte din spatele bisericii. Burlin mergea înaintea lui Romo, care-l urma ca un soldat ce-şi escortează şeful.

Vorbind printre dinţi, Romo întrebă:

— Totul s-a petrecut după cum am prevăzut?

— Da, Menşikov a venit şi a cerut să fie condus la celula prizonierei. Dar, Monseniore, cum aţi ştiut că înainte de a intra în biserică va voi s-o vadă pa contesă? întrebă Burlin fără să se întoarcă, continuând să meargă cu un pas semeţ.

— Pentru că îl cunosc, spuse Romo, strângând din fălci, dar ce spui tu, a coborât în temniţă?

— Nu, nu, nu vă speriaţi; am făcut tot ce mi-aţi poruncit. I-am povestit lui Menşikov că în Curtea Inginerilor a fost montată o estradă cu un butuc şi o secure şi că ar fi hazliu s-o facem pe prizonieră să treacă pe acolo. Menşikov era încântat şi-şi freca mâinile. I-am dat atunci ideea s-o aştepte în vechile apartamente ale ţareviciului, ale căror ferestre dau spre Curtea Inginerilor, pentru a se putea bucura şi mai mult de spectacol.

— Laşul, ticălosul, o s-o plătească. Dar ai izbutit să dai de ştire contesei să-l ţină cât mai mult? Căci altfel e în stare să-l descopere pe Serghei îmbrăcat cu hainele mele.

— Da, am putut să-i şoptesc la ureche; mi se pare că a înţeles.

Cândva salvat de la dezonoare şi degradarea militară de către Romo, căpitanului Burlin nici nu-i trecuse prin cap să refuze primejdiosul serviciu ce i se cerea: să faciliteze evadarea a opt persoane din fortăreaţa cea mai bine păzită din lume. Romo se bizuise pe împrejurări mai mult decât prielnice: forfota care domnea în seara aceea în jurul bisericii. Desigur, prizonierii erau păziţi de soldaţi, dar efectivul acestora fusese redus. După ce traversară imensa curte, Romo şi Burlin se apropiară de bastionul Ţarului. Soldaţii care păzeau intrarea se puseră în poziţie de drepţi.

Burlin le spuse:

— Porunca prinţului Menşikov, nu lăsaţi pe nimeni să intre. M-aţi înţeles?

Soldaţii încuviinţară, dând din cap.

— Eu, continuă Burlin, voi verifica lanţurile prizonierilor. Hai, urmează-mă, narodnic, se răţoi el la Romo.

Un tânăr locotenent se apropie de Burlin şi-i spuse:

— Căpitane, nu luaţi decât un singur soldat? Nu-i prudent, prizonierii sunt numeroşi în temniţă.

Burlin şi Romo se înfiorară. Să refuze, ar fi bătut la ochi, pentru că se ştia că întotdeauna căpitanul se făcea însoţit de mai mulţi gardieni. Burlin dădu din cap.

— Ai dreptate, vino cu mine şi, hai şi tu, adăugă el desemnând un soldat.

Toţi patru intrară în bastion. Îndărătul porţii grele un temnicer le deschise grilajul şi porniră pe nişte coridoare lungi. Bastionul Ţarului era un adevărat labirint căci mai întâi trebuia să cobori în hrubele aflate sub nivelul Nevei şi apoi să urci pe o scară întortocheată. La fiecare colţ de coridor se afla câte o santinelă, şi Romo simţi că-l cuprinde deznădejdea, la gândul că, pentru a

ajunge iar la hrube, trebuiau să străbată din nou tot acest drum în sens invers, doborând paznicii fără să se dea alarma.

Mica trupă ajunse în sfârşit la etajul bastionului unde se găseau Floris şi Adrien. Aici nu se afla decât un singur temnicer îndărătul zăbrelelor.

Burlin îi spuse:

— Deschide-mi! Porunca prinţului Menşikov să verific lanţurile prizonierilor.

Omul şovăi o clipă şi îndrăzni să spună.

— Dar, domnule căpitan, sunt la secret. Trebuie un ordin scris.

Romo simţi că-l trec sudorile.

— Dobitocule, urlă Burlin, e nevoie do ordin ca să-i scoţi, nu ca să mă laşi pe mine să intru.

— A, da. Aşa e. Iertaţi-mă, domnule căpitan.

Omul scoase o cheie de la brâu, deschise şi închise zăbrelele în urma celor patru bărbaţi apoi, cu o torţă în mână, o luă înainte pe un coridor întunecat. Se opri după câţiva metri, dinaintea unei uşi joase, cotrobăi din nou în legătura de chei şi deschise uşa cu un zornăit grozav de fierăraie. Burlin intră primul, urmat de locotenentul său de soldat şi de Romo. Temnicerul îi spuse:

— Vă aştept afară, domnule căpitan.

— Nu, răspunse Burlin, vino cu noi.

În carceră, Floris şi Adrien dormeau lipiţi unul de altul, cu inconştienţa copilăriei. La zgomotul cheilor se deşteptară, tresărind. Feodor şi tovarăşii lui nu dormeau; cântările ce răzbăteau din biserică îi ţinuseră treji. Auzind zornăitul, se ridicară în picioare, plini de speranţă, dar văzându-l intrând pe Burlin şi pe soldaţii săi se lăsară să cadă la pământ, deznădăjduiţi.

Burlin le strigă cu voce aspră:

— Arătaţi-vă lanţurile soldaţilor mei!

Burlin rămase la uşă, lângă temnicer. Locotenentul se îndreptă spre femei, soldatul spre Feodor, care se uita la el furios, iar Romo se apropie de Floris şi de Adrien, spunându-le.

— Haideţi, copii nesuferiţi, arătaţi-vă lanţurile!

Floris şi Adrien nici măcar nu tresăriră. Li se părea cu totul firesc ca Romo să fie acolo, doar le promisese. La adăpostul căciulii lui, Romo le făcu cu ochiul. Copiii nu se clintiră, aşteptând semnalul. Feodor, Grégoire şi ceilalţi recunoscuseră de asemenea vocea lui Romo şi îşi recăpătaseră speranţa. Romo se întoarse şi-i strigă râzând lui Burlin.

— Nu vă temeţi, domnule căpitan, nimic nu-i va putea descătuşa pe prizonieri, afară de cântările din biserică.

Ceilalţi soldaţi izbucniră în râs, luând spusele lui ca o vorbă de duh. Dar acesta era semnalul. Într-o clipită, Burlin îl înşfăcă pe temnicer de piept, Romo se aruncă asupra locotenentului şi-l doborî, luând seama să nu-l ucidă, iar Feodor, cu o lovitură de lanţ, despică în două ţeasta nenorocitului de soldat,

care nici n-avu vreme să priceapă ce i se întâmplă. Prizonierii îl înconjurară pe Romo şi pe Burlin mulţumindu-le. Romo se aplecă şi-i îmbrăţişă pe copii.

— Nu v-a fost frică?

Floris şi Adrien înălţară fruntea jigniţi.

— Nu, Romo, i-am promis lui Petruşka să fim ca el şi să nu ne fie niciodată teamă.

Emoţionat, Romo întoarse capul apoi spuse pe nerăsuflate:

— Ascultaţi-mă, prieteni, a rămas de făcut ce-i mai greu. Va trebui mai întâi să le punem căluşe acestor doi oameni; cât despre al treilea, cred că Feodor l-a dat gata.

Acesta zâmbi, modest.

— O să-i închidem aici, în temniţă şi o să fugim prin hrube. Căpitanul Burlin cunoaşte o ieşire.

Toţi se uitară neliniştiţi la căpitan, căci el fusese cel care-i pusese în lanţuri.

— Romo, eşti sigur că e un prieten? spuse Floris.

— Da, şi va fi chiar nevoit să fugă împreună cu voi toţi. Dar, urmă Romo, înainte de-a ajunge la hrube, va trebui să doborâm câteva santinele.

— Lăsaţi pe mine, spuse Feodor.

— Mă rog, dacă vrei, dar să pui ceva mai puţin suflet. Ca să nu trezească bănuieli, în caz că ar fi întâlnit o patrulă, Burlin mergea în frunte, iar Romo încheia coloana. După ce luară cheile de la temnicerul care zăcea fără simţire, închiseră la loc temniţa, deschiseră fără nici o greutate zăbrelele şi porniră înapoi pe scară. Copiii, fericiţi de aventură, se ţineau pe lângă Romo. Elisa şi Grégoire înaintau împreună. Blaisois, palid ca moartea, o sprijinea pe Martine care de-abia se ţinea pe picioare. Singur Feodor părea încrezător. Îl apăsase inactivitatea din închisoare şi dacă trebuia să moară, cel puţin să le dea de furcă duşmanilor. Ajunseră la cotitura coridorului unde se afla prima santinelă. Romo îi făcu un semn lui Burlin.

— Trebuie să-l ademenim într-un ungher întunecos, să nu apuce să tragă.

— Mă duc, prinţe.

Burlin se apropie de soldat, care nu bănui nimic văzându-l pe căpitan.

— Vino aici, am nevoie de tine.

Soldatul îl urmă pe Burlin înspre colţul întunecos şi înainte de-a putea da un ţipăt, primi în cap o lovitură cumplită de pumn de la Feodor, care-l adormi pentru câteva ceasuri bune. Romo îngenunche, îl legă fedeleş şi-i puse un căluş cu sforile şi cârpele pe care avusese grijă să le aducă. Floris şi Adrien priveau scena cu cel mai viu interes, plini de părere de rău că nu puteau lua parte la ea. „E păcat, îşi spuse Floris, că Romo ne ia încă drept nişte copii.”

Calea era liberă şi fugarii porniră iar la drum. Tehnica lui Romo se dovedi eficace. Burlin mergea ca cercetaş şi-i trimitea santinelele lui Feodor care le dobora cât ai clipi. Totul devenise plicticos de lesne. Romo era însă neliniştit

pentru că se aflau încă departe de hrube. Când ajunseră în sfârşit la scăriţa secretă ce ducea direct la cripta unde îi aştepta bătrânul preot, se auzi un tropot de cizme. Era rondul. Să fie descoperiţi tocmai acum, atât de aproape de ţintă! Rondul avea să găsească şi santinelele doborâte şi să dea alarma.

Romo şopti:

— Câţi sunt, Burlin?

— Patru soldaţi, un locotenent, plus santinela.

Romo socoti.

— Suntem trei bărbaţi, un bătrân şi un mototol, spuse el, uitându-se la Blaisois. Trebuie să-i luăm prin surprindere. Ascultaţi-mă! Floris şi Adrien, voi o să vă prefaceţi că plângeţi de parcă aţi fi bolnavi. Voi ceilalţi rămâneţi ascunşi şi când voi spune „Domnul fie lăudat!” vă repeziţi asupra lor. Nu trebuie să se tragă nici un foc de armă, e singura noastră scăpare.

Tăcură cu toţii, cu sufletul la gură. Romo îl luă pe Floris în braţe şi făcu semn lui Burlin să procedeze aidoma cu Adrien.

— Haideţi, plângeţi!

Romo şi Burlin dădură colţul coridorului îndreptându-se spre santinela care se afla acolo. Floris şi Adrien, încântaţi că jucau un rol, urlau care mai de care. La priveliştea ciudată a unui ofiţer şi a unui soldat ţinând în braţe câte un copil, rondul se apropie de ei. Locotenentul salută.

— Ce se întâmplă, căpitane?

— Aceşti tineri prizonieri se simt tare rău, sunt bolnavi şi prinţul Menşikov vrea să le ia interogatoriul înainte de-a muri.

Soldaţii clătinară din cap şi priviră cu o urmă de milă la Floris şi la Adrien care scânceau de ţi se rupea inima.

Romo se adresă unui soldat din rond:

— Spune-mi, camarade, vrei să-l ţii o clipă pe copilul ăsta, ca să vă arăt ordinul prinţului Menşikov?

Burlin înţelese:

— Uite ce e, locotenente, dacă mă gândesc bine, voi trebuie să-i însoţiţi pe prizonieri.

Locotenentul îl luă în braţe pe Adrien, aruncând totuşi o privire bănuitoare spre Romo, care se prefăcea că se scotoceşte în buzunare.

— Domnule căpitan, spuse locotenentul, nu sunteţi însoţit de paznicii voştri obişnuiţi.

— Nu, răspunse Romo în locul lui Burlin, dar v-am întâlnit... Domnul fie lăudat!

De-abia rostise aceste cuvinte că soldatul care îl ţinea pe Floris se prăbuşi la pământ, în timp ce Burlin îi dobora pe locotenent. Ţâşnind din ascunzătoarea lui, Feodor se aruncase asupra santinelei, fără a-i lăsa timpul să tragă. La rândul lor, Grégoire şi Blaisois se aruncară asupra unui soldat iar Elisa şi Martine asupra altuia. Unul singur scăpă şi încercă s-o ia la goană pentru a da alarma.

Dar Floris şi Adrien se năpustiră pe urmele lui şi, cu o piedică bine pusă, îl făcură să se poticnească. Văzând situaţia, Romo alergă în ajutorul copiilor şi, cu un pumn, trimise omul în ţara visurilor. Feodor, după ce-şi „adormi” santinela, se năpusti asupra soldatului pe care Elisa şi Martine îl ţineau cu energia disperării. Cât despre Burlin, desăvârşise treaba lui Grégoire şi a lui Blaisois căruia nu-i venea să creadă ce curajos fusese. Scena nu durase mai mult de un minut. Mica trupă se repezi spre criptă, cărând târâş soldaţii care-şi pierduseră cunoştinţa, fiindcă era prea primejdios să-i lase în mijlocul coridorului. Romo închise aşa cu cheia în urma lor. În cripta tăcută, umbra măruntă a bătrânului preot veghea lângă nişte morminte de marmură albă, străjuite de cruci ale căror colţuri erau împodobite cu vulturi de bronz auriţi. Unul din morminte era deschis, gata pregătit. Chiar deasupra lor, în biserică, psalmii se înălţau din ce în ce mai răsunători. Femeile îşi făcură semnul crucii. Romo se apropie de preot.

— Vezi, părinte, am izbutit, mulţumită curajului acestor oameni vrednici şi al acestor copii. Unde putem ascunde soldaţii?

— Puneţi-i într-un colţ, fiule, îi vor găsi mâine dimineaţă.

— Părinte, repede, arată-ne drumul ca să ajungem la Neva unde ne aşteaptă vasul.

— Pe aici, spuse preotul arătând mormântul deschis, pe aici unde mâine va fi culcat pentru totdeauna Petru cel Mare.

Şi bătrânul învârti în loc crucea de aur. În adânc, mormântul se deschise lăsând să se vadă o scară.

— Părinte, şopti Romo uitându-se la Floris, e înspăimântător, înspăimântător... dumneata nu poţi înţelege... să fugim prin mormântul ţarului!

— Ba da, fiule, înţeleg prea bine, şi preotul puse mâna pe capul cârlionţat al lui Floris, ţarul nu i-a părăsit niciodată pe cei care erau scumpi inimii lui. De dincolo de moarte, vă salvează pe toţi şi cu deosebire pe tine, frumosul meu copil, adăugă el pentru sine.

Coborâră cu toţii scara cea îngustă în timp ce mormântul se închidea deasupra lor. Preotul le lumina calea cu o torţă. La un moment dat, tunelul se despărţi în două.

— Vezi, prinţe, spuse preotul, iată partea subteranului care urcă la vechile apartamente ale ţareviciului.

Romo era uluit.

— Când m-ai chemat să vin cu Burlin ca să ne vorbeşti de descoperirea ta, nu-mi venea să cred. Dar ţarul a ştiut de îndată că spui adevărul.

— Ucigaşul ţareviciului a fost pedepsit?

— Da, i s-a tăiat capul.

— Bravo, bravo, foarte bine, declară bătrânul preot cu satisfacţie. Din nefericire, cea care a pus la cale totul domneşte peste Rusia. Ah, de ce n-am descoperit hruba mai devreme... şi biletul îngălbenit căzut din buzunarul ucigaşului, pe care erau scrise cuvintele: *„Pumnalul William... fără otravă”* şi

semnat Ecaterina. Dovada îngrozitoarei infamii...

Tunelul devenea din ce în ce mai umed. În depărtare, se auzea un clipocit de apă. La picioarele lor se afla Neva cea uriaşă, Neva cea neagră şi blestemată.

Fără să vrea, Floris se încleştă de mâna lui Romo. Tunelul se termina printr-o intrare îngustă. Fugarii se strânseră instinctiv unii lângă alţii, impresionaţi de acest decor lugubru. Stăteau cu picioarele în apa îngheţată căci fluviul se umflase şi aducea bucăţi de sloiuri. Romo scoase un fluier din buzunar şi dădu trei semnale. De undeva, răspunse un ţipăt de cucuvea.

— E-n ordine, oamenii mei vor veni.

Un şlep, din cele joase care urcă râurile încărcate cu lemne, păru că ţâşneşte din noapte, lunecând pe tăcute spre micul grup. Romo îmbarcă pe toată lumea, aşezându-şi pasagerii la pupă, într-un fel de cabină, apoi îi spuse lui Burlin.

— Dacă într-o jumătate de ceas nu sunt înapoi, plecaţi fără să mă mai aşteptaţi, ar fi prea primejdios.

Floris şi Adrien se agăţară de braţul lui Romo.

— Du-te s-o cauţi pe mama, Romo. Nu vrem să plecăm fără ea.

— Bine, spuse Romo, promit să v-o aduc.

Preotul îl urmă pe Romo până la intrarea în tunel şi-i spuse:

— Adio, fiule, mă întorc în criptă şi de acolo mă strecor în biserică. Nu uita: ca să deschizi trecătoarea trebuie să apeşi pe a treia piatră roşie.

Mişcat, Romo îşi luă rămas bun de la bătrân şi intră în tunel, înarmat cu o torţă. Ajunse în faţa unui zid şi văzu într-adevăr trei pietre de culoare roşiatică. Dindărătul zidului se auzeau ţipete şi vaiete care-l cutremurară. Îi salvase pe copii, datorită mamei, dar Romo îşi închipuia prea bine purtarea lui Menşikov, faţă de Maximilienne. Scoase din buzunar o mască şi-şi acoperi obrazul pentru ca Menşikov să nu-l poată recunoaşte. Apoi, puse în mişcare mecanismul secret şi zidul se roti în loc. Intră cu pistolul în mână şi văzu totul dintr-o aruncătură de ochi.

Se aruncă asupra ticălosului, izbindu-l cu pistolul. Apoi, cu un pumnal, tăie cordoanele cu care era legată Maximilienne

— Laşul, nemernicul!

De-abia atunci Romo îşi dădu seama că Maximilienne îşi pierduse cunoştinţa.

— Biata femeie, şopti el.

O înfăşură în pelerina îmblănită a lui Menşikov şi luând-o în braţe, se făcu nevăzut în tunel.

Capitolul XVII

— Copiii mei, scumpii mei băieţi!

Maximilienne deschise ochii. Se afla întinsă în cabina şlepului, înconjurată de toţi prietenii ei. Dar n-avea ochi decât pentru cele două obrăjoare grave, aplecate asupră-i. Îşi cuprinse copiii în braţe, acoperindu-i cu sărutări pătimaşe.

— Credeam că am să mor de durere, departe de voi.

Adrien şi Floris, foarte fericiţi că-şi regăsiseră mama, nu înţelegeau totuşi prea bine această izbucnire de bucurie. Nu se îndoiseră nici o clipă că aveau s-o revadă.

— Linişteşte-te, dragă mamă, spuse Adrien.

— Acum suntem împreună şi o să te apărăm noi, adăugă Floris, luând o înfăţişare hotărâtă.

Maximilienne nu-şi putea opri lacrimile. Ridică privirea şi-l văzu pe Romo şi pe credincioşii săi slujitori aplecaţi asupra ei cu îngrijorare.

— Prietene, frate!

Şi Maximilienne se lăsă să cadă în braţele lui Romo.

— Ssst, sst, linişteşte-te, Maximilienne!

— Romo, nu poţi înţelege prin ce am trecut.

— Ba da, draga mea, am înţeles prea bine, dar acum bucură-te. Datorită ţie am putut să-i eliberez pe fiii şi pe prietenii tăi. Am ajuns la vreme ca să-l dobor pe Menşikov.

Maximilienne se cutremură.

— A murit?

— Ei, asta-i! Nu moare aşa uşor o asemenea secătură.

Maximilienne începea să se liniştească. Întinse mâna tuturor acelor oameni de treabă.

— Vă mulţumesc, prieteni, că aţi avut grijă de micuţii mei.

— Vai! doamnă contesă, spuse Elisa, mai degrabă ei au avut grijă de noi.

— Barinia! boiernaşii noştri sunt curajoşi ca nişte lei.

— Nu le e frică de nimic, doamnă contesă, adăugă Grégoire.

Martine şi Blaisois nu ştiau ce să spună mai întâi.

— Oh! doamnă contesă... închisoarea... ce întâmplare, ce peripeţii!...

Romo luă o sticlă cu vodcă şi-i spuse Maximiliennei.

— Bea, o să-ţi facă bine. Şi uite nişte haine de mujic, îmbracă-le pe sub pelerină.

Băutura tare ca focul o încălzi pe Maximilienne. Se ridică, dar îşi dădu seama că în mica încăpere unde erau îngrămădiţi unii peste alţii nu se putea sta în picioare.

Romo mai spuse.

— Şi eu trebuie să-mi schimb veştmintele, pentru că un marinar în uniformă a gărzii ar putea da de bănuit.

Elisa întrebă.

— Doamnă contesă, poate vă supără lanţurile, nu vreţi să vă ajut?

Maximilienne surâse trist.

— Mulţumesc, buna mea Elisa, dar nu îmbrac o rochie de bal.

În câteva clipe Maximilienne şi Romo fură gata. Cu părul ridicat sub şapcă, Maximilienne părea un tânăr mujic. Era mult mai liniştită acum şi Romo admiră curajul acestei tinere femei care înfruntase cea mai cumplită dintre sorţi pentru a-şi salva copiii.

Deodată Maximilienne exclamă:

— Dar unde-i Li Kang?

— Nu-ţi face griji, Maximilienne, spuse Romo, o să fac totul ca să-l regăsim. Deocamdată, la adăpostul nopţii, să ne strecurăm în port, unde am închiriat o goeletă rapidă. Stăpânul ei are poruncă să vă conducă în Franţa, la Boulogne.

Deodată răsunară salve de tunuri. Burlin se întoarse spre prinţ, îngălbenind.

— Înălţimea voastră, ce-i asta?

Romo se luă cu mâinile de cap.

— Ah, blestemăţie! trebuia să-l fi ucis pe Menşikov! Fără îndoială că şi-a venit în fire şi ne-a denunţat. Sau poate că au fost găsite sentinelele. Salvele astea de tun înseamnă că s-a declarat starea de urgenţă. Se închide portul. Suntem prinşi în capcană.

Floris ascultase totul cu un aer serios.

Se ridică în picioare şi spuse:

— Romo, nu avem decât să ne ducem la naşul meu, hatmanul Saratov. Feodor mi-a spus că e un om foarte puternic şi că Li Kang a plecat să-i dea de ştire că hapsâna de împărătească i-a pus gând rău mamii.

Romo dădu din cap şi-i surâse copilului.

— Ai dreptate, Floris. Nu trebuie să ne dăm bătuţi. Veţi fugi pe calea uscatului.

În ciuda acestor cuvinte de îmbărbătare, Romo era neliniştit de moarte. Se uita la Maximilienne, atât de palidă şi de plăpândă, la copii, la Elisa şi Grégoire, la toţi. Cu excepţia lui Feodor şi-a lui Burlin, nu-i vedea deloc în stare să străbată Rusia înzăpezită până în Ucraina. Romo dădu un ordin şi vasul, schimbându-şi direcţia, începu să urce cursul Nevei înspre Ţarskoe Selo. Hotărârâ să treacă prin poarta de la miazăzi, deşi şi aceea putea să fie păzită. Fugarii aveau mai multe şanse să se strecoare cu vasul pe Neva cea largă. Apoi Romo urma să trimită înainte un marinar la cârciuma Sabia de Argint ca s-o întrebe pe Marina Şchioapa dacă-l văzuse pe Li Kang şi dacă putea să-i ascundă până ce aveau să pună la cale planul fugii. Deodată, tresăriră cu toţii. Se trăgeau focuri de muschetă şi un glas autoritar strigă.

— Nu trece nimeni. Cine-i acolo?

Romo se repezi să stingă lumânarea şi şopti:

— Au şi trimis soldaţii în urmărirea noastră. Repede, lungiţi-vă şi nu scoateţi o vorbă.

Romo îi acoperi pe fugari cu o prelată. După obiceiul ei, Elisa se tânguia.

— Ah! Iisuse, Mario, Iosife!

Floris îi spuse încet de tot:

— Nu l-ai auzit pe Romo? Tăcere!

Adrien îşi ţinea fratele de mână. Stăteau cu toţii lungiţi, neîndrăznind să sufle, abia ascunşi sub pânza grosolană. Îl auziră pe Romo, care făcea pe marinarul, răspunzând căpeteniei patrulei.

— Nu suntem decât nişte bieţi marinari, nobile ofiţer. Urcăm spre Ţarskoe Selo.

— Aţi văzut vreun vas?

— Am văzut mai multe, înălţimea voastră.

— Încotro se îndreptau?

— Înspre port, monseniore.

— Căutam nişte prizonieri primejdioşi care au evadat.

Floris izbutise să se strecoare spre capătul prelatei pe care o ridicase puţin şi urmărea scena printre două scânduri rău încheiate ale cabinei unde se aflau înghesuiţi. Cu capul plecat, Romo îşi ţinea căciula de mujic în mână. În poziţia umilă a omului din popor în faţa unor soldaţi. Căpitanul Burlin se prefăcea că dirijează ambarcaţiunea. Cei patru vâslaşi şi adevăratul stăpân al vasului, oameni de încredere ai lui Romo, aşteptau cu prefăcută slugărnicie, tot aruncându-şi privirea spre dânsul, ca să ştie ce gânduri are. În timp ce răspundea căpeteniei de patrulă, Romo cântărea în gând situaţia.

„Va să zică ei sunt opt plus şeful şi au o barcă mai iute ca a noastră. Suntem şase. Desigur, îi mai avem pe Feodor, dar el e în lanţuri, şi pe Grégoire şi Blaisois care, oricum, cu sau fără lanţuri, nu contează. Pe de altă parte, nu ştiu dacă sunt singuri pe Neva.”

Soldaţii se urcaseră pe vasul fugarilor şi scotoceau peste tot. Romo observă că toţi aveau pistoale şi că unul singur purta o muschetă. Deodată unul dintre soldaţi zări cabina şi-i strigă şefului:

— Căpitane, nu ne-am uitat ce-i înăuntru.

Romo se înfioră, dar răspunse cu un glas cât mai liniştit cu putinţă.

— Mă rog, n-avem acolo decât nişte unelte vechi şi zdrenţe fără nici un preţ, înălţimea voastră.

Floris tresări văzându-i pe soldaţi că se apropie. Strecurându-se sub prelată, îi spuse dintr-o suflare lui Feodor.

— Dă-mi un pistol şi mai dă-i unul lui Adrien.

Feodor, căruia Romo avusese grijă să-i încredinţeze armele, şovăi o clipă apoi îi trecu lui Floris pistolul cerut. Adrien se alătură lui Floris şi amândoi, ascunşi sub prelată se puseră la pândă îndărătul scândurilor rare ale cabinei. Căpitanul patrulei şovăia. Ceva în glasul lui Romo îl neliniştea; poate excesiva lui bună-cuviinţă. Se uita la marinarii aceştia şi le găsea un aer bătăios cam suspect.

„Ei şi! Dacă sunt complicii prizonierilor pe care-i căutăm, am opt oameni, le venim repede de hac.”

Căpitanul îi strigă soldatului.

— Scotoceşte în cabină, nătărăule!

Soldatul deschise uşa, se plecă, dar nu văzu nimic pentru că era foarte întuneric. Se întoarse spre alt soldat şi-i strigă.

— Ei, Ivane, vino-ncoa cu torţa!

Romo le făcu cu ochiul marinarilor săi care dădură încetişor drumul la vâsle şi se puseră să scotocească prin buzunare cu aerul cel mai firesc din lume. Numitul Ivan se apropie de tovarăşul lui. Se pregăteau să ridice prelata sub care se găseau fugarii. Floris şi Adrien, adăpostiţi încă de pânză, îi ochiră printre scânduri. Floris îi şopti lui Adrien.

— Pe care-l alegi?

— Eu pe Ivan, tu pe celălalt.

Traseră deodată asupra celor doi soldaţi care căzură fulgeraţi. Într-o clipă se încinse o încăierare generală. Romo se aruncase asupra şefului gărzii, căpitanul Burlin şi cei patru marinari scoseseră pistoalele. Cu un răcnet, Feodor Tartakovski aruncă cât colo prelata, după ce le dădu câte un pistol lui Grégoire şi lui Blaisois, care tremurau ca frunza. Înarmat doar cu lanţurile lui grele, Feodor se azvârli în luptă şi, fără să se sinchisească de gloanţele care şuierau în jurul lui, nu întârzie să arunce doi soldaţi în Neva. Din ascunzătoarea lor, Floris şi Adrien îl văzură pe Romo în dificultate. Duela cu căpetenia în timp ce un soldat îl ameninţa pe la spate. Cei doi fraţi traseră deodată, ucigându-i şi pe şef şi pe soldat. Din opt nu mai rămăseseră decât trei soldaţi. Cel cu muscheta se ascunsese pe după cabină şi trăgea de acolo. Rănise doi din oamenii lui Romo şi căpitanul Burlin sângera din braţul drept. Floris şi Adrien se strecurară de cealaltă parte a cabinei şi traseră printre scânduri, aproape atingându-l cu pistoalele pe omul cu muscheta. Acesta se prăbuşi. Cei doi supravieţuitori preferară să se arunce în apă. Romo strigă:

— Feodor, ocheşte-i, nu trebuie să ajungă la mal.

Romo se repezi în cabină.

— Sunteţi răniţi?

— Nu, nimeni, spuse Maximilienne, foarte palidă.

Floris şi Adrien îi priviră cu mândrie.

— Vă felicit pe amândoi, aţi tras la timp. Şi acum, repede la vâsle, iar răniţii în cabină.

Cei doi marinari şi Burlin erau destul de serios atinşi. Maximilienne, ajutată de Elisa şi de Martine, improviza nişte pansamente, tăind fâşii din rochiile lor. Deodată Maximilienne dădu peste ceva tare în căptuşeala de la rochia Elisei.

— Dar aici ai aur şi bijuterii!

— Păi da, doamnă contesă, şi Martine are tot pe atâta în rochia ei.

Dobitocii de la închisoare nu ne-au buzunărit. Părerea mea, doamnă contesă, este că plecăm într-o călătorie foarte ciudată şi aurul ne-ar putea prinde bine.

Pentru prima dată de la moartea lui Petru, Maximilienne izbucni în râs văzând că Elisa nu-şi pierdea niciodată trainicul ei bun simţ ţărănesc, nici chiar în cele mai grele împrejurări.

Romo, Feodor şi cei doi marinari rămaşi teferi se opinteau la vâsle. Romo era foarte neliniştit; scruta malurile temându-se ca focurile de armă să nu fi asmuţit întreaga garnizoană din Sankt-Petersburg. Dar se vede că cei opt soldaţi care-i opriseră fuseseră trimişi din întâmplare acolo, cercetările făcându-se în port. În sfârşit, traseră la mal. Bărbaţii ascunseră ambarcaţiunea sub nişte crengi acoperite cu zăpadă, astfel încât şlepul nu se mai deosebea de peisaj. Un marinar plecă spre *Sabia de Argint* care, după socotelile lor, se afla la vreo două verste spre sud. Cu toţii se îngrămădiră în cabină, cu inima cât un purice.

— Mi-e foame, declară Floris.

— Şi mie, adăugă Adrien.

Romo îi privi cu duioşie, dar Floris îi înţelese greşit privirea.

— Nu-i nimic dacă n-avem ce mânca, putem să aşteptăm; nu-i aşa, Adrien? adăugă Floris foarte politicos,

— Din fericire avem ceva provizii, băiete, rosti Romo râzând, şi ca să fiu cinstit, ai dreptate, n-avem nimic altceva mai bun de făcut decât să aşteptăm, şi aceste mici emoţii ne-au deschis pofta de mâncare.

Cu toţii se aruncară pe merinde, bând apoi, pe rând, de-a dreptul din sticle.

„Cum e cu putinţă, îşi spunea Maximilienne, Petru a murit şi mie mi-e foame?’’

Aşteptarea se prelungea şi cu cât trecea noaptea, frigul se făcea mai pătrunzător. Pe Neva pluteau sloiuri uriaşe de gheaţă. Floris şi Adrien adormiseră; ceilalţi tăceau, tresărind la cel mai mic zgomot. Deodată Romo se ridică în picioare. I se păruse că aude semnalul. Ţipătul de cucuvea răsună de trei ori. Romo sări pe mal şi-l văzu pe marinarul lui care se întorcea mânând o nenorocită de sanie. Romo răsuflă uşurat.

— Ei, Iuri, ce noutăţi?

— Marina Şchioapa l-a văzut pe chinez, înălţimea voastră. Vă aşteaptă la *Sabia de Argint* şi se învoieşte să vă ascundă pe toţi pentru câteva zile.

Romo chibzui o clipă, apoi se întoarse spre Maximilienne, care venise lângă el.

— Maximilienne, cred că trebuie să dispăreţi o vreme. După ce portul şi oraşul vor fi scotocite în zadar, Menşikov şi împărăteasa vor trimite patrule pe toate drumurile aşa că în tot acest răstimp va trebui să aşteptaţi.

Maximilienne încuviinţă. Romo dădu drumul şlepului şi credincioşilor săi marinari, care plecară luându-i cu ei pe cei doi tovarăşi ai lor, răniţi de gloanţele soldaţilor. Aveau poruncă să spună că se betegiseră descărcând trunchiuri de

copaci. Mica ceată porni la drum, dârdâind de frig. Femeile, Floris, Adrien şi bătrânul Grégoire se instalaseră în sanie; bărbaţii mergeau pe lângă ea. Avură grijă să nu iasă din pădure, ocolind izbele. Romo se uita mereu în jur, neliniştit de urmele pe care le lăsau pe zăpadă. În depărtare, lupii urlau la luna care lumina peisajul lugubru. Floris o luă de mână pe Maximilienne.

— Nu te teme, mamuşca.

Deodată un nor negru acoperi luna; începu să ningă uşor, apoi tot mai tare. Se stârni un adevărat viscol, ştergându-le urmele.

— Domnul e cu noi, şopti Romo, vrea să-l salveze pe fiul lui Petru cel Mare.

Capitolul XVIII

Floris o privea cu uimire pe Marina Şchioapa care-şi agita uriaşul trup de două sute cincizeci de livre. Şchioapa îi ascunsese pe fugari într-o pivniţă plină de provizii, spunându-i Maximiliennei.

— Nu te nelinişti, barinia, mai înainte ca soldaţii acestei târfe de împărătese să te găsească pe tine şi pe ai tăi, vor trebui să aibă de-a face cu mine.

Floris era fericit; felul de-a vorbi al Marinei îl încânta. Maximilienne zâmbi cu surâsul ei frumos, care câştiga toate inimile.

— Vă mulţumesc, doamnă, pentru tot ce aţi făcut pentru noi.

Şchioapa rămase pironită în loc; pentru prima dată în viaţa ei i se spunea – doamnă! Fiică a Ucrainei, ca şi prietenul nostru Feodor, Marina luptase în rândurile cazacilor, cot la cot cu bărbaţii. Fusese rănită la un picior în faţa Poltavei şi de atunci şchiopăta. Cu bruma de avere pe care o adunase, cumpărase cârciuma *Sabia de Argint*, de la porţile Petersburgului, unde domnea ca o stăpână. Băga spaima în soldaţii beţi, le cotonogea pe slujitoarele care o furau, înjura ca un soldăţoi şi trăgea zdravăn la măsea, dar toţi o iubeau căci Şchioapa era bună la suflet ca nimeni pe lume.

Floris şi Adrien îşi luaseră de la bun început rolul de cavaleri curtenitori. O urmau pas cu pas prin pivniţă, ca doi căţeluşi, spre furia Elisei, totdeauna geloasă pe micuţii ei. Şchioapa izbutise să-i strecoare pe fugari în cârciumă, printr-o uşă lăturalnică, fără ca beţivanii să bage de seamă. Apoi Romo se înapoiase la palatul lui din insula Vasilevski, de unde, printr-un om de încredere, trimitea răvaşe cu veşti bune.

În biserică nimeni nu observase vicleşugul. Serghei, fratele de lapte al lui Romo se întorsese teafăr la moşie. Romo fusese chemat la palat de către împărătească care spumega de furie, urlând porunci peste porunci pentru a-i găsi pe prizonieri. Menşikov tăcea, dar pansamentul pe care-l avea la cap şi înfăţişarea lui întunecată vorbeau de la sine. Singur Burlin fusese recunoscut

drept complice al fugarilor şi pe capul lui ca şi pe al Maximiliennei şi al lui Floris se pusese preţ. Dar patrulele trimise în toate direcţiile se întorceau mofluze.

Pentru fugari zilele se scurgeau încet. Inactivitatea îi apăsa. Îndeosebi Floris şi Adrien ar fi vrut să alerge pe afară, dar era prea primejdios. Romo nu se mai întorsese la cârciumă de teama de a nu fi urmărit, dar de departe continua să le pregătească fuga. Câtăva vreme sperase să-i poată totuşi îmbarca pe o navă, dar portul era încă păzit aşa că trebui să renunţe la această idee. Îi trimise deci Marinei Şchioapa provizii şi câteva sănii demontate pe care Feodor şi Burlin le înjghebară la loc. Fuga se organiza. Într-o noapte, Marina Şchioapa aduse un fierar finlandez.

— Iată-l pe Erik, dracul meu de văr, de el sunt sigură, spuse ea râzând.

Sosise vremea să li se scoată cătuşele, căci Maximilienne şi Floris aveau răni urâte la încheieturile mâinilor. Fierarul vru să înceapă cu Floris şi Adrien a căror frumuseţe şi tinereţe îi muiaseră sufletul. Dar copiii se împotriviră, demni.

— A, nu, noi suntem bărbaţi, începeţi cu femeile.

Cu o tristă mândrie, Maximilienne suspină.

— Floris, micul meu prinţ, Adrien, moştenitorul conţilor de Villeneuve... Doamne, nu sunt oare vinovată faţă de ei? Trebuie să-i duc în Franţa, dar oare vom ajunge vreodată la Mortefontaine? Petru, dragostea mea, pogoară din rai asupra noastră umbra ta cea mare şi ocroteşte-ne!

Pe o noapte fără lună, la treizeci de zile de la moartea ţarului, fugarii părăsiră Petersburgul însoţiţi de Romo.

— E o nebunie, Romo, îi spusese Maximilienne neliniştită, împărăteasa îţi va observa lipsa şi se va răzbuna.

— Maximilienne, n-am să te părăsesc decât atunci când fiii tăi şi tu însăţi vă veţi afla în siguranţă.

Romo alesese trei sănii siberiene, foarte iuţi, trase fiecare de câte patru cai. Prinţul mai făcuse rost de permise de liberă trecere întocmite de bătrânul popă care, pe lângă alte talente, îl mai avea şi pe acela de plastograf fără pereche. Permisele erau întocmite pe numele contelui Cercovski, al celor două fiice ale sale, al secretarului său Mihail Ivanov precum şi al slujitorilor. Floris şi Adrien fuseseră îmbrăcaţi cu rochiţe ca fetiţele, ceea ce îi jignise rău de tot. Degeaba le explicase Maximilienne că ea însăşi trebuia să se deghizeze în bărbat, cei doi băieţi erau furioşi. Fetiţe! Ce decădere l

Romo spera ca dispariţia lui să nu fie descoperită imediat, pentru ca împărătesei să-i fie trebuitoare câteva zile până să facă legătura între absenţa lui şi aceea a prizonierilor. Fiecare ceas câştigat conta.

Feodor, Grégoire şi Marina Şchioapa luară loc în prima sanie. În ultima clipă, Marina n-avusese inima să se despartă de Floris, pentru care făcuse o adevărată pasiune. Lăsase cârciuma pe seama vărului ei Erik, declarând Maximiliennei că profită de ocazie să mai vadă Ucraina. În sania a doua se găseau Romo, Maximilienne şi cei doi băieţi care continuau să fie îmbufnaţi. În

cea de-a treia, mânată de către Burlin, se aflau Elisa, Martine şi Blaisois. Romo ar fi preferat să ia patru sănii dar aceste echipaje siberiene trebuiau mânate cu mână de fier. Numai Romo, Feodor şi Burlin puteau s-o facă.

Era la sfârşitul lunii februarie şi se lăsase un frig năprasnic. În sănii domnea liniştea. Străbătură în goana mare cele treizeci de verste care despărţeau Petersburgul de Ţarskoe Selo. Maximilienne şi Romo întorceau într-una capul, temându-se să nu se trezească cu toate garnizoanele din Petersburg pe urmele lor. Dar pe cât se părea, se strecuraseră neobservaţi.

Ajunşi la intrarea în Ţarskoe Selo, Romo îl trimise pe Feodor în recunoaştere, în timp ce fugarii ascundeau săniile în pădure. Satul aparţinea lui Menşikov, care avea aici un Palat. În târguşorul aşezat pe o înălţime, totul părea liniştit. Castelul era închis; nu se zărea nici o lumină. La ieşirea din sat se găsea o casă sărăcăcioasă, aşezată ceva mai departe de drum. Feodor ciocăni de trei ori, uşa se deschise şi prin deschizătură se strecură un cap.

— Ucraina şi Romanov, şopti Feodor.

— Bine, intraţi.

— Mă întorc îndată, pregătiţi cai odihniţi.

Şi Feodor plecă în căutarea tovarăşilor săi. S-ar fi zis că regiunea fusese părăsită de soldaţii Ecaterinei şi fugarii răsuflară uşuraţi. Dacă popasurile aveau să fie peste tot aşa de bine pregătite, puteau străbate şi o sută de verste pe zi. La plecarea din han, Maximilienne voi să dea cincizeci de ruble omului drept răsplată, dar acesta refuză.

— Barinia, stăpânul meu e hatmanul Saratov şi-l ascult orbeşte. Îngăduiţi-mi numai să sărut mâna acestui copil pe care vrem cu toţii să-l salvăm.

Emoţionată, Maximilienne încuviinţă cu privirea şi omul căzu la picioarele lui Floris, care se miră foarte. Dar cum ştia să se poarte în toate ocaziile, îi întinse graţios omului mânuţa, nu înainte de a-i arunca lui Adrien o privire plină de vanitate. Începea să fie pătruns de sentimentul propriei importanţe căci înţelegea că îndeosebi pe el vroiau să-l salveze. Nu era o senzaţie neplăcută şi, de fapt, de la o bucată de vreme se distra de minune. Era mult mai palpitant decât la palatul Moika sau chiar cel de la Dubino. Atâta doar că-i lipsea Petruşka.

— Ce-am mai fi râs cu el, oftă Floris.

Dar de cum sui în sanie, adormi în braţele fratelui său.

Deasupra câmpiei se înălţa o dimineaţă palidă. Maximilienne se întoarse şi aruncă o privire spre palatul lui Menşikov care dispărea în zare. Imensa lui faţadă pretenţioasă era pe potriva proprietarului său. Maximilienne se înfiora şi Romo se aplecă spre ea.

— Nu, prietenă, nu te mai gândi niciodată la asta.

— Ai dreptate, Romo, nu mai trebuie să mă gândesc decât la viitor, de dragul fiilor mei.

Curând se lumină de-a binelea. Caii odihniţi păreau că mănâncă

pământul. Temperatura coborâse brusc, cu o repeziciune neaşteptată pentru acea regiune. Romo încercă să tragă mai bine coviltirul de piele care-i apăra. În ciuda hainelor lor din blană şi din piele de ren, atât do bune împotriva frigului, fugarii începură să dârdâie. Maximilienne era palidă. Romo simţi că i se strânge inima. Tânăra femeie şi copiii călătoriseră întotdeauna în berline confortabile.

Tremurând, Maximilienne îi spuse:

— Pentru prima dată, Romo, mi-e dat să simt un ger care se lasă atât de brusc.

— Asta îmi aminteşte de stepa siberiana, Maximilienne, unde simţi că-ţi îngheaţă sufletul.

Trupurile cailor erau acoperite de-o carapace de gheaţă. Le îngheţa spuma pe boturi. Păsările căzeau fulgerate în zbor. În depărtare, lupii urlau de foame şi turbare. Floris şi Adrien îşi înfundaseră şepcile de blană până la nas. Romo se aplecă să ia o ploscă cu vodcă pentru a le da să bea, dar o puse la loc; alcoolul îngheţase. Fiecare îşi ţinea picioarele chircite în cizme. Cuvintele păreau că li se opresc pe buzele crăpate care nu se mai puteau mişca. Maximilienne izbuti totuşi să rostească.

— Frigul ăsta o să ne întârzie.

— Dimpotrivă, Maximilienne, lacurile se vor întări atât cât să le putem trece, râurile vor îngheţa şi nu vom mai avea obstacole. Iarna e o prietenă a rusului şi iuţeala noastră poate că ne va salva. Dacă facem o sută de verste pe zi, vom avea destul avans ca să nu ne mai poată ajunge.

Spunând aceasta, Romo biciui caii care zbucniră înainte. Galopau ore în şir, fără să lase nenorocitelor dobitoace răgaz să răsufle. Când ajungeau la popasuri, bietele animale se prăbuşeau, unele se sfârşeau de oboseală. Fără milă, Romo sleia dobitoace şi oameni. La sfârşitul zilei se găseau la optzeci de verste de Nijni Novgorod. Fugarii se împleticeau de oboseală şi aveau pielea obrazului adânc crăpată de ger. Drumul devenea nesigur, pentru că, la un popas, un om de-al hatmanului îi vesti că văzuse nişte soldaţi ale căror intenţii nu le cunoştea. Hotărârâ să intre în Novgorod urmând albia îngheţată a râului Volkov. Apoi aveau să treacă peste lacul Ilmen. Astfel, puteau ocoli Novgorodul şi ajunge la popas fără a străbate oraşul. Se lăsa noaptea şi Maximilienne îi spuse lui Romo:

— Va trebui poate să ne oprim undeva pentru copii, uită-te la ei.

— Nu, Maximilienne, trebuie să punem cât mai multe verste între împărăteasă şi voi. Trebuie să continuăm.

Albia râului era tare ca piatra dar săniile înaintau mult mai încet, pentru că nu se mai vedea nimic. În sania unde se găseau Elisa, Martine şi Blaisois domnea disperarea. Elisa gemea.

— Oh! hotărât lucru, mai bine eram în flăcările iadului, da, Doamne Isuse, Marie, Iosife!

De multă vreme Blaisois şi Martine nu mai scoteau o vorbă. Iarna rusă îi

dăduse gata. Burlin suferea şi el, căci rana nu i se închisese de tot, dar fără să crâcnească, mâna caii înainte. Singuri Feodor şi Marina, aflaţi în prima sanie, nu păreau să simtă această înspăimântătoare scădere a temperaturii. Depanau amintirile din armată în graiul lor ucrainean, şi Feodor părea vrăjit de Marina. Nenorocitul de Grégoire se văita.

— O ţară unde alcoolul îngheaţă nu-i o ţară creştină!

Maximilienne, Floris şi Adrien îl uluiau pe Romo prin rezistenţa lor, demnă de nişte soldaţi căliţi. Încetişor, începură să cadă câţiva fulgi de zăpadă.

— O să fie mai puţin frig, Maximilienne, uite că ninge. Dar speranţa născută din cuvintele lui Romo fu de scurtă durată. În timp ce ningea tot mai tare, dinspre Finlanda începu să sufle un vânt năprasnic. Vârtejurile înspăimântau caii. Zăpada pătrundea peste tot, şfichiuind obrajii, arzând ochii. Deodată, Floris zări în depărtare, pe malurile râului, umbre care săreau unele după altele. Şopti.

— Priveşte, Adrien.

Dar viscolul îi împiedica să vadă.

Romo şi Maximilienne nu observaseră nimic. Floris aruncă o privire fratelui său şi, între două rafale, strigă:

— Romo, cred că suntem urmăriţi!

Romo privi atent.

— Ah, nu sunt decât lupii. Deocamdată nu sunt primejdioşi.

Şi Romo strigă celor două sănii arătând înspre ţărm.

— Aveţi grijă, lupii! Trebuie să-i întrecem!

Caii erau din ce în ce mai nervoşi. Şi ei simţiseră duşmanii de pe mal. Se cabrau de teamă. Romo făcu un semn lui Feodor şi Burlin şi toţi trei se dădură jos din sănii. Se aşezară în faţa celor doi cai din frunte şi le vorbiră pentru a-i linişti. Pe malul drept al Volkovului, umbrele neliniştitoare se înmulţeau şi păreau să se apropie. Romo se gândi că ar fi trebuit să găsească un adăpost pentru noapte dar regiunea era pustie. Caii nechezau, înspăimântaţi. Se înnoptase de-a binelea şi viscolul sufla cu furie înteţită. Din pricina vântului nu puteau să aprindă torţele care ar fi pus pe fugă sălbăticiunile. De pe ţărmul drept, ochi scânteietori îi pândeau pe fugari. Romo şi Feodor se priviră neliniştiţi. Crezuseră că sunt doar câteva fiare răzleţe dar lupii se strângeau cu sutele. Unii începură să urle şi alţii le răspunseră de pe malul celălalt. Romo se întoarse într-acolo; erau tot atât de numeroşi. Dacă nu se oprea viscolul, caii nu mai puteau înainta şi lupii aveau să se apropie cu încetul. Romo strigă celor din sănii.

— Înarmaţi-vă cu pumnalul într-o mână şi cu pistolul în cealaltă.

Sub scaunele săniilor se afla într-adevăr un veritabil arsenal. Floris şi Adrien făcură ce le spusese Romo. În sania a treia, Elisa înşfacă un pistol şi începu să ţintească în toate direcţiile, în timp ce Blaisois şi Martine holbau ochii speriaţi şi clănţăneau din dinţi. Urletele deveneau din ce în ce mai puternice,

acoperind câteodată chiar şi mugetul vijeliei. Romo, Feodor şi Burlin de-abia mai izbuteau să-i facă pe bieţii cai înspăimântaţi să înainteze. Încetul cu încetul haitele de fiare se apropiau; cele mai curajoase coborâseră de pe maluri şi înaintau pe gheaţă.

Romo strigă:

— Vom sacrifica un atelaj. Şchioapa să suie în prima sanie iar Grégoire în cea de-a doua.

Maximilienne îşi ascunse capul în mâini.

— Ce grozăvie! Bieţii cai!

Marina şi Grégoire părăsiră sania, cărând tot ce se găsea acolo, arme şi provizii, şi ocupară locurile ce le fuseseră fixate.

— Prinţule! strigă Şchioapa, am un drac de văr care are o izbă la vreo opt verste de-aici. Dacă am putea ajunge până acolo, suntem salvaţi.

Romo urlă.

— Ar trebui să înceteze viscolul şi caii să poată merge în galop. Lupii se tot apropie şi noi nu înaintăm deloc. Ne ajung din urmă.

Într-adevăr, lupii se apropiau. Furtuna părea să se înteţească. Burlin şi Feodor ţineau caii săniei unde se găseau Martine şi Blaisois. Romo, singur, avea grijă de cealaltă. Deodată, în depărtare, se auzi nechezatul de spaimă ai cailor de la sania părăsită. Lupii îi atacau, uitând pentru o clipă de celelalte două sănii. Floris îşi astupă urechile ca să nu mai audă urletele înfiorătoare ale fiarelor flămânde care se aruncau asupra bietelor dobitoace. Lacrimi care îngheţau de îndată se prelingeau din ochii copilului. Luă mâna fratelui său şi-i spuse încet.

— Mi-e frică, Adrien.

Adrien îşi strânse frăţiorul la piept dar tremura şi el şi nu numai de frig. Romo, Maximilienne şi ceilalţi împietriseră, cuprinşi şi ei de spaima cumplită, ancestrală, faţă de acest groaznic duşman.

Romo strigă:

— Luaţi seama, în curând va trebui să ne luptăm!

Dar se gândea deznădăjduit:

— Să ne luptăm? la ce bun? Sunt prea numeroşi. Ce grozăvie! O să murim aici cu toţii, sfâşiaţi de lupi.

Feodor îşi ridică spre cer obrazul brăzdat de cicatrice şi strigă.

— Şi Dumnezeu ne părăseşte.

Atunci Floris şopti încet.

— Petruşka, vino în ajutorul nostru!

Capitolul XIX

Deodată, fulgerător, un mascul mai flămând decât ceilalţi, atacă. Maximilienne, Floris şi Adrien, întorcând capul văzură primejdia şi îşi descărcară

pistoalele asupra lupului care o luă la fugă cu un urlet. Acesta fu semnalul de pornire a măcelului. Celelalte fiare, înnebunite de mirosul sângelui, se repeziră asupra călătorilor. În picioare dinaintea cailor, Romo, Burlin şi Feodor îi alungau pe agresori încercând să apere atelajul lor fără de care, după ce se potolea viscolul, ar fi fost pierduţi. Dobitoacele nechezau şi de spaimă, se ridicau în două picioare. Cei trei bărbaţi împlântau cu o mână pumnalele în blănurile cenuşii care treceau pe lângă ei, iar cu cealaltă descărcau focuri de armă sfărâmând fălcile animalelor sau zburându-le creierii. Romo şi Feodor îşi regăsiseră sângele rece de cum începuse lupta. Cu obrazul lui scrijelit, mânjit acum de sângele fiarelor, Feodor era înspăimântător la vedere. Aruncase pistolul ca să tragă sabia pe care o rotea şuierând prin aer, spintecând în două capetele lupilor.

— Oare cât timp o să putem rezista? se întreba Romo măcelărind şi el cu o putere de uriaş.

Floris şi Adrien, cu obişnuita lor dibăcie, ocheau fără greş de fiecare dată. Rând pe rând, încărcau pistoalele celui care trăgea. Lui Floris nu-i mai era frică. Deodată, o lupoaică, înnebunită de moartea puilor ei, se agăţă în trecere de braţul lui Adrien, încercând să-l tragă afară din sanie, ca să-l poată hăpăi în linişte pe gheaţă. Floris auzi ţipătul fratelui său şi văzând groaznica primejdie care-l ameninţa, aruncă pistolul care nu mai avea pulbere şi, fără să mai stea pe gânduri, îşi înfipse pumnalul în pântecul jivinei. Aceasta scoase un urlet şi se prăbuşi. Dintr-odată sălbăticiunile se năpustiră asupra ei, împărţindu-şi hoitul cald încă. Adrien sângera. Maximilienne, care la ţipătul copilului se întorsese spre el, împuşcă patru fiare cenuşii care îl atacau pe Floris, apoi, într-o clipă de răgaz, hohotind de plâns, legă braţul lui Adrien cu o eşarfă. Acum fugarii erau ameninţaţi de un alt pericol: puţina pulbere pe care o mai aveau se umezise de la zăpadă. Nu se mai puteau apăra decât cu pumnalele. Cine ar fi recunoscut în acest tânăr mânjit din cap până în picioare de sânge pe aceea care, cu numai o lună în urmă, trecea drept regina Petersburgului!

Marina Şchioapa scotea nişte strigăte care numai ele aproape că erau de ajuns pentru a speria fiarele. Ţinea câte un pumnal în fiecare mână şi uneori le înfigea deodată în trupurile fremătânde ale fiarelor.

În cea de-a doua sanie, Grégoire găsise un bici de care se slujea ca de-o bâtă. În faţa pericolului, Blaisois şi Martine uitaseră de văicăreli şi se apărau ca şi ceilalţi, mai întâi cu pistolul, apoi cu pumnalul; instinctul de conservare făcea minuni.

Cât despre Elisa, blestema sălbăticiunile trăgând focuri de pistol care cel mai adesea nu-şi atingeau ţinta, dar erau de ajuns pentru a-i speria pe asediatori. De altfel, curând şi ea se văzuse nevoită să renunţe la pistol, pentru a se sluji de pumnal.

Numărul lupilor părea să sporească şi atacurile lor deveneau din ce în ce mai violente. Simţeau de bună seamă că oboseala începea să pună stăpânire pe

fugari. Deodată, un lup se repezi la atelajul apărat de Romo. Muşcat în coaste, calul se cabra de durere şi îi lovi cu copitele pe ceilalţi cai care se cabrară la rândul lor. Mai înainte ca Romo să poată face o mişcare, zbătându-se, caii răsturnară sania. Fără veste, Maximilienne, Marina şi cei doi băieţi se treziră aruncaţi pe gheaţă. Într-o clipă, fură înconjuraţi de lupi. O fiară uriaşă, cu blana aproape albă, se aruncă asupra lui Floris cu gâtlejul căscat. Era gata să-l înşface şi să-l târască după ea. Văzând primejdia care-i ameninţa pe fratele său, Adrien apucă o banchetă din sanie ca să-l lovească cu ea pe lupul cel alb care-şi înfipsese colţii în hainele lui Floris. Ochii jivinei străluceau în noapte ca doi cărbuni aprinşi. Dar în rândurile sălbăticiunilor se produse o schimbare neaşteptată, la început o şovăială păru că pune stăpânire pe ele, apoi, fără zgomot, se îndepărtară, pierzându-se în noapte.

Lupul cel mare şi alb se întoarse în loc, ţinându-l încă pe Floris în gură; Adrien simţi această şovăire şi nu scăpă prilejul ca să-l izbească în cap cu toată puterea. Speriat, lupul îi dădu drumul lui Floris şi o tuli ultimul. Fugarii se priveau năuci, uluiţi de această minune, când îşi dădură seama că se aflau în bătaia unei lumini. În timpul luptei nici măcar nu observaseră că furtuna încetase şi că în faţa lor se aflau trei oameni purtând torţe. Prin simpla lor prezenţă, puseseră pe fugă haita de lupi, căci aceste jivine nu atacă niciodată ziua şi fug la cea mai mică lumină. Romo şi Feodor se apropiară cu neîncredere de sania salvatorilor. Nu se vestea oare o nouă primejdie? Atunci însă se auzi strigătul Marinei.

— Ei, pot să spun că de data asta ai căzut la ţanc, polonezule!

Şi Şchioapa adăugă liniştit:

— E vărul meu.

Polonezul era un om pe cât de puţin înalt pe atât de gras. Îl întovărăşeau cei doi fii ai săi, care erau pe atât de înalţi pe cât de scund era tatăl lor. Marina Şchioapa îşi strânse vărul la piept. Romo întrerupse această efuziune mulţumind polonezului pentru că îi salvase de la o moarte cumplită. Apoi adăugă, îngrijorat.

— Cine v-a dat ideea să veniţi până aici, în plină furtună?

— Ei, pe simţul Stanislav, strigă polonezul, stau la trei verste de aici, am auzit focuri de armă şi urletul lupilor. M-am gândit că nişte călători sunt la ananghie şi am aşteptat să înceteze viscolul, căci pe aici viscolele sunt năprasnice, dar nu ţin mult.

— Atunci, spuse Romo, poate nu sunteţi singurii care ne-aţi auzit?

— Nu vă faceţi griji, spuse polonezul care înţelegea totul repede, cale de treizeci de verste jur împrejur, nu-i decât izba mea. Veniţi la mine.

Abia atunci făcură socoteala pierderilor. Din doisprezece cai nu mai aveau decât patru. Fugarii sângerau căci fuseseră cu toţii muşcaţi de lupi. Se suiră în cele două sănii, înhămând câte doi cai la fiecare. Băieţii polonezului urmau să vină a doua zi dis-de-dimineaţă, ca să ia cea de-a treia sanie care avusese mult de suferit. Fără o vorbă, mica ceată străbătu drumul până la izbă. Bărbatul îşi

pofti musafiri să intre în căsuţa acoperită cu zăpadă. Tremurau cu toţii, de frig, de foame, de durere, dar Maximilienne palidă şi mânjită de sânge înainta pe neaşteptate spre polonez, ţinându-şi cei doi fii pe după umeri.

— Domnule, trebuie să ştiţi că suntem nişte surghiuniţi; pentru dumneavoastră e primejdios să ne adăpostiţi.

Marina Şchioapa izbucni:

— Ei! barinia, dracul ăsta împieliţat o să ne găzduiască ori îi trag un picior în c...

Floris îşi spuse că Marina ştia cum să le vorbească bărbaţilor. Omul cel mărunt se înclină în faţa Maximiliennei.

— Deşi sunteţi înveşmântată ca un tânăr senior, nu e nevoie să ştiu nimic, nobilă doamnă. De vreme ce veniţi cu Marina Şchioapa, locuinţa mea vă aparţine.

Maximilienne nu se putu împiedica să surâdă; lumea se răsturnase cu susul în jos. Înalta doamnă de la curte, prinţul şi micii seniori erau salvaţi datorită relaţiilor unei cârciumărese care hălăduise pe toate câmpurile de luptă ale Europei. „E bine aşa”, gândi Maximilienne, şi se întoarse spre fiii săi.

— Să nu uitaţi niciodată, copii, ceea ce datoraţi acestor suflete nobile care îşi riscă viaţa pentru a vă salva. Şi să nu uitaţi niciodată că Petruşka al nostru era un om ca ei, mare prin mărinimia, curajul şi nobleţea inimii.

După ce îşi îngrijiră rănile şi înghiţiră pe nerăsuflate un borş aburind pregătit de polonez, fugarii adormiră îngrămădiţi unul peste altul, în unica încăpere a izbei.

Nu putură să plece decât dimineaţa târziu. Trebuiseră să repare a treia sanie şi polonezul nu găsise decât alţi doi cai. Romo bombănea în sinea lui căci întârzierea sporea riscurile. Trebuiau să ajungă la popasul de la Novgorod înainte ca soldaţii să fi dat alarma. Numai astfel puteau avea din nou patru cai odihniţi pentru atelaj. Despărţirea dintre Şchioapă şi polonez fu emoţionantă şi Floris îi spuse fratelui său.

— Vezi tu, Adrien, Marina îl iubeşte pe vărul ei la fel de mult pe cât ne iubim noi doi.

Romo zâmbi fără să vrea, pentru că avea unele îndoieli asupra legăturilor de rudenie dintre Marina şi aşa-zişii ei veri. Oarecare zgomote auzite în timpul nopţii îl îndreptăţeau să-şi spună că Şchioapa mergea cam departe cu dragostea de familie. Floris şi Adrien se aruncară râzând de gâtul polonezului; era felul lor spontan de a mulţumi.

Romo îşi spuse: „Ce farmec învăluitor au toţi trei ca să inspire atâta devotament oamenilor!”

Bravul Romo uita că el însuşi îşi risca viaţa, titlul şi proprietăţile pentru a salva aceste trei fiinţe.

Cu toată întârzierea, fugarii străbătură în timpul zilei cele şaptezeci de verste care-i despărţeau de Novgorod. Nu ieşiseră în drumul mare, ci continuau

să lunece pe fluviul îngheţat. Vremea se înseninase dar temperatura nu urca şi frigul cumplit chinuia crunt oameni şi dobitoace. Erau nevoiţi să se oprească din cincisprezece în cincisprezece verste ca să lase bieţii cai să răsufle. Spre sfârşitul zilei, fugarii zăriră pe malul stâng al lacului Ilmen, pe gheaţa căruia se aflau acum, zidurile de apărare din cărămidă roşie ale Novgorodului. Din depărtare, Turnul Alb părea că se uită la ei, atât de minusculi pe lacul îngheţat. Trecând de oraş, voiră să urce pe unul din maluri, dar trebuiră să coboare din sănii pentru a ajuta caii să suie pieptiş coastele abrupte. Împingând la sanie, Maximilienne îşi privea fiii care nu păreau defel obosiţi.

— Sunt neobişnuit de puternici pentru nişte copii de vârsta lor; s-ar spune că Petru i-a călit la Dubino de parcă bănuia cele ce se vor întâmpla.

Noaptea se lăsa asupra Novgorodului şi fugarii se găseau iar pe drum dar nu se îndepărtaseră îndeajuns de oraş; o patrulă de la poarta Sfântului Nicolae îi zări. Romo strigă înspre celelalte două sănii.

— E cu neputinţă să fugim, caii sunt prea osteniţi. Faceţi cale întoarsă şi lăsaţi-mă pe mine să vorbesc.

Romo îşi îndreptă atelajul către paznicii care se pregăteau să se arunce în şaua cailor ca să urmărească cele trei sănii suspecte.

Poate că fugarii fuseseră semnalaţi, dar tot atât de bine se putea ca la intrarea şi ieşirea din Novgorod, care după Sankt-Petersburg era unul din cele trei mari oraşe ale Rusiei, alături de Kiev şi Moscova, să existe un punct de vamă. Romo înjură în sinea lui şi se întoarse înspre Floris şi Adrien.

— Nu uitaţi că sunteţi fetiţe şi că vă cheamă Nataşa şi Sofia.

Floris se uită la Romo de sus.

— Ne ia cu adevărat drept nişte copilaşi.

Dar ridicând ochii spre mama sa o văzu atât de palidă, că şopti:

— Nu-ţi fie frică, mamuşca, suntem lângă tine.

Un sublocotenent se apropia de sănii.

Romo strigă.

— Nu ştiam, locotenente, că se încasează accizul la Novgorod. Familia mea şi cu mine mergem la Moscova.

Soldatul mârâi, luă permisul de liberă trecere pe care i-l întindea Romo şi intră în căsuţa vămii ca să arate hârtiile căpitanului. Maximilienne simţea că inima-i bate să se spargă. Căpitanul veni să vorbească cu fugarii; era un bărbat rotofei cu obrazul îmbujorat.

— De unde veniţi? îl întrebă el pe Romo.

— Familia mea şi cu mine, căpitane, venim din Polonia, unde am nişte moşii şi mergem la sfânta Moscovă.

— Aţi ales un timp cam nepotrivit pentru a călători.

— Vezi, căpitane, soţia mea e foarte bolnavă şi i le duc pe cele două fiice ale noastre.

Căpitanul cel rotofei pipăia hârtiile fugarilor în toate felurile, întorcându-le

pe-o parte şi pe alta, dar bătrânul popă se întrecuse pe sine: permisele de liberă trecere păreau, mai adevărate decât cele adevărate. Romo îl privea pe căpitan cu un zâmbet larg, deschis. Acesta se apropie de Floris şi de Adrien.

— Cum te cheamă? îl întrebă el pe Floris.

— Eu sunt Nataşa şi ea e sora mea Sofia.

— Şi de ce vă duceţi la Moscova?

Romo şi Maximilienne tresăriră. Era limpede, căpitanul avea o bănuială şi-i întreba pe copii ca să vadă dacă se fâstâcesc şi se încurcă. Soarta fugarilor atârna de răspunsurile lui Floris şi-ale lui Adrien. Îngrijorat, Romo îl întrerupse:

— Dar v-am spus, căpitane, mergem la Moscova pentru...

— Destul, vreau să le aud pe fetiţele astea.

Era semn rău; un simplu căpitan n-ar fi îndrăznit niciodată să vorbească aşa unui conte Cercovski aflat în călătorie, dacă n-ar fi crezut că are de-a face cu nişte prizonieri evadaţi.

Floris era încântat. Adresă cel mai frumos surâs căpitanului şi-i răspunse cu un aer dezgheţat de fetiţă cuminte.

— Tăticul nostru v-a spus, domnule căpitan, ne ducem la Moscova la mămica noastră care este rău bolnavă. Sora mea şi cu mine suntem tare nefericite şi am vrea să ajungem cât mai repede.

Căpitanul se întoarse spre Adrien şi-i spuse arătând-o pe Maximilienne.

— Cine este tânărul acela?

Foarte liniştit, Adrien se uită la mama lui şi spuse:

— Dar e secretarul tatii, Mihail Ivanov; e foarte cumsecade.

Căpitanul cel rotofei chibzui adânc. Se vede treaba că nu prea era obişnuit s-o facă, pentru că de efort, obrazul îi deveni purpuriu. Înălţă braţul şi din corpul de gardă ieşiră mai mulţi soldaţi. Maximilienne îşi duse mâinile la inimă şi-l privi pe Romo. „S-a zis cu noi”, îşi spuse ea. Romo chibzuia. să se lupte? ar fi putut, desigur; dar garnizoana din Novgorod număra sute de soldaţi. Să fugă? Puteau să încerce, dar ar fi fost repede ajunşi din urmă. Soldaţii se adunaseră în jurul şefului lor şi căpitanul le ordonă.

— Adunătură de nătărăi, luaţi de căpăstru calul înaintaş şi întoarceţi săniile înălţimii sale contele Cercovski în direcţia Moscovei.

Romo era prea uluit ca să mai răspundă ceva. Căpitanul luă tăcerea lui drept nemulţumire.

— Rog pe înălţimea voastră să-i ierte pe bădăranii ăştia, spuse el arătând înspre bieţii soldaţi care nu înţelegeau nimic. Trebuie să vă spun, domnule conte, că în urmă cu douăzeci de zile un sol ne-a dat de veste despre nişte prizonieri evadaţi, foarte primejdioşi, pe al căror cap s-a pus un preţ de zece mii de ruble, dar cum n-am mai aflat nimic de atunci, mă gândesc că i-or fi arestat la Petersburg.

— Căpitane, răspunse Romo cu un aer maiestuos, voi semnala împărătesei, când o voi vedea, devotamentul dumitale.

— O! domnule conte, veţi face asta? spuse căpitanul, împreunându-şi degetele groase ca nişte caltaboşi. Ţineţi seama că am ştiut de îndată cu cine am de-a face, căci pe mine nu mă duce nimeni.

Romo îl privi pe căpitan cu bunătate.

— Agerimea dumitale e deosebită, căpitane. Familia mea şi cu mine suntem mândri că Novgorodul e comandat de un om pe cât de priceput pe-atât de binevoitor.

Maximilienne îşi spuse. „Romo exagerează, dobitocul ăsta o să-şi dea seama că-şi bate joc de el”.

Dar căpitanul se umfla în pene. Se mai fandosi, spunând:

— Sper că aceste fermecătoare domnişoare nu vor fi supărate de interogatoriul meu.

„Domnişoarele” surâseră politicos căpitanului dar cu o umbră de dispreţ. Şi săniile se urniră din loc în timp ce căpitanul se înclina în faţa bunului conte Cercovski şi a suitei acestuia, pe care pe nedrept îl bănuise.

Înconjurat de oamenii săi, se întoarse la postul de gardă spunându-le soldaţilor:

— Luaţi aminte, adunătură de nătărăi. Aşa îţi croieşti drum în viaţă, ştiind să deosebeşti nobilii seniori de prizonierii evadaţi.

În sănii, fugarii dădură frâu liber bucuriei. Pentru prima dată se simţeau în largul lor. Elisa îşi împreună mâinile mulţumind cerului, iar Feodor clipea din singurul lui ochi.

— Ah! Sfinte Gheorghe! Boiernaşii noştri sunt nişte draci.

Maximilienne era mişcată şi mândră. Romo se uita la copii, gândind: „Câte n-or să mai facă ei dacă Dumnezeu şi Petru cel Mare or să-i ajute să scape cu viaţă”.

La popas, schimbară caii. Cerul era limpede, luna strălucea şi Romo hotărî că trebuiau să galopeze toată noaptea ca să ajungă la Tver. Astfel, până la Moscova, nu le mai rămâneau decât o sută şaptezeci de verste.

— Dar, Romo, întrebă Maximilienne, dacă o să fim iarăşi atacaţi da lupi?

— Nu în noaptea asta, barinia; polonezul mi-a spus că n-o să mai fie viscol. N-avem de ce ne teme, spuse Şchioapa.

Romo era îngrijorat.

— Trebuie să ne depărtăm, Maximilienne, căci dobitocul ăla de căpitan s-ar putea să primească chiar mâine un alt mesager de la Petersburg. Îşi va da seama că a fost tras pe sfoară şi va trimite toată garnizoana Novgorodului pe urmele noastre.

Oftând, fugarii se urcară în sănii; de-abia apucaseră să-şi potolească foamea şi să se încălzească niţel. Merseră ca vântul toată noaptea şi toată ziua următoare, fără incidente. Popasurile erau dispuse la fiecare treizeci sau patruzeci de verste şi înaintau într-o goană nebună.

În sănii, nefericiţii de călători nici nu-şi mai simţeau osteneala. Păturile de

blană le încălzeau prea puţin picioarele, pe jumătate îngheţate. În ciuda mănuşilor îmblănite, mâinile le erau acoperite de răni, fiindcă le plesnise pielea de frig.

În seara celei de-a doua zile zăriră Tverul. Fugarii se aflau pe podişul Valdai. Spre soare-apune se găseau izvoarele Volgăi. Aveau de ales între mai multe drumuri. Puteau să coboare pe fluviul îngheţat, dar Volga făcea în acel loc un cot uriaş şi ar fi fost nevoiţi să traverseze lacul Ovselug. Se lăsa întunericul, caii erau obosiţi. Romo se gândi la lupii care puteau să-i atace pe lac în timpul nopţii. Hotărâră să meargă până la popasul din Tver.

Romo dădu bice cailor şi cele trei sănii porniră spre oraş. Deodată, venind din dreapta lor, un corb singuratic le tăie calea. Feodor, Marina şi Burlin îşi făcură semnul crucii. În Ucraina, un corb singuratic care-ţi taie drumul vesteşte o nenorocire.

Romo le strigă:

— Sunteţi aşa de proşti să credeţi asemenea scorneli?

— O! înălţimea voastră, protestă Feodor, e semn rău.

— Corbul a trecut chiar pe deasupra mea, murmură posomorit Burlin, adăugând:

— Nu-i nimic de făcut. De ce ţi-e scris tot nu scapi.

Capitolul XX

Întâmplarea îi tulburase pe fugari. Maximilienne îşi strângea copiii la piept. În Tver totul părea liniştit. Locuitorii intraseră în casele lor la căldură. La poarta cetăţii nu se aflau nici soldaţi, nici pază. În loc să se bucure de această pace, fugarii se simţiră, dimpotrivă, cuprinşi de nelinişte. Floris se aplecă spre fratele lui şi-i şopti:

— Adrien, simt că suntem priviţi.

Romo auzi cuvintele copilului şi-i spuse:

— Ar fi trebuit să coborâm pe Volga; calmul acesta mă neliniştеşte.

Cele trei sănii străbătură oraşul care era alcătuit mai cu seamă din căsuţe de lemn. Ajunseră în sfârşit în faţa ultimei izbe pe dreapta, o cârciumă nenorocită cu firmă pretenţioasă. La soarele Tverului, Romo făcu un semn lui Burlin care sări din sanie şi bătu de trei ori în uşă, cum era semnalul. Un bărbat cu faţa ciupită de vărsat şi privirea piezişă deschise uşa. Burlin şopti.

— „Ucraina şi Romanov”.

Omul se înclină adânc şi le făcu semn să intre.

Cârciuma era pustie.

— Grăbeşte-te, Nina, să-i ajuţi pe nobilii călători, strigă omul.

Romo se apropie de el, neîncrezător. Felul lui slugarnic nu-i spunea nimic bun.

— Cum te cheamă?

— Araşev, cu voia dumneavoastră, preacinstite boier.

— Pregăteşte-ne cai, câte patru de fiecare sanie. O să mâncăm şi o să dormim câteva ceasuri la tine, apoi vom pleca din nou în toiul nopţii.

— Înălţimea voastră, totul e pregătit, spuse Araşev. Sunt un fost cazac, credincios hatmanului Saratov şi puteţi avea încredere în mine, adăugă omul cu un glas cât se poate da sincer.

Romo se căi de purtarea lui şi-şi spuse. „Ce prostii, devin nervos ca o muiere şi văd pretutindeni duşmani. E vina lui Burlin şi a lui Feodor cu semnele lor rele„.

Floris şi Adrien erau atât de obosiţi că adormiră pe loc fără să mai mănânce. Maximilienne îi privi o clipă cu duioşie, apoi se duse să soarbă o strachină de borş fierbinte împreună cu tovarăşii săi de drum. Izba lui Araşev era foarte mică şi călătorii, lungindu-se pe cuverturile de blană din sănii, adormiră pe pământ, strânşi unii într-alţii. Totul era liniştit şi mica ceată se odihnea de aproape două ceasuri când Floris se deşteptă de foame. Aruncă o privire fratelui său care dormea, şovăi şi hotărî în sfârşit că n-ave a nici un haz să mănânci de unul singur. Îl bătu pe umăr pe Adrien care deschise ochii tresărind:

— Mi-e foame, spuse Floris pur şi simplu.

Adrien oftă; îi era somn.

— Mi-e foame, repetă Floris nerăbdător.

Fără o vorbă, Adrien se sculă căci nu era în stare să-i refuze nimic lui Floris. Se îndreptară amândoi spre un colţ unde observaseră ca se păstrau proviziile. Încăperea nu era luminată decât de razele lunii, dar Floris vedea prin întuneric ca un pisoi. Se puseră să caute de-ale gurii.

Spre marea lui desfătare, Floris găsi nişte kulbaci, un fel de plăcintele făcute cu orez, carne tocată, varză roşie şi gălbenuş de ouă. La rândul lui, Adrien descoperi pe o poliţă un samovar în care mai era apă caldă precum şi o strachină plină cu pogace, prăjituri grozave din untură de oaie şi miere. Cei doi fraţi se aşezară pe pământ şi începură ospăţul. Acum Adrien era bucuros că Floris îl trezise. Benchetuiau în tăcere. Deodată, de afară le veniră la ureche nişte şoapte:

— Sforăie toţi din pricina fierturii pe care am pus-o în borş; acum e timpul, rostea un glas sinistru de bărbat pe care-l recunoscură ca fiind al lui Araşev.

— Nu te temi? răspunse o femeie.

Dacă află hatmanul, ne ucide.

— Eşti o proastă, muiere, ne dau zece mii de ruble răsplată. Taci, uite-l pe locotenent.

Floris şi Adrien auziră atunci un al treilea glas.

— Sunteţi siguri că dorm?

— Ba bine că nu, domnule locotenent.

— Minunat, o să-i luăm prin surprindere, fără luptă, şi o să-i ucidem în somn; n-o să-i lăsăm în viaţă decât pe femeie şi pe copil.

— Şi, domnule locotenent, adăugă Araşev, pentru răsplată...

— Fii liniştit, ai s-o capeţi când vor fi prinşi. Ai făcut bine că i-ai denunţat şi vei primi banii ce ţi se cuvin.

Floris şi Adrien nu mai ascultară restul. Cu paşi de lup se strecurară înapoi în cameră, păşind peste trupurile celor ce dormeau şi, apropiindu-se de Romo, îl zgâlţâiră. Maximilienne visa că galopa pe o câmpie alături de Petru, când deodată un corb le tăie drumul şi Petru îi strigă.

— Ai grijă de Floris, ai grijă de Floris!

Maximilienne deschise ochii. Romo o scutura de umăr. Toţi fugarii erau în picioare, buimaci, şi Romo le şoptea.

— Luaţi-vă armele, va trebui să ne luptăm, suntem trădaţi...

Fără o vorbă, înţelegând primejdia, luară armele pe care avuseseră prevederea să le păstreze cu ei şi se aşezaseră la pândă îndărătul uşilor şi ferestrelor izbei. Aşteptarea devenea de neîndurat. Deodată uşa se deschise încet şi Araşev se ivi urmat de trei soldaţi. Era întuneric beznă dar fugarii îi ghiceau pe atacanţii lor în timp ce aceştia nu bănuiau nimic, crezându-i adormiţi. Romo spera să-i poată lua prin surprindere. Nu se puteau apăra decât cu pumnalul. Araşev închise uşa în urma soldaţilor. Repede ca fulgerul, Romo înfipse pumnalul în inima unuia dintre ei, în timp ce Feodor îl gâtuia pe altul şi Burlin îl răpea pe trădătorul Araşev. Singur Grégoire, căruia îi era scârbă să se slujească de pumnal, îşi strânse adversara! de gât. Înainte ca Romo să apuce să-i dea lovitura de graţie, soldatul se smulse din mâinile lui şi fugi spre uşă strigând.

— La arme!

Romo şi Maximilienne speraseră să fugă pe o uşă dosnică, dar la strigătele camaradului lor, soldaţii încercuiră izba.

Romo urlă:

— Adăpostiţi-vă îndărătul ferestrelor, lăsaţi-i să se apropie şi nu trageţi decât la sigur, nu ştim câţi sunt!

Izba avea patru ferestre mici. Romo se aşează la una din ele împreună cu Maximilienne. Burlin şi Grégoire la o alta. Marina Şchioapa şi Feodor răsturnară masa grea, împingând-o înaintea uşii pe care o lăsară deschisă, ca să poată trage în voie. Blaisois şi Martine se postară la pândă la a treia fereastră, Floris şi Adrien la a patra. Maximilienne vru să-i urmeze, dar Romo o împiedică.

— Lasă-i, Maximilienne, vor trage mai bine dacă nu eşti acolo. Şi avem nevoie de ei, adăugă el sumbru.

În rândurile soldaţilor care se ascunseseră îndărătul copacilor dimprejurul izbei, domnea o oarecare şovăială. Aşteptau ordine care nu aveau cum să vină: locotenentul lor fusese ucis în izbă prin grija lui Feodor. Romo îşi recapătă speranţa; lipsiţi de căpetenie, aveau să-i poată înfrânge.

În acea clipă, din depărtare se auzi tropot de cai. Galopul se apropia şi, încremeniţi, fugarii recunoscură garnizoana din Novgorod. La trei ceasuri după plecarea lor, căpitanul cel pântecos primise un mesager. Înţelegând că fusese dus de nas, se aruncase de îndată în urmărirea prizonierilor cu o sută de călăreţi.

— Sunt foarte numeroşi, şopti Maximilienne, şi suntem doar zece dintre care doi copii...

Romo oftă. De astă-dată erau cu adevărat pierduţi, dar cel puţin aveau să moară cu armele în mână.

Maximilienne se aplecă spre Romo.

— Jură-mi, prietene, că nu ne vei lăsa să fim prinşi de vii, fiii mei şi cu mine.

— Maximilienne, spuse Romo înfiorându-se.

— Jură, frate, jură că ne vei ucide ca să nu laşi să fim duşi de aici.

Romo se uită la Floris. Pentru asta îi încredinţase Petru cel Mare fiinţele iubite? Romo plecă fruntea.

— Îţi jur, Maximilienne, sora mea, nu veţi cădea de vii în mâinile lor.

Ca şi cum ar fi pus punct cuvintelor lui, se auzi un foc de muschetă, Maximilienne abia avu vreme să se pună la adăpost, că şi începu schimbul de focuri.

Căpitanul burtos din Novgorod descălecase şi-şi orânduia oamenii în jurul izbei. Lupta era îndârjită. Fugarii luptau cu curajul disperării. Deodată se auzi un strigăt. Burlin primise o descărcătură de muschetă drept în piept. Maximilienne îşi părăsi postul şi se repezi spre el, încercând să-i dea ajutor. Burlin suferea îngrozitor; pe buze îi apăru puţină spumă roşie. Se prăbuşi într-o baltă de sânge alături de cei doi soldaţi ucişi şi de trădătorul Araşev, care gemea de durere. Maximilienne înţelese că nefericitul de Burlin avea să moară. Izbucni într-un hohot de plâns.

— Iartă-mă, iartă-mă, bravul meu Burlin, din pricina noastră, ca să ne salvezi, îţi pierzi viaţa.

Burlin încercă să se ridice şi murmură:

— Nu, barinia... soarta e de vină... nimeni nu se poate împotrivi sorţii.

— Dragul meu Burlin, vreau să trăieşti sau să murim cu toţii împreună.

— Veţi trăi, barinia, împreună cu domnişorii... ascultaţi, în depărtare... sosesc... sosesc ca să vă salveze.

Şi bietul căpitan Burlin se prăbuşi mort.

Maximilienne înălţă capul, rătăcită, şi-şi văzu fiii care trăgeau ca nişte adevăraţi bărbaţi. Se gândi. „Vieţile noastre nu merită sacrificiul altora”.

Situaţia fugarilor era critică. Simţindu-i mai slabi pe partea lui Blaisois şi a Martinei, soldaţii se apropiaseră de fereastra acestora. Burlin murise. Marina Şchioapa era rănită la braţul drept şi se mărginea acum să încarce pistolul lui Feodor. Maximilienne îi luă locul şi începu să ţintească cu mânie în soldaţi. Dar

cei care cădeau erau înlocuiţi de îndată de camarazii lor. Asediatorii se găseau la numai cincizeci de picioare de izbă. Floris şi Adrien nu greşeau nici o lovitură. Un soldat care se apropiase târâş de izbă se ridică deodată în faţa ferestrei unde se găseau cei doi fraţi. Adrien n-avu vreme decât să-l vadă cum îşi îndrepta pistolul încă fumegând asupra lui Floris şi trase, salvându-şi fratele. Floris îi aruncă o scurtă privire de recunoştinţă şi de mândrie. Unul lângă celălalt se simţeau de neînvins.

Căpitanul cel gras din Novgorod, furios să-şi vadă oamenii decimaţi cu aşa puţin folos, porunci să se aducă un car încărcat cu paie, îi dădură foc şi, adăpostindu-se după el, soldaţii îl împinseră în direcţia izbei. Romo înţelese primejdia.

— Vor să ne silească să ieşim, dând foc casei. Luaţi păturile şi să încercăm să stingem flăcările.

Soldaţii făcură vânt căruţei spre izbă, pe partea lui Floris şi-a lui Adrien. De îndată paiele începură să trosnească.

Romo strigă.

— Plecaţi de la fereastra voastră, veniţi să trageţi de aici! Blaisois, Martine, Elisa, încercaţi să stingeţi focul.

Tot strigând ordine, Romo întâlni privirea Maximiliennei şi i se strânse inima. Erau pierduţi iar Maximilienne ştia asta. Continuau să tragă, împiedicând înaintarea adversarilor, dar focul se întindea tot mai repede, aţâţat de răşina de pe lemnul izbei. Elisa avea arsuri pe obraz. Blaisois şi Martine izbutiseră să găsească câteva găleţi cu apă pe care le aruncaseră peste flăcări, dar asta nu putea decât să întârzie clipa fatală când urmau să-şi părăsească refugiul. Romo scrâşni din dinţi, hotărât să se apere până la capăt. Făgăduiala pe care i-o smulsese Maximilienne îl chinuia. Deodată se formă un vârtej. Acoperişul luase foc şi jarul incandescent cădea peste fugari. Curând fumul îi înecă, făcându-i să tuşească şi pârlindu-le ochii. Maximilienne era încă la fereastră, unde i se alăturaseră Floris şi Adrien. Ţipă:

— Suntem pierduţi, Romo, gândeşte-te la făgăduială!

Asediatorii se apropiau de casa în flăcări. Trădătorul Araşev se zvârcolea pe jos, urlând.

— Nu mă lăsaţi să ard. Salvaţi-mă...

Romo se întoarse.

— Ticălos nenorocit, ce n-aş da să pieri în flăcări. Ai simţi gustul iadului care te aşteaptă!

Căpitanul cel gras din Novgorod urla către soldaţii săi:

— Lăsaţi-i să iasă, îi vreau vii.

În izbă domnea panica. Femeile îşi puseseră pe cap poalele rochiilor ca să se apere de flăcări. Întunecat la chip, Romo îşi încarcă pistolul şi se apropie de Maximilienne. Floris şi Adrien îl priveau fără să înţeleagă. Romo izbucni în plâns.

— Iertare... iertare... n-am ştiut să vă apăr.

Cu un răcnet de disperare, Feodor ieşise afară şi-i respingea de unul singur pe atacanţi, cu sabia. Maximilienne îşi strânse copiii la piept, şoptindu-le.

— Ne-a sosit ceasul. Să ne rugăm, dragii mei...

Îngenunche şi-şi plecă fruntea, gata să primească moartea. Plângând, Romo ridică mâna şi armă pistolul. Se pregătea să apese pe trăgaci când afară răsună un strigăt de luptă:

— Aï... Aï... Aï... Alla Verdi!

Ceea ce însemna: „Domnul a dat!”

O galopadă de apocalips acoperi zgomotul incendiului. Binecunoscute trâmbiţe sunau atacul. Romo coborî braţul şi fugi afară urlând ca un nebun, urmat de Marina Şchioapa care recunoscuse fiorosul strigăt *alla verdi*. Maximilienne părea lovită de paralizie. Văzând că grinzile aprinse încep să cadă, Floris şi Adrien se repeziră la mama lor şi o traseră afară din izbă. Grégoire o târa pe Elisa în timp ce Blaisois o ducea în braţe pe Martine, pe jumătate asfixiată. O luară la fugă cu toţii, uitând de pericolul care-i aştepta. Trădătorul Araşev izbuti şi el să se târască afară. De-abia ieşi din izbă, când aceasta se prăbuşi cu un vuiet asurzitor.

Afară bătălia era în toi. Asediatorii erau la rândul lor încercuiţi. Oamenii căpitanului din Novgorod încercau să fugă. Feodor îşi puse căciula în vârful săbiei şi răspunse la strigatul de luptă care răsuna. Călăreţi înarmaţi cu lăncii lungi treceau în goana calului, urmărindu-i pe soldaţii împărătesei. Căpitanul cel gras încalecă şi o luă la sănătoasa.

Romo îl ridică pe Floris în aer, râzând.

— Cazacii, strigă el, am fost salvaţi datorită ţie!

Floris simţi mirosul prafului de puşcă şi înţelese că se apropia victoria.

Adrien răcni către mama sa:

— Suntem salvaţi... mamuşca, salvaţi! Cazacii! Cazacii!

Maximilienne îşi spuse:

— Au înnebunit cu toţii.

Nu înţelegea ce se petrece. Un bărbat călare se opri în faţa ei, descălecă şi se înclină zâmbind.

— Te salut, Surâs-de-Vară.

Capitolul XXI

Li Kang Yuin, căci el era, stătea foarte liniştit în faţa Maximiliennei, de parcă ar fi plecat în ajun. Floris şi Adrien i se aruncară de gât. Feodor şi camarazii săi îl înconjurară cu aclamaţii, pe care Li Kang le primi cu un surâs modest. O trupă de călăreţi se apropia.

Pe câmpul de luptă, bine curăţat, se ivi hatmanul Saratov. Descăleca majestuos, fără să se uite la nimeni, se îndreptă spre Floris şi-i spuse:

— Ştii cine sânt eu?

— Da, răspunse Floris, sunteţi naşul meu, hatmanul Saratov, şi eram încredinţat că veţi veni să ne salvaţi.

Temutul hatman se plecă şi-şi puse mâna pe buclele negre ale copilului.

— Te-am recunoscut de îndată, Floris. Meriţi să fii finul Ucrainei.

De-abia atunci hatmanul catadicsi să se întoarcă spre Romo.

— Prinţe, de acum înainte sunt prietenul tău pe viaţă, pentru că i-ai salvat.

Romo se înclină, mişcat. Ştia că hatmanul nu-şi dăruise cu uşurinţă prietenia.

— Nobilă doamnă, spuse hatmanul întorcându-se spre Maximilienne, vă aflaţi sub oblăduirea mea. În zori piteam spre Ucraina.

Li Kang Yuin părăsise Petersburgul pe când ţarul era pe moarte. Izbutise astfel să treacă înaintea mesagerilor împărătesei. Galopând zi şi noapte, aproape fără să doarmă şi să mănânce, neobositul călăreţ ajunsese după optsprezece zile în tabăra hatmanului, care se găsea la aproape două mii de verste de Petersburg. Trebuiseră să-l coboare de pe cal şi să-l poarte pe braţe până în faţa hatmanului căci nu-l mai ţineau picioarele. Aflând de primejdia care-l ameninţa pe finul său, hatmanul se făcuse foc şi pară. Jurase să-l apere pe fiul prietenului său Petru cel Mare şi pentru generalul cazacilor făgăduielile erau sfinte. Pornise de îndată la drum în fruntea a cinci sute de cazaci călări. Luaseră cai mărunţi de stepă, care, ca şi călăreţii lor, erau în stare să galopeze ceasuri la rând, să îndure frigul şi să stea flămânzi mai multe zile în şir.

Grosul trupelor hatmanului primise ordin să părăsească Ucraina şi să se îndrepte spre Moscova în marş forţat. Mujicii îi priveau pe aceşti călăreţi ai Apocalipsului care le străbăteau satele iar femeile îşi făceau somnul crucii la trecerea lor, căci cazacul trezea dintotdeauna frică şi respect. Hatmanul voia să se înfăţişeze la curte pentru ca, ameninţând-o pe ţarină cu răzvrătirea Ucrainei şi a regiunii Donului, s-o silească să-i elibereze pe prizonieri.

De zile întregi în fruntea celor cinci sute de oameni ai săi, hatmanul galopa spre Petersburg când, ajuns în împrejurimile Tverului, auzise focuri de muschetă şi zărise pojarul unui incendiu. Hatmanul ştia că unul din oamenii lui ţinea un popas pe-acolo şi poruncise cazacilor săi să pornească la atac pentru a-l salva. Dăduseră pinteni dobitoacelor lor istovite şi apariţia acestor diavoli care urlau cu lăncile în poziţie de atac, semănase groaza printre soldaţii împărătesei, care o luaseră la goană fără măcar să încerce a se împotrivi. Hatmanul hotărî să facă tabără pentru câteva ceasuri. Corturile fură ridicate cu repeziciune. În vreme ce bieţii fugari îşi îngrijeau arsurile şi încercau să se odihnească puţin, hatmanul se apucă să scrie un mesaj către ţarină. Pana o ţinea Romo, pentru că hatmanul nu-şi bătuse capul să înveţe să scrie.

„Ţarină, dictă Saratov,

finul meu preaiubit şi familia lui au fost zvârliţi în temniţă, urmăriţi şi atacaţi de soldaţii tăi.

Petru cel Mare, stăpânul nostru, îmi făcea cinstea de a-mi fi prieten. Mi-a încredinţat fiinţele pe care le iubea...

Cazacii mei sunt la porţile Moscovei. Dacă porneşti cu armată împotriva noastră, Ucraina, Donul şi fratele meu, hatmanul comandant al cazacilor din Siberia, se vor răscula.

L-am răpit pe prinţul Romodanovski pe care-l vom ţine ostatec. Nu mă îndoiesc, ţarină, că vei înţelege situaţia şi vei dori, ca şi mine, pacea în provinciile noastre.

Pe Isus Hristos şi Ţar, te salut,

hatmanul Saratov.''

Romo izbucni în râs.

— Pe sfântul Andrei, hatmane, eşti şiret ca o vulpe, dacă ai născocit răpirea mea.

Hatmanul se umflă în pene:

— În felul ăsta, prinţe, când vei dori să te întorci la Petersburg, ai s-o poţi face, chiar dacă această căţea de ţarină nu crede un cuvânt, din ceea ce i-am scris. Nu va avea însă nici o dovadă împotriva ta şi se va teme.

— În numele Domnului, hatmane, să bem în cinstea vieţii!

Şi cei doi bărbaţi de fier îşi turnară câte un pahar de vodcă ce-ar fi doborât orice alt muritor.

Săniile siberiene ale fugarilor arseseră în timpul incendiului. Hatmanul trimise vreo zece cazaci în căutarea unui alt mijloc de transport pentru protejaţii lui. Oamenii se întoarseră curând cu două troici. Troica este sania moscoviţilor; faţă de sania siberiana, are avantajul de-a fi mai confortabilă, dar şi inconvenientul de-a fi mai puţin rapidă, căci nu e trasă decât de trei cai dintre care unul e înhămat puţin înaintea celorlalţi.

Pe resturile fumegânde ale izbei se lumina de ziuă. Maximilienne, care aproape că nu dormise, veni să îngenuncheze înaintea cenuşei, împreună cu Floris şi cu Adrien, pe care-i trezise. Romo se apropie de ei.

— Să vă aduceţi aminte, spuse Maximilienne, că aici a murit căpitanul Burlin, un om mărinimos care şi-a dat viaţa ca să ne salveze, copii. Să nu-l uitaţi în rugăciunile voastre.

Romo se aplecă spre ea.

— Ridică-te, Maximilienne, bietul Burlin a murit fericit; săvârşise o faptă necinstită pentru care-l iertasem de pedeapsă. A vrut să se răscumpere murind vitejeşte.

Floris şi Adrien îşi înghiţiră lacrimile. Până atunci lupta îi vrăjise, dar acum înţelegeau că în ea se pierd prieteni.

Hatmanul îl luă în braţe pe Floris şi-l urcă în spatele lui pe crupa calului,

adăugând cu glas tunător:

— Mai bine să mori cu cinste decât să trăieşti în necinste!

Şi privirea lui de-un albastru-închis se îndreptă spre un arbore de care fuseseră legaţi trădătorul Araşev şi femeia lui. Se aflau într-o stare de plâns, căci nenorocitul fusese rănit la umăr de către Burlin iar nevasta lui era pe jumătate moartă de frig. Hatmanul făcu semn oamenilor săi.

— Legaţi-i pe cai. Vor pieri în Ucraina.

Şi mica armată a hatmanului luă drumul întoarcerii. Floris şi Adrien încălecară pe doi cai tineri, la fel de înflăcăraţi ca şi călăreţii. Hatmanul Saratov, care nu avea copii, se uita cu mândrie la voltele lui Floris. Feodor şi Li Kang îşi urmau călare tinerii stăpâni. Cei doi bărbaţi erau bucuroşi că se revăzuseră. Un anume orgoliu firesc îi împiedicase să şi-o spună, dar se înţeleseseră fără cuvinte. Elisa căzuse emoţionată în braţele lui Li Kang care, ceremonios ca întotdeauna, îi spusese:

— Pare-mi-se că Înţelepciunea Ordonată suferă de arsuri. Am tocmai o unsoare fermecată pentru ea şi pentru tine, Bătrână Prudenţă, adăugă el întorcându-se spre Grégoire.

Cât despre Martine şi Blaisois, nu-şi veniseră încă în fire după sfârşitul luptei. Li Kang se uită liniştit cum doi cazaci îi cărau spre o troică şi-i spuse lui Feodor:

— Cred, Sabie Ascuţită, că prietenii noştri or să doarmă până în Ucraina... dacă Buddha ne va îngădui să ajungem până acolo.

În clipa aceea, Marina Şchioapa, înconjurată de o mulţime de veri regăsiţi, urcă în troica Maximiliennei.

Li Kang se aplecă spre Feodor şi-i spuse:

— Sabie Ascuţită, cine e femeia asta, Flacără a Vodcii?

Feodor răspunse laconic.

— E vara mea.

Le trebuiră două zile ca să străbată cele o sută şaptezeci de verste care despărţeau Tverul de Moscova. În faţa oraşului o armată de douăzeci de mii de cazaci făcuse tabără încă din ajun şi Moscova îşi închisese porţile. În cetate domnea groaza. Ce voiau cazacii? Baricadaţi îndărătul „sadovaiei”, fortificaţii de apărare alcătuite dintr-un şanţ, o împrejmuire de uluci şi din turnuri de lemn, târgoveţii îi observau pe cazaci. Moscova se simţea părăsită şi rău cârmuită, fiindcă prinţii şi boierii se aflau la curtea din Petersburg.

Hatmanul îşi regăsi trupele care erau instalate liniştit sub zidurile oraşului. Maximilienne privi o ultimă dată spre sud-estul Moscovei, spre dragul ei cartier Sloboda. O sfâşiere cumplită o cuprinse, ar fi vrut să revadă casa de cărămizi trandafirii. Îşi luă fiii pe după umeri.

— Aceasta e Moscova, Floris şi Adrien, Moscova cea Sfântă, priviţi-o bine.

Floris simţea tristeţea care o apăsa pe mama lor de la moartea lui Petruşka.

— Dar, mamuşca, spuse el, o să ne întoarcem în Rusia, nu-i aşa, Adrien?

— Da, mamă, e ţara noastră, ca şi Franţa, şi vom veni iar aici când vom fi mari.

A doua zi de dimineaţă, târgoveţii, uimiţi, văzură că în timpul nopţii cazacii ridicaseră tabăra şi plecaseră fără zgomot, aşa cum veniseră. La curte, Ecaterina primise mesajul hatmanului. Citind scrisoarea, obrazul i se întunecase de furie.

— Alexandre, urlă ea lui Menşikov, trimite o armată în urmărirea lor, declară război Ucrainei, îi vom înfrânge. Le voi dărâma din temelii casele, le voi ucide femeile, dar mai întâi, voi tăia capul trimisului, spuse ea schimonosindu-se la faţă.

Menşikov o trase într-un colţ. Din noaptea când fusese în fortăreaţă, ceva se schimbase în el, parcă se rupsese un arc. În chip ciudat, era mulţumit că n-o siluise pe Maximilienne şi că aceasta fugise.

— Ecaterina, te dai în spectacol, eşti caraghioasă. Ascultă-mă, adăugă el când văzu că voia să-l întrerupă, ai luat puterea pe căi ilegale, ştii bine. Dacă se răscoală cazacii, poate că prinţii nu te vor urma. Nu-ţi potoli răzbunarea personală, lasă-l pe hatmanul Saratov să se întoarcă în Ucraina. Scrie-i chiar o scrisoare prietenoasă.

Ecaterina vru să protesteze dar Menşikov o opri cu un gest, căci îi observa întreaga curte.

— Da, scrie-i şi cere-i ca în schimbul bunătăţii tale să ţi-l trimită pe prinţul Romodanovski.

— Trădătorul ăla, dacă se întoarce, am să-i tai şi lui capul.

— N-ai face bine. Nu-l iubesc, dar nu uita că era prietenul lui Petru. Dacă îl ucizi, vei avea o parte a nobilimii împotriva ta.

Menşikov vorbea şi nu se recunoştea pe sine însuşi. Pentru prima dată în viaţa lui voia să îndrepte o nelegiuire săvârşită. O voce dulce îi murmura. „Te iubesc, Alexandre”.

Era aceea a Maximiliennei, din fortăreaţă. Nu-i purta pică pentru că încercase să-l tragă pe sfoară. Oftă. Maximilienne nu înţelesese. Era singura femeie pe care Menşikov o iubise. Ecaterina îl privi, mirată să-l vadă atât de îngândurat, dar dojana lui Menşikov o potolise.

Mai spuse totuşi, de parcă i-ar fi citit gândurile:

— Aveai o slăbiciune pentru stricata aceea.

Menşikov se înfioră, dar răspunse fără să clipească.

— Te înşeli, nu fac decât politică pentru a te ajuta să cârmuieşti. Urmează-mi sfatul, fii prietenoasă cu hatmanul.

Şi Ecaterina se resemnă.

Scrise un mesaj astfel întocmit:

„Înălţimii Sale hatmanului Saratov,

general al cazacilor din Ucraina.

Suntem fericită, hatmane Saratov, că i-aţi putut regăsi pe prietenii iubitului nostru soţ Petru cel Mare.

Soldaţii care i-au arestat şi urmărit pe nedrept vor fi pedepsiţi.

Marea noastră preţuire pentru prinţul Romodanovski mă îndeamnă a vă cere să nu ne mai lipsiţi multă vreme de prezenţa lui la curte. În speranţa că veţi accepta din partea ţarinei o prietenie tot atât de sinceră ca şi aceea a ţarului''.

Şi Ecaterina scrise dedesubt formula sacramentală a ţarilor:

Biti po semu, ceea ce însemna. „Aşa să fie" şi semnă:

Ecaterina.

Întinse scrisoarea cazacului; tremura încă, palidă de furie.

Trimisul îl ajunse din urmă pe hatman şi armata acestuia la Tula. Trupele înaintau acum mult mai încet. Nu putuseră străbate în cinci zile decât o sută optzeci de verste. Începuse dezgheţul. Drumurile erau primejdioase şi lunecoase pentru cai iar pe albia fluviilor nu se mai putea coborî căci gheaţa începea să se rupă, formând zăpoare.

Romo se însărcina să-i citească mesajul hatmanului Saratov, care râse, mângâindu-şi barba mătăsoasă.

— Prinţe, am făcut-o praf pe poloneză. Să-i citim scrisoarea şi nobilei doamne, spuse el, arătând-o pe Maximilienne care se plimba prin tabără.

— Nu, hatmane, n-are rost, inima ei sângerează încă, suferă. S-o liniştim doar.

Romo se apropie de Maximilienne.

— Prietenă, totul e bine acum. Hatmanul Saratov a primit un mesaj, nu vom mai fi urmăriţi, nu vor mai fi lupte. Ştiu că gândul acesta te chinuia, poţi fi liniştită.

— Îţi mulţumesc, Romo, într-adevăr mi-era teamă să nu curgă iarăşi sânge pentru noi.

— Maximilienne, spuse Romo şovăind, acum eşti în siguranţă cu Floris şi Adrien. Va trebui să vă părăsesc.

Maximilienne îl privi pe Romo fără să înţeleagă.

— Să ne părăseşti?

— Da, Maximilienne, îmi luasem însărcinarea să vă salvez. Acum trebuie să mă întorc la Petersburg.

— Dar e foarte primejdios, împărăteasa te urăşte.

— Ceva îmi spune totuşi că nu va încerca nimic împotriva mea.

Maximilienne se simţi descumpănită la ideea de a-l pierde pe Romo, ca şi cum propriul său frate ar fi părăsit-o pe neaşteptate. Prima ei reacţie fu să se agate de el.

— Nu, Romo, nu, nu pleca acum; când vom fi în Ucraina, vom vedea, dar nu ne lăsa, nu, nu, nu acum!

Romo păli; fără să-şi dea seama, Maximilienne se lipise de el. Floris, călare pe un căluţ negru, ucrainean, se apropie de ei în galop, strigând:

— Romo, priveşte, în plin galop, pot să trec pe sub burta calului.

Maximilienne tresări.

— Dar e mult prea primejdios.

Romo o privi cu blândeţe.

— Maximilienne, lipsa ta de judecată mă va mira totdeauna. Fiii tăi, ca şi tine, s-au luptat pe viaţă şi pe moarte şi ţie ţi-e frică să-i vezi trecând pe sub burta calului, cum fac toţi cazacii.

Maximilienne, cu ochii umezi, nu răspunse la observaţia lui Romo, ci repetă:

— Nu pleca, nu pleca, Romo!

— Bine, jur să rămân până în Ucraina.

Şi prinţul o privi, adânc tulburat.

Cu cât se depărtau de inima Rusiei, cu atât călătorii îşi simţeau inima mai uşoară, cu excepţia Maximiliennei, căreia i se părea că fiecare verstă o îndepărta de Petru. Brusc, după Orel, se desprimăvără, o primăvară mătăsoasă şi neaşteptată după atâtea suferinţe.

Schimbară troicele cu nişte trăsuri pe patru roate, aşezate la extremităţile fiecărei osii, la o depărtare de opt sau nouă picioare. Călătorii erau apăraţi împotriva noroiului de o tablă înaltă şi de o capotă de piele care se putea coborî. În stepa sălbatică ce începe în jurul Kurskului, lepădară şubele şi hainele îmblănite. Floris şi Adrien nu se mai despărţeau de caii lor şi galopau într-una, grăbiţi să ajungă. Hatmanul Saratov îi ţinea tot timpul în preajma lui şi-i învăţa să vadă ceea ce nu se vedea.

— Vezi tu punctul acela la orizont, Floris?

— Da, naşule, ce este?

— Un ochi de apă, fiule.

— Dar acolo, naşule, unde-s ierburile cele înalte, putem să ne ducem?

— Ferit-a sfântul! sunt nişte mlaştini otrăvite; acolo nu te poţi încumeta decât iarna, când le acoperă gheaţa şi adorm şerpii şi insectele.

Hatmanul avea un mare respect pentru Maximilienne. La fiecare etapă, acest bărbat aspru venea să ceară veşti şi s-o întrebe de ce are nevoie. În faţa Moscovei îi prinsese privirea descumpănită şi de atunci părea să aibă şi mai mult respect pentru ea. La Kursk nu întârziară mult, făcând apoi încă optzeci de verste. Hatmanul călărea împreună cu Floris şi Adrien lângă trăsura Maximiliennei. Deodată ridică mâna şi lunga coloană a armatei sale se opri.

— Priveşte, Floris, priveşte mămucă, îi spuse el Maximiliennei, – pentru prima dată îi spunea în felul acesta care la ruşi arată deopotrivă respect şi familiaritate – iată Ucraina! Respiraţi plăcerea de a trăi, aerul e călduţ, priviţi

pădurile, priviţi grânele. Aici soarele străluceşte mai tare, pământul e mai bun, ploile mai liniştite şi inima cazacilor mai mândră.

Apoi hatmanul se întoarse spre Floris.

— Ucraina, fiule, nu te va dezamăgi, dar nici tu să n-o dezamăgeşti vreodată.

Câteva zile mai târziu ajunseră în faţa Kievului, capitala Ucrainei. Locuitorii se îngrămădeau la trecerea cazacilor pentru a-i aclama. De îndată, în jurul lui Floris şi Adrien se şi ţesuse o legendă. Li se admira frumuseţea. Cazacii vorbeau de curajul şi îndrăzneala lor; li se exagerau chiar isprăvile. Bunătatea locuitorilor o stânjenea pe Maximilienne, căci se înclinau la trecerea ei şi fiecare o binecuvânta pe „mămuca”, fără să se mire că purta haine bărbăteşti.

Hatmanul trimise mare parte dintre cazacii săi înapoi în staniţe, un fel de sate ostăşeşti, numite şi „Ucraina târgurilor”. Acolo oamenii trăiau sub arme, dar laolaltă cu femeile şi copiii lor.

Maximilienne îşi dădu seama că, de fapt, Ucraina era o provincie sub arme, pregătită să-l apare pe ţar de orice atac la hotare, dar gata în acelaşi timp să se apere împotriva lui, dacă ţarul nu i-ar fi respectat libertăţile. Maximilienne începea să înţeleagă respectul şi prietenia lui Petru pentru hatmanul Saratov.

Acesta îşi instalase tabăra în faţa Kievului, pe malul stâng al fluviului, în locul acela larg de aproape o verstă. Ţărmul acesta răsăritean era întins, mărginit de păduri şi de stepa împădurită. Tabăra număra două mii de cazaci pe care hatmanul îi păstra totdeauna în preajma lui. Un stindard anume, roşu şi alb cu cuvintele *Alla verdi* – Domnul a dat – flutura deasupra cortului său aflat în mijlocul taberei şi dominându-le pe toate celelalte. În apropierea lui, hatmanul poruncise să fie ridicate pentru oaspeţii săi corturi tot atât de primitoare şi frumoase ca al lui, dar mai puţin înalte. Prinţul Romodanovski avea unul pentru el singur, Maximilienne ocupa un altul împreuna cu Floris şi Adrien, Li Kang Yuin, Feodor, Grégoire şi Blaisois stăteau toţi patru la un loc, în timp ce Elisa, Martine şi Marina Şchioapa se aflau într-un al patrulea. Trebuie spus că Elisa şi Martine aveau loc berechet şi că de fapt cortul era numai pentru ele două; regăsindu-şi sumedenie de „veri”, Marina Şchioapa era ocupată în alte locuri, zi şi noapte. Şi mai trebuie recunoscut că, de curând, Li Kang Yuin câştigase şi el dreptul s-o numească, întocmai ca şi Feodor, „vara mea”.

Maximilienne ar fi putut să locuiască într-o casă din Kiev, dar preferase să rămână în tabără, unde se simţea mai în siguranţă. Puţin câte puţin se liniştea, regăsindu-şi calmul. Nu îndrăznea încă să vorbească de viitor cu hatmanul care se purta de parcă Floris avea să-i fie urmaş. Deşi trupa era instalată la Kiev de câteva zile, nici Romo nu vorbea de plecarea lui. Se aflau la începutul verii. Maximilienne, care se înzdrăvenise, îşi recăpăta gustul de viaţă şi amâna de la o zi la alta discuţia cu hatmanul şi cu Romo.

Într-o noapte, pe când Maximilienne se odihnea în cort cu fiii ei, Adrien, stingherit de căldură, nu-şi găsea somnul. Se tot răsucea în pătucul lui îngust,

punându-şi fel de fel de întrebări. De ce mama lor nu le vorbea niciodată de tatăl lor, contele de Villeneuve? De ce fugeau de ura împărătesei? Adrien bănuia un secret pe care ar fi vrut să-l descopere. Floris, în schimb, dormea adânc, visând legenda Kievului, pe care i-o povestise naşul lui în după-amiaza aceleiaşi zile. Un zâmbet îi întredeschidea buzele şi sudoarea îi lipea buclele negre de frunte. Auzea glasul hatmanului.

— Au fost odată doi fraţi...

— Ca Adrien şi cu mine, naşule?

— Da, primul se numea Kij, al doilea Horiv şi aveau o soră Lybed.

— Asta-i prost, că noi n-avem o soră.

— Kij, continua hatmanul, îşi făcu lăcaşul pe un munte pe care-l numi „Muntele înţelepciunii lui Dumnezeu'', iar Horiv se aşează într-o vale pe care o botează „Valea curajului îngeresc”.

— Şi sora lor mai mică, naşule?

— Lybed veni să locuiască pe malul unui râu pe care-l numi „Curtea neprihănirii”. Toţi trei întemeiară Kievul. Mai întâi înălţară „Poarta de aur”. Nu puteau să treacă prin ea, pentru a intra în oraş, decât oamenii cu inima curată. Toţi ceilalţi erau străpunşi pe loc de o săgeată de diamant care le fura sufletul.

Floris tremura. În vis, ajunsese cu Adrien în faţa „Porţii de aur”.

Spunea într-una:

— Inima mea e curată, inima mea o curată.

Ar fi vrut ca şi micuţa lor surioară Lybed să fie cu ei, dar nu izbutea s-o zărească. Ajunseră în sfârşit în faţa „Porţii de aur”. Pe Floris îl orbi strălucirea ei.

— Lăsaţi-mă să intru, inima mea e curată, inima mea e curată.

Deodată scoase un geamăt. Ceva ascuţit îl înţepa în gât şi-l podidi plânsul.

— Săgeata de diamant îmi fură sufletul.

Auzi o voce care şoptea:

— Taci, copil spurcat, sau te spintec!

Floris deschise ochii şi se trezi de-a binelea. Un bărbat al cărui chip nu-l putea distinge îi înfigea vârful unui pumnal în beregată. Floris suspină de uşurare, nu era săgeata de diamant.

Omul mormăi:

— Nici un ţipăt, nici o vorbă!

Cât ai clipi, omul îi legă fedeleş pe Floris şi-i puse un căluş, apoi îl aruncă pe umăr, se strecură afară din cort şi dispăru în noapte.

Capitolul XXII

— Mişcă, mucosule, mormăi omul ridicând bâta.

Floris era mort de oboseală. De trei zile în şir, cel care îl răpise îl silea să înainteze, pe o căldură zăpuşitoare, prin mlaştinile urât mirositoare de la Viniţa.

Obrăjorul bietului Floris era roşu şi umflat. Mii de insecte se năpusteau asupra lor, ciuruindu-le faţa, gâtul şi mâinile cu înţepături ale căror punctişoare roşii se umflau şi deveneau dureroase. La picioarele lor foiau şerpi veninoşi, dar omului nu-i păsa de nimic. Îl târa pe Floris într-un marş drăcesc, stâlcindu-l în bătaie dacă se oprea. Floris nu spunea nimic şi strângea din dinţi pentru ca omul să nu-l vadă plângând, dar simţea cum urcă în el o furie amestecată cu ură. Îi plăcea să-şi închipuie toate caznele la care Petruşka l-ar fi supus pe cel care-l răpise.

— M-ai auzit, vierme? Mişcă!

Şi bâta se abătu peste picioarele lui Floris care păli de durere. Copilul simţi că-i dau lacrimile dar şi le înghiţi şi, pe sub genele lungi, pe jumătate coborâte, se uită la faţa ciupită de vărsat, la privirea piezişă şi laşă a trădătorului Araşev, care îl ţintea rânjind.

— E mândru, boiernaşul, nu plânge, ah! ah! ah! până la urmă tot ai să plângi, ai să ceri iertare în genunchi, câine!...

Floris înălţă capul şi strigă:

— Poţi să mă omori, dar n-am să plâng.

O ploaie de lovituri se abătu asupra lui Floris căruia, în chip ciudat, îi făceau plăcere, pentru că îi întăreau dorinţa de răzbunare.

În timpul nopţii, în tabăra hatmanului, Araşev izbutise să-şi desfacă legăturile şi să înşele supravegherea sentinelelor. Ar fi putut să fugă, dar îi venise ideea să se răzbune, răpindu-l pe Floris. Trădătorul, bănuind că avea să fie urmărit de îndată după dispariţia copilului, hotărâse să n-o ia spre Moscova de-a curmezişul Ucrainei, căci în câmpie cazacii l-ar fi ajuns lesne din urmă. Se afundase, târându-l pe Floris după sine, în mlaştinile de la Viniţa, îndreptându-se spre Marea Neagră, care se afla în mâinile turcilor. Floris tremura scuturat de friguri. Se lăsase să cadă chiar pe pământul vâscos şi putred al mlaştinii. Araşev, după ce-i legă gleznele şi pumnii, plecă în căutare de ceva hrană. „Îl urăsc, se gândea Floris, dar oare ce-ar fi făcut Petruşka?”

Cu toată foamea şi oboseala, lui Floris nu-i era frică şi nu era deloc abătut. Un şarpe trecu pe lângă el dar nici că-i pasă. În prima zi, în mlaştini, tresărea într-una văzând cum jivinele acelea scârboase se târau printre ierburile înalte; acum, abia dacă se mai uita la ele. Îl durea obrazul umflat şi simţi, gândindu-se la fratele şi la mama lui, că îl podidesc lacrimile. Îi era sete dar apa care scânteia la un pas de el era verde şi avea un miros care-i întorcea stomacul pe dos.

— Floris, Floris, sunt aici!...

Floris se ridică într-un cot, cu inima bătând.

— Floris, Floris...

Floris se frecă la ochi şi văzu stuful clătinându-se. Apăru Adrien cu obrazul la fel de umflat şi de stacojiu ca al lui. Se apropie în fugă de fratele lui, scoase un cuţit din buzunar şi începu să taie sforile cu care era legat.

— Adrien... iată-te... Ştiam eu bine, murmură Floris plin de admiraţie faţă

de fratele său.

— Nu dormeam, l-am văzut pe Araşev când te-a răpit dar mi-a fost frică să strig din pricina pumnalului pe care ţi-l vâra în gât, şi atunci v-am urmărit, ascunzându-mă, povesti pe scurt Adrien. N-am avut vreme să dau de veste la nimeni pentru că nu voiam să-ţi pierd urma. Haide, vino repede!

Eliberat, Floris sări în picioare, gata de fugă.

O voce ironică îi pironi în loc pe cei doi copii.

— Foarte drăguţ din partea ta că ai venit după noi.

Şi Araşev se ivi dintre trestii. Era înarmat cu un pistol furat din tabără şi rânjea răutăcios.

— Aşadar, ai venit singur să-ţi cauţi fratele, scârbă mică?

Adrien se semeţi.

— Hatmanul Saratov a trimis toţi cazacii în urmărirea ta şi vei fi prins şi ucis de ei.

Araşev se strica de râs.

— Am auzit ce-i spuneai lui frate-tău, prostule, ştiu că n-ai dat de veste la nimeni, ha, ha, ha! Se vede că ei mă caută pe drumul spre Moscova, dar Araşev nu-i prost, ha! ha!

Omul avea un râs de nebun.

Floris se uita cum îşi bate joc de ei şi, pe neaşteptate, simţi cum urcă în el un val de mânie. Tremura de furie. Înaintea ochilor îi jucau luminiţe colorate şi i se părea că inima i se opreşte. Deodată, Floris se aruncă asupra lui Araşev, îi apucă din zbor mâna şi i-o muşcă cu cruzime până la sânge. Surprins de acest atac, Araşev scoase un urlet. Nu se temuse de aceşti doi copii care păreau la capătul puterilor şi iuţeala lui Floris îl zăpăcise o clipă. Floris îşi înfipse dinţii şi simţi sângele duşmanului curgându-i în gură. Era cuprins de dorinţa de a-l ucide. Turbat de furie, Araşev începu să înjure şi se descotorosi de Floris izbindu-l cu pistolul în cap. Adrien, văzând că pe Floris l-a podidit sângele, sări în ajutorul lui. Floris zăcea la pământ, pe jumătate leşinat. Se aplecă deasupra lui, şoptindu-i.

— Lasă, o să găsim alt prilej să fugim.

Omul se uita la ei cu ură, căci îl durea mâna.

— Spurcăciunilor, o să mi-o plătiţi scump amândoi. Dacă faceţi vreo mişcare ca să fugiţi, vă împuşc ca pe nişte câini.

Araşev îi legă unul de altul şi marşul reîncepu, istovitor, de iad. Se apropiau de inima mlaştinii şi şerpii mişunau. Diptere uriaşe, tăuni şi ţânţari se năpusteau asupra lor, împungându-i fără milă. Dar Floris nu mai simţea durerea; fratele lui era lângă el, nimic rău nu mai putea să i se întâmple.

Trădătorul Araşev era destul de încurcat. Venirea lui Adrien nu-i convenea. Făcuse pe nebunul, dar dacă copilul spusese adevărul? Nu cumva erau urmăriţi de cazaci? E drept, câinii ăia nu puteau să le dibuiască urmele în mlaştini, dar trebuia să se grăbească, şi apoi, era mai greu să păzească doi diavoli decât unul singur. Pe de altă parte, dacă i-ar vinde, ar lua un preţ mai

bun... Araşev îi cântări din ochi pe Floris şi Adrien, socotind cam cât ar fi putut cere pe ei dacă scăpau cu viaţă. Deocamdată, arătau ca vai de lume, cu obrajii umflaţi şi diformi, cu hainele în zdrenţe şi pătate de nămolul scârbos al mlaştinii. Mă rog! Odată spălaţi şi bine hrăniţi, or să arate omeneşte. Cei doi băieţi nu ştiau ce gânduri ticăloase nutrea trădătorul în privinţa lor. Stăteau mereu cu ochii în patru, pregătiţi s-o ia la fugă sau să-l atace. Erau ca doi puişori de leopard, gata să sară la cel mai mic prilej. Dar Araşev îi lega cobză în timpul nopţii iar ziua îi silea să meargă înaintea lui sub ameninţarea pistolului. Floris şi Adrien nu mai aveau noţiunea timpului. De câte zile se aflau în mlaştini?

— Până acum, hatmanul trebuie să ne fi dat de urmă, şopti Adrien pe franţuzeşte; voia să-şi îmbărbăteze fratele, dar cuvintele lui nu sunau prea convingător. Avea remuşcări. „Înainte de a-l urmări pe Floris ar fi trebuit să le dau de veste lui Romo şi mamei; m-am purtat prosteşte”.

— Daţi-i drumul înainte, spurcaţilor, şi vorbiţi pe ruseşte sau vă omor, strigă ticălosul de Araşev, gesticulând ameninţător.

Floris şi Adrien schimbară o privire complice şi ucigaşă. Nu ştiau cum, dar erau încredinţaţi că împreună aveau să se răzbune pe el.

Băieţii se schimbaseră mult în ultimele luni. Această fugă de-a curmezişul Rusiei îi maturizase. La Petersburg nu erau decât doi prinţişori răzgâiaţi, răsfăţaţi de viaţa pe care o duceau, de mama lor şi de Petruşka.

Adrien şopti:

— Floris, ţi-aduci aminte? Totul s-a schimbat din seara balului.

Floris nu răspunse; lacrimi grele i se prelungeau de-a lungul obrajilor. Niciodată n-avea să-l mai vadă pe Petruşka.

— Haide, mucosule, nu te mai smiorcăi, strigă Araşev rânjind.

Floris se rugă încetişor.

— Petruşka, trebuie să ne ajuţi, de vreme ce te afli în ceruri. Scapă-ne de omul ăsta rău şi fă-l să moară în chinuri.

Aceste gânduri atât de puţin creştineşti îl umplură de bucurie pe Floris; îi şopti lui Adrien:

— Nu-ţi face griji, Petruşka o să ne ajute.

Merseră încă preţ de două zile sub un soare necruţător. Araşev credea că i-a îmblânzit, căci copiii înaintau fără să crâcnească. Ca să meargă mai repede, îi dezlegase.

Era spre sfârşitul după-amiezii. Ţânţarii îşi sporiseră cruzimea. Îşi croiau cu greu drum, căci hăţişul de ierburi înalte se făcea tot mai des, ascunzând capcanele mlaştinii. Floris mergea primul şi, deodată, Adrien nu-l mai văzu. Crezu că Floris voia să profite de-o clipă de neatenţie a lui Araşev ca să se facă nevăzut. Se pregătea să-l urmeze când auzi nişte strigăte înăbuşite. Adrien, urmat de Araşev se repezi spre locul de unde veneau vaierele. Floris căzuse într-un fel de cloacă plină cu noroi mirositor. Stătea cufundat până la brâu şi mlaştina îl înghiţea încet. Adrien simţi că i se face părul măciucă. Îşi aminti cu

spaimă că Petruşka le povestise de călăreţii care, în timpul războiului cu suedezii, se înnămoliseră cu cai cu tot în nişte nisipuri negre, mişcătoare. Petruşka îi salvase pe câţiva dintre ei lungindu-se pe burtă pe o scândură de lemn, astfel, trupul lui oferind mai multă rezistenţă, nu se mai cufunda în nisip. Adrien se uită numaidecât de jur împrejur. Nici urmă de scândură, în schimb zări nişte trestii. Îi strigă fratelui său.

— Ţine-te bine, vin.

Araşev urlă.

— Ah! nu, nu vreau să vă pierd pe amândoi, să plecăm!

Adrien se întoarse şi văzu că omul voia să-l tragă după el, părăsindu-l pe Floris. Înnebunit de groază, se plecă, luă cât ai clipi un pietroi şi, înainte ca Araşev să poată face vreo mişcare, i-l azvârli în cap cu o putere înzecită de spaimă. Pietroiul îl izbi pe Araşev spărgându-i ţeasta. Într-o clipă, omul fu orbit de sânge şi începu să zbiere.

— Am să te ucid, diavole, am să te ucid!

Dar împleticindu-se de durere, Araşev îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi la rândul lui în nămolul urât mirositor. Urla zbătându-se.

— Ajutor, salvează-mă pe mine mai întâi, o să fiu bun cu tine, ţi-o făgăduiesc!

Fără să-i pese de strigătele lui, Adrien tăie câteva trestii groase pe care le întinse pe deasupra noroiului şi se lungi binişor pe ele, luând seama să nu-i scape pământul tare de sub picioare. Lui Floris nămolul îi ajunsese la piept, era pe jumătate înăbuşit de această mocirlă otrăvitoare. Numai ochii vorbeau. Adrien simţi că trestiile erau destul de tari sub greutatea lui şi că nu aveau să se cufunda prea mult. Îi întinse braţele lui Floris care izbuti să-l apuce de mâini. Adrien începu să tragă încetişor, cu grijă, să nu se afunde el însuşi. Palmă după palmă câştigă teren, mergând în acelaşi timp de-a-ndărătelea, ca să nu piardă de sub picioare pământul. La un pas de ei, trădătorul Araşev continua să se zbată şi să urle.

— Ajutor, săriţi! lasă-l pe copil! Scoate-mă de aici! Îţi dau ce vrei.

Adrien începea şi el să se afunde. Trebui să dea drumul mâinilor lui Floris şi să mai taie nişte trestii ca s-o ia de la capăt. Era istovitor. Nămolul părea să se împotrivească, de parcă ar fi vrut să-şi păstreze prizonierul. În cele din urmă, Floris se smulse până la piept din masa vâscoasă. Adrien izbuti să se sprijine mai bine de pământ, încât Floris putu să se lungească la rândul lui pe trestii, trăgându-şi afară din mâl şi picioarele. Sfârşiţi, cei doi fraţi se lăsară să cadă pe mal gâfâind, prea obosiţi ca să mai facă vreo mişcare. Când îşi veniră puţin în fire, trădătorul Araşev continua să se tânguie:

— Salvaţi-mă, dacă credeţi în Dumnezeu, nu mă părăsiţi. Scăpaţi-mă, nu sunt un om rău, vă rog!

Adrien se întoarse spre el şi-i strigă:

— Crapă şi du-te în iad !

Floris nu putea să-şi desprindă ochii de la acest om căruia, cu câteva clipe mai înainte, îi dorise cele mai cumplite suferinţe. Îl revedea pe Petruşka părăsind balul pentru a-i salva din valurile dezlănţuite pe nenorociţii de mujici care se înecau. Araşev gemea jalnic şi se cufunda fără scăpare în mocirla ce se închidea în jurul lui.

Adrien îl întrebă pe Floris :

— Ţi-e mai bine? Haide, vino să încercăm să ieşim din mlaştinile astea.

Floris nu se mişca. Se uita la Araşev. Adrien îl scutură.

— Vino, Floris.

Araşev zbiera:

— Nu mă lăsaţi, boiernaşilor, iertare, iertare, scăpaţi-mă, vă rog.

Floris şovăia încă. Îl privi pe Adrien şi strigă:

— Curaj, o să te ajutăm.

Adrien urlă:

— Eşti nebun! Omul ăsta e un trădător. Ne-a denunţat şi pe tine te-a răpit. Dumnezeu ştie ce vrea să facă cu noi. Să piară!

— O, Adrien, te rog, ajută-mă, se rugă Floris tăind trestii, peste câteva clipe o să fie prea târziu. Să-l ajutăm pe acest nenorocit, nu-l putem lăsa să moară astfel.

Adrien bombăni:

— Atâta pagubă, şi-a căutat-o singur. Zău că mă scoţi din sărite!

Dar cu toate că mârâia, începu să-l ajute pe Floris. Cei doi băieţi lungiţi pe trestii încercară să-l tragă afară pe Araşev, dar acesta era cu mult mai greu decât Floris şi năduşiră de-a binelea pentru a-l smulge pe trădător de la acea moarte năprasnică. În sfârşit, după minute de eforturi, Araşev începu să se elibereze încet, încet. Băieţii se opreau deseori ca să taie alte trestii pe cave le aşezau deasupra noroiului. Din fericire, ei nu atârnau prea greu şi în cele din urmă, după un ceas, Araşev fu salvat. Toţi trei se lăsară să cadă pe pământul care înconjura groapa. Se înnopta. Floris şi Adrien nu văzură privirea răutăcioasă pe care le-o aruncă Araşev. Istoviţi, înfometaţi şi tremurând, căci de îndată ce apunea soarele se făcea destul de răcoare, cei doi copii adormiră pe pământul gol.

Dis-de-dimineaţă se treziră legaţi din nou. Araşev urla.

— În picioare, plecăm. Uitaţi un şarpe mort, dacă vă e foame, mâncaţi-l, dar grăbiţi-vă, dracilor!

Adrien se uită la Floris.

— Vezi, am avut dreptate, trebuia să-l lăsăm în mocirlă.

O ploaie de lovituri se abătu pe umerii lui. Floris se aplecă spre fratele lui şi-i întinse plin de scârbă o bucată de şarpe mort. Mâncă şi el, cu toate că i se întorceau maţele pe dos. Îi şopti.

— Iartă-mă, Adrien, e vina mea, dar acum chiar dacă l-am salvat, aflăm noi o cale să scăpăm de el.

Adrien nu găsi nimic de răspuns la ciudata logică a acestui raţionament; i se părea însă că se osteniseră degeaba. Dimpotrivă, Floris simţea că se purtaseră cum se cuvine şi că Petruşka i-ar fi felicitat. Nu ucizi un duşman decât în luptă dreaptă.

Marşul istovitor reîncepu, dar curând lui Floris i se păru că erau mai puţine insecte şi că aerul devenea mai plăcut. Deodată, auziră o pasăre. Treptat, mlaştina se rărea şi în locul ierburilor apărură mici arbuşti. Se aflau la marginile mlaştinilor de la Viniţa. Ieşiseră la liman, în depărtare un fluviu minunat îşi rostogolea undele albastre. Floris şi Adrien, legaţi unul de altul, alergară într-acolo. Puteau în sfârşit să bea o apă curată şi să se spele de nămol. Araşev îi urmă. Uitând de primejdiile care-i pândeau, cei doi băieţi se zbenguiau râzând. Araşev zări o mică izbă de lemn şi se apropie; în preajma ei păşteau nişte capre costelive. Un evreu bătrân cu barba murdară apăru în uşă. Purta un caftan negru, peticit.

— Ce vrei, prietene?

— Poţi să ne dai ceva de mâncare, fiilor mei şi mie? spuse Araşev care nu se sfia să mintă cu neruşinare.

Bătrânul evreu se înclină.

— Locuinţa sărăcăcioasă a lui Eleazar îţi este deschisă, prietene, ţie şi fiilor tăi. Veţi împărţi puţina mea hrană.

Eleazar îi servi fără să scoată o vorbă, după datina ospitalităţii faţă de orice călător ostenit. Înainte de-a intra în izbă, Araşev îi dezlegase pe copii care, flămânzi, mâncau acum cu lăcomie. Dacă feţişoarele lor obosite şi privirile încruntate pe care le arunca trădătorul „fiilor” lui îi părură ciudate bătrânului Eleazar, acesta nu lăsă să se întrevadă nimic. La rândul lor, după ce-şi mai potoliră foamea, Floris şi Adrien şovăiră să ceară ajutorul evreului, căci acesta li se părea prea bătrân şi fără vlagă. Dintr-o privire cei doi fraţi se înţeleseră şi hotărâră să-şi amâne fuga pentru mai târziu.

— Spune-mi, bătrâne, întrebă Araşev lingându-şi strachina cu fiertură de ovăz, care-i drumul cel mai scurt spre Hagi-Bey?

Bătrânul nu păru să se mire.

— Vrei să mergi la turci, prietene? N-ai decât să umbli cam opt săptămâni de-a lungul Nistrului, apoi să cobori pe firul lui până la Marea Neagră. Acolo vei vedea fortăreaţa turcă Hagi-Bey.

Eleazar îi privi îndepărtându-se pe Araşev şi pe „copiii” săi. Aşteptă până ce nu se mai zăriră şi, ridicându-şi poalele caftanului negru, o luă la goană în direcţia opusă, cât îl ţineau bătrânele lui picioare obosite.

Araşev îi legase din nou pe Floris şi pe Adrien.

Rânjea frecându-şi mâinile.

— Am câştigat. Am străbătut mlaştina şi vă am pe amândoi.

Floris îi spuse mândru:

— Ţi-am salvat viaţa şi dumneata ce ai de gând să faci cu noi?

Araşev izbucni în râs.

— Eu, băieţii mei, am să vă îngrijesc bine, am să vă răsfăţ, ca să fiţi frumoşi, graşi şi sănătoşi.

Floris şi Adrien se priviră nedumeriţi. Araşev râse şi mai tare. Nu încăpea îndoială, situaţia îl încânta.

— Ha, ha, frumoşilor, nu înţelegeţi?

Se îneca de râs. Într-un târziu se potoli şi le spuse peste umăr:

— Vă voi vinde lui Selim Paşa, care o să facă din voi nişte eunuci drăguţi pentru haremul lui.

Floris şi Adrien răsuflară. Toate astea nu păreau prea grave. Floris îndrăzni totuşi să întrebe:

— Ce înseamnă eunuc şi harem?

Araşev se înecă de râs.

Capitolul XXIII

Cetatea Hagi-Bey fusese ridicată pe ruinele unui fost sat grecesc. Uriaşa fortăreaţă era înconjurată de un orăşel pestriţ. Ucrainenii îl numeau Odessa, „Perla Mării Negre”. În această enclavă turcească vieţuiau la un loc toate neamurile: neguţătorul evreu făcea comerţ cu armeanul, grecul se certa cu moldoveanul, ţiganul bea cu turcul, circazianul cu maltezul. O atmosferă animată şi veselă domnea în sânul acestei mulţimi cosmopolite care trăia în bună înţelegere. Pe Floris şi pe Adrien îi înveseli priveliştea pieţii. Nu văzuseră niciodată aşa ceva în ceţurile nordului. Îi uimeau tare mult femeile cu chipurile acoperite. Toată lumea striga, râdea, ţipa, în timp ce în zare, vasele se legănau pe mare. Soarele strălucea pe nisipul de aur. Nişte soldaţi turci hohoteau de râs, privind o roabă circaziană care dansa goală puşcă pe o estradă. Un pui de arap ţipa, chemându-şi mama, dar nimeni nu-i dădea vreo atenţie, era un lucru obişnuit la Hagi-Bey.

Araşev opri un ienicer şi-i spuse într-o turcească stâlcită.

— Condu-mă la emirul Selim Paşa. Îi aduc o marfă care o să-i placă.

Turcul coborî ochii şi se uită dispreţuitor la cei doi copii în zdrenţe, cu pielea jupuită de soare.

— Asta-i marfa ta? Ce vrei să facă Selim Paşa cu mucoşii ăştia?

Floris era furios să fie luat drept un mucos şi, mai ales, drept o marfă. Araşev rânji, foarte sigur de el.

— Dacă mă duci la stăpânul tău, ţi-a pus Domnul mâna în cap, şi mie la fel.

Ienicerul şovăi, apoi, cu un gest a lehamite, le făcu semn să-l urmeze.

Selim Paşa îi cercetă pe Araşev şi pe cei doi copii cu ochiul lui mic şi pătrunzător. Era un oriental uriaş cu obrazul galben, buhăit de grăsime.

Pântecul i se revărsa peste coapsele scurte. Stătea aşezat turceşte pe o sofa foarte joasă şi fuma din narghilea. La un pas de el vegheau doi ieniceri cu înfăţişări crunte şi Floris nu prea se simţea la largul lui. Ca să-şi facă de lucru, privi sala în care se aflau. Era o încăpere mare şi albă, cu coloane, iar de-a lungul zidurilor atârnau draperii roşii şi de culoarea peruzelei, brodate cu aur. Zgomotul oraşului pătrundea înăbuşit în această sală a palatului alb, situat în inima fortăreţei Hagi-Bey.

— Cine eşti şi ce vrei? întrebă Selim Paşa pe ruseşte, cu o voce dulceagă şi puţin peltică.

Floris observă fără sfială că tot trupul emirului începea să tremure când acesta vorbea. Adrien se uită la ochii mici ai lui Selim Paşa şi avu impresia că râd. „Nu văd deloc ce găseşte caraghios la noi” gândi el jignit.

— Sunt un fost cazac ucrainean şi totdeauna am trăit în prietenie cu vitejii soldaţi ai sultanului, nobile vizir.

Selim Paşa făcu un semn cu mâna pentru a arăta că tot ce-i povestea Araşev nu-l interesa. Araşev făcu o plecăciune adâncă şi continuă.

— Ţi-am adus aceşti doi copii de rusnac, cu gândul că te-ar interesa să-i iei în robie, gloriosule emir.

— Hm! vorbi peltic Sultan Paşa, nu au o înfăţişare prea sănătoasă.

— O! protestă Araşev, i-am îngrijit ca pe copiii mei, dar nu sunt decât un om sărman şi dacă acum mă gândesc să mă despart de ei o fac numai pentru plăcerea ta, stăpâne.

Floris era la capătul răbdării. Paşa îl plictisea de moarte; cât despre Araşev, ar fi vrut să-l ucidă drept pedeapsă pentru minciunile lui. Selim Paşa surâse, îşi umezi buzele groase cu puţină apă de trandafir, apoi întrebă.

— Şi cine sunt aceşti copii?

Adrien şi Floris înălţară capul şi spuseră pa franţuzeşte, pentru plăcerea de a-l înfuria pe Araşev.

— Sunt Floris de Villeneuve-Caramey şi acest om este un mincinos, ne-a răpit.

— Iar eu sunt Adrien de Villeneuve-Caramey, fratele meu are dreptate, acest om este un trădător.

— O! spuse Selim Paşa liniştit, dar bunul meu prieten, m-ai înşelat, sunt francezi.

— Nobile Selim Paşa, ascultă-mă.

Coborând vocea, Araşev se apropie de perna pe care era aşezat Selim Paşa.

— Unul dintre copii este de preţ pentru tine, căci este fiul lui...

Adrien auzi vag începutul frazei dar nu izbuti să înţeleagă urmarea. Selim Paşa tuşi, luă o bucăţică de rahat dintr-o cupă de aur, o mestecă încet, râgâi conştiincios şi-şi băgă alte două bucăţi în gură. Araşev era stânjenit, ceva nu mergea după dorinţa sa. Se uită la copii cu un aer furios şi mormăi printre dinţi.

— Străduiţi-vă să vă purtaţi cum se cuvine, sau vă căsăpesc!

Floris îi strigă plin cu ură:

— Să crapi, câine împuţit!

Auzind aceasta, emirul se înecă de râs şi se învineţi la faţă. Îi rămăsese rahatul în gât. Într-un târziu, obrazul gras i se linişti. Zise peltic.

— Copiii ăştia sunt prost crescuţi, prietene, nu ştiu dacă voi putea să-i cumpăr.

Araşev protestă.

— O, nobile emir, ştii cine este unul dintre ei şi vezi foloasele pe care le poţi trage de pe urma lui. Te încredinţez că sunt blânzi ca nişte mieluşei.

Selim Paşa făcu semn lui Floris şi lui Adrien să se apropie. Cel doi „mieluşei” se înţeleseră dintr-o privire şi păşiră spre el. Apoi, tacticos, scuipară pe papucii lui auriţi. Araşev se îngălbeni. Răpise doi diavoli, niciodată n-avea să-i poată vinde. Spre marea uimire a trădătorului, emirul se puse iar pe râs. Sughiţa de-a dreptul şi-i curgeau lacrimile. Floris se uită la Adrien nedumerit: făcuseră asta pentru a stingheri tratativele lui Araşev şi reacţiile emirului îi zăpăceau. Într-un târziu, când se potoli, emirul bătu din palme. Un fel de colos de şapte picioare înălţime intră.

— Mustafa, ia-i pe pungaşii ăştia şi să fie pedepsiţi cum se cuvine.

Emirul se răsturnă pe pernele lui şi râse cu şi mai multă poftă.

Neliniştit, Araşev întrebă:

— O să-mi dai o mie de rupii, nobile vizir?

— Ha! sughiţă Selim Paşa, o să-ţi dau mult, mult, bunul meu prieten, mult mai mult, prietene...

Floris şi Adrien se uitau neliniştiţi la namila care se afla în faţa lor. Mustafa mormăi ceva, se aplecă şi-i luă pe Floris şi pe Adrien ca pe nişte simple pachete, ducându-i la subsuoară. Floris îl privi pe Adrien cu teamă, oare ce pedeapsă aveau să primească?

Această plimbare prin grădinile lui Selim Paşa era umilitoare pentru cei doi băieţi. Străbătură curţi albe, răcorite de havuzuri unde femei lungite pe pajişti înflorite râdeau văzându-i trecând pe Floris si pe Adrien căraţi de uriaşul pahiderm. Încercară să se zbată şi să muşte, dar Mustafa părea să nu simtă nimic şi-şi vedea liniştit de drum. În fundul unei curţi interioare păzite de ieniceri, Mustafa dădu la o parte o perdea de mărgele şi-i aşeză pe cei doi băieţi într-o încăpere mare, cu coloane de marmură albă. Camera era împodobita cu divane acoperite cu perne de mătase multicoloră. În faţa unui balcon care dădea spre marea luminată de apusul soarelui, stătea un tânăr. La intrarea lui Mustafa, întoarce capul. Era Maximilienne. Fără un cuvânt, cu ochii scânteietori de lacrimi, întinse braţele spre fiii săi. Rămaseră mult timp îmbrăţişaţi, toţi trei. Mustafa se legăna de pe un picior pe altul şi privea scena ştergându-şi ochii mari şi bulbucaţi.

În sfârşit Maximilienne se desprinse şi strigă.

— Li Kang, Elisa, Feodor, veniţi cu toţii!

Într-o clipă, încăperea se umplu cu toţi credincioşii lor slujitori care se aruncară asupra lui Floris şi Adrien înăbuşindu-i cu sărutări. Cei doi băieţi erau prea zăpăciţi pentru a pune întrebări. Chiar şi Marina Şchioapa era acolo. Deodată, Floris ridică privirea şi întrebă.

— Mamuşca, unde sunt Romo şi naşul meu?

— Sunt cu Selim Paşa, erau ascunşi în spatele lui ca să-l dea de gol pe trădătorul Araşev.

— Ah, mamă, spuse Adrien îmbujorându-se, au fost de faţă acolo?

— Da, aşa a vrut Selim Paşa.

Floris şi Adrien se priviră niţel stingheriţi; începeau să înţeleagă hohotul de râs al emirului.

— Mamă, spuse Adrien, curios ca întotdeauna, explică-ne cum aţi ajuns aici.

Maximilienne tocmai voia să răspundă când intră Selim Paşa, întovărăşit de hatmanul Saratov şi de Romo. Floris şi Adrien scoaseră ţipete de bucurie şi se aruncară în braţele lor.

Selim Paşa înainta spre Maximilienne.

— Nobila doamnă este mulţumită?

Maximilienne, cu ochii încă umezi, luă mâna emirului.

— Cum aş putea să vă mulţumesc, Selim Paşa pentru tot ce-aţi făcut pentru noi?

Emirul turc roşi; nu era obişnuit cu felul de a se purta al creştinelor. Avusese câteva ca roabe în haremul lui, dar nu erau doamne din înalta societate ca aceasta, care îl intimida cu înfăţişarea ei nobilă şi vestmintele-i bărbăteşti.

Selim Paşa îşi trase binişor mâna din aceea a Maximiliennei şi spuse peltic.

— Trădătorul Araşev a fost arestat. Mă gândesc să-l trag în ţeapă.

Maximilienne păli, dar hatmanul Saratov se apropie.

— Fratele meu Selim Paşa a fost mare şi generos dar îi cer să-mi lase mie grija de a-l pedepsi pe trădător.

Ochii mici ai lui Selim Paşa scânteiară; era curios să afle cazna la care hatmanul avea să-l supună pe fostul lui cazac, dar era prea politicos pentru a-l întreba. Hatmanul înţelese întrebarea mută din ochii lui şi zâmbi sălbatic.

— Fratele meu Selim Paşa o să fie mulţumit.

Romo îi ţinea pe după umeri pe Floris şi pe Adrien; credinciosul prieten era copleşit de fericire. Îi fusese atât de frică să nu dea greş în misiunea lui tocmai când crezuse că ajunge la liman!

În zorii zilei, când Maximilienne observase dispariţia fiilor ei fusese cuprinsă de deznădejde. Romo se temuse că o să-şi piardă minţile. Hatmanul Saratov îşi slobozise cazacii în urmărirea lui Araşev, dar nimeni nu putea da vreo veste. Folosiseră câini, dar aceştia pierdură repede urma. În tabăra hatmanului

domnea consternarea când, după zece zile de căutări zadarnice, văzură sosind un bătrân acoperit din cap până în picioare de noroi uscat. Calul său se prăbuşi sub el tocmai când sărea din şa cu o supleţe de necrezut pentru un om de vârsta lui. Bătrânul se înclină în faţa hatmanului.

— Nu cauţi doi copii, hatmane?

Maximilienne tresări.

— Cine eşti, cinstite bătrân? Dacă mi-ai văzut copiii vorbeşte, pentru numele lui Dumnezeu!

Bătrânul se uită cu luare aminte la Maximilienne.

— Da, pe copiii tăi i-am văzut, femeie, îţi seamănă. Îi târa după el un om care zicea că e tatăl lor, dar bătrânul Eleazar nu i-a dat crezare.

Hatmanul era încă bănuitor.

— Pentru ce ai venit să-mi dai mie de ştire şi cum ai ştiut că-i căutăm?

Bătrânul râse.

— Îndeletnicirea mea de cămătar, hatmane, mă sileşte să ştiu tot ce se petrece la trei sute de verste jur împrejur.

— Ah, evreule, rosti Romo cu dispreţ, câte ruble vrei?

Bătrânul se îmbăţoşă.

— Nu vreau decât să te ajut, trufaşule rus.

Cu un gest, hatmanul îi potoli pe Romo şi se apropie de bătrân.

— Mi se pare că te cunosc.

— Da, ai ţinere de minte, hatmane. Am venit să plătesc o datorie. Acum zece ani ai venit în fruntea cazacilor tăi pe când tătarii puneau foc casei mele şi o răpeau pe fiica mea Rebeca. Ne-ai salvat pe toţi. Acum a venit rândul meu să te ajut.

Hatmanul îşi mângâie barba şi zâmbi.

— Îmi amintesc de tine. Vorbeşte, prietene, unde sunt copiii?

— Omul i-a trecut prin mlaştinile de la Viniţa.

— Cu neputinţă, exclamă hatmanul, nimeni nu poate scăpa cu viaţă de acolo.

Eleazar surâse.

— Ei însă au supravieţuit, căci sunt nişte copii ca nişte lei.

— Unde sunt acum?

— Omul îi ducea spre Hagi-Bey. Sunt sigur că vrea să-i vândă lui Selim Paşa. Merg pe jos şi la sfârşitul lunii vor ajunge.

Maximilienne se înfioră.

— Copiii mei la turci, ce grozăvie!

Hatmanul Saratov exclamă.

— Până la sfârşitul lunii... galopând zi şi noapte vom ajunge înaintea lor. Liniştеşte-te, nobilă doamnă, Selim Paşa ne este prieten.

— Dar, hatmane Saratov, exclamă Maximilienne, turcii îi urăsc pe ruşi, cum poate Selim Paşa să fie prietenul vostru?

Hatmanul Saratov zâmbi.

— Vii de la miazănoapte, nobilă doamnă. Aici, sub soarele Ucrainei, e mai lesne de înţeles că poţi să te lupţi şi să rămâi prieten cu duşmanul. Într-o zi, poate, voi şterge de pe faţa pământului cetatea Hagi-Bey pentru a face un adevărat oraş rusesc, dar inima mea va continua să-i păstreze prietenie lui Selim Paşa şi, dacă s-ar întâmpla să fiu ucis în luptă de el, ştiu că m-ar plânge.

Selim Paşa îi primise aşa cum numai orientalii ştiu s-o facă.

— Locuinţa mea este a ta, frate, iar prietenii tai sunt bineveniţi, de vreme ce te însoţesc.

Romo se gândea: „Dacă hatmanul n-ar fi aici, acest om ne-ar tăia tot atât de simplu capul şi cu tot atâta politeţe”.

Într-adevăr, turcii stăpâneau Marea Neagră şi orice creştin prins de ei ajungea rob la Constantinopol, orice femeie, slujitoare în harem. Selim Paşa pusese o singură condiţie: era gata să întindă o cursă pentru a-l aresta pe trădător, dar voia să-i vadă pe copii înaintea tuturor. Încuviinţase de îndată ca Romo şi hatmanul să se ascundă îndărătul draperiilor aurite care-i înconjurau divanul.

La un semn al mamei lor, Floris şi Adrien se apropiară.

— Iertaţi-ne, Selim Paşa, pentru că... în sfârşit, noi nu ştiam, hm!... aţi fost foarte... foarte...

Selim Paşa îi privea cum se încurcă jalnic în explicaţii.

Suspină:

— Oh! ce păcat că sunteţi creştini! Pe Alah, femeie, spuse el întorcându-se către Maximilienne, nu vrei să te lepezi de credinţa ta şi să o îmbrăţişezi pe aceea a lui Mahomed? Aţi rămâne la Hagi-Bey şi i-aş face pe băieţii ăştia viziri.

Maximilienne fusese luată cam prin surprindere; perspectiva ca fiii ei să-şi petreacă viitorul printre turci nu-i prea surâdea. Chibzui o clipă spre a găsi un răspuns care să nu-l supere pe emir.

— Nobile Selim Paşa, fiii mei trebuie să păstreze religia străbunilor lor, după cum şi voi o păstraţi pe aceea a înaintaşilor voştri, şi trebuie să-i duc în Franţa. Dar o parte din inima noastră, va rămâne, datorită vouă, la Hagi-Bey.

Selim Paşa oftă.

— Mi s-a spus despre franţuzoaice că sunt uşuratice, dar acum cred contrariul. Eşti o femeie curajoasă care n-a pregetat să-şi primejduiască viaţa pentru copiii ei. Selim Paşa este prietenul tău.

Şi emirul părăsi încăperea cu o distincţie de care acest om mărunţel şi gras n-ar fi părut în stare.

A doua zi dimineaţă, Floris şi Adrien fură treziţi de un răpăit de tobe. Se repeziră la balcon dar nu văzură nimic, căci acesta dădea spre mare. Alergară atunci spre curtea interioară. O fetiţă frumoasă, cu părul lung, negru şi ochi de jăratic venea înspre ei din partea opusă. În graba lui, Floris se ciocni de ea.

— Nu poţi să bagi de seamă, câine de creştin? se răsti puştoaica într-o rusească stâlcită.

Floris era indignat.

— Nu prea eşti politicoasă pentru o fetiţă, dar totuşi iartă-mă că am dat peste tine, răspunse el pe turceşte, cu uşurinţa pe care el şi Adrien o aveau în a trece de la o limbă la alta datorită învăţăturii deprinse de la Li Kang.

Micuţa se uită mai atent la Floris. Îşi schimbă brusc purtarea şi surâse, arătându-şi dinţişorii ascuţiţi.

— Nu m-am supărat. Aş putea pune să fii biciuit până la sânge pentru că ai dat peste mine, dar n-am să spun nimic, haide vino!

— Unde mergem? întrebă Floris.

— Taci şi vino după mine să-ţi arăt ceva foarte caraghios.

Adrien era indignat de îndrăzneala nemaipomenită a acestei fete prostănace care nici măcar nu-i adresase cuvântul şi-i vorbea fratelui său cu atâta autoritate. Îl cuprinse furia să-l vadă pe Floris fermecat de această slăbănoagă pe care o urma ca un căţeluş. Părea că uitase de fratele său. Adrien şovăi, apoi, călcându-şi pe inimă, se hotărî să-i urmeze. Fetiţa îi duse spre un balcon care dădea în piaţa Odessei, aflată la picioarele fortăreţei Hagi-Bey. O mulţime pestriţă se îngrămădea pentru a asista la spectacol. O estradă fusese înălţată la repezeală şi pe ea luaseră loc Selim Paşa, hatmanul Saratov şi Romo. Floris observă că mama lui şi slujitorii francezi nu erau acolo. În schimb, Li Kang, Feodor şi Marina Şchioapa se aflau în rândul întâi. Tobele răpăiau. Ienicerii lui Selim Paşa înconjurau estrada. Straiele lor galbene şi turbanele roşii împodobite cu pene albe sclipeau în soare. Steagurile fluturau în vânt şi Adrien băgă de seamă cu uimire ca pe ele era desenată un fel de oală. De partea cealaltă a pieţii aşteptau zece cazaci călări. Se îmbrăcaseră cu cerkezele lor albastre de postav fin firetuite cu aur. Aveau şepcile îndesate pe frunte şi-şi purtau la oblânc sabia de luptă, scurtă şi puţin curbată. Mulţimea fremăta nerăbdătoare.

Floris se aplecă spre fetiţă şi-o întrebă:

— Cum te cheamă?

— Yasmina, şi sunt fiica lui Selim Paşa, dar st! taci, priveşte.

În piaţă se iviră patru ieniceri. Între ei mergea un om legat. Mulţimea tăcu, înfiorată. Prizonierul urla.

— Iertare, iertare! Nu mă lăsaţi! Ajutor!

Floris şi Adrien îngălbeniră: era trădătorul Araşev.

Capitolul XXIV

— Ai să piei, trădătorule, spuse Selim Paşa cu dispreţ.

Ienicerii îl trântiră pe Araşev în genunchi în faţa estradei. Romo întoarse capul; niciodată nu-i plăcuseră asemenea spectacole.

— Acest prizonier îţi aparţine, frate, adăugă Selim Paşa aplecându-se înspre hatman.

Acesta se înclină în semn de mulţumire şi, ridicându-se în picioare, strigă cu glas răsunător.

— Araşev, Ucraina se leapădă de tine, nu mai eşti fiul ei. Ai să înduri pedeapsa cazacilor.

Trădătorul Araşev nu mai avea puterea să strige. Îşi dădea ochii peste cap de frică. Mulţimea, simţind că avea să asiste la un spectacol ales, se porni să strige. Selim Paşa făcu un semn şi ienicerii îl târâră pe Araşev în mijlocul pieţii unde fusese săpată o groapă de înălţimea unui om. Se pare că Araşev pricepuse cazna la care urma să fie supus, pentru că începu să zbiere.

— Nu, nu, nu asta, nu asta, ajutor!

Floris şi Adrien îşi astupară urechile ca să nu-i audă. Micuţa Yasmina avea ochii lucitori şi buzele umede.

— Dar ascultaţi-l hai, uitaţi-vă! spuse ea agitată.

Ienicerii îl aruncară pe Araşev în groapă. Mulţimea se frăsuia şi râdea, fiecare dându-şi cu părerea. Turcii aveau numeroase suplicii în repertoriul lor, dar acesta le era necunoscut. Ienicerii, fără să ia în seamă strigătele trădătorului, umplură liniştiţi groapa cu pământ. În curând acesta îi ajunse lui Araşev până la gât. Atunci, cu foarte multă grijă, ienicerii bătătoriră pământul de jur-împrejurul capului. Când terminară, se retraseră spre estradă.

Era o privelişte înspăimântătoare să vezi piaţa aceea plină de o mulţime cu turbane multicolore, privind aţâţată la capul care ieşea din pământ, ca şi cum ar fi ţâşnit din iad. Hatmanul Saratov făcu un semn cu mâna. De cealaltă parte a pieţii, cei zece cazaci care atâta aşteptau, îşi smulseră cu toţii săbiile din teacă, strigând: *Alla Verdi!*

Lui Araşev i se făcu părul măciucă. Deşi pe jumătate înăbuşit din pricina pământului, mai avea încă puterea să urle de spaimă. Tobele răpăiră din nou. Hatmanul făcu un alt semn şi un cazac dădu pinteni calului care zvâcni înainte şi trecu în galop peste capul lui Araşev. Cazacul îşi ţinea sabia în mână. Mulţimea stătea cu sufletul la gură. Pricepuse încercarea ce urma să fie făcută de cazac: aceea de a reteza capul condamnatului. Dar se auzi un murmur de dezamăgire, sabia trecuse la un deget de gâtul lui Araşev. Un alt cazac se desprinse din grup; galopa şi mai iute decât camaradul său. Ajuns în dreptul lui Araşev, scoase un răcnet şi atinse în treacăt gâtul nenorocitului. Sângele ţâşni şi curse roşu, strălucind pe pământul galben-arămiu al Hagi-Bey-ului. O femeie ţipă. Strigătul ei avea ceva atât de pătrunzător că mulţimea începu, la rândul ei, să urle şi mai tare. Un al treilea călăreţ porni în galop. Pentru cazaci, „jocul” consta în a nu se pregăti înainte de a ajunge în dreptul capului, ci doar atunci, lăsându-se cât mai jos cu putinţă din şa.

Trădătorul Araşev de-abia fusese atins. Un fel de resemnare fatalistă pusese stăpânire pe el. Ştia că avea să moară de o moarte cumplită, dar nu se

căia de faptele lui. Mulţimea era cuprinsă de delirul unei bucurii bolnăvicioase. Al patrulea cazac despică fruntea trădătorului care trăia încă. Al cincilea îi scoase un ochi care se rostogoli la zece picioare depărtare; un bărbat îl culese şi, în hohotele de râs ale gloatei, îl băgă în gură. Aţâţarea oamenilor ajunsese la culme. Hatmanul Saratov urmărea scena fără să clipească. Era vădit că Selim Paşa se distra de minune şi îşi freca mâinile. Se aplecă înspre hatman.

— Mulţumesc fratelui meu pentru acest spectacol plin de desfătare.

Romo era palid. Era obişnuit să ucidă pe câmpurile de luptă, dar avea oroare de asemenea suplicii. Amestecaţi în mulţime, Li Kang şi Feodor priveau liniştiţi îngrozitoarea scenă, ca nişte oameni obişnuiţi cu spectacole de acest soi. Marina Şchioapa urla.

— Crapă, câine împuţit, şi du-te să te prăjeşti în iad!

O altă lovitură de sabie atinse capul trădătorului, despicându-i ţeasta în două. Nu se ştia dacă mai trăieşte încă. Singurul său ochi rămăsese holbat, înspăimântător. În cele din urmă, un cazac îi atinse gâtul tăindu-i traheea. Ţâşni un val de sânge negru.

În locul unde erau cocoţaţi Floris şi Adrien nu mai aveau putere să respire, livizi şi uzi de sudoare, dar priveau spectacolul împietriţi de groază. Mica prinţesa Yasmina le arunca priviri batjocoritoare. Cazacii treceau în galop cu vuiet drăcesc prin faţa a ceea ce mai rămăsese din capul trădătorului. În sfârşit, unul dintre ei desprinse cu o lovitură de sabie capul lui Araşev, care se rostogoli la douăzeci de picioare de trupul îngropat în pământ. Învingătorul dădu pinteni calului, se lăsă să lunece până sub burta animalului, luă ţeasta cu vârful săbiei, se aşeză din nou în şa şi făcu înconjurul pieţii de mai multe ori, urlând de bucurie, purtând în tăişul săbiei înspăimântătorul cap care rânjea. Sângele se scurgea peste el şi-i împroşca pe privitorii din primele rânduri, care aclamau dezlănţuiţi. Cazacul se opri în faţa estradei, sări din şa şi se înclină în faţa hatmanului, a lui Selim Paşa şi a lui Romo.

Selim Paşa zâmbi.

— Eşti îndemânatic cazace, te felicit. Cât despre acest cap, aruncă-l câinilor, ca şi trupul.

Floris şi Adrien se retraseră în umbra curţii, năuciţi de grozăvia spectacolului. Le era greaţă şi începură să vomite, sub privirea şireată a Yasminei, care râdea în hohote.

— N-aveţi nici un haz voi, creştinii, nimic nu vă înveseleşte.

Maximilienne, care-şi căuta copiii de mai multă vreme, intră în curte. Aruncă o privire în josul fortăreţei, văzu mulţimea care se răspândea pe îndelete şi înţelese într-o clipă la ce spectacol asistaseră fiii ei.

Se cutremură zărind groaznicul cap care se legăna în vârful săbiei cazacului. Îşi cuprinse băieţii la piept, iar aceştia se lăsară în voia ei, fără vlagă, îmbărbătaţi să regăsească blândeţea maternă, dar în acelaşi timp umiliţi de a fi trataţi ca nişte copilaşi în faţa Yasminei. Maximilienne îi mângâie pe cap şi le

şopti vorbe calde, ca să-i liniştească.

În acelaşi timp, se gândea: „Trebuie să plecăm repede, să ne întoarcem în Franţa, n-avem ce să mai căutăm în ţara asta”.

Câteva zile mai târziu, Maximilienne, Floris şi Adrian se instalau împreună cu credincioşii lor tovarăşi la bordul unei galere portugheze care făcea comerţ în Mediterana. Turcii lăsau rareori să treacă vase de-ale creştinilor, dar portughezii au fost totdeauna marinari îndrăzneţi şi neguţători isteţi. Căpitanul de pe *Sao Enrique* izbutise să se facă bine văzut de către sultanul de la Stambul, care-i îngăduia să treacă prin Bosfor şi să pătrundă în Marea Neagră.

Despărţirea de Selim Paşa fu emoţionantă; el le găsise vasul care urma să ajungă la Marsilia cu o încărcătură de piele, plută, zahăr şi lemn de Ucraina. Marina Şchioapa şovăise dacă să plece sau nu în Franţa, inima ei stând în cumpănă între Floris şi Mustafa. Până la urmă, birui Mustafa. Marina avea de gând să deschidă o cârciumă la Odessa, la poalele fortăreţei Hagi-Bey.

— Înţelegi, îi spuse ea Maximiliennei, m-am săturat de toţi verii mei şi, la urma urmei, un turc e şi el un bărbat ca şi ceilalţi.

— Dar, răspunse Maximilienne, ia seama, Marina, turcii au mai multe neveste.

Ochii Şchioapei scânteiară, şi-l priviră pe Mustafa, care, cu două capete mai înalt decât ea, zâmbea, fericit.

— Dacă face asta, barinia, îl snopesc în bătaie.

Hatmanul Saratov încercase s-o înduplece pe Maximilienne.

— Rămâi, nobilă doamnă, întoarce-te cu noi la Kiev. Ţarul doreşte ca fiul său să rămână în Rusia.

Maximilienne oftase cu ochii-n lacrimi.

— Hatmane Saratov, fii binecuvântat pentru tot ce ai făcut, dar trebuie să plecăm. Copiii mei nu vor fi la adăpost decât în Franţa, o ştii prea bine. Ajută-ne să plecăm, te rog; trebuie să crească fericiţi şi ceva îmi spune că o părticică din inima lor va rămâne în Rusia O să-l revezi pe Floris, sunt sigură, dacă Dumnezeu şi Petru o vor voi.

Hatmanul chibzui o clipă, apoi se înclină în faţa acestor explicaţii.

— Ai dreptate, nobilă doamnă, dar măcar ia-l cu tine pe Feodor, ca să-l păzească şi de-aici înainte pe fiul tău.

Pe puntea galerei domnea forfota plecării. De pe duneta lui, căpitanul portughez dădea ultimele ordine pentru manevră.

— Înălţaţi pânzele pe catargul cel mare!

Drapelele fluturau în vânt.

— Să se pregătească vâslaşii!

În ritmul loviturilor de gong, ocnaşii lăsară vâslele la apă.

Maximilienne, Floris şi Adrien se găseau pe puntea din spate a vasului, ca să nu stingherească manevrele. În cabinele puse la dispoziţia călătorilor, Elisa şi Martine, ajutate de Grégoire şi de Blaisois îşi făceau de lucru desfăcând

cuferele. Toţi patru nu-şi mai încăpeau în piele de fericire. „În sfârşit, se întorceau în Franţa.” Pe puntea din faţă, Li Kang şi Feodor priveau melancolic piaţa Odessei. De departe, o turcoaică le trimitea sărutări. Romo, care ţinuse să-şi însoţească prietenii până pe vas, se apropie de Maximilienne.

— E timpul să cobor.

Maximilienne îl privi rugătoare.

— De ce ne părăseşti, Romo, vino cu noi în Franţa!

Romo zâmbi cu tristeţe şi-i spuse cu reproş:

— Nu eu plec, Maximilienne, voi sunteţi cei care ne părăsiţi.

— Dar, Romo, ştii prea bine că această ţară e primejdioasă pentru fiii mei.

— Da, prietenă, trebuie să plecaţi, ai dreptate, dar înţelege-mă, sunt un prinţ moscovit şi voi încerca din toate puterile să duc mai departe opera lui Petru cel Mare. Locul meu este aici, pe pământul sfintei noastre Rusii. Acuma, ascultă-mă bine, pentru că simt că n-o să ne mai vedem niciodată.

Romo o trase deoparte pe Maximilienne, care tremura, tulburată:

— Pe patul de moarte, Petru mi-a dezvăluit un secret. În pivniţele de la Dubino, a ascuns o comoară pentru Floris...

Şi Romo îi repetă cuvintele ţarului muribund. Apoi îşi luă încă o dată rămas bun de la Maximilienne şi copiii ei.

— Să-ţi aminteşti de asta, Maximilienne, când va fi vremea.

— Da, Romo, o jur, o jur!

Maximilienne se prăbuşi plângând în braţele credinciosului său prieten. Pe Romo îl trecu un fior şi Maximilienne, ridicând privirea, citi în ochii lui taina pe care n-o bănuise niciodată. Acest suflet mărinimos înăbuşise din totdeauna dragostea pe care o purtase Maximiliennei şi care-l chinuia din ziua când o văzuse legată, despuiată, în fortăreaţă. Simţindu-se descoperit, Romo vru să se desprindă, dar Maximilienne îl reţinu, murmurându-i:

— Nu, prietenul meu, fratele meu, te iubesc şi mai mult pentru asta şi-ţi voi păstra veşnic un loc în inima mea.

Şi cu o mişcare scurtă, îl sărută uşor pe buze.

Romo, fericit şi sfâşiat de gestul Maximiliennei, coborî de pe punte şi se apropie de Floris şi de Adrien, care urmăreau cu interes manevrele. Fără glas, îi luă în braţe şi şopti, uitându-se la Floris:

— E crâncen pentru un copil să piardă sprijinul tatălui său dar ce minunat e să moşteneşti ceva din gloria părintească!

Romo sări într-o barcă în care patru marinari aşteptau să-l ducă la ţărm.

— La revedere, Romo, la revedere! strigară Floris şi Adrien, trişti să se despartă de prietenul lor dar în acelaşi timp puţin nepăsători, ca toţi copiii de vârsta lor.

Romo nu mai avea ochi pentru ei; vedea doar silueta gingaşă a Maximiliennei, care se profila la pupa vasului, şi murmură:

— Ţarul meu, ţi-am fost credincios până la sfârşit, mi-am îndeplinit

datoria. Petru cel Mare poate fi mândru de prietenul lui.

Căpitanul strigă.

— Ridicaţi ancora!

Douăzeci şi şase de vâsle loviră apa de fiecare parte a galerei, dar deodată o voce subţirică strigă.

— Floris! Floris!

O felucă luxoasă a emirului se apropia de vasul portughez. La bord se aflau Marina Şchioapa, Mustafa, o duzină de marinari turci care se opinteau la vâsle şi mica principesă Yasmina. Culcată sub un baldachin, aceasta din urmă îl striga pe Floris. Căpitanul îşi smulse peruca de furie. Manevra trebuia luată de la capăt dar n-avea ce face, cu fiica emirului Selim Paşa era nevoit să se poarte frumos. Floris se plecă peste bastingaj.

Mica prinţesa îi strigă.

— Am vrut să-ţi spun la revedere. Uite, ţi-am adus un dar!

Urcară la bord o maimuţică ce scotea nişte tinete cumplite.

Floris era încântat.

— Eşti drăguţă, Yasmina.

— Ştii, Floris, am să mă gândesc întotdeauna la tine, să ai grijă de micuţul meu Ali. Adio! Adio!

Yasmina îi făcea semne cu mâna. Floris era destul de măgulit de interesul pe care i-l arăta mica prinţesă. Aruncă o privire de cuceritor lui Adrien. Feluca emirului se îndepărtă. Marina Şchioapa plângea.

— La revedere, boiernaşule, la revedere!

Grosul Mustafa, fără a şti bine de ce, se luă după „soaţa” sa.

Yasmina mai strigă încă, râzând:

— La revedere, câine de creştin!

Floris ridică braţul în semn de adio. Adrien se apropie de mama lui, o strânse încetişor de mână şi o sărută duios. Galera se răsuci încet în loc şi pânzele se umflară.

— Direcţia miazăzi, domnule Cruz, strigă căpitanul spre secund.

Răsună iarăşi gongul şi vâslele cele mari se împlântară în apă. Porneau spre larg. Maximilienne îşi privi fiii. Floris se plimba în voia lui ţinând în lanţ micul maimuţoi care îl îndrăgise pe dată.

— Ali, nu-i un nume frumos, îi spuse Floris lui Adrien, o să-l botez Georges-Albert.

Adrien izbucni în râs.

Floris, nebun de bucurie, începu să alerge pe punte, urmat de Georges-Albert, strigând:

— Când am să fiu mare, o să mă fac marinar.

Maximilienne oftă. Fortăreaţa albă a Hagi-Bey-ului strălucea în soarele dimineţii. Forfota pieţii din Odessa se topea în zare. Silueta lui Romo se contura pe plajă. În curând, nu mai fu decât un mic punct la orizont.

Deodată Floris se opri din joaca lui cu Georges-Albert, privi în depărtare pământul şi ochii i se înlăcrimară. O durere fără nume îi umpluse inima. Lângă el, Adrien era foarte palid.

— Adio, Rusie, Rusie crudă şi dulce, murmură Maximilienne.

Căpitanul se apropie de Floris.

— Ia spune, băiete, îţi pare bine că pleci în Franţa?

— Nu ştiu, domnule, bâigui Floris cu ochii încă umezi. Da, cred că da, şi apoi – surâse el –, îmi pare mai cu seamă bine că mă aflu pe un vas.

— În cât timp vom ajunge? întrebă Adrien, practic ca totdeauna.

— Ştii, băiete, dacă vânturile ne sunt prielnice şi dacă ne lasă în pace piraţii, ajungem la Marsilia peste nouăzeci de zile.

Maximilienne auzise.

— Ce vorbeşti, căpitane, putem întâlni piraţi?

— Liniştiţi-vă, doamnă, curând vine iarna şi acestor câini de necredincioşi nu le place să iasă pe vreme rea. Iar *Sao Enrique* e cea mai bună galeră din Mediterana, pe cuvântul căpitanului Ortega, doamnă contesă. Vă voi debarca la Marsilia teferi şi nevătămaţi, pe dumneavoastră şi pe fiii dumneavoastră.

Căpitanul avusese dreptate; văzură câteva pânze ameninţătoare în zare, dar de fiecare dată vântul salvă galera *Sao Enrique* de la un atac, îngăduind căpitanului portughez să se facă nevăzut în ceaţă sau în câte o furtună. Câteva luni mai târziu, ajungeau în faţa Marsiliei. Floris şi Adrien clipeau din ochi, uluiţi de forfota din port. Elisa şi Grégoire rosteau rugăciuni pentru a mulţumi cerului că-i scosese la liman. Blaisois şi Martine, care se căsătoriseră pe vas, făceau planuri de viitor. Maximilienne surâdea Franţei şi fiilor ei. „Nimic rău nu ni se mai întâmplă acum” gândea.

Deodată tresări. De pe chei, un bărbat se uita la ea, la Floris şi la Adrien.

Maximilienne păli, îşi trecu mâna peste frunte şi murmură:

— Am înnebunit, e cu neputinţă!...

Li Kang şi Feodor se apropiară.

— Debarcăm, barinia.

— Eu... eu nu ştiu.

— Surâs-de-Vară a văzut ceva?

— Da... O nălucă.

Capitolul XXV

— Doamnă contesă, un bărbat vrea să vorbească cu înălţimea voastră.

Hangiul îşi ţinea pălăria în mână. Sosirea Maximiliennei şi a escortei ei la hanul lui îl luase cam pe neaşteptate, dar la Marsilia nimeni nu se mira niciodată de nimic. Această doamnă descinsese îmbrăcată bărbăteşti iar în ajun, un negustor de haine venise să-i aducă rochii pe care le plătise cu aur. Doamna

cumpărase de ademenea veşminte pentru slujitori şi pentru cei doi băieţi frumoşi. Comandase chiar şi un pantalonaş pentru maimuţă! Da, da, ciudaţi oameni, îşi spuse hangiul, gândindu-se la chinez şi la uriaşul cu cicatrice care veghea ca o umbră asupra copiilor.

— Un bărbat? întrebă Maximilienne care se odihnea, oh! da, trebuie să fie vizitiul berlinei pe care am comandat-o.

— Pe cinstea mea, cunosc toţi birjarii din Marsilia înălţimea voastră dar omul ăsta mi se pare că-i altceva.

— Bine, spuse Maximilienne iritată de curiozitatea pe care hangiul nu izbutea s-o ascundă, spune-i să urce.

În clipa aceea Li Kang îşi strecură capul pe uşă zâmbind.

— Stăpână, Floarea-de-Mai şi Fericirea-Zilei vor să iasă să vadă vasele înainte de-a pleca spre castelul vostru, pot să-i duc împreună cu Sabie-Ascuţită?

— De bună seamă, Li Kang, şi luaţi-l şi pe Georges-Albert, care ţipă într-una.

Clipind des din ochi, hangiul coborî scara mormăind.

— Pe Maica Precistă, nici chiar la Marsilia nu s-a pomenit aşa ceva! Chinezul o tutuieşte pe contesă, pune porecle năstruşnice tuturor şi toţi găsesc asta firesc.

În sala mare a hanului, necunoscutul aştepta liniştit. Era îmbrăcat sărăcăcios şi părea istovit.

— Repede, Li Kang, grăbeşte-te!

Floris şi Adrien coborâră în grabă scara fără să se uite la omul care se ridică în picioare, foarte palid.

— Puteţi urca, doamna contesă a încuviinţat să vă primească. Prima uşă pe dreapta.

Omul îi sorbea din ochii de un albastru spălăcit pe cei doi copii. Rămăsese înmărmurit.

— Puteţi urca, repetă hangiul.

Fără un cuvânt, omul începu să urce scara.

Deodată simţi o lovitură în umăr.

— Ah, domnule, strigă Adrien râzând, iertaţi-l pe Georges-Albert, e maimuţa fratelui meu. E foarte prost crescută.

— Cum te cheamă, copile, întrebă bărbatul cu o voce pierită.

Adrien şovăi o clipă în faţa acestui om în veşminte sărăcăcioase. De când cu fuga lor devenise bănuitor, dar Floris urca la rândul lui treptele ca să-l prindă pe Georges-Albert.

— Pe fratele meu îl cheamă Adrien iar pe mine Floris de Villeneuve-Caramey. Venim din Rusia şi ne întoarcem la noi la castelul Mortefontaine, domnule.

Adrien se înfurie, fratele lui vorbea prea mult.

Auzind spusele lui Floris, omul pălise şi mai tare. Fără o vorbă, se întoarse

pe călcâie şi continuă să urce scara rânjind. Se apropie de uşa arătată de hangiu. Şovăi o clipă apoi intră cu hotărâre, fără să bată. De la fereastră, Maximilienne îşi privea fiii care se îndreptau veseli spre port. Se întoarse mirată la auzul uşii care se deschisese. Bărbatul o privea cu un fel de îndârjire. Făcu un pas spre el, se clătină şi, năucită, se lăsă să cadă într-un fotoliu, murmurând:

— Amedée... Dumnezeule! Dumneata!

Cei doi soţi se priviră lung.

— Te credeam mort, bâigui Maximilienne.

— Am fost, doamnă.

Maximilienne îi aruncă o privire rătăcită. Nenorocitul îşi pierduse minţile? Amedée de Villeneuve păru să citească gândurile Maximiliennei. Zâmbi ironic.

— Nu, doamnă, nu sunt nebun... M-am schimbat mult asta-i tot... N-aş spune acelaşi lucru despre dumneata. Complimentele mele, ai rămas la fel de frumoasă.

Maximilienne îşi privi îndelung soţul. I se părea că visează cu ochii deschişi. Ceva în privirea frumosului Amedée de Villeneuve se schimbase. Era mai pătrunzătoare, mai primejdioasă, mai puţin nevolnică. Se vedea cât de colo că e încolţit.

— Pe dumneata te-am zărit, nu-i aşa, pe chei la sosirea vasului? întrebă Maximilienne.

— Da, eu eram, te-am recunoscut. Văzându-te cu doi băieţi, mi-am închipuit că unul dintre ei este fiul meu, iar celălalt al ţarului.

Maximilienne nu ştia ce să răspundă. Acest bărbat semăna la chip cu Amedée, dar nu vorbea ca acela pe care-l cunoscuse ea.

— Ascultă-mă, Maximilienne, spuse Amedée aşezându-se, n-am venit ca un duşman... Contele de Villeneuve-Caramey a murit cândva în strada Quincampoix.

Maximilienne îşi înăbuşi un suspin.

— Iartă-mă Amedée, de multe ori am avut mustrări de conştiinţă în Rusia, dar te credeam cu adevărat mort.

— Îţi pare rău că mă vezi în viaţă?

— Sunt prea creştină, domnule, pentru a-ţi dori moartea. Nu, mulţumesc cerului pentru că te-a salvat.

Amedée rânji.

— Trebuie să te opresc, doamnă, nu cerul m-a salvat, ci... Cartouche.

O clipă, Maximilienne se miră. Cartouche... Ce departe erau toate astea!

— Acum ascultă-mă, Maximilienne, trebuie să ştii totul, pentru că eşti singura care mă poţi salva iar eu sunt singurul care pot să-ţi salvez fiul de la ruşinea de a rămâne un bastard.

Maximilienne voi să protesteze.

Cu un gest, Amedée de Villeneuve o opri.

— Ai fugit cu ţarul şi cu fiul meu, doamnă, şi te în torci în Franţa după opt

ani cu doi copii. Să nu crezi că înalta societate o să accepte acest al doilea copil. Se va şopti peste tot că este un bastard şi nu se va găsi nici un loc pentru el.

Maximilienne lăsă capul în jos căci de multe ori se gândise la ceea ce-i spunea acum Amedée.

„Ah! Petru, dragostea mea, suspină ea încet, ce departe eşti!”

— Dar, domnule, spuse ea venindu-şi în fire, de unde ai ştiut că sosim la Marsilia?

— N-am ştiut nimic, doamnă, eram în căutarea unui vas pentru a mă îmbarca împreună cu fiica mea.

— Fiica dumitale? bâigui Maximilienne.

— Ei da, doamnă. Ai avut un fiu fără nune, aşa că pot să am şi eu o fată.

Maximiliennei i se învălmăşeau gândurile.

Amedée de Villeneuve izbucni în râs.

— Căsnicie ca a noastră mai rar, draga mea. Suntem căsătoriţi de doisprezece ani dar, cred că n-am trăit alături mai mult de două luni. Am avut împreună un fiu şi acum fiecare are la rândul său câte un alt copil.

Maximilienne încremenise. Amedée avea un fel de a spune lucrurile...

— Nu face mutra asta, doamnă. Îţi repet, nu sunt supărat că l-ai urmat pe ţar. Ba chiar, oricât de ciudat ar părea, am oarecare admiraţie pentru dumneata. Nu trăiam pe atunci decât în tovărăşia unor destrăbălaţi şi beţivani. Risipisem mare parte din averea voastră şi te uram, fără să ştiu de ce, poate pentru că erai fără cusur, te-am urât şi mai mult fiindcă te iubea ţarul. Am vrut să te jefuiesc iar pe el să-l asasinez. Atunci am fost rănit de contele de Horn, după câte mi s-a spus; crezând că am murit, am fost părăsit în strada Quincampoix. Am zăcut mai multe luni între viaţă şi moarte, îngrijit de către Cartouche şi sora lui. Când am revenit la viaţă am aflat că plecaseşi în Rusia. Aş fi putut să mă duc la curte şi să-mi reiau poziţia pe lângă Philippe d’Orléans. Dar nu mai aveam poftă. Îmbrăcat cu straie de împrumut, am aflat de propria mea moarte, din Strada Quincampoix, de la însuşi domnul Chabout, administratorul, nostru de la Mortefontaine. Între timp, eu care la curte nu trăisem decât în mijlocul unor mumii, mă împrietenisem cu Cartouche şi cu locotenenţii acestuia. Mai mult chiar, mă îndrăgostisem de sora lui şi, din dragoste pentru ea, ca să n-o părăsesc, am rămas în banda lui Cartouche devenind la rândul meu un bandit.

— Dumneata, Amedée! spuse Maximilienne îndurerată, dumneata, un conte de Villeneuve-Caramey, să decazi într-atâta!

Contele aruncă o căutătură piezişă spre Maximilienne şi-i spuse veninos.

— Dar dumneata, doamnă, care ai plecat în lume după amantul dumitale... cum de ai izbutit să fugi din Rusia la moartea ţarului? Nu cred că împărăteasa ţi-a înmânat un bilet de liberă trecere. Haide, draga mea, suntem chit.

Maximilienne plecă fruntea şi şopti.

— Ai dreptate, domnule, am fugit ca o cerşetoare şi deseori mă simt

vinovată faţă de fiii mei şi de dumneata. Ce-mi propui?

— Ceea ce admir la dumneata, doamnă, este onestitatea. Odinioară mă scotea din sărite, dar asta era pe vremuri. Iată de ce mă aflu la Marsilia, mă ascund de poliţia regelui.

Maximilienne avu o tresărire de spaimă.

— Poliţia?

— Da, ţi-am spus doar, am făcut parte din banda lui Cartouche, ani de-a rândul am jefuit şi-am furat. Ca să spun drept, draga mea, am petrecut de minune, aşa cum nicicând n-am petrecut la curte. Femeia pe care o iubeam era alături de mine şi mânuia armele ca un bărbat. Din nenorocire, cineva l-a vândut pe Cartouche, care a fost tras pe roată în piaţa Greve. Ne-am ascuns cu toţii. Sora lui Cartouche aştepta un copil de la mine. A murit în chinurile facerii, acum un an. Am izbutit să părăsesc Parisul şi voiam să plec departe cu această copilă pe care am prins s-o iubesc.

Maximilienne căzuse pe gânduri. Amedée iubea pe cineva... Într-adevăr, viaţa îl schimbase mult. Fără a-i lăsa să-i ghicească gândurile, îl întrebă:

— Dar de ce nu te-ai dus să-l vezi pe Regent, Amedée? I-ai fi explicat totul şi te-ar fi iertat.

Amedée de Villeneuve o privi uluit:

— Dar, draga mea, de unde vii? Regentul a murit. Nu ştiai? tânărul rege Ludovic al XV-lea domneşte. S-a şi căsătorit cu o biată prinţesă poloneză, pe nume Maria Leczinska.

Maximilienne dădu din cap:

— Ai dreptate, domnule, vin de foarte departe.

Amedée de Villeneuve rânji:

— Vezi, fără întâlnirea noastră neprevăzută n-ai fi fost în stare s-o scoţi la capăt în acest frumos regat al Franţei. Deci, s-o iau de la început. Îţi propun să te înapoiezi la castelul dumitale de la Mortefontaine, povestind oricui va voi să te asculte că iubitul dumitale soţ a fost rănit cu adevărat în strada Quincampoix, aşa cum s-a spus, dar că l-ai salvat de la pieire şi aţi plecat împreună în Rusia unde i-ai dăruit încă doi copii, un băiat şi o fată. Am trăit acolo câţiva ani de fericire conjugală şi apoi am luat calea întoarcerii spre Franţa. Dar tocmai atunci, din nenorocire, soţul dumitale, iubitul conte de Villeneuve-Caramey, lovit de friguri, s-a prăpădit pe vasul cu care vă înapoiaţi. Şi ca să-ţi dovedeşti spusele, vei arăta tuturor un testament scris de mâna mea prin care, scumpa mea, neputând să-ţi las averea pe care am păpat-o, îţi lăsam declaraţia afecţiunii mele şi paza celor trei copii ai noştri: Adrien, hm... cum îl cheamă pe al tău... a! da! Floris – şi Baptistine... da, fiica mea, avută cu sora lui Cartouche.

Amedée de Villeneuve se strâmba de râs.

— Ce festă o să mai jucăm societăţii!

Maximilienne chibzuia. În ea se luptau sumedenie de simţăminte contradictorii; nu izbutea să descurce firele în complicata urzeală propusă de

Amedée.

— Dar, domnule, poliţia îi urmăreşte pe complicii lui Cartouche şi nu pe contele de Villeneuve-Caramey.

— La Paris m-au văzut şi mă cunosc toţi prea bine. Şi apoi, vezi, Maximilienne, mă încearcă un fel de silă faţă de toate. De altfel, dacă m-aş înfăţişa în societate, ne-ai vedea trăind din nou împreună, draga mea?

Maximilienne avu un gest de spaimă.

— Nu, aşa-i? Amedée zâmbi. Fă cum spun eu, acceptă micul meu roman şi astfel te vei putea înapoia cu fruntea sus. Fiul ţarului şi nepoata lui Cartouche vor fi nişte aristocraţi francezi. Îţi cer să fii bună cu Baptistine; poartă-te cu ea aşa cum ai face cu fetiţa ta. Fă ce ştii ca băieţii dumitale s-o accepte drept sora lor. Ah! pentru că veni vorba, te felicit pentru singurul nostru copil comun, Adrien, îmi place mult. Şi apoi, cel puţin în vinele lui curge sângele amândurora.

Maximilienne ameţise de tot; nu mai pricepea nimic şi protestă:

— Dar şi Floris şi... fiica dumitale sunt frate şi soră.

Amedée de Villeneuve începu să râdă cu poftă:

— Ah! draga mea, priveşte-te într-o oglindă. Mă faci să mor de râs. Gândeşte-te puţin. Adrien este fiul meu şi al dumitale, bine. Floris este fiul dumitale şi al ţarului, aşadar n-are nici o legătură cu mine. Eşti de acord? Perfect. Iar Baptistine este fiica mea şi mama ei era sora unui hoţ de drumul mare. Deci nici o legătură cu dumneata. Ţi-am spus, singur Adrien este frate vitreg cu ceilalţi doi. Floris şi Baptistine nu sunt nimic unul pentru celălalt. Dar am cuvântul tău că ai s-o creşti pe fată ca şi pe băieţi? Da, mă încred în dumneata. Ciudat, dar eşti poate singura fiinţă de pe lume în care am încredere.

Maximilienne mai reflecta la bizara propunere a soţului ei.

— Şi dumneata, ce vei face, domnule?

— Ah! mă aşteptam la întrebarea asta din partea dumitale. După tot ce ţi-am făcut, te mai îngrijeşti să ştii ce-o să se întâmple cu mine. Ei bine, doamnă, nu ştiu. Am intenţia să mă urc pe un vas şi să plec departe, să-l ucid pentru totdeauna pe contele de Villeneuve-Caramey.

Maximilienne se emoţiona fără voia ei. Pe ce drumuri întortocheate o purta viaţa! „Doamne, iartă-mă” spuse ea în gând, apoi îşi zise că nu era tocmai momentul potrivit să se roage.

— Ei! doamnă, dă-mi ceva de scris şi am să-mi aştern pe hârtie ultimele dorinţe.

Maximilienne îi aduse mapa de scris şi Amedée începu să scrie:

„Eu, Amedée al paisprezecelea conte de Villeneuve-Caramey, voi muri de friguri, chemat la cer prin bunătatea lui Dumnezeu. Mor în posesiunea facultăţilor mele mintale şi după ce am primit sfânta cuminecătură. Mulţumesc scumpei mele soţii pentru grija ce mi-a purtat, pentru durerea pe care o arată acum şi pentru, anii de fericire petrecuţi împreună, atât în Franţa cât şi în Rusia.

Încredinţez iubitoarei mele soţii, contesa Maximilienne, pe cei trei copii ai noştri, Adrien, Floris şi Baptistine. Cer iertare lui Dumnezeu pentru greşelile pe care le-am putut săvârşi şi îi binecuvântez pe cei trei copii ai mei. În largul Siciliei, în anul de graţie una mie şapte sute douăzeci şi cinci.

Amedée, conte de Villeneuve-Caramey”

Amedée ridică privirea şi-i întinse testamentul Maximiliennei.

— Draga mea, această hârtie este o capodoperă.

Maximilienne avea ochii înlăcrimaţi.

— Sunt fericită, domnule, că nu mai suntem duşmani. Mi se cam strânge inima din pricina acestei minciuni, dar pentru fericirea copiilor noştri... vreau să spun a acestor copii, cred că ai dreptate.

Amedée se ridică, se înclină ca odinioară la curtea de la Versailles. Hainele lui murdare nu păreau să-l supere câtuşi de puţin.

— Adio, nu ne vom mai vedea niciodată. Diseară îţi va fi adusă fiica mea.

Maximilienne şovăi:

— Domnule, mai am puţin aur şi câteva bijuterii, dacă dumneata...

Pe chipul lui Amedée se ivi iarăşi un rânjet.

Maximilienne avu neplăcuta impresie de a fi fost trasă pe sfoară.

— Să spun drept, doamnă, primesc, căci, mărturisesc, n-am o leţcaie.

Maximilienne întinse contelui o pungă cu aur şi câteva inele, din cele pe care Elisa şi Martine le ascunseseră în rochiile lor. Amedée le băgă în buzunar fără pic de stinghereală.

— Aurul şi bijuteriile ţarului îl vor fi salvat pe soţul amantei sale.

Maximilienne roşi.

— Atunci adio, doamnă, continuă Amedée.

Maximilienne alungă gândurile negre ce-o cuprinseseră şi şopti:

— Adio, domnule, şi Dumnezeu să te aibă în pază.

Uşa se închise în urma lui Amedée şi Maximilienne se prăbuşi într-un fotoliu, nedumerită şi totodată îngrijorată. Făcuse oare bine să primească? Amedée se schimbase? O iubea cu adevărat pe copila aceea? Dacă o iubea de ce se despărţea de ea? Se lăsa noaptea. Maximilienne rămase multă vreme adâncită în gândurile ei. Floris şi Adrien intrară în fugă în camera mamei lor, urmaţi de Georges-Albert.

Maximilienne abia avu vreme să ascundă „testamentul” în sân. Copiii îi povestiră tot ce văzuseră în port. Maximilienne nu auzea nimic şi tresărea la fiece zgomot. Deodată se auzi o bătaie în uşă şi hangiul, intră cu ochii mari şi speriaţi. Purta în braţe un paner mare, închis cu un capac de răchită, din care răzbătea un gungurit de prunc.

— Doamnă contesă, un cerşetor mi-a dat asta spunând că ştiţi despre ce e vorba.

Maximilienne păli, aşteptă ca omul să iasă din cameră, deschise panerul şi

le spuse liniştit lui Floris şi Adrien:

— Copiii mei, iat-o pe surioara voastră.

Cei doi băieţi se apropiară neîncrezători.

În coşuleţ, Baptistine surâdea, mişcându-şi căpşorul blond.

Adrien se uită la fetiţă cu un aer furios şi îndârjit. Ce mai era şi asta?

— Dar, mamă, întrebă el bănuitor, înseamnă că e fiica ta şi a tatălui meu, contele de Villeneuve?

Maximilienne roşi şi răspunse cu blândeţe:

— Ţi-am spus, dragul meu, e sora voastră. Ne-a trimis-o bunul Dumnezeu.

Deodată Floris păru că înţelege şi începu să răcnească şi să danseze în jurul coşuleţului.

— O soră, o surioară, Adrien, îţi dai seama, noi doi şi o soră ca în legenda Kievului, ah! ce fericit sunt, ce fericit sunt!

Floris se opri, gâfâind, şi se repezi spre mama lui. La explozia de bucurie a fratelui său, Adrien îşi descreţi fruntea.

Baptistine, care îl privea cu ochii ei mari şi albaştri, părea să-i spună:

— Primeşte-mă, frate!

Adrien se aplecă deasupra ei şi, ridicându-se, spuse în treacăt:

— E foarte frumoasă sora noastră!

Maximilienne scoase un suspin de uşurare, băieţii ei o acceptaseră pe Baptistine.

Se apropie de coşuleţ şi murmură:

— Da, o să te iubesc ca pe fiica mea, biet copil, căci datorită ţie, Floris nu va fi un copil din flori.

Partea a treia

NECUNOSCUTUL DE PE PONT-NEUF

Capitolul XXVI

— Dacă mă mai stropeşti, te arunc în apă cu rochie cu tot.

Tânărul care rostise aceste cuvinte pe un ton furios, dezminţit de ochii care-i râdeau, îşi şterse faţa cu mâneca de la cămaşă. Pe malul râului o fetiţă cu ochi mari, albaştri şi un păr lung auriu se juca lovind apa cu picioarele, anume ca să-l stropească pe băiat. Copila izbucni în râs; avea cam zece ani şi se vedea cât de colo că îl sâcâie pe adolescent pentru a-i atrage atenţia. Adăpostiţi de soare sub coroana unui uriaş cedru, de Liban, o ceată de tineri, tolăniţi pe iarbă, se ospătau din nişte panere pline cu merinde. Fetele erau îmbrăcate cu rochii frumoase de stambă colorată iar băieţii îşi scoseseră hainele, rămânând în cămăşi cu jabouri de dantelă. Tânărul care stătea în mijlocul râului îşi suflecase pantalonii şi se încăpăţâna să caute ceva în apă. Avea vreo cincisprezece ani şi era cu un cap mai înalt decât tovarăşii săi. Măsura cel puţin şase picioare şi trei degete. Nu purta perucă; buclele negre şi bogate îi cădeau în dezordine pe frunte. Tenul îi era măsliniu iar ochii negri aveau deodată luciri verzui. Nu părea conştient de frumuseţea lui şi se vedea că se distrează de minune. Strigă:

— Nu vă e ruşine să vă odihniţi, leneşilor? Dacă mi-aţi da o mână de ajutor am găsi o mulţime de raci.

Drept răspuns, se auzi un alt hohot de râs.

— E prea cald, Floris. Vino să te aşezi lângă noi.

Tânăra fată brună care vorbise întinse braţul spre Floris, invitându-l să vină lângă ea. Rochia ei largă se răsfira ca o corolă şi frumoasa făptură, înconjurată de alte trei fete, oferea tânărului un spectacol fermecător, pus în scenă cu oarecare cochetărie. Floris şovăi o clipă: părea topit în faţa fetei. Apoi

lăsă baltă plasele şi racii şi ieşi din apă. Dar tocmai când punea piciorul pe uscat îl întâmpină un adevărat duş din partea fetiţei.

— De data asta, scorpie mică, ţi-ai căutat-o!

Copila vru să fugă, dar Floris o ajunse din doi paşi, o luă în braţe şi alergă înapoi în mijlocul pârâului.

— Nu, Floris, nu, ţipa mititica râzând, nu mă arunca!

Pe mal, toţi tinerii se ridicaseră în picioare şi strigau:

— În apă, arunc-o în apă!

Floris scotea nişte răcnete cumplite.

— Ai îndrăznit să mă uzi pe mine, puternicul personaj ce sunt, vei fi pedepsită, sclavo, vei pieri în apa pe care ai zvârlit-o asupra zeului.

Floris aruncă fetiţa în sus, se prefăcu că o lasă să cadă şi o prinse în ultima clipă. Ea se zbătea ţipând dar părea încântată. De altfel, amândoi păreau că se distrează grozav; fără îndoială că obişnuiau deseori să se joace aşa.

— Ah, trădătoareo, spuse Floris, cu o voce lugubră, nu eşti demnă să ridici un oraş pe malul râului, de acum înainte îl voi înălţa numai cu fratele meu.

— Oh, nu, Floris, se vaită micuţa între râs şi plâns, ăsta nu mai e joc, mă sperii.

— Biată musculiţă, continuă Floris prăpădindu-se de râs, ai fi vrut să treci prin Poarta de Aur, dar n-ai s-o poţi face niciodată, sabia de diamant o să-ţi străpungă inima. Haide, hop! ne-am jucat destul, domnişoară, acum în apă!

Şi Floris aruncă fetiţa şi mai sus în aer. Ea începu să strige.

— Ajutor! Adrien! Ajutor! Vino şi scapă-mă!

Un tânăr de statură potrivită se desprinse râzând din grupul fetelor. Părea o fire foarte vioaie şi nici el nu purta perucă. Avea părul auriu şi obrazul plin cu pistrui era luminat de-o privire jucăuşă.

Trecând pe lângă frumoasa brună pe care aceste jocuri copilăreşti păreau s-o scoată din fire, aceasta îi spuse:

— Dragul meu, sora voastră e un copil insuportabil, îl plictiseşte pe Floris.

Adrien se înclină în faţa ei.

— Draga mea Pauline, fratele meu şi cu mine nu putem refuza nimic Baptistinei, avem o adevărată slăbiciune pentru ea. Dar nu te teme, mă duc să-l eliberez pe Floris şi ţi-l trimit.

Frumoasa care răspundea la numele de Pauline, se îmbujoră uşor şi începu să-şi facă vânt cu evantaiul, ca să se afle în treabă. În această fierbinte zi de vară Floris şi Adrien primeau în vizită câţiva prieteni. Viaţa era dulce la Mortefontaine. Soarele strălucea în înaltul cerului, păsările cântau în preajma râului. Pajiştile se întindeau în depărtare până la castelul care scânteia în lumină; nimic nu părea schimbat. Pe alei, creşteau destule buruieni şi rondurile de flori erau năpădite de volbură, dar ce conta? tinerii se simţeau fericiţi să trăiască cu fără-de-grija şi veselia celor douăzeci de ani ai lor.

De după colţul unei alei, se ivi Maximilienne întovărăşită de marchizul de

Mailly-Bresle. Priviră scena zâmbind. Maximilienne rămăsese tot frumoasă; de-abia dacă avea câteva riduri pe lângă ochi. Imensa durere pricinuită de moartea lui Petru se alinase odată cu trecerea anilor, făcând loc unui soi de împăcare. Maximilienne nu trăia decât pentru fiii săi şi pentru Baptistine pe care o iubea ca şi cum ar fi fost propria ei fiică. Marchizul Louis de Mailly-Bresle, în schimb, era cu totul altul. Tinerelul elegant devenise un tată de familie destul de pântecos, care nu-şi mai schimba haina decât o dată pe zi.

— Scumpă prietenă, oftă marchizul privindu-i pe tineri, ce fericită eşti că ai băieţi! Gândeşte-te la mine, la pacostea de-a mărita cinci fete! Ce dezolare!

Maximilienne surâse. Într-adevăr, asta era disperarea lui Mailly-Bresle care trebuia să înzestreze cinci fete!

— Am izbutit s-o mărit pe Louise, cea mai mare, cu un văr de-al meu dintr-o ramură îndepărtată a familiei Mailly. Acum se află la curte ca doamnă de onoare a reginei. Ah! ce greu e să porţi un nume mare când n-ai o leţcaie. Gândeşte-te, draga mea, noi cei din neamul Mailly-Bresle avem prerogativa de-a urca în caleştile suveranilor când aceştia se duc în Picardia şi suntem prinţi de Orange. Asta ca să-ţi arăt, dragă, măreţia familii mele. Oh! repetă marchizul, da, da, timpurile sunt grele pentru familiile noastre. Uite, dar te rog uită-te, scumpa mea, mi-au mai rămas încă patru fete pe cap! Dacă Adrien sau Floris ar vrea să se căsătorească... Villeneuve-Caramey este un nume vechi şi nu m-aş împotrivi.

O pălărie mare de muselină albă o apăra pe Maximilienne de razele soarelui şi rochia-i vaporoasă, din aceeaşi ţesătură, cădea în falduri în jurul trupului ei. Maximilienne izbucni în râs:

— Băieţii mei sunt încă prea tineri, Louis, şi pe deasupra nu avem mai multă avere decât voi. Doar o rentă de zece mii de livre. De opt ani trăim modest. Precum vezi viaţa la Mortefontaine s-a schimbat mult. Dar nu mă plâng; datorită credincioşilor prieteni care nu m-au părăsit, am izbutit să-mi cresc copiii şi să fac din ei nişte adevăraţi gentilomi.

Spunând aceasta, privirea Maximiliennei se îndreptă spre Grégoire, Feodor şi Li Kang, care se aflau în depărtare. Ultimii doi se deprinseseră cu viaţa de la Mortefontaine. Câteodată îşi povesteau cu lacrimi în ochi fuga din Rusia. Le lipsea mirosul prafului de puşcă după care până şi Grégoire tânjea. Pentru moment, jucau la umbra unui boschet, o partidă înfocată de cărţi, sub privirea posomorită a Elisei, care se foia pregătind prânzul.

Blaisois şi Martine nu mai erau în serviciul Maximiliennei, care îi înzestrase cu o căsuţă în sat. Blaisois ocupa onorabila funcţie de paracliser la biserică, situaţie care i se potrivea de minune. Cât despre Martine, creştea numeroşii copii dăruiţi de Blaisois, prin mila lui Dumnezeu.

— Prietenii tăi, draga mea, reluă marchizul sufocându-se, prietenii tăi? Aceşti lachei, acest chinez, acest cazac şi acest bătrân francez? Ah! ai să mă omori!

— Da, prietenii mei. Nu pot să le spun servitori, pentru că mi-au arătat

prea multă dragoste. Dar dacă aceasta îţi poate linişti susceptibilitatea, îi voi numi însoţitori sau preceptori, căci nemaiavând mijloacele să plătesc unul adevărat, Li Kang şi Feodor au fost cei care i-au instruit pe fiii mei şi pe Baptistine.

Marchizul făcu o mutră dispreţuitoare.

— Ce-i drept, scumpa mea, l-ai mira chiar şi pe un sfânt.

— Recunosc, Louis, spuse cu maliţiozitate Maximilienne, copiii mei au fost crescuţi într-un chip ciudat, dar nu mă îndoiesc că au mai multe cunoştinţe decât mulţi dintre tinerii marchizi de vârsta lor. Haide, prietene să schimbăm vorba şi să le admirăm mai bine pe fiicele tale care se distrează.

— Ah! draga mea, nu-mi face nici o plăcere să mă uit la ele. Dumnezeule, care eşti în ceruri, de unde oare o să fac rost de patru soţi?

Şi nenorocitul de Mailly-Bresle aruncă o privire deznădăjduită înspre Pauline, Hortense, Diane şi Marie-Anne, care puneau la cale împreună cu Floris şi cu Adrien o partidă de baba-oarba, joc foarte la modă. Deocamdată Marie-Anne, mezina fetelor Mailly-Bresle, era legată la ochi. Toţi tinerii alergau în jurul ei şi făceau haz strigând anume ca să greşească direcţia. Râul scânteia în soare. Iarba era înaltă şi uşor îngălbenită. În depărtare, Baptistine fugea cu o plasă de prins fluturi. Marie-Anne se îndreptă bâjbâind spre râu. Adrien se aruncă spre ea şi se lăsă prins. Fata îi pipăi obrazul cu mâinile şi strigă:

— E Adrien, l-am recunoscut de îndată.

Adrien o privi niţel emoţionat, cu inima bătând: ce frumoasă era Marie-Anne şi ce frumos părea totul în această după-amiază senină.

Baptistine aruncase plasa pentru fluturi. De la distanţă, se uita la jucători cu o privire supărată şi îndărătnică. Tinerele fete strigară:

— E rândul lui Floris, haide Pauline, leagă-l la ochi. Pauline trebui să se înalţe pe vârfuri ca să-i lege fularul la ochi. Floris simţi degetele fetei zăbovindu-i pe tâmple şi se înfioră. Pauline îl făcu să se învârtă de mai multe ori în loc şi apoi Floris, râzând, încercă să-i prindă pe toţi cei care treceau pe lângă el.

— Ce e, micuţo, spuse Maximilienne apropiindu-se de Baptistine, nu te joci cu ceilalţi?

— Nici nu se uită la mine, mamă, mă găsesc prea mică.

— Dar, comoara mea, am văzut că Floris se juca cu tine în râu.

— Da, dar aş vrea ca joaca asta să ţină o veşnicie. Şi numai noi trei singuri, să construim oraşul.

Deodată Baptistine, care-şi înăbuşea lacrimile, se aruncă plângând în braţele mamei sale.

— Sunt nişte proşti amândoi. Mai cu seamă Floris care se joacă cu năroadele astea mari.

Mailly-Bresle îşi luă un aer înţepat. Halal fetiţă dacă le făcea năroade pe fetele lui! Ca s-o liniştească pe Baptistine, Maximilienne îi şopti cuvinte mângâietoare, trecându-şi mâna cu blândeţe prin frumosul ei păr blond.

„Copila asta e prea nervoasă şi prea legată de fraţii ei” îşi spuse ea cu o urmă de nelinişte.

Mailly-Bresle se uita la Baptistine.

— Dragă Maximilienne, fiica ta îţi seamănă leit.

Maximilienne surâse.

— Nu-i aşa, dragul meu?

— Şi mai seamănă leit, continuă Mailly-Bresle, cu bietul Villeneuve. Când mă gândesc la el, nefericit prieten, ah! Doamne! ce tristeţe să mori la întoarcerea în Franţa, lăsându-te văduvă, biata şi draga de tine! Ce curaj ţi-a trebuit! Dar slavă Domnului, ne-am regăsit. Marchiza, soţia mea, e totdeauna încântată să mă vadă venind aici cu fetele. Nu-i geloasă pe tine, slavă Domnului! De altfel, am spus-o totdeauna, la urma urmei nu suntem oarecum veri?

Maximilienne oftă. Cerule, trebuia să asculte toată flecăreala asta până seara. Hotărât lucru, Mailly-Bresle făcuse burtă dar la minte rămăsese tot atât de firav.

— Îţi aminteşti de întoarcerea în Franţa, scumpa mea? Ştii ce s-a şoptit atunci, nu? Ei bine! noroc că eram acolo ca să restabilesc adevărul; se spunea că Floris şi – Mailly-Bresle coborî vocea – Baptistine sunt bastarzi!... S-a vorbit chiar de persoana ţarului! îţi dai seama? N-am vrut să-ţi spun atunci, dar, crede-mă, am restabilit adevărul. Oh! ce frumos era testamentul bietului Villeneuve! îl ştiu pe de rost şi l-am spus peste tot. Trebuie să adaug că am avut în saloane un succes pe cinste!

Maximilienne se stăpânea să nu râdă cu poftă. Îşi îndreptă privirea spre fiii ei şi îşi spuse cu mândrie: ce frumos e Floris! Ai fi zis un tânăr arhanghel, care uneori avea ceva diavolesc. Cele patru fete păreau îndrăgostite nebuneşte de el, mai cu seamă Pauline, cea mai mare.

Maximilienne era de-a dreptul mirată că Mailly-Bresle nu observa asemănarea dintre Floris şi Petru. Dar din fericire, Mailly-Bresle nu remarca niciodată nimic. Cu totul deosebit de fratele lui, Adrien era mai puţin frumos, dar inteligenţa şi delicateţea sa îl făceau tot aşa de atrăgător ca şi Floris.

— Haide, draga mea, să ne întoarcem la castel.

Baptistine îi dădu mânuţa Maximiliennei şi se îndepărtă cu părere de rău de jocul de-a baba oarba. Cele patru domnişoare Mailly-Bresle chicoteau şi-şi dădeau toată osteneala pentru a se lăsa prinse de Floris. Fredonau cu mici râsete nervoase ultima romanţă la modă:

Frumoasa noastră cu veşmânt verde
Plecat-a-n-călătorie departe.
Ba nu, ascunsă-i şi înlăcrămată
Cea pe care cu nuntă o vrem luată.
Nu nu, odată măritată,

În bătăi va fi zvântată.

Floris râdea: i se învârtea capul. Toate fetele alergau în jurul lui. Deodată o prinse pe una din ele. Ştiu imediat că o ţinea în braţe pe Pauline, dar hotărî să profite cu şiretenie de ocazie şi, strângând-o de mijloc, îşi plimbă mâinile pe pieptul, pe gâtul, pe obrazul şi pe părul ei. Strigă:

— Am ghicit, e Hortense!

— Nu, ţipară celelalte râzând.

Floris se prefăcu că reflectează adânc şi reîncepu examenul. Ce subţire i se părea mijlocelul Paulinei, murea de dorinţă să întârzie cu mâna pe gâtul ei, dar nu prea îndrăznea. Se încurcă în părul lung şi negru pe care îi făcea plăcere să-l ciufulească. Trecu un deget pe nasul şi pe buzele Paulinei. O simţi răsuflând greu, dar, nu ştia dacă de vină era oboseala jocului sau tulburarea de-a se afla în braţele lui.

— E Diana! strigă Floris.

— Nu, ţipară celelalte.

„Nu mi-a mai rămas decât să spun Marie-Anne, se gândea Floris şi după aceea va trebui să-i dau drumul.”

Ar fi vrut ca aceste clipe să ţină o veşnicie. Floris simţea că Pauline intrase şi ea în joc, ştiind prea bine că o recunoscuse.

— Ah! zău că nu ştiu, nu ghicesc, mormăia el ca să câştige timp. Îşi coborî una din mâini de-a lungul braţului tare şi rotund al Paulinei şi o prinse de mână. Amândoi aveau palmele umede şi Floris îşi muşcă buzele ca să nu se arunce asupra ei şi s-o sărute. Cu cealaltă mână, Floris mângâie urechea Paulinei şi obrazul ei catifelat ca o piersică. Cu toată părerea de rău, Floris se pregătea să spună: „Marie-Anne” când simţi pe frunte picături mari şi calde de ploaie. În timpul jocului, cerul se acoperise. Fetele îşi ridicară poala rochilor şi fugiră spre castel ţipând. Floris smulse legătura de pe ochi, îşi ridică haina de pe jos şi o aruncă pe umerii Paulinei. O apucă de mână şi amândoi o luară la goană. Lui Floris îi zvâcneau tâmplele; în tot timpul zilei nu-i scăpase purtarea fetei faţă de el şi se încurca în presupuneri. Pauline avea douăzeci de ani şi i se părea ciudat că se uită la un băiat de cincisprezece. Ceilalţi alergau înaintea lor şi Floris nu izbutea să hotărască în ce fel să se poarte. Ar fi vrut să ceară sfatul lui Adrien dar îi văzu că, ţinând-o de mână pe Marie-Anne, se îndrepta spre o căsuţă dărăpănată. Pauline îi aruncă o privire batjocoritoare lui Floris care îşi dădu seama şi, spre marea lui mânie, se îmbujoră la faţă.

„Trebuie să găsesc ceva, ce tâmpenie! Doar n-o să ne întoarcem la castel; trebuie să rămân singur cu ea.”

Ploaia cădea acum cu găleata lipindu-i Paulinei corsajul de trup. Floris o privi şi simţi că i se taie picioarele.

„Număr până la trei şi-i spun: te iubesc! Nu, nu e momentul? Oh! îi cad la picioare şi-i strig: vreau să mor pentru tine!”

Floris se şi vedea cu sabia în mână ucigând nişte ticăloşi de bandiţi, ca s-o dezrobească pe Pauline, dar în ultimul moment primea un glonţ pe la spate şi se prăbuşea mort în faţa ei.

„Îi spun: vrei să te căsătoreşti cu mine? Am să-mi închin viaţa fericirii tale şi vom îmbătrâni amândoi în faţa unui cămin. Dar, dacă mă gândesc bine, chiar vreau s-o iau de nevastă?”

Floris ajunsese până aici cu gândurile lui tumultoase, fără să poată lua o hotărâre, când trecură prin faţa unei şuri care se găsea la capătul parcului, aceeaşi unde, cu mulţi ani în urmă, se adăpostiseră ţiganii. Paulinei îi fu milă de Floris şi se împiedică scoţând un ţipăt.

— Doamne! Pauline, te-ai lovit? Intră să te odihneşti, spuse hoţeşte Floris, având grijă să închidă uşa în urma lor.

Pauline se lăsă să cadă gemând pe un maldăr de paie.

— Ce goană, Dumnezeule din ceruri, cum ar spune tata!

Floris izbucni într-un râs nervos; stătea prosteşte în picioare şi nu prea ştia cum să se aşeze alături de fată. Conversaţia ameninţa să lâncezească. Floris gândi că trebuia neapărat să spună ceva. Îşi umezi buzele şi şopti:

— Sunt tare fericit că te-am întâlnit, Pauline, căci ultima dată când ne-am văzut nu eram decât nişte copii.

Pauline surâse şi se întinse pe paie, suspinând.

— Oh! mă doare glezna, sunt sigură că s-a umflat.

— Aşteaptă, Pauline, o să-ţi scot pantoful, dacă-mi dai voie, şi asta o să-ţi facă bine.

Floris, fericit de a fi găsit în sfârşit un pretext, îngenunche la picioarele Paulinei. Cu multă gingăşie, îi scoase pantofiorul şi luă în mâini glezna subţire care nu părea deloc umflată. Mângâie blând picioruşul, dar o nelinişte îl sugruma şi ochii i se înlăcrimară de ciudă. Oare cum trebuie să te porţi cu o femeie? Se gândi deodată că Feodor şi Li Kang îl învăţaseră numai cum să se lupte cu spada şi cu sabia, cum să arunce pumnalul de la o depărtare de cincizeci de metri, să tragă cu pistolul, să vorbească în toate limbile, dar nu şi cum se face curte femeilor. Continuă să frământe încetişor glezna Paulinei, neîndrăznind să privească pulpa care se zărea sub poalele fustelor lungi. Îndrăzni să-şi urce mâna până la genunchi. Pauline stătea întinsă pe spate şi prin genele întredeschise se uita la Floris a cărui frumuseţe întunecată o înfiora. Privirile li se întâlniră şi inima lui Floris începu să bată şi mai tare. I se păru că până şi Pauline avea să-i audă bătăile, atât de năvalnic i se zbătea în piept.

Fata şopti.

— Mă înţeapă paiele.

— Aşteaptă, le potrivesc eu.

Floris lăsă frumosul ei picior şi se strecură lângă fată. Începu să bătătorească paiele în jurul ei şi îşi potrivi haina sub bustul fetei, şi simţi în nări parfumul şi o durere dulce îi puse un nod în gât. Încet, Floris se apropie de

Pauline până îi atinse trupul. Dar nu îndrăznea să se mai mişte de teamă să nu rupă vraja. Pauline ridică braţul, atingând în treacăt spinarea lui Floris, care se înfioră.

— Eşti ud leoarcă, Floris.

Floris de-abia mai respira. Îşi apropie mâna de corsajul Paulinei şi şopti moale:

— Şi tu eşti udă leoarcă, Pauline.

Simţea prin rochie sânul fetei; mătasea se lipise de piele, lăsând să se ghicească fermecătoarele ei forme. Floris simţea că e de o stângăcie vrednică de plâns. Mai sărutase el, pe la petrecerile de prin sate, vreo două sau trei ţărăncuţe. Dar niciodată nu mersese mai departe şi nevinovatele lui sărutări nu-l învăţaseră prea multe. Nepriceperea îl scotea din minţi, dar în acelaşi timp ar fi vrut ca această situaţie să se prelungească la nesfârşit. Pauline, în continuare nemişcată, se întinse imperceptibil spre Floris.

Ameţit de această consimţire mută, Floris îşi strecură binişor degetele în corsajul fetei şi începu să-i mângâie sânii acoperiţi doar de borangicul subţire al bluzei. Uluit de propria îndrăzneală, se simţi străbătut de un fior de fericire. Ridică privirea spre chipul fetei. Cu capul dat pe spate şi cu ochii ei verzi, pe jumătate închişi, Pauline zâmbea galeş. Îl trase pe Floris înspre ea şi buzele li se întâlniră. Era primul sărut adevărat pe care îl dădea sau mai bine zis îl primea Floris. Trupul lui descoperea cu încântare semnele dragostei. Pauline îl învăţa să-şi întredeschidă buzele şi să-i întoarcă sărutarea. Deodată îşi dădu seama că Pauline începuse să-l dezbrace. Cu gesturi moi îi împinse cămaşa de pe umeri şi începu să-l muşte blând de gât şi de piept. Brusc, Floris se ridică, dominând-o orgolios pe Pauline. Se simţea bărbat şi privelişte a acelei femei care i se dăruia, îl scotea din minţi. Lăsând de-o parte orice sfială şi orice temeri, se aplecă autoritar asupra ei şi cu un gest brusc îi desfăcu corsajul şi începu să-i sărute sânii, muşcându-i. Pauline gemea încetişor. Cuprinzând în palme obrazul băiatului îl privi o clipă în ochi şi îi şopti:

— Floris, Floris, dragostea mea, frumosul meu, sunt a ta.

Şi Pauline se lăsă în voia lui. Pentru cei doi îndrăgostiţi timpul se opri în loc. Hambarul se învârtea cu tot cu Floris. Deodată îşi dădu seama că o poseda pe Pauline, fără să ştie nici el prea bine cum. Un lung fior de plăcere îi cutremură fiinţa. Rămaseră îndelung îmbrăţişaţi. Floris era îndrăgostit nebuneşte de Pauline şi îi era recunoscător pentru fericirea pe care i-o oferise. Pauline se ridică şi încercă să-şi aranjeze puţin toaleta. Floris o privea cu o mândrie de tânăr bărbat. Deodată, de pe o grindă din tavan, ceva negru se prăbuşi peste Pauline, îi smulse panglica de pe cap şi fugi îndărătul unei grămezi de fân. Pauline scoase un răcnet de spaimă. Floris izbucni în râs:

Iartă-mă, Pauline, e Georges-Albert.

— Oh! maimuţa voastră groaznică.

Floris se posomorî.

— Te-ai supărat pe mine, Pauline? Probabil că s-a ascuns aici de ploaie. Georges-Albert e un animal foarte inteligent, te rog iartă-l.

Pauline zâmbi:

— Pe tine te iert, Floris, pentru că am fost tare fericiţi.

Floris roşi puţin. Toate astea erau prea noi pentru el şi îi venea greu să vorbească despre ele.

Strigă:

— Georges-Albert, vino aici imediat. Gluma ta n-are nici un haz, adă panglica Paulinei şi pofteşte să-i ceri iertare.

Georges-Albert îşi iţi căpşorul şi râse spre Floris, arătându-şi dinţişorii. Îşi pusese panglica în jurul gâtului şi bătea din lăbuţe, uitându-se la Pauline.

Floris o rugă:

— Spune-i că l-ai iertat, Pauline.

Pauline izbucni în râs.

— Ce copil eşti, bine, te iert, Georges-Albert, dar dragul meu, dă-mi panglica ori am să mă întorc la castel ciufulită toată.

Georges-Albert se apucă să danseze şi să facă ghiduşii pentru a se face admirat de Pauline, care nu se putu opri să nu zâmbească. Micuţa maimuţă, îmbărbătată de succesul ei, sări din înaltul unei legături de paie făcând un salt primejdios dar, neluându-şi vânt cum trebuie, căzu prosteşte între peretele şi uşa şurii.

— Haide, vino aici, Georges-Albert, îl dojeni Floris, ai făcut destule prostii.

Dar Georges-Albert nu-şi asculta stăpânul; părea foarte interesat de-o crăpătură de la baza zidului, îşi strecură înăuntru lăbuţa şi scoase ţinând mândru ceva ce Floris şi Pauline nu prea distingeau. Cu ţipete de bucurie, Georges-Albert sări pe genunchii Paulinei oferindu-i cu o lăbuţă panglica şi cu cealaltă un lanţ de metal grosolan la capătul căruia atârna o medalie de fier foarte murdară.

— Ce-ai găsit? exclamă Floris.

Pauline încercă să cureţe medalia cu paie. Se iviră semne ciudate pe care cei doi tineri nu le înţelegeau. Pauline luă medalia şi o trecu râzând în jurul gâtului lui Floris

— Te numesc cavalerul dragostei mele, Floris, vei păstra totdeauna medalia asta, micuţul meu cavaler, în amintirea zilei de astăzi.

Floris luă mâna Paulinei şi o acoperi de sărutări.

— Jură, cavalerul meu, jură pe sufletul tău.

— Pauline ţi-o jur, ţi-o promit, în amintirea acestei zile, voi păstra totdeauna medalia.

Floris se ridică şi şopti iarăşi:

— Te iubesc, Pauline, vrei să te căsătoreşti cu mine?

Tânăra fată izbucni în râs. Uluit, Floris o privi mânios. Ochii lui negri aruncau neliniştitoare luciri verzi. Pauline înţelese că îl jignise. Se ghemui lângă

el şi suspină:

— Floris, frumosul meu Floris, dragostea mea, eşti o fiară tânără care nu-şi cunoaşte încă puterea. Eşti făcut să fii liber ca un tigru. Încă nu-ţi dai seama de puterea ghearelor tale. Nu te teme, frumosul meu drag, vei fi totdeauna preferatul.

— Ce vrei să spui, Pauline?

— Nu te nelinişti şi adu-ţi aminte de vorbele mele: vei fi totdeauna preferatul.

— Dar n-ai răspuns la întrebarea mea; vrei să-mi fii soţie?

Pauline surâse, îl trase pe Floris spre ea şi-l sărută prelung. Băiatul ameţi iarăşi şi voi s-o culce la pământ pe tânăra femeie. Aceasta însă se desprinse, râzând:.

— Georges-Albert, dragule, aminteşte stăpânului tău cât trebuie să fie ceasul.

Georges-Albert încuviinţă din cap.

— Vezi, Floris, trebuie să ne întoarcem, sunt sigură că ne caută peste tot.

Băiatul oftă şi începu să o ajute pe Pauline să-şi aranjeze ţinuta, profitând să-i fure la repezeală câte un sărut, pe gât şi pe sâni.

Pauline se apără chicotind :

— Vezi cum eşti, Floris, spui că mă ajuţi şi când colo desfaci tot ce mă căsnesc eu să leg. Poftim, încearcă să-mi strângi tu şiretul de la corsaj...

Numai că Floris, încins din nou de dorinţă, îi smulse pur şi simplu şnurul corsajului, strecurându-şi mâinile sub piepţii rochiei. Ţinea în palme sânii Paulinei mângâindu-le febril sfârcurile. O sărută pe gât în timp ce fata se zbătea mai mult de formă, în braţele lui.

— Lasă-mă Floris, lasă-mă, trebuie să ne întoarcem.

— Nu, Pauline, frumoasa mea, eşti a mea, te mai vreau o dată şi tu mă vrei la fel.

Floris devenea tot mai insistent. Adolescentul timid care păşise mai adineauri în şură dispăruse, înlocuit de un băiat îndrăzneţ şi sigur pe sine. Îmbrăţişaţi, cei doi tineri se lăsară încet pe patul de paie. Floris sumese cu oarecare brutalitate fustele tinerei fete.

— Pauline, vreau să mai fii o dată a mea, mormăi el răguşit.

Răsuflările li se amestecau, se rostogoleau cuprinşi de un soi de nebunie. Poate şi ideea că între timp ceilalţi îi aşteptau, le sporea plăcerea. Şi-ar fi dorit ca extazul să nu se mai sfârşească. Ameţită, sleită de puteri, Pauline îl privea de jos pe Floris care sărise în picioare şi tocmai îşi punea cămaşa. Zâmbind, băiatul întinse mâna tinerei lui iubite şi o ajută să se ridice.

— Floris, cum iubeşti tu viaţa! Ce ardoare nepotolită! Ia seama, dragostea mea, viaţa e aspră cu cei care o iau în piept.

Floris o prinse de mijloc pe Pauline şi învârtind-o izbucni în râs:

— Frumoasa mea dragă, nu înţeleg nimic din ce-mi spui şi de altfel nici tu.

Tot ce ştiu e că te iubesc.

Tinerii ieşiră din şură cu obrajii îmbujoraţi, dar reuşiseră de minune să pună o oarecare ordine în ţinuta lor. Georges-Albert îi urma ţopăind. Se îndreptară spre castel. La colţul uneia din alei se întâlniră cu Adrien şi Marie-Anne care se ţineau de mână şi se priveau cu ochi strălucitori. În salonul de vară, Li Kang şi Feodor serveau gustările. Cei patru tineri intrară puţin neliniştiţi, dar nimeni nu le dădu vreo atenţie pentru că Baptistine căzuse şi cu toţii se foiau în jurul ei. Lui Floris îi venea să strige de fericire. Se aplecă distrat asupra Baptistine, ca s-o mângâie. Fetiţa se agăţă de el.

— Oh ! Floris, mă doare genunchiul. Nu, Floris, nu pleca !

În timp ce-o lua în braţe pe Baptistine, Floris atinse fără voie medalia pe care acum o purta la gât. N-avea cum să ştie că era talismanul pe care, în urmă cu şaisprezece ani, bătrâna ţigancă îl hărăzise mamei lui. Floris se uită la Pauline şi hotărî că era femeia vieţii sale.

Capitolul XXVII

A doua zi dimineaţă, când Floris şi Adrien se trezi soarele de-abia se urcase pe cer. Se anunţa o altă zi fierbinte. Floris şi Adrien dădură fuga până la râu ca să se scalde. Baptistine, care scăpase din mâinile Elisei, nu întârzie să-i ajungă din urmă. Fetiţa, cu părul încâlcit, avea înfăţişarea unui adevărat copil sălbatic. O boare jilavă îi amăgea pe tineri cu răcoarea ei. Cei doi fraţi se jucară o clipă cu Baptistine, apoi îşi luară săbiile atacându-se unul pe altul, sub privirea interesată a surorii lor şi a lui Georges-Albert, care aplauda din lăbuţe. Erau aşa de stăpâni pe arta lor, că renunţaseră de mult la floretele cu vârful acoperit; se luptau din toată inima cu lamele goale. Asta o înspăimânta întotdeauna pe Maximilienne, dar o încânta pe Baptistine. Câteodată duelul se solda cu zgârieturi de care învinsul făcea tot atâta haz cât şi învingătorul. Dar în ziua aceea hărţuiala nu dură prea mult. Baptistine încercă zadarnic să-l atragă pe Floris în unul din jocurile lor obişnuite. După numai câteva minute, acesta o părăsi pe fetiţă şi se lungi sub cedru, pe locul unde cu o zi în urmă stătuse Pauline. Adrien nu întârzie să i se alăture. Feodor şi Li Kang, care puneau laţuri ceva mai departe, se priviră cu înţeles. Tinerii boiernaşi se plictiseau. Cei doi fraţi, în ciuda diferenţei de vârstă, ce-i drept – neînsemnată – trăiau ca gemenii. Împărţeau aceeaşi cameră, se dedau aceloraşi jocuri şi împărtăşeau aceleaşi sentimente. Îi lega un soi de fir nevăzut, pe care nimic nu putea să-l taie

— Dacă am pleca, Adrien, exclamă deodată Floris, ne-am angaja în armată sau în marină, şi le-am răpi pe Pauline şi pe Marie-Anne.

— Şi ce ne-am face cu Dumnezeul din ceruri, spuse Adrien, pe care îl pufni râsul, numai gândindu-se la marchizul de Mailly-Bresle.

— Eh! L-am spinteca, dându-i lovitura secretă de sabie pe care încă n-o

cunoaştem.

— Aşa-i, ai dreptate, spuse Adrien ridicându-se. Feodor, Feodor.

— Ce-i boiernaşule?

— Trebuie să ne înveţi lovitura secretă de sabie a lui Petruşka.

— Vă voi arăta-o la amândoi, boierilor, când va veni vremea, spuse Feodor.

— Şi când o să fie asta? întrebă Floris nerăbdător.

— Curând, boiernaşule, curând, se apropie vremea.

Feodor lăsă capul în jos şi-şi reluă lucrul. Singurul lui ochi râdea.

Li Kang şopti.

— Floarea-de-Mai şi Fericirea-Zilei devin bărbaţi, în curând vor pleca spre soarta lor.

— Da, Li Kang, şi stăpâna noastră nu-şi dă seama, celui mic îi fierbe sângele în vine ca şi ţarului nostru. Ei, ce să-i faci?

— Ai spus-o, Sabie-Ascuţită, să aşteptăm, trebuie să aşteptăm ca lupanii să devină lupi, ca puii de lei să iasă din bârlogul lor, ca vulturaşii să se avânte din cuib, şi atunci îi vom ajuta să devină leoparzi.

Floris se tolănise alene pe iarbă şi râdea.

— Ce caraghios e Feodor când spune „curând boiernaşule”. Sunt la fel înalt ca şi el, ba chiar mai înalt. E sâcâitor să fii mereu tratat ca un copil. Ştii, Adrien, reluă Floris întinzându-se, viaţa-i minunată, afară e frumos şi iubim amândoi pe cele mai frumoase fete ale regatului.

— Cel mai grozav, reluă Adrien, logic ca întotdeauna, este că şi ele ne iubesc.

Floris sări deodată în picioare şi începu să-şi zgâlţâie fratele.

— Ai dreptate, da, da, tu ai dreptate; am o idee, hai să ne ducem la ele. La urma urmei nu suntem decât la zece leghe de castelul Mailly.

Adrien se ridică şi el, cu ochii scânteietori şi-l luă în braţe pe Floris.

— Frate, ideea ta e genială, te fac duce, prinţ al regatului şi mareşal al Franţei.

Cei doi tineri alergară să se îmbrace şi să înşeueze caii. Câteva minute mai târziu treceau prin faţa Maximiliennei şi a Baptistinei, care se apucă să ţipe de necaz, văzându-se astfel părăsită. Maximilienne zâmbi. Li Kang şi Feodor se înşelau, îşi dădea prea bine seama de schimbarea petrecută cu fiii ei. Intuiţia ei maternă o făcuse să bănuie, în parte, cele întâmplate în ajun. Viitorul fiilor ei o chinuia. Aşa cum îi spusese lui Mailly-Bresle, din frumoasa ei avere aproape că nu mai rămăsese nimic. Trebuia ca Floris şi Adrien să se căsătorească cu fete avute sau să intre în armată, dar fără bani nu-şi puteau cumpăra un regiment, aşa cum era obiceiul pentru cei de rangul lor. Maximilienne le surâse celor doi tineri călăreţi care îşi fluturau tricornurile pentru a-i spune la revedere. Scoţând un „ura!” răsunător, aceştia trecură în galop peste poterna castelului. Străbătură ca un fulger satul Mortefontaine. În pragul casei parohiale, Blaisois,

în straie de paracliser, îl asculta respectuos pe bătrânul preot care le strigă tinerilor:

— Încotro vă duceţi aşa?

— Nu putem să vă spunem, părinte, răspunse râzând Adrien.

Floris îşi roti braţul scoţând un strigăt de război care-l făcu pe Blaisois să îngălbenească.

Bătrânul preot zâmbi:

— Ah, Blaisois, tinerii noştri seniori sunt nişte voinici pe cinste!

— Desigur, părinte, dar mie nu-mi plac toate cavalcadele astea care-mi aduc aminte de întâmplări urâte, brr! spuse Blaisois cutremurându-se.

Floris şi Adrien ridicau în trecerea lor nori de praf. Zburau ca vântul.

— O să ajung primul, frate, urlă Floris înfigând pintenii în coastele bietului său cal.

Nerăbdarea călăreţilor şi căldura aţâţaseră animalele; galopau atât de repede de-ai fi zis că sunt fermecate. Numai nişte călăreţi neîntrecuţi ca Floris şi Adrien se puteau ţine în şa. După două leghe trebuiră să se oprească pentru a adăpa caii şi a-i lăsa să răsufle. Floris fremăta de nerăbdare.

— Animalele astea sunt stupide. Ce, noi avem nevoie să ne odihnim?

— Dar ele nu se duc să întâlnească pe nimeni, răspunse Adrien.

Tinerii stăteau întinşi pe o pajişte şi Floris mesteca un fir de iarbă.

— Ce vor spune fetele văzându-ne? întrebă Adrien.

— Vor fi încântate, desigur, declară Floris, senin.

— Dar ce pretext să dăm vizitei noastre? adăugă Adrien, care nu lăsa niciodată nimic la voia întâmplării.

— Nici un pretext, descălecăm şi cădem la picioarele lor spunându-le că murim de dragoste pentru ele, răspunse Floris, care se bizuia întotdeauna pe inspiraţia de moment.

Tinerii încălecară iar, dar fură obligaţi să-şi cruţe caii pentru ca bietele dobitoace să poată ajunge la destinaţie.

— E atât de frumoasă, exclamă Floris, încât numai regele şi cu mine suntem demni de ea.

Adrien izbucni în râs:

— Regele şi cu tine, Floris? Mai bine, frate, ai spune, aşa: tu nobilul şi marele Floris de Villeneuve-Caramey, şi abia după aceea – regele.

— Ah! regele, oftă Floris care trecea cu uşurinţă de la un gând la altul, regele, să-l vedem, să-l slujim, să murim pentru el.

Adrien surâse. Floris voia întotdeauna să moară pentru cineva. Adrien se plecă pe grumazul calului pentru a se feri de o creangă.

— Spune-mi, Floris, întrebă el schimbând vorba, pădurile şi căldura asta nu-ţi amintesc de Dubino? E adevărat că erai poate prea mic...

— Nu, Adrien, n-am uitat nimic, văd încă parcul, verile atât de fierbinţi, iernile geroase, răspunse Floris, devenit deodată grav. Ştii, deseori noaptea îl

visez pe Petruşka. Câteodată aş vrea să mă întorc în Rusia şi să lunec iarăşi cu sania.

— Da, te înţeleg. Şi mie mi se întâmplă, în unele nopţi, să revăd în vis fuga noastră, dar nu-mi apare niciodată chipul lui Petruşka. E ciudat, văd întotdeauna un bărbat, un fel de cerşetor, dar nu mai ştiu dacă l-am întâlnit aievea sau aparţine doar visurilor mele.

Cei doi fraţi se simţiră deodată apăsaţi de nelinişte.

Adrien fu cât pe ce să-i spună lui Floris: „Hai să ne întoarcem, să nu mai mergem la Mailly. De fapt, n-avem nimic de făcut acolo”. Dar se temu să spulbere entuziasmul lui Floris. La rândul lui, acesta, fără să ştie de ce, se simţea cuprins de un soi de tristeţe. Ca să se scuture de această nelinişte trecătoare, îmboldiră caii, care ţâşniră înainte şi o ţinură în galop o bună bucată de vreme. Peisajul se schimbase, începea câmpia şi grânele aurii se legănau încet sub o adiere caldă. Pătrundeau în Picardia de Jos. În sfârşit, zăriră castelul de la Mailly, ridicat sub regele Ludovic al XII-lea de către un străbun al marchizului. Era o locuinţă frumoasă, dar numai văzută de departe, căci din apropiere acoperişul părea în stare jalnică şi zidurile se vedeau cam crăpate. Cu toate acestea, castelul păstra un oarecare aer de măreţie ce-i convenea lui Mailly-Bresle. Nevăzând pe nimeni, Floris şi Adrien se îndreptară spre grajduri, unde un ţăran tânăr care îndeplinea slujba de grăjdar le luă în primire caii.

— Buşumează caii noştri, băiete, şi dă-le o porţie bună de ovăz, spuse Adrien, preluând comanda. Uite, adăugă el, ţine pentru tine – şi cu un gest regesc puse în mâna tânărului un sol, rătăcit din fericire la el în buzunar.

Ţăranul, care nu părea să fie obişnuit cu asemenea dărnicii, nu ştia cum să mai mulţumească.

— Spune-mi, unde sunt stăpânii?

— A! păi, sunt cu toţii pe pajiştea cea mare, cu domnişoarele şi cu domnii cei frumoşi.

Adrien tuşi cu înţeles, aruncându-i o privire lui Floris.

— Vrei să spui că domnul marchiz şi doamna marchiză primesc vecini?

— A! eu, asta, păi, nu ştiu nimic dacă îs sau nu vecini, atâta ştiu că sunt cu toţii pă pajiştea mare.

Adrien îl trase pe Floris într-un colţ.

— Ar trebui să le prevină cineva pe Pauline şi ne Marie-Anne de sosirea noastră, căci n-aş vrea să nimerim în mijlocul unei reuniuni, dar nu ştiu dacă neghiobul ăsta e în stare.

Floris îşi îndreptă mândru tricornul, îşi scutură praful de pe haină, suflă colbul de pe cizme apoi, îşi bătu fratele pe umăr

— Adrien, am venit să ne vedem iubitele şi n-o să dăm înapoi din pricina unor nenorociţi de vecini. Haide, frate!

Adrien mai încercă să-şi apere tactica:

— Ascultă-mă, Floris, mai bine să le trimitem vorbă.

Dar Floris, fără să-şi asculte fratele, păşi hotărât pe aleea care ducea la peluză. Adrien înălţă din umeri cu resemnare, râse scurt şi îl urmă pe Floris, care mergea înaintea lui, semeţ şi curajos. Se auzeau hohote de râs şi lui Floris i se păru că recunoaşte glasul Paulinei: trebui să se înfrâneze ca să n-o ia la fugă într-acolo. Cei doi tineri trecură pe lângă castel şi, dând colţul unei alei, se treziră pe peluză. În depărtare, domnişoarele Mailly-Bresle stăteau în cerc şi se jucau de-a „fecioara”, în tovărăşia unor respectabili seniori cu peruci pudrate Era un fel de mimodramă foarte la modă pe atunci. Pauline interpreta rolul „fecioarei” şi surorile ei o acopereau cu şaluri şi şorţuri peste care cei doi parteneri, cam pântecoşi şi destul de congestionaţi la faţă, îşi puneau cu încântare hainele. Această piramidă vie era păzită de tinerele fete care alergau în jurul ei şi o apărau, cântând partenerilor lor:

— Frumoasa noastră cu veşmânt verde, plecat în călătorie departe?

La care pretendenţii răspundeau:

— Ba nu, ascunsă-i şi înlăcrimată cea pe care cu nuntă o vrem luată.

— Nu, nu, strigau domnişoarele, odată măritată în bătăi va fi zvântată.

Marchizul şi marchiza de Mailly-Bresle priveau scena cu înduioşare. Sosirea lui Floris şi a lui Adrien, remarcată pe dată, întrerupse jocul. Tinerii trebuiră să străbată peluza sub privirile mirate ale celor patru fete, ale părinţilor şi ale celor doi pretendenţi. Floris începea să regrete de a nu fi urmat sfatul lui Adrien. Se uită cu coada ochiului la fratele său şi văzu că acesta îl privea vesel. Fuseseră recunoscuţi, trebuiau să înainteze: era drumul sacrificiului. Floris simţea că nu-l mai ascultă picioarele. Când se apropiară de ajuns ca să li se audă vocile, marchiza de Mailly-Bresle exclamă:

— Ce surpriză, fraţii de Villeneuve-Caramey! Sper că nu i s-a întâmplat nimic contesei.

— Nu, doamnă marchiză, spuse Adrien înclinându-se cu eleganţă, mama noastră se simte foarte bine.

— Ah! bine, bine, atunci v-a însărcinat desigur cu un comision urgent?

— Ăă! spuse Floris înclinându-se la rândul lui, în culmea zăpăcelii, ne-a însărcinat să vă transmitem, doamnă marchiză, toate, ăă! toate mulţumirile ei.

— Mulţumirile ei, dar pentru ce oare? poate ştii tu, prietene? spuse marchiza întorcându-se spre marchizul de Mailly-Bresle.

Marchizul tresări. Trăia veşnic cu spaima aprigei sale soţii, o fiinţă trupeşă care îşi păstrase totuşi un chip destul de frumos, în formă de pară.

— Eu? dar, nu, draga mea, de unde să ştiu?

— Ai fost totuşi ieri la Mortefontaine şi ai văzut-o pe contesă.

— Da, da, da, dar mai bine, scumpa mea, lasă-i pe tinerii ăştia să vorbească ca să-ţi spună ei de ce i-a trimis contesa.

Temuta marchiză se întoarse spre tineri cu o privire întrebătoare. Floris văzu că Pauline îl privea şi că idiotul de lângă ea era un bătrân hidos care avea pe puţin patruzeci de ani. Asta îi dădu curaj. Se înclină din nou şi începu să

mintă cu neruşinare:

— Mama noastră, doamnă marchiză, ne trimite că să vă mulţumim pentru vizita voastră de ieri. A fost atât de fericită să-şi revadă prietenii.

— Vizita mea de ieri, dar eu n-am fost, i-o reteză scurt marchiza

— Într-adevăr... într-adevăr... mamei noastre, doamnă marchiză, i-a părut rău şi tocmai de aceea ne-a însărcinat ca, odată cu mulţumirile sale, să vă transmitem o invitaţie.

Floris îi aruncă fratelui său o privire deznădăjduită, simţind deodată că nu mai ştie ce să spună.

Adrien înţelese că era momentul să-i vină în ajutor.

— Invitaţia, doamnă marchiză, ca de aici înainte să binevoiţi a-l însoţi pe domnul marchiz de Mailly-Bresle şi pe domnişoarele fiicele dumneavoastră când ne vor mai face cinstea să se oprească la Mortefontaine.

— Câtă delicateţe din partea scumpei noastre Maximilienne Şi aţi străbătut zece leghe pentru a veni să ne spuneţi asta? întrebă marchiza, mai degrabă mirată.

— Mama noastră, reluă Adrien, a fost aşa de necăjită de a nu vă fi putut primi, încât a ţinut să venim neîntârziat pentru a vă prezenta prietenia ei, mulţumirile şi regretul de a nu vă fi văzut şi... şi... şi...

— Invitaţia ei, reluă graţios Floris, surâzând.

— Sunt încântată, cu adevărat încântată, râse satisfăcută doamna de Mailly-Bresle. Rămâneţi să prânziţi cu noi, nu-i aşa, tinerii mei prieteni?

Floris şi Adrien se înclinară până la pământ, pretinzând fără convingere că nu voiau să deranjeze pe nimeni şi că urmau să se întoarcă de îndată la Mortefontaine. Dar marchiza le tăie vorba cu autoritatea ce-i stătea în fire:

— Am spus, gata, nu mai vorbim despre asta! rămâneţi. Duceţi-vă să le salutaţi pe fiicele mele, iar dumneata, Louis, mişcă-te puţin.

Bietul marchiz tresări.

— Prezintă-i, pe aceşti tineri marchizului de La Tournelle şi domnului de Vintimille.

Floris află astfel cine erau actorii acelui caraghios tablou vivant. Îl cuprinse furia împotriva Paulinei. Ce idee să joace asemenea jocuri cu nişte nenorociţi care erau cu un picior în groapă! Înclinându-se în faţa ei, Floris putu să-i şoptească:

— Trebuie să-ţi vorbesc.

— Mai târziu.

Lui Floris şi lui Adrien ziua îi se păru nesfârşit de lungă. Marchiza îi aşezase alături de ea, aproape de Diane şi de grăsana Hortense. Floris nu-şi putea potoli mânia pentru că Pauline rămăsese aşezată pe iarbă în depărtare, cu hidosul de Vintimille. La rândul lui, Adrien o contempla cu ciudă pe Marie-Anne, care se plimba la braţul groaznicului La Tournelle.

— Şi ştiţi, domnilor, ce mi-a spus maiestatea sa?

— Cum, doamnă? tresări Adrien, care nu prea urmărea conversaţia.

— Nu, spuse marchiza surprinsă, majestatea sa nu mi-a spus „cum, doamnă?”, majestatea sa m-a privit drept în ochi şi mi-a spus: „domnişoară de la Porto Mazarini – pe atunci eram domnişoară – ochii voştri sunt ca nişte cărbuni aprinşi: cine-i priveşte se arde!” Iată ce mi-a spus regele, care pe vremea aceea era încă foarte frumos şi pot să vă asigur că doamna de Maintenon a părut foarte neliniştită.

Floris şi Adrien păliră, căci marchiza se pornise să le povestească tinereţea ei la curtea lui Ludovic al XIV-lea. Era un coşmar, iar căldura devenea din ce în ce mai înăbuşitoare. În sfârşit, pe la ceasurile două după-amiază, se întoarseră cu toţii la castel pentru masa de prânz. Îndreptându-se spre sufrageria de vară, Floris încercă să vorbească cu Pauline, dar aceasta îşi duse un deget la buze şi-i strecură cât al clipi un bileţel. Pentru Floris, încolţit între Diane şi Hortense cea grasă, masa dură o veşnicie. Nici Adrien, aşezat între marchiză şi marchiz, nu se distra mai mult. Bucatele se succedau încet; dacă averea lui Mailly-Bresle era foarte ştirbită, în schimb ferma castelului le permitea încă să se înfrupte din plin. În alte împrejurări, după o asemenea cavalcadă, cei doi fraţi ar fi făcut cinste mesei, dar priveliştea Paulinei care gângurea la neroziile domnului de Vintimille îi tăia apetitul lui Floris, chinuit de o furie stăpânită. Cât despre fratele lui, se căznea să urmărească flecăreala marchizei, care continua să-i povestească toate cuvintele pe care răposatul rege le adresase ei şi tuturor membrilor numeroasei sale familii. Floris voia cu disperare să citească biletul Paulinei, dar nu izbutea, căci Diane şi Hortense îl copleşeau cu atenţia lor. Când trecură în sfârşit în salon, unde se serveau răcoritoarele, Floris se apropie de o fereastră şi, prefăcându-se că admiră priveliştea parcului, desfăcu repede biletul şi citi:

„Nu trebuia să vii, Floris. Vreau să mă mărit cu domnul de Vintimille. Prezenţa ta compromite totul. Plecaţi, o să ne revedem mai târziu,

Pauline”

Literele îi jucau înaintea ochilor. Se întoarse şi o văzu pe Pauline care-l privea. Ca să nu-i ofere plăcerea de a contempla durerea lui, se făcu că râde de glumele Hortensei. Floris îl căută din ochi pe Adrien şi-l văzu vorbind cu însufleţire Dianei. Deduse că el nu primise nici un bilet. Cei doi tineri îşi luară curând rămas bun de la gazde. Floris, cu sufletul negru de furie, se înclină în faţa domnului de Vintimille. Adrien, dimpotrivă, părea să fie în cele mai bune relaţii cu La Tournelle, care-l invită să-i viziteze domeniile.

— O să-ţi arăt iapa mea neagră, dragul meu, un adevărat diavol, un adevărat diavol!

— Mai treceţi pe la noi, tinerii mei prieteni, spuse marchiza de pe peron, mai ştiu o mulţime de întâmplări cu răposatul rege şi, cum văd că vă plac, o să

vi le povestesc.

Floris şi Adrien galopară multă vreme fără să schimbe vreo vorbă.

Cel care rupse tăcerea, izbucnind în râs, fu Adrien:

— Floris, îţi aduci aminte că nu mai demult decât azi-dimineaţă spuneam că fetele ne iubesc?

— Nu văd nimic vesel în asta, spuse Floris posomorit, ţine, citeşte biletul pe care l-am primit.

Adrien îl citi cu interes şi se puse şi mai tare pe râs.

— Uite, spuse el scotocind în buzunarul de la vestă, citeşte şi tu ce am primit eu.

„Nu trebuia să vii, Adrien, vreau să mă mărit cu domnul La Tournelle. Prezenţa ta compromite totul. Ne vom vedea mai târziu.

Semnat: Marie-Anne”.

Veselia lui Adrien era molipsitoare. Floris începu să surâdă.

— Aceleaşi bilete! Va să zică le-au scris împreună. Adrien, suntem nişte neghiobi, am făcut douăzeci de leghe degeaba.

— Nu chiar degeaba, frate, pentru că am aflat totul despre marele rege, spuse Adrien strâmbându-se de râs.

Hohotele de râs ale lui Adrien îl cuprinseră în curând şi pe Floris.

— Ce mutre aveam când am apărut pe peluză sub ochiul temutei marchize!

— Ah! şi tu care nu izbuteai să-ţi termini fraza cu mulţumirile şi cu invitaţia.

— Adrien, spuse Floris sughiţând de râs, am fost minunaţi amândoi pe lângă groaznicii logodnici al acestor domnişoare.

— Da, ai dreptate, Floris.

— Noroc că erai şi tu acolo.

— De ce? întrebă Adrien.

— Când suntem împreună, nu ni se poate întâmpla nimic, dar dacă eram singur, cred că o luam la fugă.

— Tu, Floris, tu care te repezi întotdeauna cu capul înainte, şi de-abia după aceea chibzuieşti?

— Da, pentru că vezi, Adrien, eram nenorocit şi cred că mai sunt şi acuma.

Adrien se ridică în scări şi-l bătu pe umăr.

— Nu, asta nu, n-o să fim niciodată nefericiţi din pricina femeilor.

Floris se înălţă la rândul lui în scări, îi dădu câţiva ghionţi fratelui său, şi de-abia după aceea râse cu adevărat.

— Noi o să le facem să sufere şi o să le părăsim de îndată ce ne vor iubi. Adrien, ai dreptate, trebuie să trăim. Să trăim şi să iubim, să intrăm în slujba

regelui, să ne ducem la curte şi să mergem la război.

Adrien strigă:

— Hai să jurăm că n-o să ne despărţim niciodată, că o să ne urmăm întotdeauna unul pe altul şi, că o să ne iubim. Când unul va fi în primejdie, celălalt îl va apăra. Noi doi, Floris, vom fi de neînvins. Să jurăm, frate.

Cei doi tineri, deodată serioşi, descălecară şi, ridicând mâna, repetară unul după altul:

— Jur în faţa lui Dumnezeu şi în faţa oamenilor să-mi apăr fratele, să-l ajut şi să-l urmez pretutindeni. Duşmanii lui vor fi duşmanii mei, prietenii lui vor fi prietenii mei şi soarta lui va fi soarta mea.

Ca să-şi ascundă tulburarea, săriră în şa şi lăsară caii să galopeze în voie spre Mortefontaine. Se lăsa noaptea; o cucuvaie ţipă. Cuprinşi de o sinistră presimţire, Floris şi Adrien se înfiorară.

Capitolul XXVIII

— Floris, dragostea mea, am să mor.

Maximilienne încearcă să se ridice ca să mângâie buclele negre ale fiului ei. Acesta îi răspunse cu un suspin înăbuşit.

— Mamă, mamă scumpă, gemu Floris, avem nevoie de tine, nu ne părăsi.

Maximilienne surâse cu duioşie. Chipul ei frumos era palid, crispat de durerea cumplită care îi sfâşia pieptul. Cearcăne negre îi înconjurau ochii mari ce păreau înfundaţi în orbite. Părul ei lung, castaniu, presărat cu fire albe era răspândit pe pernă. Maximilienne întoarse capul şi-l văzu pe Adrien care îngenunchease de partea cealaltă a patului. Era cufundat într-o deznădejde fără margini.

— Fiule, tu eşti cel mai vârstnic, urmaşul conţilor de Villeneuve-Caramey, ţi-i încredinţez pe Floris şi pe Baptistine.

Respiraţia Maximiliennei se făcu şuierătoare; gâfâia. Fruntea i se îmbrobonise cu picături de sudoare rece.

— Liniştiţi-vă, doamnă contesă, gemu Elisa, doctorul v-a spus să nu vorbiţi, vă oboseşte.

Ochii Maximiliennei avură acea licărire îndrăzneaţă şi încăpăţânată care îi fusese atât de dragă lui Petru.

Să nu vorbească, ce prostie! avea atâtea lucruri de spus şi simţea că ceasurile îi erau numărate. De zece zile Maximilienne se lupta cu moartea şi fiii ei stăteau cu schimbul, zi şi noapte, la căpătâiul ei, împreună cu credincioşii lor tovarăşi. Bunul doctor Tellier nu le lăsase decât puţine speranţe:

— Ştiinţa noastră e neputincioasă; s-ar zice că inima nu mai are chef să bată.

Tinerii erau sfâşiaţi de remuşcări. Maximiliennei i se făcuse rău în ziua

când galopau spre castelul Mailly. Când se întorseseră la Mortefontaine, Grégoire îi aştepta la intrarea în parc:

— Ah! domnule Adrien, domnule Floris, iată-vă în sfârşit! Doamna contesă, când şi-a venit în fire, v-a chemat, veniţi, repede, repede!

Dar doctorul avea dreptate, era o luptă inegală, căci Maximilienne nu mai voia să trăiască. O speranţă pusese stăpânire pe ea: credinţa că avea să-i reîntâlnească pe Petru. Îl privi pe Floris cu ochii ei arşi de suferinţă, apoi îşi plimbă degetele străvezii pe obrazul tânărului, de parcă ar fi vrut să întipărească în ele, pentru totdeauna, trăsăturile lui.

— Dragostea mea, ce mult semeni cu tatăl tău.

Floris şi Adrien se priviră miraţi. Mama lor nu vorbea niciodată de contele Amedée de Villeneuve-Caramey. Bănuiseră totdeauna că moartea tatălui lor şi naşterea Baptistine! erau legate de un mister. Dar din respect, n-o întrebaseră nimic pe Maximilienne. Deodată o durere mai puternică decât celelalte îi smulse un geamăt Maximiliennei: vederea i se întunecă şi dădu ochii peste cap. Se înăbuşea; Floris şi Adrien se repeziră să ridice în braţe trupul acela atât de uşor din care viaţa îşi lua zborul. Din adâncul încăperii se auziră hohote de plâns. Uriaşul Feodor plângea ca un copil.

— Oh! barinia, gemea el, tu erai soarele nostru.

Li Kang, fără o vorbă, scoase din buzunar o mică fiolă şi o apropie de nările Maximiliennei a cărei faţă era atât de palidă, încât ai fi zis că a şi murit. Încet, încet, începu să respire, obrajii prinseră puţină culcare şi ochii, care cu o clipă înainte nu mai zăreau, îşi redobândiră vederea.

Maximilienne înţelese că-i mai rămăsese mai puţin timp decât crezuse. Trebuia să vorbească.

— Prieteni, apropiaţi-vă, căci nu mai văd bine.

Glasul i se auzea mai mult ca un gâfâit, dar în privire i se citea o voinţă de fier.

— Trebuie să-mi iau rămas bun, dar nu mă plângeţi, pentru că voi rămâne totdeauna alături de voi ca să veghez asupra voastră.

— Oh! barinia, nu pleca; fără tine suntem pierduţi!

— Bunul meu Feodor, spuse Maximilienne cu un surâs slab, cum mai iubeam puterea şi bunătatea ta. Cum iubeam chipul şi cicatricele tale, căci erai prietenul meu. Şi tu, credinciosul meu Li Kang, mi-ai salvat viaţa şi ai salvat viaţa copilului meu; nu am trăit îndeajuns ca să-ţi mulţumesc.

Micul asiatic se lăsă să cadă alături de prietenul lui, Feodor. Nu plângea, dar în ochii săi migdalaţi se citea o adâncă deznădejde.

— De-ar putea Buddha să ia viaţa lui Li Kang ca să nu te ducă pe tine în grădinile lui înmiresmate, Surâs-de-Vară, căci mulţumită ţie bietul sclav are o familie.

— Doamnă contesă, ah! doamnă contesă! gemeau Elisa şi Grégoire, trebuie să vă luptaţi.

— Nu mai pot, prieteni, vă mulţumesc. Mulţumesc, Elisa, mulţumesc, Grégoire, prietenia voastră m-a susţinut şi m-a făcut să trăiesc. Vă cer tuturor să păstraţi fiilor şi... şi fiicei mele aceeaşi credinţă.

— Oh! Barinia, ţi-o jurăm, spuseră Feodor şi Li Kang printre suspine.

— Doamnă contesă, nu-i vom părăsi niciodată.

— Mulţumesc, prieteni, adăugă Maximilienne, vă spun adio... acum, lăsaţi-mă singură cu Adrien.

Floris tresări.

— Mamă, mamă, şi eu?

Maximilienne vorbea din ce în ce mai încet. Ridică mâna ca să mângâie încă o dată obrazul drag al fiului ei, dar nu mai avu putere.

— Trebuie să mă laşi singură cu fratele tău. Te bine-cuvântez, copilul meu drag. Adio, adio, micul meu prinţ.

Feodor şi Li Kang se apropiară de Floris care nu se putea ridica de lângă patul mamei lui.

— Du-te, du-te, Floris, trebuie să ai grijă de Baptistine, îmbrăţişeaz-o din partea mea... e prea micuţă ca să mă vadă... spune-i, spune-i mai târziu, că... o iubeam.

Floris ieşi din cameră clătinându-se de durere. Nu putea înţelege ce i se întâmplă. I se părea că trăieşte un vis urât şi totuşi încerca să mai spere. Când uşa se închise, Maximilienne luă mâna lui Adrien, îl trase spre ea şi se ridică în capul oaselor cu un rest de energie de care fiul ei n-o mai credea în stare.

— Adrien, fiule, ascultă-mă bine căci vei fi ultima fiinţă căreia îi voi vorbi.

— Mamă, mamă, protestă Adrien, o să te însănătoşim.

— Nu fiule, am mai avut şi înainte crize de care n-am pomenit nimănui. De câţiva ani, simt că viaţa mă părăseşte, dar voiam să trăiesc ca să văd ajunşi bărbaţi. Acum, a sosit ziua aceea şi trebuie să părăsiţi cuibul.

— Te ascult, mamă.

— Înainte de-a muri, trebuie să-ţi destăinui o mare taină. Tu eşti contele de Villeneuve-Caramey şi numai tu trebuie să afli totul. Ştiu că ai să ai întotdeauna grijă de fratele tău şi de sora ta, de aceea ascultă-mă bine. Am păcătuit faţă de tatăl tău, Amedée de Villeneuve...

Şi Maximilienne îşi povesti întreaga viaţă fiului său mai mare. Cum îl iubise pe ţar. Cum crezuse că Amedée murise în strada Quincampoix, cum se născuse Floris la Baku, ura împărătesei, moartea lui Petru, fuga, cum îl reîntâlnise pe Amedée în viaţă la Marsilia şi vicleşugul pus la cale pentru ca Baptistine şi Floris săi fie acceptaţi de către societate. Maximilienne mărturisi totul. Adrien era alb ca varul.

— Fiule, am păcătuit. Mă învinuieşti?

— Nu, mamă, te iubesc la fel de mult; numai fatalitatea e de vină. Va să zică, Floris nu mi-e frate decât pe jumătate, iar Baptistine mi-e soră doar pe jumătate. Ei nu sunt înrudiţi unul cu celălalt şi tatăl meu poate că trăieşte încă.

Tatăl meu, tatăl meu, repetă tânărul pe un ton visător. Nu, linişteşte-te, mamă, de fapt încă din Rusia, de când nu eram decât un copil, bănuiam ceva. Bănuiam că o taină ne învăluie. Că Floris este fiul ţarului, iar Baptistine nepoata unui bandit, nu schimbă cu nimic lucrurile pentru mine, îi iubesc tot atât de mult.

Maximilienne obosise, dar în privire i se vedea voinţa de a merge până la capăt.

— Ştiu, fiule, că ai să veghezi totdeauna asupra lui Floris. Cu toate acestea, mă nelinişteşte soarta lui, căci seamănă aşa de tare cu Petru: are energia dar şi mâinile lui. Îmi promiţi să-l ajuţi totdeauna?

Adrien încuviinţă din ochi.

— Mai ascultă ceva, încă n-am terminat, adăugă Maximilienne gâfâind, căci îi venea din ce în ce mai greu să vorbească. În pivniţele de la Dubino, Petru a ascuns o comoară. Aurul de acolo este al lui Floris şi tu vei hotărî clipa când să-i pomeneşti de el.

— Da, mamă, de ce nu i-o spui chiar tu lui Floris?

— Nu, Adrien, e încă prea tânăr şi se aprinde cu uşurinţă, tu eşti singurul păstrător al secretului.

Şi Maximilienne îi explică lui Adrien cum se putea pătrunde în pivniţele de la Dubino prin statuia Dianei. Maximilienne se lăsă să cadă pe spate, fulgerată de-o durere cumplită. Adrien se repezi să-i dea să miroasă puţin spirt. Din nou, Maximilienne îşi reveni dar nu mai avea decât o licărire de viaţă.

Se agăţa de fiul ei şi murmură:

— Ia sipetul, deschide-l şi vezi că pe fundul lui e o scrisoare, am pregătit-o de mult... o vei duce tu însuţi împreună cu Floris. Ai înţeles, Adrien?

Tânărul privi scrisoarea înmărmurit.

— Dar, mamă, niciodată, niciodată n-o să putem ajunge, până la el.

— Ba da, ba da... nădăjduiesc să-şi aducă aminte... da... poate... ah! Adrien, fiule, ia-mă în braţe.

Adrien se repezi spre mama lui. Maximilienne privea departe, ochii ei nu-l mai vedeau pe băiat. Avea chipul surâzător, luminat de fericire. Adrien înţelese că Maximilienne trecuse pe lumea cealaltă.

— Ce frumoasă e muzica asta... Adrien, cine sunt toţi aceşti oameni din cameră care îmi surâd şi îmi întind mâinile?...

Adrien hohoti, ştiind că acesta era sfârşitul. Şovăi o clipă, gata să-l cheme pe Floris, apoi temându-se ca Maximilienne să nu vorbească în delirul ei, hotărî să rămână singur cu mama lui. O strânse la piept ca şi cum ar fi vrut să-i insufle viaţă şi-i acoperi fruntea de sărutări.

Deodată, Maximilienne scoase un strigăt de fericire, se ridică şi întinse mâinile.

— Petru, Petru, iată-te, dragostea mea, ai venit să mă cauţi, în sfârşit sunt a ta... Petru.

Şi Maximilienne se prăbuşi în braţele tremurânde ale lui Adrien, care o

întinse binişor pe pat, îi mângâie părul lung şi-i închise pentru totdeauna frumoşii ei ochi de culoarea violetei.

Durerea lui Adrien era ceva mai puţin violentă acum, de când îşi văzuse mama atât de fericită, încât i se părea cu adevărat că marea dragoste a vieţii ei venise s-o caute pentru a o duce în Rai.

Adrien se ridică şi se îndreptă spre uşă, apoi se răzgândi şi se duse să ia de pe măsuţă scrisoarea pe care mama sa i-o pregătise. O cercetă cu atenţie, apoi o ascunsese într-un buzunar al hainei şi de-abia atunci se duse să deschidă uşa. În camera alăturată, toţi aşteptau cu nelinişte şi înţeleseră deîndată totul din privirea disperată a lui Adrien.

Preotul care o împărtăşise pe Maximilienne se sculă în picioare şi începu să citească rugăciunea pentru morţi. Floris se aruncă în braţele fratelui său.

Două zile mai târziu, cei trei orfani urmau cortegiul funebru al mamei lor. Toţi ţăranii din împrejurimi se adunaseră să aştepte trecerea sicriului. Oamenii aceia de treabă suspinau pentru că Maximilienne avusese totdeauna pentru ei o vorbă bună sau un gest simplu şi cald. Când auzea că o familie se află la ananghie, apărea întotdeauna fără vâlvă multă, ca să-i îmbărbăteze pe nefericiţi.

Floris şi Adrien o ţineau pe Baptistine de mână şi cei trei aproape că nu mai simţeau durerea; erau cuprinşi de un fel de apatie. În timpul slujbei, Floris avu impresia că se dedublează. Cântecele acelea îi aminteau ceva: privirea lui o întâlni pe cea a lui Adrien şi înţeleseră. Cândva, ascultaseră o altă slujbă pentru morţi în fortăreaţa Petru şi Pavel. Cântecele nu erau aceleaşi, dar şi atunci îngropau o fiinţă iubită. Floris căzu în genunchi pe scaunul de rugăciune. Învăţa de tânăr să poarte povara unei mari dureri. Cortegiul porni spre cimitir.

Adânciţi în suferinţa lor, Floris şi Adrien nu băgară în seamă berlina trasă de patru cai istoviţi şi plini de praf care înconjură biserica şi se opri în piaţă. Din ea coborî un bărbat îmbrăcat în negru. Nu i se zărea bine chipul, dar se ghicea de la primă vedere că era obişnuit să comande. Mai mulţi ţărani se întoarseră, miraţi să-l vadă pe acest necunoscut care urma cortegiul. Cavoul familiei de Villeneuve-Caramey era deschis. Preotul binecuvântă o ultimă dată sicriul Maximiliennei şi patru oameni îl coborâră cu ajutorul frânghiilor.

— Ah! copiii mei, bieţii mei copii! o prietenă atât de bună! Ce tristeţe să vedem că ne părăseşte atât de curând!

Năuc, Floris se uita la marchiza de Mailly-Bresle care se afla în faţa lor, înconjurată de întreaga familie.

— Dumnezeule din ceruri, ce grozăvie! Când mă gândesc că doar cu două săptămâni în urmă stăteam de vorbă împreună!

Baronul Mailly îşi ştergea ochii înroşiţi. Floris nici nu simţi mâinile Paulinei care i le luau pe ale lui; totul i se părea atât de departe, aproape ireal. Apoi, după alte câteva familii nobile din împrejurimi, ţăranii începură să treacă prin faţa tinerilor.

— Nu-i vorbă, o să ne pară rău după doamna contesă.

Cimitirul se goli puţin câte puţin şi cei trei orfani se pomeniră singuri, îngenuncheaţi în faţa mormântului mamei, lor, neînstare să se desprindă de-acolo. Bărbatul îmbrăcat în negru care se sprijinise de o capelă scundă îi observa cu atenţie, de după o coloană.

Deodată Grégoire se ridică şi, încetişor, se apropie de tineri.

— Domnule conte, domnule cavaler, e timpul să ne întoarcem la castel, domnişoara Baptistine e mică şi obosită, veniţi!

Floris şi Adrien se ridicară miraţi. Niciodată însoţitorii lor nu li se adresaseră cu aceste titluri, la care, de altfel, aveau dreptul. Toţi slujitorii aşteptau respectuos ordinele lor. Cei doi tineri înţeleseră: acum ei erau stăpânii şi nimeni nu avea să mai ia hotărâri pentru ei. Viitorul lor începea la poarta cimitirului unde contesa Maximilienne se odihnea pentru totdeauna. În tăcere, o porniră înapoi pe drumul spre castel.

Bărbatul îmbrăcat în negru îi urmă, apoi păru că se răzgândeşte şoptind pentru el însuşi: „Haide, am văzut destul”.

Sări sprinten în berlina pe care o lăsase în piaţa bisericii şi-i strigă vizitiului:

— La Frérot, repede!

Apoi aruncă o ultimă privire în direcţia grupului tăcut şi căscă:

— Tristă zi! În sfârşit, ceva îmi spune că ne vom mai întâlni, domnilor de Villeneuve-Caramey.

Capitolul XXIX

Într-o dimineaţă de septembrie, încă văratică, cinci călăreţi pătrundeau în Paris prin mahalaua Saint-Antoine. Mica trupă o luă apoi pe strada Saint-Denis unde trecerea ei stârni glumele proaste ale mahalagioaicelor, căci cel mai tânăr dintre călăreţi purta o maimuţă pe umăr.

— Ia te uită ce lighioană caraghioasă!

— Care din ei e lighioana?

— Oh! oh! râdeau cumetrele, haide, spune, băieţaş frumos, vii să te hârjoneşti niţel cu noi?

— Mai taci, maică Toublanc, sau ai să te trezeşti cu dobitocul, strigă o nevastă trupeşă.

Călăreţii îşi urmară drumul, semeţi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar se putea vedea după cât de roşii erau urechile celui mai tânăr că primirea Parisului îl surprindea puţin. Cei cinci tovarăşi de drum străbătură Place Royale, apucară apoi pe strada Ferronnerie, urcară strada Saint-Honoré, ieşind tocmai la Pont-Neuf. Clopotele de la Samaritaine, un vechi edificiu care mai furniza încă apa parizienilor, sunară cele douăsprezece bătăi ale amiezii şi tânărul

descălecă, încântat de priveliştea acestui pod celebru în toată Europa. Cei patru tovarăşi al lui îl urmară deîndată, încredinţând frâiele cailor unui puşti de vreo zece ani, cu o faţă şireată şi veselă, care în schimbul a doi soli făgădui să le păzească animalele. Clipind din ochi, în felul acela propriu ştrengarilor parizieni, mucosul adăugă:

— Văd după înfăţişarea voastră, monseniorilor, că veniţi probabil din provincie. Dacă nu aveţi han, pot să vă arăt eu unul foarte bun şi nu prea scump.

Auzindu-se tratat drept provincial, tânărul cavaler se înroşi din nou la această jignire şi mârâi:

— Ce te bagi, haimana, vrei să te ţesăl?

Se auzi un hohot de râs.

— Lasă-l, Floris, poate că hanul lui să ne fie de folos. La urma urmei băiatul ăsta are dreptate, suntem nişte provinciali

Într-adevăr, era vorba de Floris şi de Adrien care-şi făceau intrarea în Paris, urmaţi de credincioşii lor însoţitori Feodor, Li Kang şi Grégoire. Floris era prea obişnuit cu tovărăşia acestora ca să poată înţelege mirarea parizienilor faţă de ciudata lor escortă. Trebuie totuşi să recunoaştem că apariţia celor doi tineri seniori îmbrăcaţi în veste scurte elegante dar puţin demodate şi urmaţi de un uriaş cu obrazul însemnat de o cicatrice, de un asiatic mic cu ochi migdalaţi şi de distinsul Grégoire căruia vârsta îi dădea înfăţişarea unui notar la pensie, era un spectacol care, pe bună dreptate, avea de ce să uimească mulţimea de gură-cască Mai cu seamă Georges-Albert, căţărat pe umărul lui Floris, atrăgea privirile, dacă nu cumva de vină era frumuseţea tânărului. O frumuseţe de care el nu-şi dădea câtuşi de puţin seama. Cu toată bucuria de a descoperi Parisul, Floris nu era mai puţin dezorientat de forfota oraşului, pentru care viaţa liniştită de la Mortefontaine nu-l pregătise deloc. Adrien, a cărui fire era mai puţin dintr-o bucată, se adapta mai bine decât fratele său.

— Şi unde-i hanul tău, băiete? întrebă el strecurând încă un sol în mâna mai mult sau mai puţin curată a golănaşului.

— Hanul *Grand-Charlemagne* din strada Férou. E foarte aproape de aici, monseniore.

— Ei bine, ai să ne conduci acolo.

Atenţia tinerilor fu atrasă de răcnetele câtorva vizitii de casă mare care nu mai izbuteau nici să înainteze şi nici să dea îndărăt cu rădvanele lor. Circulaţia se încurcase fără chip de ieşire, dar nimeni nu-şi bătea capul pentru că era doar o obişnuită întâmplare zilnică. Floris dădu capul pe spate şi văzu statuia ecvestră a lui Henric al IV-lea care se înălţa în mijlocul pieţii. Regele-Berbant părea să arunce o privire şireată şi îngăduitoare asupra agitaţiei care domnea la picioarele lui. Floris îşi scoase tricornul şi salută statuia, imitat pe dată de Adrien. Cei doi fraţi izbucniră în râs.

— Ah! frate, spuse Floris, suntem la Paris şi bunul rege Henric ne-a dat

binecuvântarea.

Tinerii petreceau de minune, puţin zăpăciţi de zgomotul şi de forfota cu care nu erau obişnuiţi. Din pragul dughenelor ridicate pe pod, dughengiii îi agăţau pe trecători, încercând să le vândă tot felul de nimicuri ciudate.

— Oh! monseniorilor, intraţi vă rog şi priviţi păsările mele, aveţi o maimuţă, văd că iubiţi animalele.

— Veniţi să gustaţi din turta mea dulce, e cea mai bună din oraş.

— Cumpăraţi bomboanele mele.

— Ei! tinerilor, am gogoşi cu brânză.

Floris şi Adrien treceau de la o dugheană la alta, încântaţi de ceea ce vedeau. Ajunseră astfel în faţa unei estrade unde un nenorocit lăsa să i se scoată un dinte de către un bărbier celebru, al cărui şorţ pătat de sânge te făcea să te gândeşti mai degrabă la un măcelar. Ajutorul lui, un fel de roşcovan cu fruntea îngustă, bătea cu toată puterea într-o tobă pentru a acoperi urletele pacientului, în timp ce o mulţime de gură-cască privea scena strâmbându-se de râs, spre marea mirare a lui Floris. Ceva mai departe, un cerşetor orb cu faţa acoperită de bube întindea o tipsie de lemn, mormăind:

— Fie-vă milă de un fost soldat al marelui rege.

Florie şi Adrien, mişcaţi de atâta mizerie, aruncară câţiva soli omului care murmură:

— Mulţumesc tinerilor şi frumoşilor mei seniori.

Floris, surprins se uită la fratele său.

— Dar de unde ştie că suntem tineri?

Grégoire surâse.

— E un cerşetor de meserie, domnule cavaler.

— Ce spui, Grégoire? întrebă Adrien.

— Da, domnule conte, la Paris sunt mulţi cerşetori prefăcuţi; ăsta cred că-şi zugrăveşte bubele pe faţă în fiecare zi şi vede tot atât de bine ca şi dumneavoastră şi ca mine.

Floris şi Adrien clătinară din cap, mai aveau multe de învăţat despre Paris.

— Ei! tinerii mei seniori, apropiaţi-vă. Pentru un sol, Englezul-cu-guler-galben vă curăţă de noroi.

Amuzaţi, Floris şi Adrien se apropiară de omul care se puse pe treabă, scuipând energic pe cizmele lor prăfuite.

— De ce vă cheamă Englezul-cu-guler-galben? îl întrebă Floris pe omul aplecat la picioarele lui.

Celălalt înălţă capul şi-l privi cu o nuanţă de dispreţ prietenos.

— Se vede că veniţi din provincie, tinerilor, aici pe Pont-Neuf ne-am uitat cu toţii numele de botez, dar puteţi găsi de toate: doriţi o fată, iat-o pe Zouzou negresa, pe Maura sau Circaziana; un scrib pentru a vă scrie scrisorile voastre de dragoste? iată-l pe Sibius, poetul cu o unghie lungă pe care anume nu şi-o taie. Vreţi alifii pentru rănile trupului sau ale sufletului? le pregăteşte Mondor.

Doriţi să vă scoateţi un dinte? îl aveţi pe Grand Thomas pe care îl vedeţi pe estradă El e rege pe Pont-Neuf, dar într-o zi îşi va pierde regatul şi va fi poate rândul lui Gros Guillaume, ursarul, să-l înlocuiască.

— Şi cine e tânăra fată care dansează acolo? întrebă Floris.

— Ah! ea, tânărul meu senior, spuse Englezul-cu-guler-galben, ea e soarele, primăvara tagmei vagabonzilor. Se numeşte Belle Rose.

Împrejurul dansatoarei care atrăsese privirea lui Floris se strânsese lumea. Fata scutura o tamburină în timp ce un pitic cânta dintr-un fel de fluier privind-o cu adoraţie. Fustele ei se învolburau în jurul picioarelor desculţe pe care dansul le dezgolea din când în când Din întreaga ei făptură se desprindea un aer de sănătate şi fericire când îşi scutura părul lung, negru şi râdea arătându-şi dinţii albi şi ascuţiţi. Floris şi Adrien mulţumiră englezului cu guler galben pentru informaţiile date şi se îndreptară spre dansatoare. Aceasta se opri într-un târziu, fără să pară deloc ostenită, şi începu să facă cheta. Trecând prin faţa lui Floris, îl privi cu îndrăzneală şi începu să-l mângâie pe Georges-Albert, care-i trimise sărutări, scoţând mici ţipete de bucurie. Fata izbucni în râs şi, punându-şi pumnii în şolduri, exclamă:

— Mă întreb, copil frumos, dacă eşti tot atât de galant ca şi maimuţa ta.

— Domnişoară, spuse Floris înclinându-se, Georges-Albert şi cu mine suntem supuşii voştri servitori.

Fata se întoarse şi adresându-se cui voia s-o asculte, strigă râzând:

— Hei, voi! burghezilor, vă daţi seama, mi-a spus „domnişoară”, mie, Belle Rose! Ei bine, copil frumos, nu-ţi voi cere decât un sărut.

Floris, spre marea lui furie, simţi că roşeşte, căci mulţimea care se îmbulzise în jurul lor îi încuraja cu glume.

— Da, un sărut pentru Belle Rose!

Floris aruncă o privire zăpăcită fratelui său şi-apoi nemaiascultând decât de îndrăzneala lui firească, tânărul erou de şaisprezece ani o luă pe fată de mijloc şi o sărută zgomotos pe amândoi obrajii. Lumea aplaudă râzând.

— Ei, Belle Rose, asta e noua ta cucerire?

Rezemaţi de o magherniţă, doi gentilomi de vreo douăzeci şi cinci de ani asistaseră la scenă şi unul din ei, care în ciuda căldurii îşi ascundea partea de jos a obrazului în pelerină, spuse tare cu vocea lui stranie, răguşită, adresându-se tovarăşului său:

— Vezi Villepail, iată sărutul curat al unui tânăr fecior.

Râsetele se înteţiră. Rănit în mândria lui, Floris se îndreptă din spate, îl ridică cu grijă pe Georges-Albert de pe umărul său şi-l aşeză în braţele lui Belle Rose. Adrien se uită neliniştit la fratele său, pentru că îi ştia firea repezită. Floris îşi croi drum prin mulţimea care tăcu, simţind că se pregătea un spectacol interesant, şi se îndreptă spre cei doi gentilomi.

Silindu-se să-şi păstreze calmul, Floris rosti:

— Domnule, cred că nu am auzit bine ceea ce aţi spus.

Cei doi bărbaţi se priviră şi râseră şi mai tare.

— Nu domnule, răspunse cel care se ascundea sub pelerină, aţi auzit bine, am spus: iată sărutul curat al unui fecior.

De când trecuse prin poarta Saint-Antoine, Floris simţea cum urcă în el mânia; râseseră de maimuţa lui, îl trataseră drept provincial şi acum îl făceau fecior. Era prea de tot. Cu o siguranţă de care nu s-ar fi crezut el însuşi în stare, se întoarse spre Adrien şi declară cu glas răsunător:

— Ceea ce a spus domnul îmi displace.

Adrien înţelese că era prea târziu ca să-şi mai oprească fratele. De altfel, şi pe el în întărâtase trufia celor doi.

Privindu-i drept în ochi, se apropie de Floris şi spuse:

— Cine spune ceva care nu place fratelui meu îmi displace şi mie.

La aceste cuvinte, Feodor, Li Kang şi Grégoire îşi făcură deîndată drum prin mulţime şi veniră să se aşeze îndărătul tinerilor lor stăpâni pentru ca la nevoie să le dea o mână de ajutor. Din mulţime se auzi un murmur căci cei trei erau îndeajuns de bătători la ochi. La început râseseră de Floris, dar cei de faţă începeau să arate respect faţă de un tânăr care avea o asemenea gardă personală. Feodor domina mulţimea cu statura sa înaltă; cicatricele şi singurul lui ochi se încreţeau de furie. Li Kang îşi şi scosese pumnalul şi se uita cu un aer fioros la cei doi care îndrăzniseră să-l înfrunte pe Floris. Cât despre Grégoire, fruntea lui pleşuvă se făcuse stacojie de mânie; nu mai arăta deloc ca un notar respectabil care inspiră încredere.

Acela dintre seniori care răspundea la numele de Villepail se aplecă spre tovarăşul său şi-i şopti:

— Mi se pare că avem de-a face cu oameni aparte, ar fi timpul s-o ştergem.

Omul cu pelerina se pregătea să spele putina, nu fără regret, când Floris sări la el strigându-i:

— Ah! nu, domnule, ar fi prea uşor să scăpaţi aşa de ieftin. Mă socotesc jignit şi vă rog să trageţi sabia.

— Destul, domnule, spuse Villepail. Ne aflăm pe Pont-Neuf, prietene. Află că lumea nu se mai duelează ca pe timpul regelui Henric. Se vede că tocmai al sosit din provincie, tinere.

Tratat a doua oară drept provincial, Floris simţi că-l cuprinde pofta de a ucide. Un soi de nor roşu îi trecu prin faţa ochilor.

— Ah! aşa, domnule, urlă el în culmea furiei, nu cu dumneata vorbesc ci cu domnul care-şi ascunde faţa şi care trebuie să fie tare laş devreme ce pare atât de grăbit s-o şteargă.

La aceste cuvinte, bărbatul cu pelerina se întoarse, foarte jignit la rândul lui, şi lăsă să i se vadă obrazul, de o mare frumuseţe, luminat de ochi mari, negri care fulgerau.

— Mi se pare, domnule, spuse el cu vocea lui stranie şi răguşită, că m-aţi

făcut laş.

— Da, domnule, laş! Haideţi, scoateţi sabia din teacă! urlă Floris îmbătat de ideea de a se bate în duel pentru prima dată în viaţa lui.

Necunoscutul se înclină şi răspunse cu sânge rece şi politeţe:

— Dorinţele voastre sunt ordine, domnule. Dar putem şti cu cine avem onoarea şi plăcerea de a ne bate?

Adrien făcu un pas înainte şi răspunse pe acelaşi ton, care de altfel era tonul lui obişnuit:

— Sunt contele Adrien de Villeneuve-Caramey, domnule, şi doresc să slujesc drept martor fratelui meu cavalerul Floris de Villeneuve. Dumneavoastră, domnilor, adăugă el înclinându-se, puteţi avea amabilitatea de a ne spune numele vostru? Vedem prea bine că sunteţi gentilomi, dar binevoiţi a scuza o curiozitate legitimă pe care fără îndoială o împărtăşeşte şi fratele meu.

Când Adrien îşi rostise numele, necunoscutul avusese o uşoară tresărire de mirare, repede stăpânită, şi pe faţa lui apăruse un oarecare interes.

— Întrebarea dumneavoastră nu este indiscretă, domnule. Sunt contele de Nobroub şi iată-l pe tovarăşul meu marchizul de Villepail. Sperăm că ne veţi considera destul de nobili pentru a încrucişa sabia cu noi.

Adrien se înclină şi Floris, iritat de toate aceste politeţuri, făcu un pas înainte:

— Destule vorbe. În gardă, domnilor.

Feodor se apropie de Adrien şi-i şopti în ruseşte:

— Boiernaşule, faci o nebunie.

— Ştiu prea bine, Feodor, răspunse Adrien în aceeaşi limbă.

Li Kang încercă să-i atragă atenţia lui Floris şi-i murmură pe limba lui:

— Floare-de-Mai, o iei razna ca un mânz sălbatec.

Contele de Nobroub urmărise întreaga scenă cu o privire înveselită. Era limpede că această aventură îl distra mult. Tovarăşul său, dimpotrivă, avea aerul foarte neliniştit şi contrariat.

— În gardă! strigă din nou Floris şi lamele ţâşniră din teacă.

Cu nerăbdarea tinereţii, Floris se aruncă asupra inamicului său personal, contele de Nobroub. Deîndată cele două săbii se aflară angajate până la gardă. Floris era hotărât să nu cedeze teren şi adversarul lui fu acela care făcu un pas îndărăt. Această victorie îl îmbată pe Floris dar triumful lui fu de scurtă durată, căci contele de Nobroub era un bărbat puternic şi bine făcut: un adversar de temut care para toate loviturile. Între timp, Adrien scrima cu tot atâta calm şi metodă de parcă s-ar fi aflat într-o sală de arme. Adversarul lui, marchizul de Villepail rămânea în defensivă, interesându-se mai mult de duelul prietenului său decât de al lui. Părea preocupat şi privea întruna în jur, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva sau ceva. Feodor, Li Kang şi Grégoire urmăreau lupta cu îngrijorare, în timp ce nenumăraţii gură-cască pariau pe învingători.

— Eu pariez pe cei doi fraţi, strigă o femeie în vârstă, căţărată pe

acoperişul unei dughene, ca să vadă mai bine lupta.

— N-ai nimerit-o, bătrâno, îi răspunse cerşetorul orb; eu pariez pe seniorul cu o înfăţişare atât de mândră.

Mulţimea scoase un „ah!” căci Floris, enervat că adversarul lui îi răspundea la toate loviturile, profitase de clipa în care contele de Nobroub făcuse un pas lateral. Lama lui Nobroub devie din linie, Floris degajă, fandă şi îşi zgârie adversarul la umăr.

— Opreşte, domnule! strigă Nobroub surâzând, e o plăcere să te baţi cu dumneata.

— Dar, răspunse Floris continuând lupta cu îndârjirea unui tigru, şi dumneavoastră, domnule, sunteţi un adversar de temut.

— Şi iată dovada, spuse Nobroub.

Profitând de o lovitură puternică dată de Floris care fanda adânc, contele pară şi-l atinse pe Floris la mâna dreaptă, făcându-i o rană care-l împiedica să mai continue lupta. Nobroub izbucni în râs.

— Iată-vă atins, domnule, ne oprim?

Floris se îndreptă mândru.

— Niciodată, domnule.

Şi îşi trecu sabia în mâna cealaltă.

— Ah! Ah! ne batem şi cu mâna stingă! Îmi placi, tinere.

Între timp, Adrien şi adversarul său se învârteau şi se răsuceau în toate sensurile, studiindu-se reciproc, fără să rişte. Unul urmărea duelul tovarăşului său, celălalt pe acela al fratelui său. Tărăşenia ar fi putut să dureze multă vreme, când deodată se auziră strigăte:

— Atenţie, vin ofiţerii de poliţie şi arcaşii!

Un rădvan străbătu mulţimea, înghesuind şi doborând mai multe persoane. Un bărbat înalt, îmbrăcat în negru, coborî în mare grabă şi alergă spre contele de Nobroub. Li Kang îl lovi cu cotul pe Feodor si-i şopti:

— L-am mai văzut pe omul ăsta în negru, Sabie-Ascuţită:

Feodor îşi privi prietenul întrebător.

— Se uita la tinerii stăpâni atunci când am dus-o pe Surâs-de-Vară la ultimul ei locaş.

Feodor mârâi şi-şi smuci sabia. Li Kang îi opri gestul la jumătate.

— Să aşteptăm, Sabie-Ascuţită, şi să avem încredere în soartă.

Omul în negru îi strigă contelui Nobroub:

— Repede, repede, vine un ofiţer de poliţie cu ajutoare pentru a opri duelul.

Nobroub îl salută pe Floris, puţin mirat.

— Domnule, e momentul să ne despărţim şi vă sfătuiesc să vă faceţi şi voi nevăzuţi: poliţia regelui nu-i iubeşte pe duelişti.

Nobroub şi Villepail fugiră râzând spre rădvanul în care se azvârliră urmaţi de omul în negru care se uită o clipă cu uimire la Floris şi la Adrien.

La rândul ei, mulţimea de pierde-vară se împrăştie, căci nimeni n-avea poftă să se trezească la Bastilia. Floris şi Adrien alergară şi ei spre caii pe care-i lăsaseră la celălalt capăt al podului. Din uşa rădvanului contele de Nobroub le strigă:

— Pe curând, domnilor de Villeneuve-Caramey.

Şi Floris răspunse:

— O să ne mai întâlnim, domnule, şi o să terminăm duelul.

— Nici o grijă!

Urmaţi de tovarăşii lor, eroii noştri săriră pe cai strigând ştrengarului care rămăsese fidel la datorie:

— La hanul tău, şi repede!

Puştiul sări pe crupă în spatele lui Feodor şi le spuse:

— Vom trece peste Sena pe podul Notre-Dame, adăugând cu o urmă de admiraţie: arcaşilor n-o să le dea prin cap să vă caute acolo.

Floris era beat de bucurie. Pentru prima zi de Paris, o femeie şi un duel, era mai mult decât visase. Pe străduţe ocolite, ştrengarul care răspundea la numele de Riquet îi conduse fără piedici la hanul *Grand-Charlemagne*. De fapt Riquet îi adusese pur şi simplu la el, căci proprietăreasa era mama lui. Se învoiră ca în schimbul sumei de şase livre pe zi, celor doi fraţi şi suitei lor să li se ofere masă şi casă atâta timp cât aveau să dorească. Mama lui Riquet era o făptură robustă căreia i se spunea cu respect doamna Homme. Arătă deîndată multă consideraţie pentru tinerii seniori care se băteau în duel şi erau însoţiţi de o suită de trei servitori. Ceea ce nu ştia însă, era că lui Floris şi Adrien nu le rămăsese decât vreo două sute de livre. În sala hanului, frigarea se învârtea şi prietenii noştri recăpătau puteri atacând o spată de oaie friptă la ţanc, când uşa se deschise şi în pragul ei se ivi Belle Rose cu Georges-Albert în braţe. Animalul scoase un ţipăt de bucurie văzându-şi stăpânul şi-i sări de gât.

— Aşadar, copil frumos, a trebuit să alerg prin tot Parisul ca să te găsesc! spuse Belle Rose.

— Îţi mulţumesc mult, domnişoară. Bietul Georges-Albert, îl uitasem. Dar cum al izbutit să ne găseşti aici?

Belle Rose izbucni în râs.

— În tagma vagabonzilor veştile merg repede şi duelul tău a făcut vâlvă. Dacă ai chef să mă vezi, adăugă ea cu un surâs, întreabă de Belle Rose pe Pont-Neuf şi al să dai de mine.

Floris se înclină în faţa ei, aşa cum ar fi făcut-o în faţa reginei însăşi.

Agitat încă de isprăvile lui, Floris nu putea să adoarmă. Se sculă în vârful picioarelor ca să nu-l trezească pe Adrien şi, cu Georges-Albert pe umăr, ieşi, pornind să descopere acest Paris necunoscut. Voia s-o vadă pe Belle Rose...

Capitolul XXX

Şaptesprezece ani după tatăl lui, Floris se aventura noaptea într-un Paris misterios. De la regenţă încoace, oraşul se schimbase; în primul rând, era mai puţin întunecos, căci la colţul străzilor se aflau mult mai multe felinare. În schimb, domnea acelaşi miros respingător pe care Floris îl simţi de la primii paşi. Trebui să calce la rândul lui prin noroiul pestilenţial în care se amestecau apele reziduale, pişaţia animalelor, sângele zahanalelor şi, trebuie să recunoaştem, urina parizienilor. Noroiul Parisului era tot atât de vestit ca şi monumentele sale. Floris se împiedică de nişte gunoaie care putrezeau acolo de săptămâni şi se puse pe râs.

— Parisule, eşti murdar dar te iubesc. Ia să vedem unde mă aflu?

Floris încercă să se orienteze pentru a ajunge la Sena. Trecu prin faţa palatului Luxembourg, apoi coborî strada Petits-Augustins. Mergea puţin la întâmplare, bizuindu-se pe flerul de vânător pe care Li Kang şi Feodor îl învăţaseră să şi-l dezvolte. Oraşul era liniştit; în depărtare se auzea patrula care psalmodia:

— E ceasul zece, oameni buni, dormiţi în pace!

Floris râse, lui nu-i era deloc somn. Georges-Albert părea încântat de această plimbare; undeva în noapte, începu să bată de ora zece şi deodată Floris se posomorî: aceste clopote îi aminteau de dangătul de la Mortefontaine. Cât de îndepărtat şi apropiat totodată i se părea trecutul! Îşi înăbuşi un suspin, gândindu-se la mama lui şi deîndată revăzu chipul micuţ al Baptistinei, ochii mari, albaştri, plini de lacrimi când fraţii ei o părăsiseră. După înmormântarea Maximiliennei, Adrien luase hotărârea să închidă castelul şi să plece să-şi încerce norocul aiurea, încredinţând vrednicului domn Chabout grija de a administra domeniul.

Floris avea impresia că Adrien e muncit de un gând şi că-i ascunde ceva. Cum nu puteau să o lase singură cu Elisa pe Baptistine în castelul părăsit, fu hotărât ca din venitul de zece mii de livre al proprietăţii, patru mii să fie puse deoparte pentru a se plăti pensiunea Baptistinei la surorile Ursuline de la Poissy, restul urmând să slujească spre achitarea datoriilor care mai rămâneau.

Maicile Ursuline fuseseră cucerite pe dată de cei trei orfani şi promiseră să o facă pe Baptistine foarte fericită. Floris şi Adrien, nespus de tulburaţi că trebuiau s-o părăsească pe sora lor şi pe bătrâna Elisa care rămânea la mănăstire ca guvernantă a Baptistinei, îşi luaseră rămas bun de la ele sub privirea înduioşată a bunei maici Marie-Marthe.

— Ne vom ocupa de tine, copila mea, ca să devii o tânără desăvârşită. Spune la revedere domnilor, fraţii tăi.

Baptistine lăsase capul în jos şi nu părea deloc hotărâtă să devină o tânără desăvârşită. Îndărătul lui Floris şi Adrien, Feodor şi Grégoire plângeau cu lacrimi fierbinţi. Li Kang se înclină:

— Doamna Fiică a Lui Buddha să păzească bine pe mica noastră Libelulă-Albastră şi pe Înţelepciunea-Ordonată.

Dacă maica Marie-Marthe se miră, nu lăsă să se vadă nimic, deşi privirea ei o căuta mai curând pe aceea a lui Grégoire, care i se părea elementul cel mai de încredere al acelui trio. În clipa când Floris şi Adrien ieşeau din curtea interioară, în mănăstire intră o fetiţă frumoasă, îmbrăcată în veştminte scumpe, în urma căreia veneau o guvernantă şi un servitor. Fetiţa se aruncă în braţele maicii, care exclamă:

— Ah! micuţa mea Jeanne-Antoinette, te-ai întors, aşadar! Ei bine, vei avea o nouă prietenă! Vedeţi, domnilor de Villeneuve-Caramey, sora voastră va avea o tovarăşă fermecătoare.

Baptistine se uită la fetiţă şi amândouă îşi zâmbiră.

— Veniţi, copilele mele, spuse călugăriţa, să vă fac cunoştinţă. Micuţa mea Baptistine, ea e Jeanne-Antoinette Poisson şi se află la noi de doi ani.

Cu o graţie desăvârşită, fetiţa făcu o reverenţă în faţa lui Floris şi a lui Adrien care îi răspunseră la salut şi, privindu-i ţintă cu ochii ei frumoşi de culoarea mierei, le spuse:

— O iubesc de pe acum pe sora voastră şi sunt sigură că o să fim prietene.

Aparent consolată, Baptistine aşteptă să plece fraţii ei, dar de îndată ce poarta mănăstirii se închise în urma lor, căzu plângând în braţele Jeanne-Antoinettei şi ale Elisei.

Sărind în şaua cailor, Floris şi Adrien îl auziră pe Grégoire care bombănea:

— Auzi colo: o domnişoară Poisson să fie prietena domnişoarei Baptistine de Villeneuve-Caramey. Ah! s-au schimbat vremurile! Sub răposatul rege nu s-ar fi pomenit una ca asta.

Floris şi Adrien izbucniră în râs.

— Bunul meu Grégoire, ştii bine că mama noastră nu dădea importanţă acestor lucruri, spuse Adrien.

— Era poate singurul defect al doamnei contese, cu tot respectul pe care vi-l port, domnule conte. Ah! o domnişoară Poisson! n-am să uit asta niciodată.

Şi după aceste cuvinte, călăreţii îşi îmboldiră caii luând drumul Parisului.

Cu desăvârşire furat de amintiri, Floris ajunse până în dreptul străzii Guénégaud. Văzând că din strada Dauphine dădea colţul un grup de cinci bărbaţi cu mutre tocmai bune de spânzurătoare, avu prezenţa de spirit să se ascundă în umbra unui portal. Grupul trecu prin faţa lui fără să-l zărească, vorbind cu înfocare despre o afacere din care Floris nu înţelese o iotă.

— Am făcut-o să vină la convulsionaţi ticluind o înştiinţare falsă şi trimiţându-i-o prin Bătrâna Păianjen, spuse rânjind unul dintre ei, un bărbat înalt cât un munte.

— Să nu-ţi uiţi făgăduiala, Ciungule, fiecăruia o sută de livre când îţi vom

da fata.

— Da, dar trebuie să ne ferim de pitic şi să-l tăiem. Dacă ne scapă printre labe, o să asmuţă toţi calicii de pe Pont-Neuf şi s-ar lăsa cu măcel. Dar o vreau pe curviştina aia frumoasă.

Oamenii se pierdură în noapte şi Floris nu putu să audă urmarea discuţiei. Cu toate acestea, în suflet i se strecurase o presimţire urâtă. Era sigur că oamenii aceia voiau s-o răpească pe Belle Rose.

— Tu ce crezi, Georges-Albert?

Fără să aştepte răspunsul, Floris o luă la fugă spre Sena. Pierdu timp pe chei căci nu mai ştia în ce parte s-o ia spre Pont-Neuf. Ajunse în sfârşit, gâfâind, dar podul era pustiu. Floris începu să bată pe la toate dughenile strigând:

— Ei, Englezule-cu-guler-galben, unde eşti? Răspunde! Trezeşte-te!

Georges-Albert, ca să se afle în treabă, ţipa şi el deodată cu Floris. Pe neaşteptate, o uşă se deschise şi Englezul-cu-guler-galben apăru în faţa dughenei lui, căscând:

— Ce-i cu tărăboiul ăsta? Nu puteţi să-i lăsaţi pe bieţii oameni să doarmă? Tocmai visam şi grozav aş vrea să ştiu cine e ticălosul care m-a scos din pat.

Floris îl înşfacă de umeri.

— Eu sunt. Se petrec lucruri grave. Trezeşte-ţi prietenii.

— Ia te uită, tânărul senior din provincie! Ăsta zău că nu e zdravăn. Mare belea să vezi aşa ceva! Vino mâine!

Şi englezul se întoarse pe călcâie cu intenţia să se culce la loc pe salteaua de paie pe care Floris o vedea îndărătul uşii şubrede. Floris se agăţă de englez şi-i strigă:

— E foarte grav: vor s-o atace pe Belle Rose.

Englezul înţepeni, se uită la Floris şi-i spuse maiestuos:

— În căzui ăsta, e altceva. Intră înăuntru.

Floris îl urmă pe englez în interiorul barăcii care era de o murdărie respingătoare. Învingându-şi sila, se aşeză pe saltea şi-i povesti tot ce văzuse şi auzise. Englezul clătină din cap şi tună:

— E vorba de Rognonas Ciungul, un cerşetor din Saint-Médard. Nu i-a mai rămas decât o mână dar la cealaltă are un cârlig de care se slujeşte ca de o armă de temut. Îşi face veacul cu banda lui acolo. Uneori îi mai şi căsăpeşte pe burghezii care se duc să-i vadă pe convulsionarii din cimitir.

— Da, da, Ciungul a pomenit de convulsionari. Ce-i asta? ce vrea să zică?

— Ai să vezi. N-am vreme să-ţi explic acum, copile. Haide să-i trezim pe ceilalţi şi să plecăm spre Saint-Médard.

Ca nişte umbre, şarlatanii, cântăreţii, orbii, bărbierii, poeţii şi fetele ieşiră rând pe rând din barăcile lor şi englezul îi puse la curent cu ceea ce se urzea. Un cuvânt de ordine trecu în şoaptă din om în om:

— Ciungul îi vrea răul lui Belle Rose, plecăm spre Saint-Médard.

Deodată, Grand Thomas se uită la Floris şi mârâi:

— Eşti sigur de el, englezule? Nu-i un calic de-al nostru; ce ne dovedeşte că nu minte?

Englezul se scărpină în cap.

— Păi ştii, Grand Thomas, la amiază i-am curăţat cizmele şi are picioare cinstite.

Grand Thomas îi dădu un brânci care-l aruncă de-a rostogolul taman la vreo cincisprezece picioare.

— Dobitocule!

Cerşetorii se stricau de râs dar bărbaţii începeau să-l privească pe Floris cu un aer ameninţător. Floris simţi că i se usucă gâtlejul. Gros Guillaume, ursarul, îşi apropie felinarul de Floris şi strigă:

— Ei, îl recunosc, e băieţandrul care s-a duelat.

Fetele se apropiară:

— Ah! e puştiul cel frumos.

Floris începu să-şi piardă răbdarea. Răspunse sec:

— Ascultaţi-mă, pierdeţi vremea. Ciungul vrea s-o răpească pe Belle Rose şi o să fie din vina voastră. Dacă n-aveţi încredere în mine, mă duc singur.

Cei de faţă nu prea ştiau ce să facă. Circaziana îndrăzni să-şi dea cu părerea:

— Să-l credem, Grand Thomas, e atât de frumos!

— Da, e atât de drăgălaş, adăugă Zouzou negresa.

— Şi dacă nu-i decât o capcană, gugumanilor? Voi, femeile sunteţi toate la fel. Nişte neghioabe care n-au nimic în cap.

Mondor, negustorul de alifii, luă atunci cuvântul:

— Să mergem, Grand Thomas, dar să-l punem să meargă înaintea noastră, cu un pumnal în spate. La cea mai mică alarmă, îl tăiem.

— De acord, spuse Grand Thomas, mergem. Înarmaţi-vă, şi de astă dată o să destrămăm banda Ciungului. Şi tu, adăugă el ameninţător, adresându-i-se lui Floris, la cea mai mică mişcare, ştii ce te aşteaptă.

În tăcere, banda porni la drum spre cimitirul Saint-Médard. Floris înainta împins de pumnalul pe care Gros Guillaume i-l înfigea între omoplaţi. Englezul-cu-guler-galben privea amărât scena, căci îl considera pe Floris protejatul lui. La colţul cheiului, care era rău luminat, Floris îi şopti lui Georges-Albert:

— Fugi după Adrien şi vino cu el după mine la cimitirul Saint-Médard. Ai înţeles, Georges-Albert?

Maimuţa scoase un mic mormăit, sări la pământ şi o şterse.

— Ei, maimuţa a întins-o, strigă Gros Guillaume.

— Las-o încolo de arătare spurcată. Ce ne interesează pe noi este să punem mâna pe Ciung şi să-l curăţăm pe turnătorul ăsta dacă ne-a întins o capcană, spune Grand Thomas, aruncându-i lui Floris o privire deloc blândă.

Eroul nostru începea să simtă oboseala. Era destul de umilit de întorsătura luată de evenimente şi suferea rău din pricina mâinii rănite care se umflase. Se

gândi că dacă va fi nevoit să se bată, rana era o piedică serioasă, deşi putea să se descurce şi cu mâna stângă. Şi apoi, era el sigur că Georges-Albert se întorsese frumos la han şi că avea să-i dea de înţeles fratelui său că se afla în primejdie, dar oare cum avea să-i regăsească maimuţa urma?

Floris simţea că i se pune un nod de spaimă în gâtlej. Ducând mâna la beregată simţi medalia pe care Pauline i-o dăduse în şură. Întorcându-se de la castelul Mailly, în furia lui, voise s-o smulgă de la piept, dar Adrien îl împiedicase, spunându-i cu o urmă de ironie:

— Păstreaz-o, e un talisman.

Floris zâmbi, nu mai ştia prea bine dacă o iubea încă pe Pauline şi iată că pornise în ajutorul lui Belle Rose. Numai gândindu-se la ea, simţea că-i creşte inima în piept.

„Pe cinstea mea, îşi zise el, de ce să-mi fie frică? Pentru că am un pumnal în spate? Atâta pagubă. Cum ajung la cimitir mă năpustesc la Rognonas Ciungul, îl ucid şi o răpesc pe Belle Rose, cu care mă căsătoresc. Ar fi o încântătoare soţie a cavalerului de Villeneuve. Grégoire va fi furios, dar eu voi fi foarte fericit alături de cea mai frumoasă dintre femei”.

Gândurile lui continuau să bată câmpii, când deodată un urlet lung, care semăna cu un mieunat de pisică sugrumată, îl făcu să revină pe pământ. Îi îngheţase sângele în vine. Se vede treaba că se aflau în apropiere de cimitirul Saint-Médard. Tovarăşii lui Floris păreau să nu fi auzit nimic, sau poate că erau obişnuiţi cu aceste strigăte înspăimântătoare. Pumnalul lui Gros Guillaume, care simţise ezitarea lui Floris, se înfipse ceva mai adânc între omoplaţii acestuia. Străzile pustii până atunci se umpluseră de umbre care se furişau de-a lungul zidurilor. O amestecătură nemaipomenită de femei din lumea bună, cu obrazul mascat, de bărbaţi ce-şi ascundeau chipul sub cape, de burghezi şi de cerşetori treceau unii pe lingă ceilalţi îndreptându-se în linişte spre Saint-Médard. Miorlăiturile groaznice se auziră şi mai dihai. Englezul-cu-guler-galben se apropie de Floris şi-i şopti:

— Este ora convulsionărilor; toate călugăriţele din mănăstirea vecină încep să miaune deodată. Unele dintre ele latră, ca să nu mai vorbesc de cele care ţopăie.

Floris îi aruncă o privire rătăcită şi puţin scandalizată.

— Călugăriţe care latră; ce grozăvie!

— Să ştii, copile, spuse Englezul-cu-guler-galben. La Paris găseşti de toate. Astă-seară al să vezi nebunia, mâine vei înţelege că sunt şi oameni cinstiţi din rândurile cărora noi nu facem parte, adăugă el râzând.

Grand Thomas se răsti:

— Ai terminat cu vorbăria, ha?

Englezul-cu-guler-galben se apropie şi mai mult de Floris şi îi şopti, fără să se sinchisească de observaţia căpeteniei:

— Vei vedea în astă-seară un spectacol care durează de cinci ani. În 1727

a murit diaconul François al Parisului. Era un om milostiv cu noi sărmanii. L-au îngropat la Saint-Médard şi curând s-a vorbit de minuni petrecute la mormântul lui. Atunci oamenii au venit din ce în ce mai numeroşi şi a început sminteala.

Clarul de lună lumina cimitirul Saint-Médard şi cum oamenii veniseră cu felinare, se vedea aproape ca în plină zi. Convulsionarii se îngrămădeau ca să intre şi Grand Thomas îşi croi drum prin mulţime, urmat de mica sa ceată. Floris se uită împrejur. O sudoare îngheţată îi umezi fruntea şi se gândi: „Aşa trebuie să arate Iadul”.

Miorlăiturile care veneau de la mănăstirea vecină se opriseră acum, în timp ce nişte femei lătrau în mijlocul cimitirului, mâncând pământ în jurul unui mormânt.

— Vezi, copile, cum cinstesc aceste nebune memoria diaconului François al Parisului? şopti englezul.

Floris nu-şi mai simţea oboseala şi nici mâna care-l durea; îl cuprinsese un fel de surescitare. Pe un moment, o femeie se lungise pe jumătate goală, cu fustele ridicate până la brâu, descoperindu-şi ruşinea şi se ruga:

— Ah! frate, loveşte mai tare, mă uşurează. Aduc prinos suferinţa mea lui Dumnezeu.

Un bărbat în veşminte de preot, înconjurat de un grup de femei isterice, o lovea cu o buturugă pe convulsionară care urla la fiecare lovitură:

— Mai tare, mai tare, frate, mai tare, îmi face bine.

Englezul se aplecă înspre Floris:

— Fii liniştit, copile, nu-i un preot adevărat. I se spune fratele de la Barre şi le bate pe femeile care urlă de fericire aşteptând să le vină rândul. I se mai întâmplă să le facă voia şi în alt fel, când totul s-a terminat, adăugă englezul rânjind.

— Dar ăsta cine-i? întrebă Floris arătând spre un burghez cu înfăţişare inofensivă.

— Ăsta-i fratele Guy. Penitenţii îl adoră.

— Care penitenţi? întrebă Floris mirat.

— Păi toţi smintiţii ăştia oferă suferinţele lor lui Dumnezeu. Iau chiar lecţii de convulsiune. Uite, priveşte într-acolo.

Într-adevăr, un „profesor” căţărat pe o cruce arăta la vreo duzină de penitente hidoase arta convulsionării. Grupul de eleve, care arătau ca nişte căţele în călduri, repeta în extaz cuvintele „profesorului”:

— Trebuie ca voinţa lui Dumnezeu să se împlinească, vino la noi, Doamne! urlau ele în patru labe, tăvălindu-se în ţărână cu mişcări spasmodice şi făcând spume la gură.

Scârbit de privelişte, Floris întoarse capul.

— Ei, copile, spuse englezul, în provincia ta n-ai fi crezut că există aşa ceva.

Atmosfera de demenţă sfârşise prin a zădărî nervii tânărului. O zări pe

Circaziană care se apropie de el şi în curând o simţi în toată feminitatea ei caldă lângă el.

Floris îşi trecu mâna pe frunte. Simţea că i se învârte capul. Pumnalul lui Gros Guillaume îi aminti în chip neplăcut că nu se afla la un spectacol, ci că trebuia să-l urmeze pe Grand Thomas, care înainta fără să-i pese de trupurile peste care păşea. Degeaba se uita Floris în jur, cum făcea şi tot grupul de la Pont-Neuf, n-o zărea pe Belle Rose. Se cutremură la gândul că avea s-o găsească poate pe jumătate goală, scoţând ţipete isterice. Dar Floris îndepărtă această idee, convins că Belle Rose nu putuse să vină acolo decât atrasă de falsul mesaj al Bătrânei Păianjen. Convulsionarii, cu chipurile deformate de demenţă, nu dădeau nici o atenţie micului grup aflat în căutarea lui Belle Rose. Grand Thomas începu să înjure şi să afurisească zicând că filfizonul visase, când deodată Englezul-cu-guler-galben îi şopti:

— Priveşte, Grand Thomas!

Nişte umbre, pe care cerşetorii de pe Pont-Neuf le cunoşteau bine, tocmai intrau rând pe rând în cimitir, ascunzându-se pe tăcute îndărătul mormântului diaconului François. Erau Rognonas Ciungul şi sinistra lui bandă. Grand Thomas făcu un semn şi toţi tovarăşii lui se ascunseră la rândul lor îndărătul unei mici capele împodobite cu îngeri care păreau că-şi întind deasupra cimitirului aripile aducătoare de nenorociri.

Gros Guillaume murmură:

— Să ştii că nu ne-au văzut.

— Te cred, răspunse englezul, o aşteaptă pe Belle Rose şi habar n-au că suntem pe aici.

Grand Thomas pricepu reproşul ascuns al englezului şi se uită la Floris.

— Păi... băiete, ştii, nu trebuie să ne porţi pică; noi o iubim mult pe Belle Rose! Haide, Gros Guillaume, lasă jos pumnalul, prostule!

Floris respiră uşurat. Chiar dacă ai şaisprezece ani şi mult curaj, un pumnal în spate îţi dă o senzaţie mai curând neplăcută. Îi mulţumi lui Grand Thomas. Circaziana se apropie de Floris şi-i murmură la ureche:

— Cum te cheamă, inimioara mea?

— Aha, asta e adevărat, spuse Grand Thomas, trebuie să-ţi ştim numele, băiete, dacă tot te-au înfiat cei de pe Pont-Neuf.

Un murmur de aprobare se făcu auzit. Cerşetorii erau niţel stingheriţi de-a se fi purtat aşa cu tânărul.

— Mă numesc Floris, şopti el.

— Ah! spuse Circaziana cu admiraţie, Floris, ăsta-i un nume frumos.

Cerşetorii dădură din cap. Zouzou Negresa râse, arătându-şi dinţii albi în semn de încuviinţare. Grand Thomas îi întinse mâna lui Floris.

— Ţine, bate palma, Floris. Dacă datorită ţie punem mâna pe Ciung, o să ai o grămadă de prieteni. Nu-i aşa, băieţi?

— Păi da, Grand Thomas, îl adoptăm pe puşti.

Aşteptarea reîncepu. Sferturile de oră sunau în clopotniţa mănăstirii unde sarabanda de miorlăituri oribile şi de lătrături ascuţite era în toi. La câţiva metri de Floris şi de tovarăşii săi, un fanatic cu barbă lungă murdară şi ochi plângăreţi răcni:

— Trebuie ca voinţa lui Dumnezeu să se împlinească.

Şi propuse unei femei să-i înfigă un cui în limbă.

— Da! da! urlă nebuna.

Floris vru să se arunce asupra omului. Grand Thomas îl trase înapoi.

— Nu te mişca, de dragul lui Belle Rose.

Fanaticul cu barba lungă trase sabia şi înfipse lama în gura femeii, care urlă scuipând sânge:

— Îţi mulţumesc, frate, sora Sion e în rai.

În clopotniţa apropiată bătu de ora unu. Floris, care înţepenise, încercă să-şi schimbe poziţia. Nerăbdarea aşteptării punea stăpânire pe întreaga ceată.

Grand Thomas şopti:

— E prea târziu, Belle Rose n-o să mai vină.

Floris îl strânse de mână. La intrarea cimitirului se ivise Belle Rose în tovărăşia unei bătrâne îndoită din şale.

— Păianjenul! exclamă englezul.

— Ce facem? spuse Gros Guillaume.

Grand Thomas şovăi o clipă şi zise:

— Să aşteptăm. Ne năpustim asupra lor când o vor ataca pe Belle Rose.

Floris cântări situaţia dintr-o aruncătură de ochi şi şopti:

— Sunt singurul pe care Ciungul nu-l ştie, în schimb, Belle Rose mă cunoaşte. Lăsaţi-mă să mă duc la ea. Am s-o previn de primejdie şi când voi şuiera, ieşiţi din ascunzătoare şi daţi fuga. Ciungul nu se aşteaptă la aşa ceva şi veţi profita de efectul surprizei.

Grand Thomas îl privi pe Floris în ochi.

— S-a făcut, avem încredere în tine, du-te.

Cu inima bătândă, Floris ieşi din ascunzătoare şi se îndreptă singur, printre convulsionari, spre mormântul diaconului François. Planul lui era bun. Rognonas Ciungul nu-i dădu nici o atenţie, luându-l drept unul dintre convulsionari. De altfel, Ciungul n-avea ochi decât pentru Belle Rose pe care o sorbea din priviri. Fata tocmai îngenunchease alături de Bătrâna Păianjen care arăta ca o adevărată vrăjitoare. În faţa lor, fratele de la Barre, fără să pară deloc ostenit, continua să croiască cu buturuga mai multe penitente. Floris dădu la o parte o ceată de isterice care-i stăteau în drum şi îngenunche în spatele lui Belle Rose care tocmai îi spunea bătrânei:

— Ei, eşti mulţumită, maică?

— Da, fata mea, eşti milostivă că m-ai adus. Sunt încredinţată că diaconul o să mă lecuiască de boala mea urâtă.

Floris se aplecă spre Belle Rose si-i şopti, luând seama să nu fie auzit de

bătrână:

— Nu te mişca, Belle Rose, fă-te că te rogi şi ascultă-mă. Sunt tânărul de pe Pont-Neuf. Ai căzut într-o capcană. Rognonas Ciungul vrea să te răpească. Când voi şuiera, Grand Thomas şi prietenii tăi or să atace banda ciungului. Nu scăpa prilejul şi fugi.

Belle Rose, cu capul plecat, nu lăsă să i se citească pe chip mirarea. Răspunse simplu cu glas scăzut:

— Mulţumesc, copil frumos, dar dacă trebuie să ne batem, rămân cu prietenii. N-o să mă tem eu de lepădătura aia de Rognonas.

Şi Belle Rose surâse, ridicându-şi încetişor rochia pentru a scoate un pumnal lung pe care-l păstra ascuns într-o teacă de-a lungul coapsei. Floris simţi că roşeşte până în vârful urechilor ghicind pielea aurie a fetei. Murea de dorinţa s-o ia în braţe şi s-o sărute. O clipă fu cât pe ce să uite cu desăvârşire de locul unde se afla şi de primejdia de moarte care-i apăsa. Rognonas Ciungul fu cel care-l aduse brusc la realitate, mişcându-se îndărătul, mormântului ca să dea porunci acoliţilor săi. Sosise clipa. Floris şuieră.

Capitolul XXXI

La semnalul lui Floris, Grand Thomas şi băieţii de pe Pont-Neuf ţâşniră din ascunzătoare cu un pumnal într-o mână şi o secure sau un lanţ greu în cealaltă, gata să se arunce asupra lui Rognonas Ciungul şi a bandei lui. Floris îşi şi trăsese sabia din teacă dar, spre uimirea atacanţilor, Ciungul se ridică şi, făcând faţă atacului lui Grand Thomas, urlă:

— La mine, cerşetorii de la Saint-Médard! Cât ai clipi, o bandă oribilă şi ameninţătoare de lepădături, milogi şi borfaşi de toate felurile zvâcniră dindărătul mormintelor şi, rânjind, începură să-i încercuiască pe prietenii lui Belle Rose. Rognonas Ciungul izbucni într-un râs sardonic şi strigă:

— Ha! ha! Grand Thomas, pui de târfă, credeai cu mă iei pe nepusă-masă? Dar nu s-a născut încă ăla care să-i vină de hac Ciungului. Vă urmărim încă de când aţi părăsit Pont-Neuf-ul şi ştiu tot ce uneltiţi.

Grand Thomas urlă:

— Şacal împuţit, înainte de-a pune mâna pe Belle Rose, va trebui să ne ucizi pe toţi.

— Blestemaţilor, stricaţilor, răspunse Rognonas în culmea furiei, o să vă tăiem beregata la toţi cât sunteţi. Dar unde-i aristocratul, mucosul ăla mic, vreau mai întâi pielea lui. Asta o să-l înveţe minte să nu-şi mai bage nasul în treburile calicilor, adăugă el uitându-se la Floris cu un aer ameninţător.

Oamenii lui Grand Thomas şovăiră o clipă. La rândul lui, Floris evalua situaţia; urmau să se bată trei contra unu. Pe morminte, convulsionarii, „profesorii” şi penitenţii, simţind în adâncul „extazului” lor că în cimitir se

petrecea ceva deosebit, îşi înteţiră strigătele şi urletele. Dansul macabru de la Saint-Médard atingea paroxismul nebuniei.

— Puneţi mâna pe fată, urlă Rognonas către doi bandiţi fioroşi dintre care unul avea obrazul pe jumătate acoperit de o groaznică pată violetă.

Floris se aruncă înaintea lui Belle Rose făcând o teribilă mulinetă cu sabia. Cei doi borfaşi dădură înapoi şi Floris strigă:

— Să nu îndrăzniţi să vă atingeţi de această femeie; se află sub protecţia mea.

Rognonas Ciungul aproape că se înăbuşi de râs.

— Aţi auzit, măi şmecherilor? înălţimea sa o apără, înălţimea sa o ia sub protecţia sa!

Rognonas începu să-i facă tot felul de temenele ironice lui Floris. Ticăloşii de la Saint-Médard îşi rânjeau gurile hidoase şi ştirbe. Cercul lor se strângea ca o menghină în jurul lui Grand Thomas şi al oamenilor săi. Acesta îi şopti Englezului-cu-guler-galben:

— S-a zis cu noi. Sunt prea mulţi.

Englezul clătină din cap cu filozofie:

— Tot trebuie să mori într-o zi; Grand Thomas, asta-i viaţa.

Zouzou Negresa protestă peltic:

— Dar mai întâi o să spintecăm cât mai mulţi!

Floris fremătase de mânie auzind râsetele celor din tabăra Ciungului. Sângele Romanovilor îi clocotea în vine. Se întoarse spre Belle Rose, îi smulse pumnalul din mână, dându-i în schimb sabia lui şi urlă:

— Te provoc la luptă cu pumnalul, Ciungul dracului!

Floris sări pe mormântul diaconului în mijlocul nebunelor care se zbuciumau tot mai aprig şi se năpusti spre Rognonas Ciungul. Fu semnalul bătăliei. Borfaşii de la Saint-Médard se aruncară asupra băieţilor de pe Pont-Neuf care se apărau cu energia disperării. Circaziana, sprijinită de o piatră de mormânt, spintecă cu iataganul ei un râios netrebnic. Zouzou Negresa, înarmată cu un lanţ de care se slujea ca de un lassou, gâtui mai mulţi bărbaţi. Grand Thomas, aidoma unui viteaz din evul mediu, avea o secure pe care o învârtea în aer înainte de-a o lăsa să cadă peste capetele care se spărgeau ca nucile. Mondor, Gros Guillaume şi englezul se luptau cu bâtele, dar era limpede că nu aveau să reziste prea multă vreme, copleşiţi de numărul atacanţilor. Convulsionarii, aţâţaţi de încăierare, începeau să se insulte, să se ia de guler şi să se târnuiască prin ţărână. Femeile se trăgeau de păr şi-şi zgâriau obrajii. Floris şi Ciungul se priveau, măsurându-se din ochi, gata să lovească. Floris nu-şi subestima adversarul a cărui forţă teribilă o vedea. Ciungul era un uriaş de şase picioare, înzestrat cu o putere herculeană. Prin cămaşa întredeschisă i se zărea pieptul, mai păros decât al unei maimuţe şi tot atât de lat ca al unui taur. Floris, care moştenise statura lui Petru, era mai înalt cu două degete decât Ciungul, dar fiind zvelt, nimeni n-ar fi bănuit în el un atlet. Pe deasupra, Ciungul

era încredinţat că Floris habar n-avea să se lupte cu pumnalul. N-avea de unde să ştie, că Li Kang şi Feodor îl învăţaseră să mânuiască toate armele de pe lume. Floris îşi înfăşurase pelerina în jurul braţului drept şi porni atacul cu mâna stângă. Asta îl încurcă pe Rognonas Ciungul, care încercă să-şi atingă adversarul lovind năprasnic cu cârligul. Una dintre lovituri îl atinse pe Floris la umăr, sfâşiindu-i vesta; sângele ţâşni. Belle Rose scoase un ţipăt de spaimă dar nu avu timpul să se înduioşeze de rana lui Floris, căci doi zbiri de-ai lui Rognonas o atacau pe la spate. Pe unul din ei izbuti să-l rănească cu sabia, dar era gata să fie doborâtă de loviturile celuilalt, când găsi un apărător neaşteptat în persoana fratelui Guy, care îşi lăsase baltă penitenţii şi dădea în capul haimanalelor cu cleştele, strigând:

— Aşa vrea Dumnezeu! Aşa vrea Dumnezeu!

La rândul lui, fratele de La Barre le urlă convulsionatelor sale:

— Surorile mele, să-i apărăm pe cavalerii lui Cristos! Spre marea lor mirare, Grand Thomas şi băieţii de pe Pont-Neuf se pomeniră aşadar ajutaţi de o ceată de nebune zmulte, care săreau să-i zgârie şi să-i muşte pe cerşetorii de la Saint-Médard, strigând:

— Să murim pentru Cristos!

Acest sprijin nesperat le îngădui celor de pe Pont-Neuf să se regrupeze şi să-şi tragă răsuflarea. Dar agresorii lor puseră repede pe fugă această armată de isterice aţâţate de fratele de La Barre, care se cocoţase pe o cruce şi urla:

— Muriţi, surorile mele, muriţi!

În ceea ce-l priveşte pe Floris, acesta îşi obosea adversarul cu salturile şi fentele lui, dar nu izbutise să-l rănească, în timp ce Ciungul, cu cârligul, îi sfâşiase nu numai umărul, ci şi coapsa. Floris nu simţea durerea; o imensă ură îi umplea inima.

— Ha! ha! rânjea Ciungul mirat de această rezistenţă a băiatului, pe care n-o prevăzuse, cine a mai văzut un asemenea scorpion?

Floris zâmbi. Li Kang îi spusese totdeauna că trebuia să profite de greşelile pe care le făcea adversarul când se enerva. Or, Ciungul începea să facă greşeli. Se apropia prea mult de Floris, care-şi sporea prudenţa. Din nenorocire, timpul trecea şi ceata de pe Pont-Neuf era gata să fie copleşită numeric. Floris ar fi vrut să le sară în ajutor, dar mai întâi trebuia să se descotorosească de Ciung. Totul părea pierdut pentru Grand Thomas şi ceata lui, şi deci şi pentru Floris. Tânărul nu se amăgea: chiar dacă îl ucidea pe Ciung, pe dată s-ar fi trezit pe cap cu restul bandei. Deodată se auzi o voce pe care Floris o cunoştea bine, o voce care răsunase întotdeauna când Floris fuse la ananghie:

— Curaj, Floris, am sosit!

Tânărul scoase un suspin de uşurare şi strigă fără să se întoarcă, deloc mirat de acest ajutor miraculos:

— Adrien, dă fuga să-i ajuţi pe cei de pe Pont-Neuf.

Rognonas Ciungul urlă de furie:

— Am să te spintec, şarpe, pe tine şi pe prietenii tăi.

Floris zâmbi din nou, ceea ce îl enervă şi mai rău pe Ciung. Li Kang îşi observa cu atenţie elevul.

— Ia seama, Floare-de-Mai. Nu primi lupta corp la corp.

— Dacă te supără, boiernaşule, o să-l ucidem noi, strigă Feodor, fluturându-şi sabia.

— Nu, urlă Floris, lăsaţi-mi-l mie, îl vreau.

Li Kang şi Feodor îşi zâmbiră; elevul trăsese folos din lecţiile lor.

— Dar ce-i cu vorbăria asta, urlă Ciungul. Ah! scor-pionule, în curând am să te ţintuiesc la pământ, ai să vezi!

Grégoire, care venea în urma lui Feodor şi-a lui Li Kang, ridică braţele spre cer bombănind:

— Doamne, iar începe! Şi când mă gândesc ce liniştiţi eram la Mortefontaine... apoi adăugă ceva mai tare: Domnul cavaler să aibă grijă de el!

Floris izbucni în râs. Dintr-odată, în faţa prietenilor săi, se simţea de neînvins iar Grégoire n-avea pereche; chiar şi în iad şi-ar fi păstrat buna-cuviinţă. Feodor clipi din singurul lui ochi şi şopti:

— Boiernaşul n-are nevoie de noi, îl apără ţarul. Li Kang dădu din cap, făcu un semn celor doi tovarăşi al săi şi toţi trei îl urmară pe Adrien care îşi deschidea drum spre Grand Thomas şi tovarăşii acestuia. Feodor, în culmea fericirii, căci era sătul de atâţia ani de inactivitate, învârtea sabia pe deasupra capului, punându-i pe fugă cu năprasnice mulinete pe borfaşii înspăimântaţi de acest cazac cu chip înfricoşător. Li Kang, cu un surâs dulce, se folosea de două pumnale pe care le arunca asupra adversarilor, ţintuindu-i pe cruci şi pe morminte. Grégoire trăgea focuri ele pistol care nu-şi atingeau întotdeauna ţinta, dar aveau meritul de a-l înspăimânta pe adversar. De la întoarcerea din Rusia, Grégoire nu făcuse prea mari progrese în mânuirea armelor, dar avea atâta încredere în cei doi prieteni al săi şi în tinerii lui stăpâni, încât i-ar fi urmat pretutindeni, cu curajul inconştienţei, deşi nimic nu-l predestina acestei vieţi aventuroase. Cât despre Adrien acesta mânuia cu dexteritate sabia, croindu-şi cale printre borfaşi, a căror agresivitate începea să se domolească. Unii dintre ei îşi şi luaseră picioarele la spinare. În faţa ajutorului neaşteptat al lui Adrien, Grand Thomas şi băieţii lui recăpătaseră speranţă.

— Ajutor! urlă Zouzou Negresa.

Într-o secundă, Adrien fu lângă haimanaua care o gâtuise pe jumătate pe biata fată. Îl străpunse cu sabia şi nu mai aşteptă mulţumirile cerşetoarei, alergând s-o scape pe Circaziană, care era cât pe ce să fie doborâtă de un cerşetor netrebnic.

— Iată-mă, strigă Adrien.

Fără să mai aştepte restul, cerşetorul o şterse. Circaziana se aruncă în braţele lui Adrien, sărutându-l lung drept mulţumire. Adrien o privi: era

frumoasă, cu părul ei brun-roşcat şi tenul palid. Îi aruncă o ocheadă prietenoasă şi se înclină.

— Doamnă, mai am câteva socoteli de încheiat. Aşteptaţi-mă, mă întorc.

Şi o părăsi acolo pe nefericita fată, uluită dar fermecată, ca să-i dea o mână de ajutor lui Grand Thomas. În câteva minute locul fu curăţat şi borfaşii dispărură. Grand Thomas şi băieţii de pe Pont-Neuf îşi numărară răniţii, dar ca prin minune, nu aveau nici un mort şi Mondor îşi şi scosese la iveală alifiile ca să-şi panseze camarazii. Convulsionarii părăsiseră cimitirul sau se ascunseseră îndărătul mormintelor.

După acel înspăimântător măcel, peste Saint-Médard se aşternuse liniştea. Singuri Floris şi Rognonas Ciungul continuau să se lupte luminaţi de lună. Floris nu-şi pierduse calmul. Sudoarea îi lipise de frunte buclele negre, din umăr şi din coapsă îi şiroia sângele, dar se simţea însufleţit de o forţă supraomenească. Părea un tânăr zeu. Sărea peste morminte, se agăţa de cruci, se repezea asupra adversarului, îl deruta. Puţin câte puţin ceata de răniţi se apropie să admire minunatul spectacol oferit de duelişti.

— Omoară-l! urlă Grand Thomas.

— Ia seama, Floris! strigă, Belle Rose, căci pumnalul Ciungului trecuse razant pe lângă gâtul lui.

Spectatorii gâfâiau de emoţie.

Grand Thomas îi şopti lui Adrien:

— Să ne năpustim cu toţii pe viermele ăsta. Trebuie să-l ajutăm pe fratele tău.

Adrien ridică din sprâncene:

— Degeaba, Floris ar fi furios.

Dar în sinea lui, Adrien era cuprins de o oarecare teamă. Floris nu părea să fie obosit, dar celălalt era puternic ca un taur. Deodată, toţi cei de pe Pont-Neuf scoaseră un strigăt: Floris lunecase pe o lespede şi căzuse pe spate. Ciungul se aruncă asupra lui şi cei doi adversari se rostogoliră în pulbere. Încercând să-i scoată ochii, cârligul Ciungului se afla doar la câteva degete de obrazul lui, în timp ce Floris, cu mâna rănită, se lupta ca să-l împiedice pe Rognonas să-i taie beregata cu pumnalul. Ciungul îi sufla în faţă respiraţia lui scârboasă:

— O să te spintec, turnător spurcat! mârâia el.

Floris părea fără scăpare când deodată miracolul se abătu de pe o cruce pe umerii Ciungului. Era Georges-Albert care, neavând acelaşi simţ al onoarei ca Adrien, nu şovăia să-şi ajute stăpânul aflat în primejdie. Maimuţa îşi înfipse dinţii în ceafa Ciungului, care sări în picioare urlând şi încercând să se descotorosească de Georges-Albert. Animalul însă se ţinea bine. Floris se ridică şi el, strigând:

— Dă-i drumul, Georges-Albert!

Cu părere de rău, maimuţica sări la pământ şi dădu fuga la Adrien, care-i

şopti:

— Ai făcut bine.

Ciungul era în culmea mâniei. Urla ştergându-şi sângele care-i curgea din ceafă:

— Ai făcut-o anume, şarpe blestemat!

Gâfâind încă, Floris îi propuse să continue lupta a doua zi.

— Aha! vierme, ţi-e frică de mine.

Aici Ciungul comise o imprudenţă; nu trebuia niciodată să te îndoieşti de curajul lui Floris. Băiatul sări ca un nebun la el, cu forţele înzecite de furie. Floris pară lovitura cumplitului cârlig de fier şi, dezechilibrându-şi adversarul, se aruncă asupra lui înfigându-i pumnalul în piept. Ciungul se prăbuşi între morminte într-o baltă de sânge. Se uita la Floris cu un fel de uimire. Floris, năuc, se cumpăni pe picioare. Cerşetorii de pe Pont-Neuf se apropiară încetişor, neputând să-şi creadă ochilor: şi totuşi, la picioarele lor îşi dădea duhul duşmanul lor.

Ciungul întâlni privirea lui Grand Thomas şi murmură cu un ultim rânjet:

— Ei da, i-a fost dat să-mi vină de hac.

Apoi într-o gâlgâire de sânge sufletul lui josnic trecu în împărăţia diavolului. Urmă încă o clipă de uluire. Apoi Li Kang se apropie de cadavru şi se plecă pentru a smulge pumnalul.

Se ridică surâzând şi spuse:

— Floare-de-Mai, ai înfipt pumnalul până la plasele în dreptul coastei a şasea. Asta zic şi eu lovitură!

Şi Li Kang plimbă asupra asistenţei o privire de profesor mulţumit de elevul lui. Dintr-odată, cerşetorii de pe Pont-Neuf înţeleseră în sfârşit că scăpaseră de duşmanul lor de moarte. Începură să strige:

— Ura! Trăiască seniorul Floris!

Calicii se îmbrăţişau de bucurie, îi mulţumeau lui Adrien şi tovarăşilor săi, îşi aruncau pălăriile în aer, dansau pe morminte. Grand Thomas îl îmbrăţişa pe Floris. Li Kang se trezi în braţele lui Zouzou Negresa iar Grégoire, puţin stânjenit, nu ştia cum să răspundă la entuziasmul Englezului-cu-guler-galben care-l numea fratele lui. Adrien profită de tumultul şi de bucuria generală pentru a se apropia de Circaziană, care atâta aştepta. Floris, înconjurat şi sărbătorit ca un rege, îşi savura triumful. Belle Rose îl privea cu admiraţie.

Floris, ameţit, strigă:

— Trăiască Belle Rose! şi o luă în braţe.

Belle Rose, sub aclamaţiile şi glumele calicilor, îi întinse buzele. Tocmai atunci Floris găsi cu cale să cadă în nesimţire. Când îşi reveni, se afla culcat într-un pat larg, un foc bun de lemne ardea în cămin iar Belle Rose, aplecată asupra lui, îl privea cu duioşie.

Capitolul XXXII

— Uf! copil frumos, ne-ai făcut să tragem o spaimă!

Floris îi zâmbi şi vru să se ridice, dar cea mai mică mişcare îl făcea să geamă de durere.

— Sst! nu te mişca. Mondor ţi-a pansat coapsa şi mâna. Mi-a lăsat şi o alifie cu care să te frec pe trup, pentru că eşti zgâriat tot.

Băiatul şopti:

— Dar unde mă aflu, Belle Rose?

— Eşti la hanul *Grand-Charlemagne*. Doamna Homme ţi-a dat cea mai frumoasă încăpere a hanului, căci astăzi eşti eroul Parisului. Sunt două zile de când dormi.

Floris o privi neîncrezător.

— Cum? Mă aflu aici de două zile?

— Da.

— Şi ai stat lângă mine?

— Desigur, l-am ajutat pe Mondor să te oblojească.

Floris roşi la gândul că Belle Rose îi văzuse trupul în timpul somnului său prelungit. Cam stânjenit, întoarse capul şi-şi luă un aer degajat ca să întrebe:

— Unde sunt fratele şi tovarăşii mei?

Belle Rose izbucni în râs. Ochii verzi al lui Floris scânteiară: în prospeţimea ei, Belle Rose iradia sănătate şi fericire. Era o ispită vie.

— Ah! fratele tău s-a închis în camera lui de două zile încoace şi pare tare ocupat. Cât despre tovarăşii tăi, într-adevăr, nu sunt câtuşi de puţin singuri, spuse misterios Belle Rose.

Floris îşi propuse să descopere mai târziu cu ce se îndeletniceau fratele şi prietenii săi. Vru să se mişte din nou, dar îl cuprinse ameţeala şi un văl îi trecu prin faţa ochilor.

Belle Rose îl mângâie pe frunte, spunându-i blând:

— Nu te-ai însănătoşit încă, am să-l chem pe Mondor.

— Nu, gemu Floris, nu mă părăsi. Cred că mi-e pur şi simplu foame.

— Ia te uită, ai dreptate! Aşteaptă! mă duc să spun: masa e gata pregătită la bucătărie.

Două minute mai târziu, doamna Homme intră în încăperea care pe dată se micşoră pe jumătate, într-atât de impunătoare erau proporţiile acestei femei. Privi de jur împrejur plină de curiozitate. Era vădit că această întâmplare o încânta. Aşeză o tavă uriaşă încărcată cu bucate pe patul lui Floris, care murmură timid:

— Mulţumesc, doamnă.

Floris credea că după asta hangiţa avea să părăsească încăperea. Dar n-o cunoştea pe doamna Homme, care se instală la picioarele patului şi începu să pălăvrăgească.

— Oh! tânărul meu senior, câtă cinste pentru neînsemnata mea casă, să găzduiască oaspeţi ca înălţimile voastre. Spuneam chiar adineauri domnilor Feodor şi Li Kang că dacă am avea în fiecare zi clienţi de calitatea excelenţelor voastre, meseria de hangiu ar fi o plăcere. Gândiţi-vă numai! De la sosirea voastră sala de jos e veşnic plină. De altfel, sunt o negustorească cinstită şi i-am spus bunului domn Grégoire, intendentul vostru, că n-am să vă mai iau şase livre pe zi, ci numai trei. Ştiu bine că asta nu are nici o însemnătate pentru nişte seniori ca dumneavoastră, se grăbi să adauge doamna Homme, luând ca un semn de protest un gest al lui Floris care era mult mai interesat să mănânce cu lăcomie un picior de clapon decât să-i asculte trăncănelile.

— Ştiu prea bine, repetă impozanta matroană, că înălţimile voastre nu se uită la câteva livre dar, cum îi spuneam lui Riquet, fiul meu, înălţimea voastră n-a uitai desigur că el, scumpa mea comoară, a fost cu ideea să va aducă aici şi arhanghelul Gabriel trebuie să fi fost cel care v-a călăuzit pe toţi la noi.

Floris, cu gura plină, avu un surâs amabil pentru îngerul Gabriel şi-i făcu semn doamnei Homme că poate să plece. Aceasta însă luă politicoasa lui invitaţie de a se retrage drept o încurajare de a-şi continua monologul. Îşi încleşta mâinile de spătarul de lemn al patului şi se porni şi mai dihai:

— Gândiţi-vă, domnule cavaler! Să adăpostesc doi eroi la *Grand-Charlemagne*, asta da cinste! Pe concurentul meu de la capătul celălalt al străzii, patronul de la Trois Pistolet, mai să-l lovească gălbenarea! Îi spuneam adineauri domnului conte, fratele dumneavoastră, că l-am întâlnit azi-dimineaţă şi mi s-a părut galben de tot.

— Fratele meu s-a îngălbenit de tot? întrebă Floris uimit.

— Oh! nu, domnule cavaler, domnului conte îi merge de minune şi petrece cu domnişoara, prietena domnişoarei Belle Rose. Nu, vorbeam de cumătrul de la Trois Pistoles care s-a îngălbenit de-a binelea, monseniore, e galben ca şi domnul Li Kang. Dar am înţeles că la domnul Li Kang asta e chiar culoarea lui, pentru că în ţara sa toţi oamenii sunt ca el, după cum zice, pe când tâlharul ăsta de hangiu s-a îngălbenit de ciudă. I se suie la cap umorile, domnule cavaler, mi-a spus-o chiar, domnul Mondor, care vă îngrijeşte aşa de bine.

Lui Floris i se părea că se află pe o corabie; la fiecare sfârşit de frază, doamna Homme făcea să se clatine patul. Un singur lucru îl intriga, şi când femeia se opri să-şi tragă sufletul, izbuti să întrebe:

— Mi-aţi spus, doamnă Homme, că fratele meu este...

— Da, da, domnule cavaler, fratele dumneavoastră se simte foarte, foarte bine. Să mă iertaţi, dar domnul conte îmi aminteşte de răposatul domn Homme.

Floris avu o privire întrebătoare; nu prea vedea bine legătura dintre Adrien şi doamna Homme, cu atât mai mult cu cât înţelegea că acesta nu mai era în viaţă. Doamna Homme continuă:

— Pentru că, domnule cavaler, domnul Homme era un drac de bărbat ca şi înălţimile voastre. Femeile, încăierările, asta-i plăcea! Mai rar pentru un

hangiu, nu-i aşa? Ei, dar domnul Homme făcuse cinci ani în regimentul din Picardia şi cu toate astea, aşa e viaţa, iată-l că acum doarme la cimitirul Saint-Médard. Soarta, ce să-i faci!

Doamna Homme suspină adânc; Floris de asemenea. Vedea prea bine că era mai greu s-o oprească din trăncănit pe hangiţă decât să-l ucidă pe Rognonas Ciungul în luptă dreaptă. Belle Rose îi sprijinea capul lui Floris, care făcea dinadins pe bolnavul ca să poată să se lipească de pieptul fetei.

— Dar, doamnă Homme, spuneţi-mi, unde e maimuţa mea?

— Oh! domnule cavaler, Georges-Albert e foarte răsfăţat. După cum ştie înălţimea voastră, el a venit să-i caute pe domnul conte, fratele dumneavoastră, şi pe domnii tovarăşii dumneavoastră.

Floris se ridică într-un cot, interesat.

— Ştiu, dar cum i-a dus până la Saint-Médard?

— Ei bine, domnule cavaler, să-i fi văzut cum mai ţipa şi urla în faţa porţii de la *Grand-Charlemagne*! I-am deschis şi era să mă dea jos, aşa era de grăbit. A sărit în sus pe scări, l-a trezit pe domnul conte pe care l-am auzit strigând: „Să-l urmăm pe Georges-Albert, i s-a întâmplat ceva lui Floris”. Ce hărmălaie! Într-o clipă toată lumea era pe picior de război şi cu toţii s-au dus la Pont-Neuf, luându-se după Georges-Albert. Asta, domnule cavaler, mi-a povestit-o domnul Feodor, şi când au ajuns acolo, ce să vezi? nu mai era nimeni. După câte mi-a spus domnul Feodor, erau cât pe ce să se întoarcă din drum când a sosit piticul domnişoarei Belle Rose şi i-a dus la Saint-Médard.

Doamna Homme se opri să-şi tragă sufletul, dar Floris aflase de ajuns; deşi distractivă, societatea doamnei Homme începea să-l obosească.

— Doamnă Homme, spuse Floris, Georges-Albert e un animal care are nevoie de afecţiune. Îi place mai cu seamă să i se vorbească. Fiţi atât de bună şi spuneţi-i că sunt bine dar că am nevoie de odihnă. Vă mulţumesc pentru toate, doamnă Homme, şi pe mâine.

Mută de admiraţie, doamna Homme părăsi camera mergând de-a-ndărătelea. Îşi veni totuşi în fire la uşă şi murmură:

— Domnul cavaler să fie fără grijă, nu-l voi părăsi pe Georges-Albert.

Odată uşa închisă, Floris şi Belle Rose pufniră în râs.

— I-am făcut o glumă proastă lui Georges-Albert; sper să nu-mi poarte pică.

Belle Rose aşează tava pe o masă şi tinerii se priviră.

Tulburat, Floris şopti:

— Belle Rose, Belle Rose, inimioara mea, cât eşti de frumoasă şi de proaspătă!

Luă mâna fetei, şi o duse la buze.

— Copil frumos, sunt o calică. Nu te purta cu mine cum te porţi cu o marchiză.

Floris voi s-o ia în braţe, dar Belle Rose râse şi se feri.

Dezamăgit, Floris se lăsă înapoi pe pernă şi spuse:

— Aceea care e cu fratele meu e mai puţin neînduplecată decât tine, după câte am înţeles.

Belle Rose veni iarăşi lângă pat cu o sticlă plină cu un lichid verzui.

— Ce mai e şi porcăria asta? N-am să beau, mormăi Floris îmbufnat.

Belle Rose îl dojeni.

— Eşti nesuferit, copil frumos. Mondor mi-a recomandat să te frec cu alifia asta care face minuni. Dacă nu te laşi oblojit, plec.

Floris protestă:

— Doar n-ai vrea să mă dezbrac în faţa ta!

— Oh! bărbaţi goi am văzut cu grămada! Am îngrijit atâţia sărmani, milogi, calici, nevoiaşi! Dar tu nu ştii nimic despre mizeriile trupului, ai fost totdeauna răsfăţat.

Floris fu cât pe ce să se înfurie. Se uită la Belle Rose dar ea n-avea de unde şti. Murmură totuşi:

— Ba da, Belle Rose, am cunoscut toate astea: frigul, mizeria şi temniţa, foamea, fuga...

Ochii lui verzi se umbriră de o asemenea nostalgie încât Belle Rose se înfioră, şi spuse:

— Haide, Floris, vreau să-ţi frec pieptul. Cârligul Ciungului ţi l-a sfârtecat în mai multe locuri.

Îmblânzit de tandreţea fetei, Floris îşi scoase cămaşa, gemând din răsputeri ca s-o impresioneze pe Belle Rose. Sfios, îşi trase cearşaful peste pântec şi aşteptă, privind-o pe Belle Rose printre genele lui lungi şi negre, pe jumătate închise.

Belle Rose turnă puţin lichid în palmă şi începu să-l maseze uşor pe Floris, care se lăsa în voia voluptăţii pe care i-o trezea această dezmierdare. Fata se uita la el şi se gândea: „Nicicând nu mi-a fost dat să văd o fiinţă mai frumoasă”.

Cu capul lăsat pe pernă şi obrazul ars de soare, înconjurat de buclele-i negre, Floris semăna cu un tânăr zeu rănit. Ochii lui neobişnuiţi, schimbători ca Marea Neagră, aveau reflexe verzi, îi surâdea lui Belle Rose dar un nod îi se pusese în gât. O clipă, amintirea Paulinei îi reveni în minte, dar un val de dorinţă o alungă pe dată. Floris nu îndrăznea să se mişte, iar Belle Rose, încercând să-şi ascundă tulburarea pricinuită de atingerea cu pielea caldă a lui Floris, vorbea cu însufleţire:

— Ştii, copil frumos, că în tot oraşul nu se vorbeşte decât de tine şi de isprăvile tale. Mi-a fost atât de frică în timpul duelului! Acest Rognonas era un monstru. Dar ce ai la gât? spuse Belle Rose luând între degete medalia lui Floris. Floris roşi şi şopti puţin ruşinat:

— Oh, un dar, o amintire.

Belle Rose păru să caute ceva în memorie, apoi exclamă:

— Ştiu ce e! Este un talisman ţigănesc! Când eram mică şi rătăceam

singurică pe drumuri, m-au găsit nişte ţigani. Bătrâna care m-a hrănit şi m-a crescut m-a învăţat câte ceva din tainele şi magia lor. Ceea ce ai la gât, copil frumos, e un talisman. Datorită acestei medalii o să-ţi meargă toate din plin.

Belle Rose era emoţionată, Floris la fel, dar nu din aceleaşi motive. Nici nu ascultase explicaţiile tinerei fete. Treptat, o emoţie nestăvilită pusese stăpânire pe el. Apucă hotărât mâna lui Belle Rose şi începu să-i sărute palma, încheietura mâinii, braţul. Fata se înfioră. Buzele lui Floris presărau mici sărutări drăgăstoase şi umede pe pielea ei catifelată. Floris era un amant înnăscut şi senzualitatea lui îi răscumpăra nepriceperea. Belle Rose se aplecă spre el, buzele li se uniră şi se dezmierdară de-abia simţit. Floris vedea deasupră-i ochii strălucitori ai fetei care-i surâdeau. Sărutul lor deveni mai apăsat şi Floris, beat de fericire, îşi dădu seama că Belle Rose începea să respire greu. O trase spre el şi o lipi de trupul lui. Fără să vrea, se strâmbă de durere dar uită deîndată, copleşit de iubire. Păreau un singur trup şi nu-i despărţea decât cearşaful şi îmbrăcămintea fetei. Floris îşi strecură încetişor mâna validă pe sub fustele ei de pânză şi începu să-i mângâie şoldurile. Pe jumătate ameţită de plăcere, Belle Rose ar fi stat aşa la nesfârşit.

„Am avut parte de destui bărbaţi la viaţa mea – îşi spunea ea – ca să ştiu că ăsta e făcut să le înnebunească pe femei. Şi ce-i mai minunat e că prostuţul de el, habar n-are de ce-i stă în putere.”

Cu mâna rănită Floris izbuti să-i smulgă şnurul pieptarului, eliberându-i din strânsoare sânii aurii şi rotunzi ca două mere, pe care începu să-i mângâie pătimaş, acoperindu-i cu sărutări. Deodată Belle Rose se ridică şi-şi scoase tacticos restul veşmintelor. Cămăşuţa albă pe care o purta sub corset lunecă spre podea, la un loc cu fustele aruncate, una câte una. Pentru prima dată o femeie se dezbrăca în faţa lui Floris. Şi pentru prima dată i se oferea privelişte a unui trup de femeie, pentru că în şura de la Mortefontaine, Pauline rămăsese pe jumătate îmbrăcată. În picioare, lângă patul lui, Belle Rose nu schiţa nici un gest pentru aşi ascunde goliciunea.

Îl privi pe Floris şi murmură:

— Vino lângă mine, dragoste, prea te doresc.

Tinereţea şi clocotul inimii lui Floris îşi spuneau cuvântul. La atingerea trupului gol şi fierbinte al fetei, fremăta de fericire. Vru s-o cuprindă pe loc în braţe, dar ea îl îndepărtă cu blândeţe, murmurând „nu te grăbi”. Sărutările lui Belle Rose îi frigeau buzele. Cu neaşteptată îndemânare Floris răspundea iniţiativelor pe care fata le lua cu atâta gingăşie şi bună voie încât tânărul era pe deplin convins că el conduce jocul dragostei. Fără ca Floris să bage de seamă, Belle Rose îl studia pe sub gene. Avea braţele mai vânjoase decât băieţii de vârsta lui şi umerii mai rotunzi şi mai puternici.

Îşi spuse mirată: „Nu-i un băiat tânăr, e un bărbat în toată firea.”

O ţinea în braţe şi-i răspundea la dezmierdări. Nu-şi mai simţea rănile. Era a doua femeie din viaţa lui, dar ea era aceea care-l învăţa să facă dragoste.

Floris avea să-şi amintească totdeauna de Belle Rose, calica de pe Pont-Neuf.

Se lăsa noaptea peste oraş, parizienii se întorceau acasă. Numai la *Grand-Charlemagne* domnea animaţia şi fiecare îşi vedea de treburile lui fără să se îngrijească de tovarăşii săi. De două zile, Adrien, închis cu Circaziana lui îşi îmbogăţea fără doar şi poate cunoştinţele geografice. Li Kang, ca să poată medita mai bine asupra ultimelor evenimente, se retrăsese tiptil în tovărăşia lui Zouzou negresa. Doamna Homme, în acest sfârşit de seară, îşi simţea sufletul pustiu. Se uită la Feodor şi, într-o străfulgerare, îşi dădu seama că domnul Homme retrăia în el. Rămas singur în sala hanului, Grégoire primea clienţii, ajutat de Riquet şi de piticul lui Belle Rose. Georges-Albert căsca, supărat că a fost părăsit de stăpânul său.

Astfel trecură trei zile. S-ar fi spus că oaspeţii de la *Grand-Charlemagne* dispăruseră.

Într-o dimineaţă, la revărsatul zorilor, Adrien coborî cu haina bine strânsă pe corp şi cu tricornul sub braţ, cum era moda.

Grégoire se înclină şi întrebă foarte serios:

— Domnul conte s-a odihnit bine?

Adrien îşi ascunse un zâmbet şi spuse simplu:

— Vezi să se înşeueze caii, bunul meu Grégoire, şi spune-i lui Floris, precum şi lui Feodor şi lui Li Kang, să coboare. Plecăm.

— Încotro, domnule conte?

— Mai întâi mergem să ne îmbrăcăm cum se cuvine, apoi... Ei, la urma urmei, o să vedeţi voi.

Despărţirile în faţa hanului *Grand-Charlemagne* fură mişcătoare. Singur Georges-Albert era încântat: îl regăsise pe Floris. Doamna Homme îl privea pe Feodor suspinând. Li Kang şi Zouzou Negresa îşi urau să fie fericiţi vreme de o mie de ori câte o mie de ani. Adrien se înclină în faţa Circazienei de parcă abia atunci ar fi făcut cunoştinţă.

Floris strigă sărind pe cal:

— La revedere, Belle Rose, inimioara mea!

Tânăra fată se întoarse, îşi luă piticul de mână şi porni spre Pont-Neuf, murmurând:

— Adio, Floris... Floris, dragostea mea.

Un ceas mai târziu, mica trupă, îmbrăcată în straie noi-nouţe luate de la un evreu de pe strada Temple, părăsea Parisul prin bariera Châtillon.

Floris strigă:

— Ai de gând să ne spui încotro mergem, frate?

Adrien dădu din cap şi scoase din buzunar un plic sigilat cu blazonul Villeneuve-ilor pe care i-l întinse lui Floris spunându-i:

— Mergem să ducem această scrisoare la adresa de pe ea.

Floris păli şi murmură gânditor:

— Scrisul mamei noastre! Doamne, se gândise la toate. Această scrisoare

ne priveşte, Adrien, nu-i aşa?

— Bănuiesc Floris. Mi-a încredinţat-o pe patul morţii, dar oare vom putea s-o înmânăm chiar noi?

Floris se îndreptă în şa şi, stăpânindu-şi emoţia, îi spuse lui Adrien:

— Mama noastră ne ocroteşte şi nimic nu ne va opri.

Apoi se întoarse plin de înflăcărare şi strigă:

— La galop, prieteni, la galop, mergem la Versailles să-l vedem pe rege.

Capitolul XXXIII

— Alalţăieri, marchize, am întâlniţ-o pe doamna de Mailly într-o ţovărăşie plăcuţă.

Doi seniori cu perucile pudrate izbucniră în râs la această frază pe care o rostise un al treilea personaj, un bărbat înalt, de vreo patruzeci de ani, cu figura arogantă, înveşmântat din cap până în picioare în negru.

— Ei şi! răspunse unul dintre seniori cu un aer de prefăcută nevinovăţie, doamna de Mailly în tovărăşie plăcută, şi undze mă rog, du Plessis?

Bărbatul în negru râse la rândul lui.

— Undze mă rog, păi în dzara asta, dragul meu, în dzara asta. Şi era aţâţ de ocupată că a lăsaţ să-i cadză un sa cu ludovici de aur. Apoi la luat pe feriţiţul la ea.

— La ea? Pe naiba, spuseră cei doi seniori izbucnind în râs, şi bărbatul ei unde era?

— La vânăţoare, scumpul meu, la vânăţoare.

— Şi Frérot unde era? şopti unul dintre seniori, pufnind cu un aer nevinovat.

— La alţă vânăţoare, spuse omul înalt îmbrăcat în negru, râzând la rândul lui în hohote.

Pentru o clipă cei trei seniori râseră cu lacrimi. Salonul Oeil-de-Boeuf, anticamera regală, era plin de o mulţime zgomotoasă de curteni care aşteptau ceremonia sculării regelui. În ajun avusese loc un bal şi Majestatea sa, ducându-se foarte devreme la liturghie, zăbovea încă în pat.

Rezemaţi cu spatele de o tapiserie, Floris şi Adrien ascultau conversaţia celor trei curteni şi se priveau ca nişte oameni sănătoşi la minte rătăciţi printre nebuni.

Floris se aplecă spre fratele său şi-i şopti:

— Oamenii ăştia vorbesc franţuzeşte?

Adrien dădu din cap. Cu tot obişnuitul său calm, Versailles-ul îi uimea tot atât de mult ca şi pe Floris.

Tinerii se temuseră la început că se vor lovi de nenumărate dificultăţi până să pătrundă în palat. Ajungând în Piaţa Armelor, Floris şi Adrien se

adresaseră unui elveţian care păzea primul grilaj:

— Căpitane, spuse Adrien, dându-i acest titlu la întâmplare, aducem un mesaj către rege. Cum putem intra?

— Băi, spuse elveţianul cel gras, foarte zimplu. Lăzaţi gaii în aceazdă gurte şi mergeţi be zos bână la gurtea rigală inde chiriaţi o legtică.

Urmaţi de Feodor, Li Kang şi Grégoire, Floris şi Adrien ascultară întocmai sfaturile elveţianului, lăsară caii şi pe Georges-Albert în prima curte, numită curtea Miniştrilor, şi trecură tot atât de lesne de cel de-al doilea grilaj, intrând în curtea Regală. Floris murea de dorinţa să urmeze sfatul elveţianului şi să închirieze o lectică, dar nu le mai rămăsese decât o sută de pistoli pentru ei toţi. Nu era momentul să facă cheltuieli de dragul protocolului. Unele rădvane aveau dreptul să treacă de acest al doilea grilaj, dar Floris şi Adrien îşi dădură seama că erau rădvanele cardinalilor sau ale prinţilor de sânge. Ajunşi în curtea Regală, Floris şi Adrien se apropiară de un ostaş din regimentul de Flandra şi-l întrebă:

— Cum putem să intrăm în palat? Avem de dat un mesaj Majestăţii sale.

— E foarte simplu, spuse la rândul lui ostaşul uitându-se înveselit la micul lor grup, mergeţi drept înainte, traversaţi curtea de Marmură şi o luaţi la stânga pe scara Reginei. Urcaţi şi n-aveţi decât să aşteptaţi trecerea Maiestăţii sale prin anticameră.

— Cu alte cuvinte, spuse Floris lui Adrien în timp ce urca scara, la Versailles se intră ca la moară.

Floris era de-a dreptul dezamăgit. Se pregătise să înfrunte cerberii ca să pătrundă până la rege şi iată că ajunsese aici tot atât de lesne ca şi pe Pont-Neuf.

În interiorul castelului era o îmbulzeală de nedescris. Fiecare gentilom era întovărăşit de lachei. Aproape toate doamnele circulau în lectică. Parterul era ticsit cu dughene şi barăci. Scribii publici îşi ofereau serviciile până la uşile apartamentelor regale. Floris şi Adrien erau năuciţi de tot ceea ce vedeau şi auzeau. Nu observau privirile uimite ale curtenilor. Într-adevăr, prezenţa tinerilor şi a tovarăşilor lor nu trecea nebăgată în seamă în mijlocul acelei mulţimi. Ceea ce îi mira pe Floris şi pe Adrien părea firesc celor de la curte, iar ceea ce lui Floris şi Adrien li se părea firesc îi uimea pe curteni. Li Kang şi Feodor erau obiectul curiozităţii generale, iar femeile se uitau cu admiraţie la Floris.

Tinerii îşi lăsară tovarăşii în prima anticameră şi intrară în salonul Oeil-de-Boeuf, fără ca nimeni să-i întrebe ceva. Acolo Floris şi Adrien înţeleseră că lucrurile se complică, întrucât un uriaş elveţian străjuia uşa camerei regale şi-i controla minuţios pe curtenii autorizaţi să intre după o listă pe care o consulta într-una. Majestatea sa Ludovic al XV-lea se deşteptase.

— Intraţi, monseniore, spunea elveţianul unui cardinal. Retrageţi-vă, domnule conte. Nu, doamnă, nu se trece. Ah! intraţi, doamnă ducesă.

Fascinat, Floris se uita la mâna imensă a elveţianului care deschidea şi închidea uşa regală. Nici un curtean nu îndrăznea să protesteze. Lui Floris, i se

părea că elveţianul cel mare era într-adevăr singura persoană care comanda la Versailles. Rezemaţi în continuare de tapiserie, cei doi fraţi, fără să se lase cuprinşi de deznădejde, căci aşa ceva nu era în firea lor, începeau totuşi să se îndoiască de succesul întreprinderii lor. Totul fusese prea uşor. Pe neaşteptate, bărbatul cel înalt şi îmbrăcat în negru care-şi distrase prietenii cu o poveste din care Floris şi Adrien nu înţeleseseră absolut nimic, în afară de aluzia la familia de Mailly, aruncă o privire circulară prin salon şi-i zări pe Floris şi pe Adrien. Luându-şi rămas bun de la interlocutorii săi, cu un uşor salut, se apropie de cei doi fraţi:

— Ah! domnii de Villeneuve-Caramey, iată-vă în sfârşit.

Floris şi Adrien se priviri zăpăciţi, dar avură prezenţa de spirit să se încline şi să salute. Ridicându-se, Adrien întrebă:

— Iertaţi-ne indiscreţia, domnule, dar putem să vă întrebăm de unde ştiţi numele noastre?

— Oh, domnilor, o să aflaţi în curând, dar nu de la mine, ci de la o altă persoană cu mult mai importantă. Aflaţi numai că vă cunosc şi că v-am văzut în două rânduri, spuse gentilomul în negru, salutând la rândul lui.

Floris şi Adrien îşi aruncară o privire mirată.

— Dar, domnule, spuse Floris, veţi avea măcar bunătatea să ne spuneţi cu cine avem cinstea de a vorbi?

— Desigur, domnilor, aceasta pot s-o fac. Sunt Louis François-Armand de Vignerot du Plessis, duce de Richelieu, mareşal al Franţei şi nepoţul marelui cardinal, pentru a vă face plăcere.

Floris şi Adrien se înclinară din nou. Lui Floris i se părea că n-aveau să mai termine niciodată cu plecăciunile.

— Văd, domnilor, adăugă Richelieu, că sunţeţi noi veniţi la curte. Aş puţea să vă fiu util cu ceva?

— Desigur, domnule duce. Fratele meu şi cu mine venim de la Paris...

— Unde v-aţi luptat pe Pont-Neuf cu contele Nobroub, spuse Richelieu.

— O! domnule duce, aşadar aţi aflat?

— Da, spuse Richelieu, am ajunţ acolo la sfârşiţul luptei şi... contele de Nobroub mi-a povestit ţoţul.

Floris şi Adrien erau surprinşi de pronunţia curioasă a lui Richelieu.

— Uite, exclamă Richelieu la intrarea unei doamne în salon, iată o târâită.

— O târâită? întrebă Adrien.

— Găsesc, domnule conte şi domnule cavaler, că-mi sunteţi foarte simpatici şi am să mă ocup de voi. Vă voi face să pierdeţi această înfăţişare de provinciali pe care o purtaţi lipită de talpa încălţămintei.

Floris se înroşi de furie şi îl privi pe duce cu un aer ameninţător.

— Haide, domnule cavaler spuse ducele râzând, nu luaţi aerul acesta furios. Vă voi dza o lecţie la amândoi. Aici nu se vorbeşte ca în altă parte, la Paris sau în Franţa. Nu spuneţi niciodată: la Versailles sau la curte, spuneţi: „în

această ţară”. Nu vorbiţi de un sac cu ludovici de aur sau cu tabac, spuneţi taba şi un sa de ludovici în aur. Nu beţi „şampanie”, ci „vin de Champagne”. Nu asistaţi la un spectacol la teatrul Francez, ci la Comedzia-Franceză. Du spuneţi niciodată că „vin de la mine” ci pronunţaţi „dla mine”. În fine, nu vorbiţi ca oamenii de rând, puneţi un t în locul unui s, un ţ în locul unui t, şi aşa mai departe. Cât despre o „târâită” sau „târâtă”, aşa li se spune doamnelor din provincie care se recunosc uşor după rochia lor, mai lungă decât a doamnelor din „această ţară”.

Floris şi Adrien ascultaseră cu atenţie discursul ducelui care îi privi cu amabilitate şi suspină:

— Trebuie să-mi fiţi înţr-adevăr foarte, foarte simpatici, domnilor, pentru ca să-mi dau aţâţa silinţă şi să mă obosesc aţâţa pentru voi.

— Domnule duce, spuse serios Adrien, vă suntem foarte recunoscători, fratele meu şi cu mine.

— Lecţia dumneavoastră, domnule duce, va rămâne întipărită pentru ţodeauna în inima mea, adăugă Floris.

— Domnul fie lăudat, spuse Richelieu ridicând ochii la cer, natura i-a înzestrat şi pricep iute. O să-i plăceţi lui Frérot.

— Lecţia nu-i chiar sfârşită, domnule duce, spuse Adrien, cine este Frérot?

— Aici sunt foarte preţuite poreclele, domnilor, spuse ducele fără să răspundă direct la întrebare. Ducesei de Luynes i se spune „Papette”, contelui d’Argenson – „Cadet”, iar servitorului vostru „tăicuţa puşlama”. Cât despre Frérot, ei bine, spuse Richelieu surâzând, e dânsul.

Uşa camerei regale tocmai se deschisese şi Floris îl recunoscu deîndată pe contele de Nobroub care intra în salonul Oeil-de-Boeuf, urmat de marchizul de Villepail şi de alţi seniori.

— Cotele de Nobroub este Frérot! şopti Floris.

— Da, spuse Richelieu surâzând şi înclinându-se adânc, aidoma celorlalţi curteni, iar Frérot... este regele.

Floris se cutremură. Aşadar duşmanul lui de pe Pont-Neuf era Ludovic al XV-lea în persoană! Regele său, la care visase atâta. Floris schimbă cu fratele lui o privire disperată. Cu tot curajul lor, ar fi vrut grozav să se ascundă îndărătul tapiseriei sau să intre în pământ. Richelieu îl observa cu ironie. Enervat, Floris se ridică spre a-l privi pe rege care plimba o privire mândră şi îngheţată pe deasupra asistenţei. Abia dacă ochii suveranului se opriră asupra micului grup format din ducele de Richelieu şi fraţii de Villeneuve.

— Oh! îşi spuse Adrien, lucrurile încep rău. Dacă ne-a recunoscut, iată-ne certaţi cu regele.

„Doamne, gândi Floris, eu care aş fi vrut atât de mult să mă bat şi să mor pentru principele meu, iată că m-am duelat cu el”.

Sufletul lui Floris era plin de emoţie. Se căina de a nu fi ghicit pe Pont-Neuf cine era contele de Nobroub. Cum de nu simţise că acest tânăr frumos,

ironic şi glumeţ era regele? Pentru prima dată în viaţă, Floris se simţea încurcat şi nemulţumit de sine însuşi. Cu tonul său glacial, regele îl cheamă pe unul dintre seniorii care-l înconjurau.

— Domnule duce de Luynes, veniţi la vânătoare astăzi după-amiază? Vom vâna cerbi la Marly.

Floris dacă mai avea vreo îndoială, recunoscu acum vocea stranie şi răguşită a contelui de Nobroub. Această voce îl frapase şi se gândi că nu avea să-i uite niciodată timbrul. Tinereţea şi frumuseţea regelui îl emoţionau pe Floris. La douăzeci şi patru de ani, Ludovic al XV-lea era cu adevărat „le Bien-Aimé” şi stârnea pasiunile, atât ale bărbaţilor care-i ofereau sabia, cât şi ale femeilor care-i ofereau dragostea. Regele se întoarse iarăşi şi privi o clipă înspre Floris şi Adrien. Pe faţa lui nu se clintea nici un muşchi şi pe Floris îl izbi strălucirea ochilor lui negri, ochi de catifea sub pleoape uşor migdalate. Apoi regele, cu acelaşi aer plictisit, se uită la ducele de Luvnes care se înclină adânc.

— Majestatea voastră mă copleşeşte de bucurie.

O urmă de surâs flutură pe buzele regelui.

— Oh! credeam că nu vă place vânătoarea, domnule duce.

— În cazul acesta, majestatea voastră ar fi deosebit de crudă dacă m-ar invita.

Regele se făcu a nu fi auzit şi chemă alţi curteni, invitându-i la vânătoare, şi toţi se înclinară, fericiţi de această onoare.

— Regele nu ne-a recunoscut, şopti Adrien.

Richelieu râse încetişor.

— Regele, domnilor de Villeneuve, nu uită niciodată nimic.

După ce adresă încă vreo câteva cuvinte altor persoane, pe un ton la fel de rece, regele se îndreptă spre salonul Hercule, urmat de curteni; avea să primească nişte ambasadori străini. La trecerea lui, femeile îi făceau o reverenţă. Tocmai ajunsese în pragul salonului Oeil-de-Boeuf când cei de faţă scoaseră un strigăt de spaimă. Floris şi Adrien se clătinară sub lovitura destinului, căci ceea ce vedeau îi îngrozea: Georges-Albert sărise pe umărul regelui şi încerca să-l muşte!

Capitolul XXXIV

— Georges-Albert, aici! strigă Floris cu glas sugrumat.

Toţi curtenii se întoarseră indignaţi ca să-l vadă pe proprietarul oribilului animal care-l atacase pe rege. Pradă unei adânci deznădejdi, Floris simţea că se făcuse stacojiu la faţă. Căută privirea lui Adrien dar nu văzu decât un chip la fel de consternat ca şi al lui. Oricum, îşi spunea Adrien cu filozofie, era păcat să-şi sfârşească zilele, atât de tineri, la Bastilia. Din instinct, cei doi fraţi înţeleseră

totuşi că trebuia cu orice preţ să facă un gest. Curajoşi, înaintară spre rege, îşi loviră călcâiele, puseră un genunchi la pământ şi murmurară:

— La ordinele majestăţii voastre.

Curtenii se dădeau la o parte din faţa lor, ca din calea unor ciumaţi. Toată lumea vorbea, exclama şi gesticula. Salonul Oeil-de-Boeuf se transformase dintr-odată într-un stup plin de zumzet.

— Ce ruşine! strigă cu voce ascuţită un marchiz pudrat.

— Este un scandal.

— Dar cine sunt aceşti oameni?

— Ptiu! Or să fie zvârliţi afară.

— Ba nu, or să fie arestaţi.

— Ajutor, animalul ăsta oribil se agaţă de rochia mea, strigă „Papette”, adică ducesa de Luynes, căzând leşinată în braţele ducelui, soţul său.

Într-adevăr, bietul Georges-Albert, înţelegând că făcuse o prostie atacându-l pe cel pe care-l credea în continuare duşman al stăpânului său, fugea de colo-colo, căutând un adăpost. Alergătura lui avu darul să stârnească la culme panica generală. Femeile urlau ridicându-şi rochiile puse pe cercuri de sârmă. Bărbaţii încercau să-l lovească pe Georges-Albert cu latul săbiei; unii dintre ei, aplecându-se, îşi pierdeau perucile. De când e lumea nu se mai văzuse aşa ceva „în această ţară”. Singur regele rămăsese nemişcat şi-şi păstra calmul. Chipul lui era ceva mai puţin indiferent ca de obicei şi le aruncă lui Floris şi lui Adrien o privire nedesluşită, care-i înfioră pe cei doi tineri. Georges-Albert izbuti să-l găsească pe Floris şi voi să se ghemuiască lângă el, dar se vedea cât de colo că stăpânul lui nu părea prea mulţumit să-l revadă. Georges-Albert îşi spuse că, hotărât lucru, nu avea să-i priceapă niciodată pe oameni. Plictisindu-se în curte lângă cai, îi venise cheful să-l găsească pe Floris. Îl căutase aproape peste tot în palat şi când în cele din urmă îl văzuse faţă în faţă cu duşmanul lui de pe Pont-Neuf, ce putea să fie mai firesc decât să-l atace? Nu voise decât să fie de folos. Simţindu-se neînţeles, Georges-Albert se hotărî să facă pe bosumflatul.

Chiar în acel moment delicat, Feodor şi Li Kang găsiră de cuviinţă să-şi facă o intrare zgomotoasă în salon, strigând:

— Boiernaşule, am auzit zgomot, ai duşmani?

— Floare-de-Mai, suntem aici, vor să te atace?

Toate privirile se întoarseră de la Georges-Albert pentru a se îndrepta asupra cazacului şi a asiaticului care baraseră trecerea, strâmbându-se şi măsurându-l cu o privire ameninţătoare pe acela pe care la rândul lor îl luau drept contele de Nobroub. Feodor era cu mâna pe sabie iar căciula lui de cazac înfundată până la sprâncene îi dădea o înfăţişare şi mai înspăimântătoare. Li Kang, cu un surâs neliniştitor pe buze, îşi pipăia mânerul de fildeş al pumnalului. Din rândurile curtenilor se înălţară alte strigăte.

— Dar ăsta e un adevărat asasin.

— Sunt nişte barbari!

— Ce mutre, bune de spânzurătoare!

— Să vină străjerii! ţipă piţigăiat un bătrân îndoit de şale, cu glasul sugrumat de emoţie.

Floris şi Adrien suspinară. Lucrurile se încurcau şi mai rău...

— Liniştiţi-vă, prieteni, şi întoarceţi-vă să ne aşteptaţi afară, strigă Adrien.

Cu părere de rău, dar nu fără îngrijorare, Feodor şi Li Kang se făcură nevăzuţi întorcându-se în anticamera regală în clipa când şase muşchetari intrau în goană, căci în palat se şi răspândise zvonul că regele fusese victima unui atentat. Floris şi Adrien, cu capetele plecate şi frunţile împurpurate aşteptau inevitabilul verdict regal.

„O să ne decapiteze, asta-i sigur”, se gândea Floris care nu văzu că regele, cu un gest dispreţuitor, trimitea îndărăt garda. Adrien, neauzind nimic, îndrăzni să ridice capul şi, luându-şi avânt, murmură:

— Sire... fratele meu şi cu mine avem cea... mai mare dorinţă de... a fi pe placul Majestăţii voastre.

— Şi de a-i oferă sabia şi vieţile noastre, adăugă Floris cu înflăcărare.

Prin ochii regelui trecu o licărire pe care tinerii, consternaţi, o luară drept mânie. Totul dură o secundă, apoi regele se întoarse ca şi cum n-ar fi auzit nimic, îşi scutură liniştit jaboul de dantelă puţin cam boţit de lăbuţele lui Georges-Albert şi se mărgini să spună cu dispreţ:

— Domnule duce de Richelieu, ştiţi ce aveţi de făcut cu aceşti domni.

Această scurtă frază căzu peste Floris şi Adrien ca securea călăului şi regele ieşi din salon urmat de curtenii care se îmbulzeau, grăbindu-se să se depărteze de două fiinţe căzute într-o asemenea dizgraţie.

Câteva clipe, tinerii rămaseră singuri, zdrobiţi sub povara nenorocirii lor.

Richelieu se apropie de ei:

— Domnilor de Villeneuve-Caramey, vă rog să mă urmaţi, spuse el.

Floris şi Adrien se ridicară.

— Putem să ştim trista soartă care ne este hărăzită, domnule duce? întrebă Adrien.

— Nu pot să vă spun nimic, domnule conte.

— Am dori să-i prevenim pe oamenii noştri că suntem arestaţi; ne este îngăduit? spuse Floris.

— E inutil, spuse ducele îndreptându-se spre cameră regală.

Apoi se întoarse pentru a adăuga:

— Ar fi mai bine să-l luaţi şi pe animalul ăsta care a făcut destule prostii.

Elveţianul care ştia că ducele este un intim al Maiestăţii sale se înclină în faţa lui şi lăsă să treacă micul grup, cu o privire deplin dispreţuitoare pentru Floris şi Adrien. Eroii noştri îl urmau pe duce ca într-un vis urât. Abia dacă Floris îşi dădu seama că treceau prin camera regală, unde servitorii în livrele făceau ordine în urma ceremonialului trezirii regelui.

— Această cameră de paradă a fost şi a marelui rege, care de altfel a şi murit aici.

Adrien se gândea:

— E de necrezut, deşi ne duce fără îndoială la închisoare s-ar zice că ne face să vizităm palatul.

Floris, cu toată rătăcirea lui, remarcă totuşi enormul pat cu baldachin şi o balustradă aurită care-l despărţea de restul încăperii. Georges-Albert aplaudă cu amândouă lăbuţele, dar se opri supărat, văzând privirea furibundă a stăpânului său.

„Ludovic al XIV-lea, marele rege, a dormit aici”, se gândi Floris care încerca să-şi reînvie entuziasmul, dar se simţea foarte obosit, cu picioarele tăiate de emoţie. Îi venea destul de greu să facă faţă. N-avea de unde să ştie că, în urmă cu şaptesprezece ani, Petru şi Maximilienne, veniseră în această cameră părăsită şi că aici fusese zămislit el, într-o noapte cu furtună. În clipa aceea însă, nu avea nici un fel de presimţire. Se mulţumea să-l urmeze pe ducele de Richelieu, trăgând cu coada ochiului spre fratele său. Lui Adrien îi palpitau nările şi căuta cel mai bun mijloc de a fugi.

— Iată, domnilor, cabinetul consiliului, mai spuse cu graţie Richelieu. Apoi, traversând încăperea, merse să deschidă o uşiţă tainică mascată de lambriuri.

— Trec înainte, urmaţi-mă.

Adrien se întoarse, cabinetul de consiliu era gol. Schimbă o privire cu Floris care înţelese deîndată că amândoi se pregăteau să-l lovească pe duce şi să fugă din palat. Dar ca şi cum le-ar fi ghicit gândurile, ducele se întoarse spunându-le cu un surâs dulce:

— Nu vă sfătuiesc să fugiţi, domnilor, e sfatul unui prieten. De altfel, nu aţi ajunge departe.

Tacticos, ducele închise uşa în urma lor şi o porni înainte pe un coridor îngust.

— Iată-ne acum în micile apartamente ale Majestăţii sale. Trebuie să vă conduc în birouaşul din spate, unde veţi aştepta să vi se hotărască soarta.

Floris şi Adrien străbătură mai multe încăperi mici, decorate cu rafinament; nu întâlniră nici un curtean ci doar, rareori, câţiva servitori. Floris nu mai avea impresia că e la Versailles; s-ar fi zis că se află în locuinţa unui nobil oarecare, bogat dar cu gusturi simple. Traversară mai întâi o sală de baie, apoi o garderobă, un cabinet de lucru şi în sfârşit o cameră. Lui Floris i se părea că nu aveau să mai ajungă niciodată.

— Aceasta e camera unde doarme Majestatea sa, spuse Richelieu.

— Dar am trecut adineauri prin camera lui, spuse Floris, care începea să se zăpăcească.

— A! regele nu doarme niciodată acolo, spuse Richelieu cu un aer blazat, aceea este camera de paradă. Frérot petrece acolo doar câteva minute înainte de ceremonialul trezirii de dimineaţă, iar seara, Majestatea sa nu se duce decât

pentru ceremonia culcării.

Floris şi Adrien erau deopotrivă şocaţi de tonul lui Richelieu şi miraţi de firescul şi dezinvoltura lui. Se obişnuiau cu greu să-l audă numindu-l Frérot pe rege.

Richelieu deschise o ultimă uşă şi rosti:

— Iată-ne ajunşi în cabinetul secret. Aşezaţi-vă şi aşteptaţi.

Înainte ca Floris şi Adrien să-şi fi putut reveni din surpriză, ducele ieşise, închizând uşa cu cheia. Încăperea în care se aflau tinerii, de dimensiuni mici, avea pereţii acoperiţi cu rafturi pe care se aflau stivuite dosare. Mobilierul acestei cămăruţe de o mare simplitate era alcătuit doar dintr-un birou şi din câteva fotolii. În partea de sus a pereţilor, deasupra oglinzilor, uşilor şi căminului, medalioane pictate reprezentau scene câmpeneşti, păstori păzindu-şi turmele, o partidă de baba-oarba, un port la mare. Pe scurt, te-ai fi crezut la un notar înstărit. După ce examinară în detaliu încăperea, Floris şi Adrien se priviră, uluiţi de întorsătura evenimentelor.

— După părerea ta, pe cine aşteptăm, Adrien? întrebă Floris cu acea încredere pe care i-o arăta totdeauna fratelui său.

— Ah, Floris, răspunse Adrien după ce şovăi puţin, tare mi-e frică să nu-i trimită iarăşi pe muşchetari ca să ne ducă la Bastilia.

— Da, ştiu spuse Floris cu tristeţe, totul a ieşit pe dos. Bietul de tine, Georges-Albert, nici măcar nu-ţi port pică. Şi când mă gândesc că venisem la Versailles să ne încercăm norocul, cu scrisoarea mamei!

Adrien se apropie de fratele lui şi-l luă în braţe.

— Nu deznădăjdui, Floris, câtă vreme n-or să ne despartă o scoatem noi la capăt.

Şi cei doi fraţi se îmbrăţişară cu lacrimi în ochi, căci spusele lui Adrien trădau o adâncă descurajare. Când se desprinseră unul de altul, îşi dădură seama că regele, care intrase printr-o uşă secretă, îi observa cu privirea lui îngheţată.

Capitolul XXXV

— Domnilor de Villeneuve-Caramey, spuse el cu ciudata lui voce răguşită, trebuie să vă mulţumesc, căci m-aţi făcut să râd cu poftă şi ăsta e un lucru foarte greu.

Floris şi Adrien se înclinară adânc, împietriţi de spaimă, incapabili să scoată un cuvânt.

— Şi acum, domnule conte şi domnule cavaler, adăugă regele instalându-se la biroul său, vă rog să vă aşezaţi şi să stăm de vorbă.

— Să ne aşezăm! exclamă Adrien, niciodată în faţa Majestăţii voastre!

— Domnilor, odată ce aţi trecut pragul acestei încăperi, nu vă mai aflaţi la

rege ci la şeful unui serviciu despre care vă voi vorbi deîndată. Iată-te şi pe tine, biată lighioană! Toată curtea nu vorbeşte decât de tine.

Georges-Albert înţelegând că regele i se adresa, se apropie legănându-se pe picioare cu un aer afectat, acoperindu-şi în acelaşi timp faţa cu lăbuţele ca să se creadă că e cuprins de sfială. Preocupat, regele începu să-l mângâie pe cap.

— Haideţi, luaţi loc, domnilor.

Floris şi Adrien se supuseră ordinului regelui, nu înainte de a se înclina încă o dată. Priviţi dinafară, s-ar fi zis să sunt trei tineri de viţă nobilă între care nu exista nici o deosebire. Ludovic al XV-lea tăcu o clipă, cercetându-i pe cei doi fraţi. Pe feţele lor atât de tinere citea curaj, loialitate dar şi nevăzute dâre de lacrimi lăsate de marea lor durere de după moartea Maximiliennei. Fără trufie, Floris ridică mândru capul şi se uită la rege care se gândea: „Ce cavaler frumos! E foarte înalt, şi cu toată zvelteţea lui trebuie să aibă o forţă herculeană. Obrazul e sincer şi deschis, iar cel al fratelui lui străluceşte de inteligenţă şi vioiciune”.

La rândul lor, Floris şi Adrien îl studiau pe Ludovic al XV-lea care, văzut de aproape, nu mai semăna cu ironicul conte de Nobroub şi nici cu regele distant pe care tocmai îl cunoscuseră în intimitate, regele era prietenos şi destins, fără ca prin aceasta să-şi piardă nobleţea. Într-un târziu, regele curmă tăcerea şi spuse surâzând:

— Domnule conte, daţi-mi scrisoarea care-mi este fără îndoială destinată.

Adrien se ridică murmurând:

— A fost scrisă într-adevăr Majestăţii voastre de către mama, când era pe moarte.

— Ştiu... ştiu... în fine, bănuiesc.

Regele rupse sigiliile şi citi cu atenţie. Când îşi ridică ochii, se uită mai întâi cu curiozitate la Floris, apoi privirea i se îndreptă plină de bunătate spre Adrien.

— Aveţi şi o soră, domnule conte, unde e?

— Am dus-o la pensionul Ursulinelor de la Poissy, pentru a-i desăvârşi educaţia, sire.

— Bine... bine... doamna contesă, mama voastră, domnule conte de Villeneuve, îmi reaminteşte o promisiune pe care i-am făcut-o Majestăţii sale ţarului Rusiei, atunci când nu eram decât un copil. Această promisiune, domnilor, era să nu uit niciodată numele de Villeneuve-Caramey. Aflaţi, domnilor, că nu uit niciodată nimic.

— Sire, spuse Floris, suntem credincioşii slujitori al Majestăţii voastre. Dispuneţi de noi.

Regele zâmbi; se vedea că înflăcărarea lui Floris îi plăcea. Apoi îşi întoarse privirea spre Adrien.

— Doamna contesă de Villeneuve-Caramey, având încredere în regele său, îmi istoriseşte întreaga poveste a familiei voastre, domnule conte. Noi doi

suntem aşadar singurii care o cunoaştem pe de-a-ntregul.

Adrien roşi puţin, se înclină şi, ridicându-se, văzu privirea mirată a lui Floris.

— Oricum, adăugă regele, m-aş fi ocupat de voi fără s-o ştiţi, căci am nevoie de tineri devotaţi. Contesa Louise de Mailly, continuă el cu o uşoară tulburare, mi-a vorbit de voi. Cred că îi cunoaşteţi familia.

— Da, sire, răspunse Adrien, contele şi contesa de Mailly-Bresle erau prieteni cu mama noastră iar cele cinci fiice ale lor au fost tovarăşele noastre de copilărie. N-am mai văzut-o pe Louise de când s-a căsătorit cu vărul ei; dar ştim că este doamnă de onoare a Majestăţii sale regina.

— Într-adevăr, spuse regele, parcă stânjenit, doamna de Mailly mi-a vorbit aşadar într-o zi de voi şi mi-am amintit de numele vostru. Mai târziu, când am aflat de moartea doamnei contese de Villeneuve-Caramey, l-am trimis pe credinciosul meu prieten, ducele de Richelieu pentru a vă supraveghea. Ceea ce a şi făcut cu prilejul înmormântării, raportându-mi apoi informaţii care vă fac cinste. Am hotărât să aştept sosirea voastră, convins că aveaţi să-mi aduceţi această scrisoare. Totuşi nu prevăzusem că o să vă întâlnesc pe Pont-Neuf, unde l-aţi provocat pe regele vostru la duel, domnule cavaler!

Floris puse un genunchi la pământ.

— Sire, viaţa mea nu va fi de ajuns pentru a obţine iertarea.

Regele surâse din nou.

— Nu te teme, cavalere, există riscul să vi se ceară chiar mai mult decât asta, dacă, bineînţeles, veţi accepta propunerile mele.

— Dorinţele Majestăţii voastre sunt ordine, spuse Adrien.

— Aici, domnilor, vă aflaţi în cabinetul meu secret; nimeni nu intră în afară de mine şi de oamenii mei de încredere. Aceste dosare pe care le vedeţi sunt dosarele cabinetului meu negru...

Floris şi Adrien îşi aruncară o privire năucită pe care regele o surprinse, părând că se înveseleşte.

— Am nevoie de oameni devotaţi care să asculte numai de mine, să nu primească bani decât de la mine şi care să vină aici pentru a-mi raporta direct îndeplinirea misiunilor lor. Nu am încredere în nimeni. Pot să fiu trădat în orice clipă de către ambasadorii, miniştrii şi chiar de către poliţia mea. Când, contesa de Mailly mi-a vorbit de voi, nu mă gândeam decât să vă iau în gărzile mele, dar pe Pont-Neuf v-am văzut la lucru, pe voi şi pe oamenii voştri, care sunt destul de ciudaţi, şi am înţeles ce folos aş putea trage dacă mi-aţi aparţine.

— Sire, spuseră Adrien şi Floris ridicându-se amândoi deodată, dispuneţi de noi. Vă aparţinem trup şi suflet şi vrem să murim în serviciul Majestăţii voastre.

— Dar eu am nevoie de voi în viaţă, spuse regele zâmbind.

— Sire, când trebuie să plecăm? întrebă Floris cu înflăcărarea lui obişnuită.

— O! O! eşti foarte grăbit, cavalere. Ei bine, aş dori să am informaţii exacte despre ceea ce se petrece la cimitirul Saint-Médard. O bătaie s-a încins acolo acum trei zile. Duceţi-vă astă-seară şi veniţi să-mi raportaţi mâine ce-aţi aflat.

— Dar vedeţi... Sire... spuse Floris cu un aer încurcat.

Regele se încruntă. Se înşelase oare asupra acestor doi novici? Ezitau chiar de la prima lor misiune? Cei doi fraţi schimbară o privire complice pe care regele o surprinse în trecere, cu oarecare nemulţumire. Adrien îşi luă inima în dinţi şi se încumetă:

— Am fost la cimitirul Saint-Médard acum trei zile, Sire, şi putem să raportăm chiar acum Majestăţii voastre ce s-a întâmplat.

Regele se aplecă peste biroul lui, atent şi surprins, apoi spuse:

— Daţi-i drumul, domnilor, vă ascult.

Floris şi Adrien îi vorbiră regelui de noaptea lor agitată, de convulsionarii şi cerşetorii de pe Pont-Neuf, de banda lui Rognonas Ciungul şi de moartea banditului. Regele îşi frecă satisfăcut mâinile şi spuse râzând:

— Când îi voi spune toate astea scumpului meu domn Berryer, şeful poliţiei, va fi furios că le-am aflat fără el. Am să dau ordin să se închidă cimitirul ca să înceteze acest scandal. Cât despre voi, domnilor de Villeneuve, ei bine, în astă seară veţi dormi la Versailles, de vreme ce îndepliniţi chiar şi însărcinările care n-au avut vreme să vă fie încredinţate. Asta-i bună, continuă regele, prefăcându-se mâniat, văd că faceţi mereu pe dracu-n patru, îl atacaţi pe regele vostru, treceţi un cartier al Parisului prin foc şi sabie şi apoi provocaţi un scandal fără precedent la curte. Voi fi poate nevoit să mă căiesc că am angajat în serviciul meu secret două personaje atât de turbulente.

— Ah! Sire, ce să facem pentru a obţine iertarea Majestăţii voastre? spuse Floris cu un aer de falsă pocăinţă.

— O aveţi, dar pentru o bucată de vreme trebuie să vă potoliţi. Veţi locui la curte. Vă repet, nu trebuie să ştie nimeni că aparţineţi serviciului meu secret. Anumite persoane îi bănuie existenţa, dar nimeni nu e sigur, nici măcar domnul cardinal de Fleury, ministrul meu, deşi am toată încrederea în el. Vi se vor pune întrebări. Lăsaţi să se înţeleagă că aveţi atâta avere încât vă îngăduie să locuiţi la curte. Numele vostru este de viţă nobilă şi era cât se poate de firesc să veniţi la Versailles. Mâine, în cabinetul consiliului, ducele de Richelieu va fi naşul vostru şi vă va prezenta oficial regelui şi apoi reginei.

Rostind aceste cuvinte, regele izbucni în râs şi Floris îşi spuse că arăta ca un ştrengar fericit că a pus la cale o şotie.

— Cu o singură vorbă, adaugă regele, am să retez scurt comentariile despre incidentul de azi-dimineaţă şi veţi învăţa să trăiţi la curte. Veţi vedea că nu e totdeauna vesel, dar numai aşa vă pot avea oricând la îndemână fără ca cineva să bănuie cu ce vă îndeletniciţi şi vă pot trimite în misiune de îndată, ce va fi nevoie. Ah! adăugă regele ducându-se să deschidă un mic scrin, iată o mie

de pistoli pentru primele voastre cheltuieli. Viaţa la curte e scumpă. Când veţi fi cheltuit totul, să-mi spuneţi, fără să faceţi pe ruşinoşii. Nu vă îndemn să aruncaţi banii pe fereastră, dar vă pregătesc pentru o misiune importantă şi ţin să cheltuiţi destui bani pentru ca nimeni să nu se îndoiască de bunăstarea voastră. M-aţi înţeles? Dacă aveţi să-mi spuneţi ceva urgent şi nu puteţi ajunge până la mine pentru a-mi da de ştire, căutaţi-l pe Bontemps, valetul meu. O să vă aducă până aici pe scara secretă. Aveţi vreo întrebare?

— Nu, Sire, spuse Adrien. Majestatea voastră poate conta pe discreţia noastră.

— Şi sperăm să putem lupta în curând în serviciul Majestăţii voastre, adăugă Floris.

— Bine, bine. Acum duceţi-vă. Richelieu vă aşteaptă şi nu vă uitaţi maimuţa care acuma văd că m-a îndrăgit, spuse regele râzând. Când o să mai veniţi aici, aduceţi-mi-o şi pe ea, mă distrează... şi asta se întâmplă aşa de rar.

Floris şi Adrien ieşiră de-a-ndărătelea, urmaţi de Georges-Albert care salută şi el, imitându-şi stăpânii. În încăperea alăturată Richelieu îi aştepta, îi conduse la locuinţa lor, o cameră foarte mică aşezată chiar sub acoperişul palatului. Floris şi Adrien fură uimiţi de dimensiunile ei, „o adevărată cocioabă”, se gândiră ei.

Richelieu zâmbi.

— Ei da, avem cu toţii casţele în provincie, palaţe la Paris şi la Versailles, dar venim să ne îngrămădim în aceste găuri de şobolani unde tremurăm iarna şi crăpăm de căldură în timpul verii. Dar ce nu faţem pentru a rămâne în această dzară!

Ducele oftă. Desigur, aceşti tineri nu-şi dădeau deloc seama ce grea era viaţa la Versailles.

— Şi unde o să locuiască tovarăşii noştri? întrebă Adrien.

— A! servitorii voştri, spuse Richelieu cu dispreţ, o să le găsim ceva în anexe, deasupra grajdurilor. Cât despre dumneavoastră, trebuie să vă gândiţi a vă îmbrăca.

— Dar, spuse Floris, costumele noastre sunt noi şi...

— Dragul meu, spuse Richelieu cu un aer plictisit, până mâine când va avea loc prezentarea oficială la majestăţile lor, n-a mai rămas multă vreme, aşa că nu-mi complicaţi sarcina. Urmaţi-mă la croitorul şi peruchierul meu; o să încercăm să profităm de fizicul vostru, care la urma urmelor este destul de agreabil, ca să vă dăm o înfăţişare... o înfăţişare cum se cuvine.

De oboseală, Richelieu uita să mai pronunţe cuvintele în felul acela caraghios.

— De fapt, această prezentare oficială nu slujeşte la nimic, spuse Adrien. Toată lumea ne-a văzut astăzi în salonul Oeil-de-Boeuf.

Richelieu se clătină şi trebui să se aşeze pe un scaun stricat care se mişca.

— Prezentarea nu slujeşte la nimic! Ah! cerule, cum se pot spune astfel de lucruri? Dar, nenorociţilor, nu vă daţi seama că aici nimic nu este posibil fără prezentarea oficială la majestăţile lor, în faţa curţii? Până atunci, puteţi să vă plimbaţi prin saloane, cum aţi şi făcut-o, dar nimeni nu v-ar adresa cuvântul, de parcă n-aţi exista, căci n-aţi fost admişi în „această dzară”.

— Dar bine, domnule duce, spuse Floris, dumneavoastră aţi venit la noi şi ne-aţi vorbit.

— Cu mine era altceva; eram la curent cu secretele Majestăţii Sale. Şi asta numai până la un anumit punct, căci nu ştiu şi nici nu vreau să ştiu de ce Frérot se interesează de doi nerozi ca voi.

Floris fremăta, dar înţelese că ducele punea multă simpatie în acest calificativ şi că în fond această năşie părea să-l amuze. Uşa rămăsese întredeschisă şi Floris zărea un du-te-vino continuu de curteni care treceau pe coridor în drum spre mizerabilele lor camere. Floris era fascinat de femeile acelea acoperite de bijuterii, îmbrăcate cu rochii ample de curte, montate pe cercuri enorme de sârmă şi de bărbaţii înveşmântaţi în şaten broşat, care trăiau în nişte chichineţe şi păreau foarte fericiţi cu această viaţă. Deodată se stârni o oarecare forfotă. Floris şi Adrien auziră o voce feminină vag cunoscută, care exclama:

— Oh! dar li s-a pus „pentru”.

O tânără femeie intră ca un vârtej în încăpere, râzând.

— Floris... Adrien, ce fericită sunt să vă văd!

— Louise! strigară în cor tinerii aruncându-se în braţele prietenei lor din copilărie.

Căsătorindu-se, fiica cea mai mare a marchizului de Mailly-Bresle devenise deci contesă de Mailly. Louise avea douăzeci şi doi sau douăzeci şi trei de ani şi frumosul ei păr blond încadra un chip drăguţ, dulce şi surâzător. Degeaba căută Floris, nu găsi la ea nici o asemănare cu trufaşa Pauline. Richelieu ridică puţin din sprâncene. Aceste îmbrăţişări i se păreau cam vulgare. Era clar că aceşti Villeneuve-Caramey nu făceau nimic potrivit convenienţelor.

— Ah! prieteni, izbucni Louise, ce fericire să vă văd. Şi ştii, Richelieu, ei au „pentru”.

— Da, spuse grav ducele, eu m-am ocupat de asta, dar nu ştiu dacă aceşti domni sunt informaţi.

— Dar ce înseamnă „pentru”? întrebă Floris.

— O! prieteni! Dar la urma urmei, e adevărat, de unde să ştiţi? Priviţi pe coridor: mai multe persoane s-au oprit în faţa uşii voastre. Dacă te afli la Versailles doar în trecere, ţi se pune pe uşă un carton cu numele; dar dacă eşti invitat de către rege, pe carton se adaugă ceea ce este scris la voi: *„Pentru domnul conte şi pentru domnul cavaler de Villeneuve-Caramey”.*

Pe coridor răsună o voce ascuţită de femeie.

— Ştii ce-ţi rămâne de făcut, marchize, dacă vrei un „pentru”; adu un urs

şi pune-l s-o zgârie pe Majestatea sa. Se pare că acesta e cel mai bun mijloc.

Floris vru să se năpustească afară, dar Louise îl opri din mers.

— Lasă, Floris, mâine, după prezentarea oficială, nimeni nu-şi va mai aminti de incident. Gata, spuse tânără femeie ridicându-se, trebuie să mă întorc să-mi reiau sarcina pe lângă regină. Vă văd mâine pe amândoi.

— Da, sigur, Louise, spuseră într-un glas tinerii, şi îţi mulţumim, prietenă, pentru că ai venit.

— Oh! era să uit să vă spun, adăugă Louise întorcându-se din uşă, Pauline s-a căsătorit cu marchizul de Vintimille iar Marie-Anne cu marchizul de La Tournelle. Cred că vor fi prezentate luna viitoare.

Floris rămase ca trăsnit. Crezuse că în braţele lui Belle Rose o uitase pe Pauline, dar, iată că vestea căsătoriei ei, deşi era de prevăzut, îi rănea dureros inima. Se uită la fratele lui şi-l admiră că putea să răspundă cu atâta stăpânire de sine:

— O să le scriem, Floris şi cu mine, ca să le felicităm pentru aceste căsătorii care ne bucură nespus de mult.

— Sunteţi drăguţi amândoi şi vă iubesc mult, spuse Louise râzând. Pe mâine, conte! Pe mâine, cavalere!

Şi tânără femeie ieşi făcând să răsune coridorul de râsul ei proaspăt.

— Ah! spuse Richelieu, ce farmec are contesa de Mailly! Se spune că surorile ei sunt tot atât de încântătoare ca şi ea. Cinci fete care sosesc una după alta la curte, ce noroc! Dar deocamdată contesa Louise rămâne preferata mea şi mai ales a lui Frérot, adăugă Richelieu făcând cu ochiul.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule duce? întrebă Floris cu un aer ameninţător. Mi se pare că atentaţi la onoarea prietenei noastre, contesa de Mailly.

— Oh la, la! oftă ducele, are şaisprezece ani, e frumos ca un diavol, e prima lui zi în „această dzară”, să-l iertăm! Tânărul meu prieten, e mai bine sa te lămuresc pe loc. După opt ani de fidelitate conjugală care ne dezgusta şi ne obosea pe toţi, regele s-a hotărât să-şi ia o amantă, pe Louise de Mailly. Sunt înduioşători amândoi, se adoră şi sunt convinşi că nu ştie nimeni, deşi asta durează cam de aproape un an. Acum, că sunteţi preveniţi, să mergem la Paris pentru a face o vizită croitorului şi peruchierului meu.

— Dar, mai protestă Floris, hainele noastre sunt noi!

— Într-adevăr, întări Adrien, le-am cumpărat în dimineaţa asta.

— De la vreun evreu din strada Temple, poate?

— Exact, domnule, spuse Floris jignit.

— Ascultaţi-mă bine, domnilor de Villeneuve, urlă Richelieu în culmea exasperării, sunt extenuat, mă ocup de voi ca o dădacă, aveţi tot timpul ceva de spus, faceţi scandaluri, târâţi după voi un animal care e o adevărată fiară, aveţi nişte servitori care ar băga spaima într-un regiment de muşchetari, o sărutaţi pe amândoi obrajii pe amanta regelui şi mă trataţi pe mine, ducele de Richelieu, ca

pe un valet care habar n-are de nimic. V-o spun pe şleau, s-a umplut paharul şi mă duc pe loc s-o informez pe Majestatea sa că misiunea pe care mi-a făcut cinstea să mi-o încredinţeze depăşeşte puterile omeneşti.

Floris şi Adrien se priviră puţin ruşinaţi; ducele părea într-adevăr supărat. Floris se apropie de el şi, făcând o plecăciune, îi spuse cu un surâs fermecător:

— Domnule duce, fratele meu şi cu mine suntem foarte sensibili la simpatia pe care binevoiţi a ne-o arăta şi mergem cu mare plăcere la croitorul dumneavoastră.

— Şi la peruchierul dumneavoastră, adăugă prevenitor Adrien, şi oriunde veţi avea extrema bunătate de a binevoi să ne conduceţi.

Richelieu se ridică şi spuse cu încântare:

— Ei bine, vedeţi, când vreţi, sunteţi curteni desăvârşiţi! Ah! prima mea intuiţie a fost bună; de fapt, îmi plăceţi, domnilor de Villeneuve-Caramey

Floris şi Adrien se întoarseră târziu noaptea, după obositoarea seară petrecută la Paris. E de la sine înţeles că intraseră serios în cei o mie de pistoli regali. În schimb, purtau acum haine broşate ca nişte adevăraţi curteni şi peruci brumate cu pudră, aşa cum cerea ultima modă. La lumina unei lumânări mizerabile, tinerii se culcară în sfârşit, puţin ameţiţi de această primă zi. În faţa ochilor lui Floris se învolburau tot felul de imagini şi nu izbutea să-şi oprească atenţia asupra nici uneia din ele. Regele, Richelieu, Louise, Georges-Albert se amestecau în capul lui într-o sarabandă dezlănţuită. Pauline şi Marie-Anne intrară în horă urmate de soţii lor pe care Floris îi ucidea în duel. Apoi, Feodor, Li Kang şi Grégoire se amestecară şi ei în acest dans nebunesc condus de oameni mascaţi şi de spioni... Floris nu putea să doarmă; era deopotrivă aţâţat, încântat, neliniştit. Deodată se ridică în capul oaselor şi strigă ca pe vremea copilăriei:

— Adrien, dormi?

— Nu, revăd toată ziua de azi.

— Ah! ca şi mine.

Adrien zâmbi, agitaţia lui Floris nu-l mira deloc de vreme ce lui însuşi îi venea greu să-şi pună ordine în gânduri.

Ce anume voise să spună regele, subliniind că erau acum doi care cunoşteau în întregime povestea familiei lor? Da, desigur, Maximilienne îi mărturisise regelui că Floris era fiul ţarului. Adrien oftă. Ce grea moştenire îi lăsase mama lui! Îşi simţea sufletul neliniştit căci poate nu chibzuiseră de ajuns înainte de a accepta propunerea regelui. Tânărul avu deodată simţământul că era prizonierul unui destin minunat dar teribil.

— Ştii tu, Floris, spuse Adrien, ce am devenit noi astăzi?

— Da, răspunse tânărul cu entuziasm, am devenit nişte agenţi secreţi.

Capitolul XXXVI

O mulţime de necrezut se înghesuia în galeria mare, în salonul Oeil-de-Boeuf şi chiar în camera de paradă a regelui. Curtenii, fericiţi că aveau ocazia să clevetească, aşteptau prezentarea domnilor de Villeneuve-Caramey. Încă din ajun se bârfea de zor şi fiecare comenta în felul său evenimentele.

Floris şi Adrien se înfăţişară în hainele lor somptuoase, cu capul sus şi emoţionaţi foc la gândul că aveau să fie prezentaţi oficial regelui. Pentru mai multă siguranţă, îl lăsaseră pe Georges-Albert în mansardă în schimb, Feodor, Li Kang şi Grégoire se strecuraseră în mulţime ca să-i zărească pe tinerii lor stăpâni.

Richelieu şopti:

— Ţineţi minte toate reverenţele?

Floris şi Adrien schimbară o privire complice. Richelieu oftă; erau incorigibili. Micul grup ajunse la cabinetul de consiliu care era năpădit de curioşi. Regele, sprijinit de cămin, arunca asupra asistenţei o privire mândră şi indiferentă. Cu o graţie desăvârşită, pe care curtenii n-o bănuiau la aceşti doi provinciali, Floris şi Adrien se înclinară pentru „marele salut”. Richelieu se apropie de rege şi făcu la rândul său o reverenţă.

— Maiestatea voastră îmi permite să îi prezint pe domnul conte Adrien-Hugues-Joseph-Amedée de Villeneuve-Caramey şi pe domnul cavaler Floris-Alexandre-Paul-Pierre de Villeneuve-Caramey?

Ludovic al XV-lea, ca întotdeauna mândru şi plictisit, se uită la Floris şi la Adrien, apoi observă o clipă asistenţa şi văzu că toţi curtenii aşteptau în mod vădit din partea lui un cuvânt dezagreabil la adresa acestor doi tineri impertinenţi. Pe chipul „Preaiubitului” trecu umbra unui surâs ironic; apoi se întoarse spre Richelieu şi spuse maiestuos:

— Suntem fericiţi, domnule duce, să ni-i prezentaţi pe domnul conte şi pe domnul cavaler de Villeneuve-Caramey şi dorim ca aceşti domni să-şi părăsească proprietăţile pentru a rămâne alături de noi.

Dacă ar fi căzut trăsnetul în cabinetul de consiliu, şi tot nu s-ar fi văzut o asemenea stupoare. Curtenii îşi roteau ochii înnebuniţi; niciodată regele nu se arătase atât de darnic în cuvinte. Curioşii începură să zâmbească servil înspre Floris şi Adrien. Noii favoriţi în ascensiune trebuiau câştigaţi.

— Doamna contesă Maximilienne de Villeneuve-Caramey era mama dumneavoastră, nu-i aşa, domnule conte, reluă regele încântat de zăpăceala care domnea.

Adrien se înclină din nou adânc:

— Da, Sire, şi am fost crescuţi în cultul Majestăţii voastre.

— A! spuse regele, frumuseţea doamnei contese de Villeneuve-Caramey a făcut o profundă impresie asupra copilului ce eram pe atunci, dar mi se pare că ea a trebuit să părăsească Franţa?

— Da, Majestate, spuse Floris la rândul lui, ne-am petrecut copilăria în Rusia.

Curtezanii se cutremurară. În Rusia! aceşti tineri începeau să fie înconjuraţi de o faimă dintre cele mai seducătoare.

— De bună seamă, mai aveţi acolo proprietăţi? întrebă regele.

Floris şi Adrien şovăiră o clipă, bănuind că regele nu le punea aceste întrebări la întâmplare. Atunci Adrien se gândi la Dubino şi răspunse:

— Da, Sire, mai avem încă pământuri întinse între Petersburg şi Moscova.

— O! iată ceva interesant; va trebui să ne povestiţi obiceiurile acelor meleaguri îndepărtate. Suntem foarte curioşi.

— Va fi o mare cinste pentru noi, Majestate, spuse Floris.

— Acum, domnilor, spuse regele, mergeţi şi vă prezentaţi omagiile reginei.

Întrevederea se încheiase. Regele se întoarse cu spatele, reluându-şi expresia indiferentă. Floris şi Adrien ieşiră de-a-ndărătelea din cabinet şi se îndreptară spre apartamentele reginei, sub ochii necruţători al întregii curţi care pândea cu nerăbdare vreo gafă.

Regina era aşezată în camera de paradă, înconjurată de doamnele sale de onoare printre care se afla şi contesa Louise de Mailly. Richelieu se înclină şi-şi reluă discursul, de la capăt:

— Majestatea voastră îmi permite să îi prezint pe domnul conte Adrien...

Floris se uita la regină, care era cu şapte ani mai in vârstă decât soţul ei. Părea că renunţase la orice cochetărie, se îmbrăca fără pic de gust şi purta nişte pălării oribile cu volane care n-o întinereau deloc. În schimb, ochii îi străluceau de bunătate şi drăgălăşenie. Cei doi fraţi îngenunchează ca să sărute tivul de la rochia Mariei Leczinska, după cum era obiceiul, apoi se ridicară aşteptând respectuos ca regina să le adreseze cuvântul.

— Dacă e să dăm crezare zvonurilor, aţi trăit în Rusia, domnilor?

— Da, Maiestate, răspunseră în cor Floris şi Adrien.

— Tatăl nostru, regele Stanislav, nu prea-i iubea pe ruşi, ca toţi polonezii de altfel, spuse regina surâzând. Dar, adăugă ea, cu un uşor accent, probabil că şi în Rusia scumpa mea Polonie e vorbită de rău.

Floris şi Adrien se priviră destul de încurcaţi. Nu uitau că împărăteasa Ecaterina, duşmana lor, era poloneză şi-şi aminteau prea bine cât de rău se vorbea de ea şi de toţi compatrioţii ei.

După ce şovăi o clipă, Adrien îşi spuse că regina avea aerul de a fi o fiinţă bună şi că trebuia să-i fie agreabil.

— Maiestatea voastră, spuse el, ar trebui să ţină seamă că fratele meu şi cu mine nu eram decât nişte copii. Cred totuşi că-mi amintesc că în Rusia erau mulţi polonezi şi că trăiau în bună înţelegere cu ruşii.

— De altfel, doamnă, adăugă Floris, care ştia să mintă cu seninătate, mulţi ruşi respectă curajul polonezilor şi regretă războaiele care i-au despărţit.

Regina zâmbi mulţumită şi se întoarse spre ducesa de Luynes:

— Auziţi ce spun aceşti domni, scumpa mea Papette. Am spus totdeauna regelui, care nu vrea să mă creadă, că polonezii sunt iubiţi şi respectaţi în Rusia, ca de altfel în toată Europa.

Floris şi Adrien închiseră ochii, stăpânindu-se să nu zâmbească.

Vocea reginei îi aduse la realitate.

— Să veniţi la *faraonul*[2] nostru, domnule conte şi domnule cavaler şi vom vorbi despre Polonia, spuse regina cu un surâs şi o uşoară înclinare a capului.

Prezentarea se încheiase. O dată mai mult, Floris şi Adrien ieşiră de-a-ndărătelea, trezindu-se dintr-odată înconjuraţi de o mulţime de curteni care voiau să le vorbească: persoane atât de bine văzute de către Maiestăţile lor nu erau de dispreţuit.

Richelieu îi şopti râzând lui Floris:

— Mincinosule, sunt sigur că în Rusia polonezii sunt detestaţi!

Floris îi zâmbi ducelui; îl şi îndrăgise pe acest om care făcuse pe dracu-n patru pentru a-i ajuta.

Louise de Mailly se apropie de micul grup şi exclamă:

— Conte, cavalere, aţi fost desăvârşiţi, amândoi.

Curtenii se priviră cu înţeles. Totodată lumea se lămurise; fraţii de Villeneuve-Caramey erau prietenii amantei regale. Inutil să caute mai departe! trebuiau să le fie câştigate favorurile. Marchizul de Villepail se apropie la rândul său şi spuse zâmbind subţire:

— La dracu, domnule cavaler, e mai bine aici decât pe Pont-Neuf.

Floris izbucni în râs, răspunzând:

— Totdeauna la dispoziţia voastră pentru a ne duela, domnule marchiz.

O tânără femeie, cam pretenţioasă dar foarte frumoasă, care răspundea la numele de doamna de Blancmenil, se apropie de Floris şi-i spuse pe un ton admirativ:

— Oh! haina dumneavoastră e divină, cavalere, şi această culoare „caca delfin” mă înnebuneşte.

Floris se uită la Richelieu cu un aer puţin neliniştit: „caca delfin” i se părea un termen destul de necuviincios. Dar Richelieu îi zâmbi doamnei de Blancmenil şi se înclină:

— Doamnă baroană, culoarea a fost aleasă de servitorul vostru împreună cu domnul cavaler de Villeneuve.

Floris zâmbi la rândul lui baroanei de Blancmenil: încă puţin şi avea să devină un curtean desăvârşit.

Baroana se apropie de Floris şi îi şopti:

— Veniţi să mă vedeţi diseară.

Apoi se depărtă brusc, râzând şi lăsându-i pe Floris complet zăpăcit de iuţeala cuceririi lui.

[2] Joc de cărţi

Richelieu îi şopti:

— Ei bine, tânărul meu prieten, lucrezi repede, n-am ce zice!

Floris surâse. Tinereţea îl făcea să-şi piardă capul. Se simţea fericit că trăia, că avea şaisprezece ani şi că se afla la curtea lui Ludovic cel Preaiubit, unde se găseau cele mai frumoase femei din lume şi unde i se părea că adevărata lui viaţă abia începe. Chiar de a doua zi în zori, puţin cam obosit de ardoarea doamnei de Blancmenil, Floris îşi inaugura cariera de curtean în tovărăşia lui Adrien. Îşi dădu seama că Richelieu exagerase prea puţin şi că viaţa la Versailles nu era deloc odihnitoare. Deşteptaţi la ceasurile şase dimineaţa de către Li Kang, Feodor şi Grégoire care se descurcaseră pentru a le aduce o ceaşcă de supă, Floris şi Adrien se îmbrăcară şi coborâră laolaltă cu întreaga curte în salonul Oeil-de-Boeuf pentru a aştepta aici trezirea regelui. Când ceremonia luă sfârşit, îl urmară pe rege la capelă, trecând apoi în apartamentele reginei. După aceea trebuiră să dea fuga la cabinetul de consiliu pentru a-l aştepta din nou pe rege, care se închidea aici în fiecare zi cu miniştrii săi şi cu bătrânul cardinal de Fleury. Apoi Floris şi Adrien îl întovărăşiră pe rege la plimbare, la vânătoare şi la picnic, dar lui Ludovic al XV-lea nu-i plăcea deloc să mănânce în public. Apoi, odată cu venirea serii, tinerii aşteptau ora culcării care uneori sosea foarte târziu. Zilele se scurgeau una după alta, potrivit unui ritual imuabil, şi celor doi fraţi li se părea că nu cunoscuseră niciodată altceva. În public, regele îi trata cu gentileţea lui puţin indiferentă, dar nu le mai vorbise în intimitate despre serviciul lui secret. Tinerii, puţin miraţi din această cauză, profitau însă pentru a se bucura din plin de plăcerile vieţii de la Versailles. Femeile le cădeau în braţe cu o surprinzătoare uşurinţă şi talentele de seducători ale fraţilor de Villeneuve începeau să fie bârfite în fel şi chip.

Uneori, Floris şi Adrien fugeau din palat şi porneau în galop împreună cu Feodor, Li Kang şi Grégoire spre mănăstirea Ursulinelor din Poissy. Acolo se jucau şi râdeau cu Baptistine şi cu draga ei prietenă Jeanne-Antoinette Poisson. Georges-Albert, pe care-l luau întotdeauna cu ei, le cucerise pe toate călugăriţele care-l îndopau cu zaharicale şi prăjituri. Pe Baptistine aceste zile petrecute cu fraţii ei o consolau de monotonia vieţii la mănăstire. Deşi o iubea mult pe Jeanne-Antoinette, tot ceea ce o învăţau maicile o plictisea nespus încât îi spuse fratelui său:

— Floris, ia-mă cu tine la curte.

— Dar, scumpa mea, eşti prea mică! Când ai să fii mai mare, ai să vii cu noi.

Baptistine oftă:

— Sunt atât de nefericită când mă aflu departe de tine! Şi-apoi, maicile mă pisează: trebuie să te porţi aşa, nu trebuie să mănânci aşa; îmi repetă întruna că n-am să fiu niciodată o tânără desăvârşită. Mă pun să fac reverenţe şi să dansez cu fetele; e o tâmpenie. Aş vrea să mai fiu la Mortefontaine ca să ţintesc cu pumnalul lui Li Kang sau să trag cu pistolul lui Feodor.

Aceste porniri războinice îi făceau pe Li Kang şi pe Feodor să pălească de fericire: mica barinia era la înălţimea fraţilor ei.

— Al răbdare, Libelulă-Albastră, spunea Li Kang clipind din ochi. Trebuie să mai creşti puţin în preajma acestor bătrâne mame ale lui Buddha şi pe lângă Înţelepciunea-Ordonată şi apoi vei veni să stai cu noi în palatul Sultanului-Însorit.

Elisa, care-l ascultase, îi spuse lui Li Kang:

— N-ai să te schimbi niciodată! Auzi idee, să-i spui regelui „Sultan-Însorit”! Dacă Maiestatea sa ar şti!...

— Dar, Înţelepeiune-Ordonată, răspunse Li Kang înclinându-se adânc, Sultanul-Însorit o ştie prea bine şi a făcut mare haz.

— Când l-ai văzut pe rege, Li Kang? întreabă Floris foarte mirat.

— Mergând să plimb Maimuţa-Veselă în parc, Floare-de-Mai, l-am întâlnit pe Sultanul-Însorit şi am stat de vorbă, spuse maiestuos Li Kang.

— Oh! Li Kang, exclamă Baptistine, povesteşte-mi cum e regele!

Şi Li Kang îi povesti fetiţei că Sultanul-Însorit avea ochi de flacără, chip astru strălucitor şi o voce de prinţ al întunericului. Baptistine şi prietena ei Jeanne-Antoinette îi sorbeau cuvintele; ochii le străluceau de admiraţie. Floris se simţi deodată puţin nefericit şi îl întrerupse pe Li Kang pentru a-i propune Baptistinei unul din jocurile lor preferate. Râzând, Baptistine sări în braţele lui Floris.

— Tu, Floris al meu, eşti şi mai frumos decât Sultanul-Însorit!

Floris râse la rândul său. Era din nou fericit.

În aceeaşi seară, Floris, Adrien şi tovarăşii lor părăsiră mănăstirea promiţând să se întoarcă în curând.

Astfel lunile treceau. Puţin câte puţin regele îi introduse pe Floris şi pe Adrien în intimitatea lui. Cei doi fraţi erau primiţi de mai multe ori pe săptămână în mica sufragerie a „Preaiubitului”, pentru cină sau pentru supeul de la *medianoche*[3]. De faţă nu erau decât şase sau opt tineri care se distrau în voie. Nu se sfiau să se aşeze în prezenţa regelui, care se servea singur, făcea cafele şi câteodată pregătea chiar mâncăruri. Deseori Louise de Mailly se alătura micului grup. Se mai întâmpla ca Floris şi Adrien să-l întovărăşească pe rege la Paris unde îi plăcea să se plimbe incognito pe străzi sau să meargă la Operă. Floris se îngrijea atunci să închirieze o trăsură care să nu atragă atenţia sau un rădvan fără blazon şi mica bandă, din care făceau de asemenea parte Richelieu şi Villepail, părăsea castelul pentru a se întoarce de-abia în zori, când intrau printr-o poartă secretă.

Când regele striga: „— Villeneuve!”, Floris şi Adrien se prezentau ca un singur om strigând amândoi: „La ordinele voastre Maiestate!”

Asta îl făcea întotdeauna să râdă pe rege, care se hotărî să-i spună lui Adrien, Villeneuve, iar lui Floris, doar Floris. Mare fu mirarea curtenilor: nu se

[3] Miezul nopţii (span.)

pomenise niciodată să i se spună cuiva pe numele mic. Dar curând se obişnuiră şi toată lumea îl chema Floris.

Regelui îi plăceau schimbările şi se întâmpla ca Floris şi Adrien să-l urmeze la Marly, la Chantilly, la Rambouillet, la Fontainebleau. Lui Floris îi plăceau aceste călătorii care-i îngăduiau să galopeze cu toată înflăcărarea tinereţii lui. Într-o seară, la Versailles, pe când mica bandă sporovăia vesel, luând cafeaua preparată de rege, Ludovic al XV-lea îi întrebă deodată râzând:

— Vă place la Versailles, domnilor?

— Desigur, Sire, spuseră toţi comesenii, miraţi.

— Atunci urmaţi-mă, continuă regele cu o privire şireată. Haide să ne suim pe acoperiş ca să le speriem pe doamne.

Floris izbucni în râs; zburdălnicia regelui şi tinereţea caracterului său, atât de asemănătoare cu ale lui însuşi, îl încântau.

Strigă:

— Oh, da, Sire, să mergem toţi!

Râzând, mica bandă ieşi pe terase, la lumina a două făclii pe care regele le încredinţase lui Floris. Acesta le ţinea într-o singură mână, ceea ce era foarte incomod; dar la Versailles, numai slugile duceau câte o făclie în fiecare mână.

Ajunşi pe acoperiş, tinerii începură să scoată strigăte şi să se uite prin luminatoare, veselindu-se de groaza care-i cuprindea pe curteni în mansardele lor. Adrien se luă după Villepail şi Richelieu şi cu toţii începură să scoată nişte urlete înspăimântătoare, strigând în gura mare, cu nişte voci lugubre, că sunt strigoi. Zăngăneau din nişte găleţi şi lopeţi găsite pe terase şi scrâşneau din dinţi rânjind. În camerele curtenilor domnea panica. Trezite brusc, femeile erau cuprinse de spaimă şi o bătrână ducesă urla că e un scandal şi că va cere a doua zi de dimineaţă regelui să-i aresteze pe făptaşi. Ludovic al XV-lea, care striga mai tare decât toţi, râdea ca un copil împreună cu Floris. Amândoi treceau de la o fereastră la alta urlând cuvinte de blestem cu adresă precisă.

— Pe Belzebut, vino să iei sufletul contelui Cutare! Sau Ah, ah, ah, sunt spiritul Marelui Condé, vin să-mi caut un tovarăş.

Deodată regele privi printr-o fereastră şi se înfioră; Floris se apropie de el şi-i spuse neliniştit:

— Sire, vă e frig; mă duc să vă aduc o pelerină.

Regele îl apucă pe Floris de umăr şi-i şopti:

— Nu, stai, Floris, sufletul mi s-a înfiorat. Uită-te la femeia pe care am zărit-o; cred că mă-ndrăgostesc de ea.

Floris aruncă o privire în mansarda luminată de o candelă şi văzu întinsă pe un pat o tânără femeie îmbrăcată cu un déshabillé de dantelă. Nu părea să se teamă de fel de zgomotele diabolice care veneau de pe acoperişuri. Ridică privirea şi se uită râzând spre ferestruica prin care se profila silueta regelui.

Floris gemu. Fără să bage de seamă, regele îi spuse:

— Floris, trebuie să-mi afli numele acestei femei.

Floris suspină.

— Îl cunosc, spuse el.

— Ah! zise regele îndreptându-se spre scara ce ducea la apartamentele lui, cât îmi sunteţi de preţioşi, tu şi fratele tău! În curând voi avea o misiune adevărată pentru voi. Până atunci, sunt fericit să te am alături de mine. Hai, Floris, continuă regele nerăbdător, spune-mi cine e această tânără femeie?

— Sire, spuse Floris făcând un efort, e sora doamnei de Mailly: marchiza Pauline-Félicité de Vintimille.

Capitolul XXXVII

— Ah! Priviţi, cinci lilieci.

O clipă dansul şi muzica se opriră, la intrarea a cinci personaje mascate de nerecunoscut în costumele lor de păsări de noapte.

— Se spune că regele se travesteşte astfel.

— Regele, credeţi? Şi cine sunt ceilalţi patru?

— Păi cine să fie? Richelieu şi tovarăşii lui obişnuiţi.

În seara aceea la Opera din Paris era mare bal mascat.

Galeriile şiroiau de lumini. Numărul lustrelor, al sfeşnicelor cu mai multe braţe şi al candelabrelor se dublase pentru mascaradă. Pretutindeni vedeai turci, grădinari, sălbateci împodobiţi cu pene, dominouri, măşti, chinezi, medici cu peruci ciufulite, arlechini, colombine, păstori şi păstoriţe, diavoli şi spiriduşi care dansau, râdeau, dădeau iama prin bufeturi, ţeseau intrigi, zburdau în sunetul unei muzici burleşti...

După cele câteva secunde de uimire produse de intrarea celor cinci lilieci, sala reîncepu să danseze şi să cânte. Parizienii înţelegeau prea bine că regele nu voia să fie recunoscut şi fiecare hotărî să-i respecte incognito-ul, încercând însă, bineînţeles, să se apropie de el.

Cei cinci lilieci înaintară în mijlocul îmbulzelii şi fură deîndată târâţi într-o farandolă îndrăcită din care se desprinseră pentru a se retrage într-un loc în aparenţă mai liniştit şi mai răcoros. Unul dintre lilieci se aplecă spre vecinul său şi-i spuse cu o voce răguşită:

— Poţi să te duci să-mi cauţi ceva de băut, Villepail, te înăbuşi aici.

— Mă întorc numaidecât, şopti Villepail, îndepărtându-se.

— Spune-mi, Richelieu, continuă regele, încearcă să afli dacă doamna de Vintimille vine la bal în seara asta.

— Mă duc, spuse Richelieu îndepărtându-se, la rândul său.

Auzind ordinul regelui, Floris pălise sub mască. Din noaptea de pe acoperişuri, Floris n-o mai întâlnise pe Pauline; căutase chiar s-o evite şi nu se dusese la prezentarea oficială a tinerei femei. Îşi dăduse seama că regele o neglija pe biata Louise, pe care curtea o numea cu ironie Văduva, sau

Domnişoara de La Valliere, dar era totuşi sigur că regele n-o văzuse pe Pauline decât în mijlocul întregii curţi.

— Ce-i cu tine, Floris, visezi?

Vocea regelui îl trezi pe Floris la realitate.

— Iertare, Sire, eu... eu... din pricina căldurii.

— Sst! Taci odată, altfel toată Opera va şti cine sunt. Deocamdată am o şansă din cinci, spuse el râzând. Apoi îi atrase pe Floris şi pe Adrien în ambrazura unei ferestre şi le şopti:

— I-am îndepărtat anume pe Villepail şi pe Richelieu, căci în seara asta, domnilor, începeţi să lucraţi în serviciul meu secret. Bineînţeles, dacă acceptaţi.

Floris şi Adrien fremătară de fericire. În sfârşit, regele apela la ei.

— Am întâlnire astă seară cu cineva care vine de foarte departe şi nu voiam să risc să fie văzut la curte mai devreme decât mâine, din motive pe care le veţi afla deîndată. Această persoană e deghizată în turc şi poartă o mască; doresc să mi-o aduceţi.

— Dar, exclamă Adrien, cum o vom recunoaşte?

— Oh! spirit practic, spuse regele zeflemisitor, totul e prevăzut. Veţi spune: „Marele vizir vă aşteaptă” şi turcul trebuie să vă răspundă: „Luna e albastră astă-seară”.

Adrien se înclină.

— Ah! dar eşti insuportabil, nu mă mai saluta! Văd măşti care mă privesc.

— Ei! şopti Floris, atunci ar trebui să nu vorbiţi, căci după voce vă recunosc încă şi mai bine decât după saluturile noastre.

— Ai dreptate, Floris, spuse regele zâmbind. Duceţi-vă amândoi şi fiţi atenţi, e foarte important. După ce îl găsiţi pe turc, veniţi în acest cabinet să ne întâlnim cu toţii, peste un ceas. Intrarea este ascunsă de tapiseria asta verde. Aţi înţeles totul. Deocamdată mă duc să mă distrez puţin.

Floris şi Adrien, de astă dată fără să se mai încline, spuseră simplu:

— Contaţi pe noi!

Villepail sosi cu o băutură ca şi Richelieu, care aducea informaţia:

— Da, se pare că doamna de Vintimille va veni astă-seară, spuse ducele.

Regele râse şi se amestecă, urmat de Richelieu şi Villepail, într-un grup de dansatori; aceştia se întrebau care din cei trei lilieci e regele. „Preaiubitul” era încântat: îi plăcea să îmbine afacerile cu plăcerea.

Floris şi Adrien se cufundară în marea de oameni, dându-şi repede scama că misiunea încredinţată de rege era mult mai anevoioasă decât se părea. În sala mare se aflau mai bine de o mie de măşti, nemaipunându-i la socoteală pe cei care se răspândiseră în micile încăperi rezervate perechilor în căutarea unui pic de singurătate. Floris şi Adrien acostară trei sau patru turci, şoptindu-le: „Marele vizir vă aşteaptă” dar fură întâmpinaţi cu hohote de râs!

— Ha! Ha! Ha! dar eu am întâlnire cu frumoasa sultană.

Deodată, Floris simţi că-l ia cineva de mână, în timp ce o voce îi murmura:

— Stăpâna mea tânjeşte de dor şi, ştiind că e căutată, vă aşteaptă în acest cabinet.

Floris coborî ochii şi văzu o tânără femele într-un domino sub care se ghicea o mutrişoară deschisă şi veselă. I se păru că e subreta unei înalte doamne.

Subreta îl zări atunci pe Adrien şi păru să şovăie o clipă între cei doi tineri costumaţi la fel.

— Eşti sigură, frumoasa mea, că mie vrea să-mi vorbească stăpâna ta?

Subreta măsură talia celor doi tineri, apoi îi făcu o reverenţă lui Floris, şoptind:

— Da... da, urmaţi-mă.

Râzând, Floris îi făcu un semn lui Adrien, acesta dădu din cap, căci înţelesese prea bine situaţia.

— Aici, într-o jumătate de oră, strigă Floris depărtându-se în urma dominoului.

Subreta îl conduse spre o încăpere mică. Floris ridică o draperie şi se pomeni singur în faţa unei tinere femei mascate şi deghizate în păstoriţă. Tânără femeie, stătea întinsă molatec pe o canapea. La intrarea lui Floris se ridică şi murmură:

— O biată păstoriţă ştie că a fost remarcată dar are ea oare dreptul să privească spre soare?

Floris tresări: recunoscuse vocea Paulinei. Fără să scoată o vorbă, Floris se apropie de tânără femeie, îi luă mâna, o duse la buze şi se aşeză liniştit pe canapea, aşteptând urmarea evenimentelor.

Mirată de această tăcere, Pauline plecă frumoşii ei ochi îndărătul măştii şi murmură:

— Ducele de Richelieu mi-a spus că Maiestatea voastră mă caută. Am făcut bine să o aştept aici?

Floris fu cât pe ce să izbucnească în râs. Poate că răzbunarea nu era de prea bun gust, dar ocazia era prea frumoasă pentru a o lăsa să-i scape.

— Sunteţi încântătoare, doamnă, spuse Floris, având grijă să imite vocea răguşită a regelui, şi nu puteţi şti în ce măsură această întâlnire mă copleşeşte de bucurie. Dar vă rog, nu-mi spuneţi Maiestate. Să uităm eticheta.

Pauline oftă şi se abandonă în braţele lui Floris care începu s-o sărute pe gât, dornic să profite fără întârziere de avantajul lui. Pauline îşi smulse masca şi voi s-o scoată şi pe aceea a lui Floris, care se împotrivi.

— Nu, doamnă, doresc să vă văd astfel, cu faţa descoperită, în timp ce eu am să rămân pentru moment necunoscutul de la Operă.

Pauline luă aceasta drept un capriciu regal şi suspină, întinzând buzele celui pe care-l credea a fi regele. Deodată, lui Floris aventura i se păru mai puţin nostimă, dându-şi seama de toată ticăloşenia lui, dar prizonier al propriei lui minciuni, continuă s-o sărute pătimaş pe tânără femeie care-i răspundea

înflăcărat. Cu o amărăciune amestecată cu fericire, regăsea trupul Paulinei, căldura pielii şi dulceaţa sânilor ei. Răzbunarea se întorcea împotriva lui, căci dragostea Paulinei era închinată altuia, acelui rege pe care Floris îl iubea ca pe un frate şi-l respecta ca pe un dumnezeu.

Cochetă, Pauline se lăsa în voia lui, dar se împotrivea dezmierdărilor prea îndrăzneţe ale lui Floris. Deodată tânără femeie se încordă, făcu un salt înapoi şi izbucni în râs. Mirat, Floris se ridică.

— Ah! Floris, Floris, tu!... Eşti într-adevăr un monstru... mă păcăleşti astfel...

Floris îşi dădu seama că Pauline îi desfăcuse vesta şi că ţinea între degete talismanul pe care i-l pusese la gât în şura de la Mortefontaine. Floris îşi smulse masca, supărat pe el însuşi şi pe lumea întreagă.

— Trădătoareo, spuse el, după ce m-ai făcut să cred în dragostea ta, te-ai măritat cu un ţap bătrân Şi acum vrei să-l înşeli pe acest nenorocit care e cu un picior în groapă, înşelând-o în acelaşi timp pe propria ta soră. Eşti cu adevărat o vrăjitoare.

Pauline se lipi de Floris.

— Micul meu cavaler, cum te iubesc! Tu eşti Floris, dragostea mea, singura mea dragoste. Dar vezi tu, vreau avere şi putere. Căsătoria mi-a dat avere, regele îmi va da puterea.

— Şi Louise, care îl iubeşte pe rege cu adevărat, pentru el însuşi, cu ea ce-o să se întâmple?

— Ei, oricum n-ar fi putut să-l păstreze mult timp. E prea blândă şi bună. Eu, dimpotrivă, sunt tare ca fierul. Nimic nu-mi rezistă şi regele va fi al meu.

Pauline îl luă de mână pe Floris şi murmură:

— Până atunci însă, eşti aici, tu, singura mea slăbiciune, nebunia mea. Ia-mă în braţe, Floris, şi să profităm de clipa scurtă care ne e dată. O să-ţi spun apoi cum să facem ca să ne întâlnim la Versailles. Ai să vezi, o să ne întâlnim şi nimeni n-o să ştie nimic, căci vei rămâne totdeauna preferatul meu, frumosul meu Floris.

O clipă, tentaţia fu mai puternică. Trupul Paulinei era lângă el, fraged, moale, gata de dragoste. Floris fu cuprins de ameţeală. Un văl îi împăienjeni ochii. Dar pe neaşteptate, se smulse din îmbrăţişare şi se ridică, plin de ură pentru această femeie.

— Aş putea în cel mai rău caz să-l înşel pe bătrânul tău soţ, strigă el, dar să-l înşel pe regele meu, pe prinţul meu, niciodată! Adio, Pauline! Iubeşte-l pe rege. E singur, are nevoie de afecţiune şi de linişte, dar le va găsi oare la tine? Aş dori ca măcar să nu-i faci prea mult rău, adăugă Floris cu voce înăbuşită, căci mi se pare că te iubeşte sincer.

Floris ieşi ca un nebun din mica încăpere şi se trezi iarăşi în îmbulzeală, dar avu prezenţa de spirit să-şi pună imediat masca. Se duse la locul de întâlnire unde-l găsi pe Adrien care-l aştepta, arzând de nerăbdare.

— Ştii ce mi s-a întâmplat, Floris?

— De unde să ştiu, răspunse Floris arţăgos.

— Ei bine, o altă subretă a venit să mă caute foarte misterios, ducându-mă într-un mic cabinet unde, ţine-te bine! o tânără femeie m-a luat drept regele şi tânără femeie era...

— Marie-Anne, spuse Floris.

— Ei! asta-i bună, dar de unde ştii? întrebă Adrien, de astă dată stupefiat.

— Pentru că aceeaşi aventură mi s-a întâmplat mie cu Pauline, răspunse Floris. Domnişoarele astea de Mailly-Bresle au să se sfâşie între ele pentru rege.

Adrien şi Floris izbucniră în râs; aveau să asiste la o bătălie în toată legea.

— Doamne, spuse Adrien, ca întotdeauna practic, îl plâng pe rege.

— Şi eu la fel, adăugă Floris. Dar poate ar fi momentul să ne îndeplinim misiunea şi să le uităm pe aceste damicele turbate.

Tinerii străbătură cu greu mulţimea şi observară lângă o coloană un turc mascat care părea să corespundă semnalmentelor. Floris şi Adrien se priviră: în sfârşit, era omul lor, fără îndoială.

Se apropiară şi Floris îi şopti:

— Marele vizir vă aşteaptă.

Masca se uită la cei doi tineri şi răspunse:

— Luna e albastră în astă-seară.

Floris şi Adrien se înclinară.

— Vă rugăm să ne urmaţi, domnule. Vă vom conduce la persoana pe care o ştiţi.

Farandola se încinsese la culme şi micul grup de-abia izbuti să-şi croiască drum spre cabinetul unde regele începea să-şi piardă răbdarea.

Capitolul XXXVIII

Floris şi Adrien ridicară draperia verde şi îl lăsară pe turc să intre, vrând să se retragă, dar regele îi opri cu un gest al mâinii:

— Rămâi, Floris, şi tu de asemenea Villeneuve, o să am nevoie de amândoi.

Apoi regele se întoarse către turc, care se plecase adânc în faţa lui.

— Îţi mulţumesc că te-ai întors de la Berlin aşa de repede, scumpul meu Trotti.

— Ca întotdeauna la ordinele Maiestăţii voastre, spuse turcul scoţându-şi masca. Era un bărbat foarte frumos, de vreo treizeci şi cinci de ani, cu un farmec îmbinat cu puţină morgă. Intrigaţi, Floris şi Adrien se priviră. Aşadar, turcul se numea Trotti şi era probabil un nobil francez.

— Am vrut să te văd astă-scară incognito, mai spuse regele, căci mâine la Versailles nu vom vorbi decât de misiunea ta oficială. Să stăm jos şi să vorbim.

Ludovic al XV-lea făcu un gest şi cei trei bărbaţi se aşezară împrejurul regelui.

— Mai întâi, scumpul meu Trotti, iată-i pe contele şi pe cavalerul de Villeneuve-Caramey care vor pleca în misiunea noastră diplomatică peste câteva zile.

Floris îi aruncă o privire decepţionată fratelui său. O misiune, şi el care visa să tragă sabia! Regele surprinse privirea lui Floris şi nu-i fu greu să-i ghicească înţelesul.

— Ascultă cu atenţie, tinere prezumţios, îi spuse el. Apoi, întorcându-se spre turc: La Berlin ai aflat veşti din Rusia, Trotti?

— Da, şi sunt proaste, Sire, proaste. Regenta Ana nici nu vrea să audă de o alianţă cu Franţa; chiar şi o solie e acceptată în silă. Nu îndrăzneşte să o refuze pe faţă, dar consilierii ei germani Münich şi Ostermann ne detestă şi trâmbiţează pretutindeni că la Petersburg vor ţine ambasada Franţei tot atât de departe de curtea imperială pe cât s-ar afla de Pekin.

— Ah! Trotti, spuse regele, vreau totuşi să reiau acel vechi proiect de alianţă cu Rusia la care ţinea atât de mult marele diplomat care a fost unchiul meu Regentul.

Regele rămase o clipă pe gânduri, cu bărbia sprijinită pe frumoasa lui mână ale cărei vine subţiri îi evidenţiau albeaţa aristocratică.

Floris îşi spuse: „Cine ar crede că acest tânăr şi frumos rege lucrează la bal pentru măreţia Franţei?!”

Regele înălţă fruntea:

— Ştii cumva, Trotti, dacă poporul rus ar sprijini o răzmeriţă împotriva regentei?

— La Berlin am văzut mulţi nemţi care veneau de la Petersburg, Sire. Toţi mi-au confirmat că ruşii nu cunosc decât două lucruri: cnutul şi vodca. Münich şi Ostermann le mânuiesc pe amândouă de minune. Poporul abrutizat visează poate la un ţar rus, dar nu ştie să facă altceva decât să viseze. Nu, Sire, nu-i nimic de făcut cu ruşii.

Floris tremură de furie la auzul unor asemenea cuvinte. Nemaiputând răbda, în pofida etichetei, făcu un pas înainte şi se adresă fără prietenie personajului care răspundea la numele de Trotti:

— Nu, domnule, nu, ruşii nu sunt ceea ce spuneţi, ei cunosc şi altceva decât cnutul şi vodca. Rusul, domnule, are sufletul duios dar violent, supus dar crud, fricos dar şi curajos. Rusia, domnule, este ţara unde nimic nu-i cu neputinţă căci nu se ştie niciodată ce se petrece într-un suflet slav. Este ţara trădărilor dar şi a devotamentelor, pământul măreţiei şi al laşităţii, al soarelui care arde şi al zăpezii îngheţate, al revoltei şi al supunerii, al păgânismului şi al credinţei. Rusia este frumoasă, este mare, este copilăria mea...

Bâlbâindu-se de emoţie, Floris trebui să se oprească din elanul său.

— Ei bine, Trotti, ce zici de acest tânăr pătimaş? spuse regele râzând.

Floris regreta de a-şi fi scos şi el masca, deoarece se înroşise până în vârful urechilor. Puse un genunchi la pământ.

— Iertaţi-mă, Sire, de a fi îndrăznit să iau cuvântul fără permisiunea Maiestăţii voastre.

— Haide, cocoşelule, linişteşte-te şi mai bine prezintă-ţi scuzele domnului marchiz Joachim Trotti de la Chétardie care va avea bunătatea să le primească. Cel puţin, aşa sperăm.

Floris şi Adrien se întoarseră spre turc a cărui identitate o aflaseră şi îl salutară cu o plecăciune adâncă, la care marchizul răspunse cu o uşoară înclinare a capului. Spontan cum îi era firea, Floris izbucni într-un elan sincer:

— Vă rog, domnule marchiz, să binevoiţi a accepta umilele mele scuze, dacă am avut nefericirea de a vă jigni prin cuvinte nesocotite.

Marchizul surâse tinereţii lui Floris.

— Eşti cu totul scuzat, cavalere. Iubesc entuziasmul şi o să avem nevoie de aşa ceva pentru viitoarea noastră misiune.

Adrien suspină de ruşine; slavă Domnului, marchizul era un om de duh, dar ce greu era să te împaci cu felul de a fi al lui Floris!

— Şi acum, domnilor, ascultaţi-mă, spuse regele. Domnul de La Chétardie s-a întors la ordinul meu de la Berlin unde era ministrul nostru, ca să primească scrisorile de acreditare la Versailles şi să plece la Petersburg în calitate de ambasador extraordinar. Domnilor de Villeneuve-Caramey, veţi fi ataşaţi de ambasadă. Iată instrucţiunile mele, Trotti: veţi încerca în chip loial să semnaţi un tratat de alianţă cu regenta, dar dacă nu veţi izbuti, vă veţi apropia de ţarevna Elisabeta, fiica lui Petru cel Mare... pe care aţi cunoscut-o, cred, domnilor, adăugă în treacăt regele, adresându-se lui Floris şi lui Adrien.

— Da, Sire, spuse Adrien, Petruşka... în fine, vreau să spun, ţarul, aproape că ne-a crescut, dar pe ţarevnă abia dacă am întrezărit-o.

— Perfect, spuse regele frecându-şi mâinile. Aceşti tineri, Trotti, vorbesc ruseşte ca nişte adevăraţi boieri şi se luptă ca nişte lei. La momentul potrivit vor intra în acţiune. Trebuie procedat repede, să aţâţaţi spiritele, să instigaţi regimentele şi să puneţi la cale o răzmeriţă care să-i alunge pe nemţi de pe tron şi să o pună în fruntea imperiului pe Elisabeta, o rusoaică adevărată. Dacă izbutiţi, domnilor, ţarevna, devenită ţarină, îşi va aminti ceea ce datorează regelui Franţei, şi această răsturnare de alianţe poate avea consecinţe incalculabile pentru ţara noastră. Chibzuiţi bine la greutăţile întreprinderii înainte de a primi. Dacă daţi greş, voi face tot ce-mi va sta în putere pentru a vă ajuta, dar din nenorocire regele Franţei nu va putea decât să vă dezavueze. Dumneata, Trotti, accepţi această ciudată misiune?

De dincolo de draperia cabinetului, se auzeau ţipetele şi râsetele balului. Sarabanda era în toi. Cine pe lume ar fi putut bănui că „Preaiubitul” punea la cale un plan machiavelic, de care miniştrii lui nici măcar nu erau informaţi?

Marchizul de La Chétardie făcu un pus înainte.

— Maiestatea voastră ştie că situaţiile prea simple mă plictisesc foarte şi-i mulţumesc de a fi binevoit să-şi pună speranţele în mine.

— Mulţumesc, Trotti, de fapt nu m-am îndoit nici o clipă. Dar dumneavoastră, domnilor, trebuie să vă previn că poziţia voastră va fi şi mai primejdioasă decât aceea a marchizului, protejat de calitatea sa de ambasador al Franţei. Aţi înţeles bine ceea ce vi se cere? Dacă refuzaţi, să ştiţi că nu mă supăr.

— Oh! Sire, spuse Floris, fratele meu şi cu mine am înţeles pe deplin ceea ce se aşteaptă de la noi. Aşadar, adăugă el cu un surâs la adresa regelui şi a marchizului, e foarte simplu: o răsturnăm pe regentă, organizăm o lovitură de stat, o punem pe ţarevnă pe tronul ţarilor şi ne întoarcem să depunem omagiile noastre la picioarele Maiestăţii voastre.

Adrien îşi privi fratele ca să vadă dacă nu cumva glumeşte, dar Floris părea foarte serios şi atunci îşi spuse că pentru Floris totul era într-adevăr cu putinţă. Probabil că aceleaşi sentimente le încercau şi regele şi marchizul, căci amândoi rămaseră tăcuţi. Apoi regele zâmbi privindu-i pe cei doi tineri.

— Ah! Floris, Floris! şi tu, Villeneuve, care eşti cel mai mare, ce gândeşti despre toate astea? Primeşti să intri în serviciul meu secret?

— Sire, spuse simplu Adrien, suntem totdeauna la ordinele Maiestăţii voastre.

Regele se ridică, vizibil emoţionat de devotamentul acestor trei bărbaţi. Dar din discreţie şi demnitate, ţinu să nu-şi arate simţămintele.

— Gata pentru astă-seară, am lucrat îndeajuns, prieteni! Adio, Trotti. Ne vedem mâine la Versailles şi păstrează asta în amintirea mea.

Regele îşi scoase de pe mână un foarte frumos inel cu diamant pe care îl puse în degetul marchizului. Acesta îngenunche şi sărută mâna regelui, murmurând:

— Acest inel va rămâne în familia mea, Sire, îl voi păstra ca o mărturie a încrederii cu care Maiestatea voastră a binevoit să mă cinstească.

Marchizul se ridică şi ieşi repede din încăpere, punându-şi masca. Floris şi Adrien vrură să-l urmeze, dar regele îi reţinu cu un gest.

— Am şi pentru voi ceva, spuse el şi scoase de sub cămaşă o scrisoare: Acesta, prieteni, este un mesaj pentru ţarevnă. Numai în voi pot să am încredere că o să i-l înmânaţi. Dacă sunteţi arestaţi, distrugeţi-l, deşi în aparenţă e inofensiv. Dar ţarevna va înţelege şi, mai cu seamă, sunt sigur că-mi va recunoaşte scrisul.

Floris şi Adrien se priviră miraţi.

Regele zâmbi.

— Pe vremuri, miniştrii noştri au fost cât pe ce să ne căsătorească şi am făcut, schimb de portrete oficiale şi de scrisori. Sunt încredinţat că o să-şi amintească.

Floris luă respectuos scrisoarea şi o dădu fratelui său.

— Tu eşti mai mare, tu trebuie s-o duci.

— Pe de altă parte, dragi prieteni, deşi am toată încrederea în marchiz, supravegheaţi-l discret şi înştiinţaţi-mă pe dată dacă din întâmplare şi-ar neglija misiunea

Floris şi Adrien se priviră năuciţi. Îl ştiau pe rege bănuitor, dar nu până într-atât.

— Şi acum, să petrecem, prieteni. Sunt puţin întristat, la gândul de a vă pierde pentru atât de multă vreme, dar ştiu că numai voi aveţi şansa de a duce la bun sfârşit această misiune.

— Sire, spuse Floris, vom izbuti sau ne vom pierde viaţa.

— Nu, nu, întoarceţi-vă vii şi nevătămaţi. E greu să domneşti singur şi nu-mi place să mă despart ele rarii mei prieteni.

— Sire, îngânară Floris şi Adrien cu vocile gâtuite de emoţie.

— Aşteptaţi-mă afară, reluă regele, vin şi eu îndată.

Floris şi Adrien ieşiră.

— Beaupéou, chemă încet regele, vino.

Un bărbat deghizat în sălbatec cu pene şi cu chipul de asemenea mascat se ivi dindărătul draperiei.

— Ai auzit totul. Mâine vei pleca în Rusia. La Petersburg angajează-te ca grădinar sau valet la ambasadă. Supraveghează-i pe marchiz şi pe fraţii de Villeneuve-Caramey care tocmai au ieşit. Dă-mi de veste dacă vreunul din ei mă trădează, dar totodată veghează discret asupra lor. Şi mai ales nu care cumva să bănuiască supravegherea dumitale.

— S-a înţeles, Sire. N-aveţi grijă, totul va fi bine, spuse omul cu o bruscheţe familiară care părea să-i placă regelui.

— Iată cinci mii de pistoli, adăugă acesta din urmă. Îţi urez şi ţie noroc, Beaupéou.

Regele ieşi la rândul lui din încăpere şi se alătură lui Floris şi lui Adrien care-l aşteptau în sala de bal, unde căldura devenise înăbuşitoare din pricina miilor de lumânări care ardeau. Dansatorii continuau însă să râdă şi să cânte. Regele îl luă cu familiaritate de braţ pe Floris şi-i spuse:

— Vezi, Floris, fericirea mea ar fi deplină dacă aş putea s-o revăd pe această femeie extraordinară care este doamna de Vintimille. L-am însărcinat pe Richelieu s-o găsească, dar n-a mai apărut.

Floris surâse. La urma urmei ce-i mai păsa de Pauline...

— Urmaţi-mă, Sire, ştiu unde se află doamna de Vintimille.

Câteva zile mai târziu, după ce îmbrăţişaseră pe Baptistine şi puseseră la punct unele treburi la Mortefontaine, Floris şi Adrien, întovărăşiţi de obişnuita lor suită, îşi luară rămas bun de la Richelieu şi Villepail şi, împreună cu marchizul de La Chétardie, îşi luară oficial rămas bun de la rege, în faţa întregii curţi.

Luară calea răsăritului cu Feodor, Li Kang şi Grégoire, galopând în

tovărăşia lor alături de rădvanul acelei misiuni extraordinare. De la sosirea lor la Versailles trecuse un an. Lui Floris i se părea însă un secol.

— Vom urma acelaşi drum ca şi mama noastră, şopti Adrien.

— Mama! Doamne, mamă, de ce nu eşti cu noi!

— Surâs-de-Vară este cu tine, Floare-de-Mai. Surâs-de-Vară nu ne părăseşte şi ne apără pe toţi, spuse Li Kang Yuin.

Pentru că părăseau Franţa în luna lui septembrie, Feodor adăugă:

— Când vom ajunge la Petersburg, boiernaşule, va fi iarnă. O să ne îmbrăcăm cu blănuri şi o să lunecăm cu troicile pe zăpadă. Ah! ce grozav o să fie să revedem Sfânta Rusie!

De-a lungul drumului păsărelele cântau; strălucea un soare cald. Pe câmpuri ţăranii îşi fluturau mâinile şi dădeau fuga să vadă trecând rădvanele, trăsurile, furgonetele şi pe călăreţii soliei care ridicau nori de praf.

Marchizul de La Chétardie scoase capul din rădvan şi strigă:

— Hei! domnilor de Villeneuve-Caramey, sunteţi bucuroşi că plecăm?

Floris şi Adrien îşi îndemnară caii până ajunseră în dreptul marchizului pe care-l îndrăgiseră şi-l salutară râzând. Apoi Adrien îşi bătu prieteneşte fratele pe umăr şi amândoi o luară în galop înaintea trăsurilor.

Da, dintr-odată Floris se simţea fericit că trăia. Nu regreta nimic şi pe nimeni, nici chiar pe Pauline. Viitorul se deschidea în faţa lui. Era fericit şi simţea cum creşte în el înfrigurarea aventurii. Se înălţă în scări şi strigă:

— Iată-mă, Rusie... Sălbatică şi dulce!

— Dar ce soartă ne hărăzeşti tu oare? adăugă Adrien printre dinţi.

Sfârşitul volumului I – Floris, dragostea mea
Urmează volumul II – Floris, Cavalerul de Petersburg

CICLUL FLORIS

1. Floris, dragostea mea (Floris, mon amour)
2. Floris, Cavalerul de Petersburg (Le cavalier de Pétersbourg)
3. Frumoasa din Louisiana (La belle de la Louisiane)
4. Amanţii de pe Mississippi (Les amants du Mississippi)

Cuprins

Partea întâi - DESTINUL MAXIMILIENNEI
Capitolul I
Capitolul II
Capitolul III
Capitolul IV
Capitolul V
Capitolul VI
Capitolul VII
Capitolul VIII
Capitolul IX

Partea a doua - FIUL ŢARULUI
Capitolul X
Capitolul XI
Capitolul XII
Capitolul XIII
Capitolul XIV
Capitolul XV
Capitolul XVI
Capitolul XVII
Capitolul XVIII
Capitolul XIX
Capitolul XX
Capitolul XXI
Capitolul XXII
Capitolul XXIII
Capitolul XXIV
Capitolul XXV

Partea a treia - NECUNOSCUTUL DE PE PONT-NEUF
Capitolul XXVI
Capitolul XXVII
Capitolul XXVIII
Capitolul XXIX
Capitolul XXX
Capitolul XXXI
Capitolul XXXII
Capitolul XXXIII

Capitolul XXXIV
Capitolul XXXV
Capitolul XXXVI
Capitolul XXXVII
Capitolul XXXVIII